

ИЛҲОМ НАСРИЕВ

**ФУҚАРОЛИК ҲУҚУҚИЙ
ФАНЛАР БЎЙИЧА
ТЕСТЛАР**

Тошкент – 2024

УЎК347:8(093)
КБК 67.400

Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши раиси Х.Б. Ёдгоровнинг умумий тахрири асосида chop этилди.

Муаллиф:

И.Насриев – Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби Фуқаролик ҳуқуқи кафедраси мудири, юридик фанлар доктори, профессор

Нашрга тайёрловчилар:

Н.Абдусаматов – Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби Фуқаролик ҳуқуқи кафедраси кабинет мудири

М.Комилжонов - Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби Иқтисодий ҳуқуқ кафедраси кабинет мудири

Тақризчилар:

З.Эсанова – Тошкент давлат юридик университетининг Фуқаролик процессуал ва иқтисодий процессуал ҳуқуқи кафедраси профессори, юридик фанлар доктори
О.Шамсиддинова - Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби Илмий тадқиқотларни мувофиқлаштириш бўлими бош мутахассиси, ю.ф.ф.д

Маълумки, фуқаролик ҳуқуқи турмушдаги мулкӣ ва шахсий муносабатларни тартибга солишда муҳим роль ўйнайди. Мазкур тўплам мутахассисларнинг бундай муносабатларнинг моҳияти, уларнинг ўзига хос хусусиятлари, шунингдек унинг тамойилларини нақадар чуқур мушоҳада қилишини синондан ўтказиш, қолаверса ўз-ўзини тайёрлаш ва билимларини текшириш ва бу борадаги билимларни ўзлаштириш имконини берувчи бир восита вазифасини бажаради.

У судьялар, судьяликка номзодлар, талабалар, амалиётчилар ва бошқасоҳага кизиқувчилар учун маёқ бўлиб хизмат қилади ва уларни фуқаролик ҳуқуқининг лабиринт йўлақлари бўйлаб маълум аниқликка олиб чиқади. Азиз ўқувчи, Сиз фуқаролик ҳуқуқи соҳасига саёҳатни бошляяпсизми ёки мавжуд билимларингизни мустаҳкамлашга интиляпсизми, бундан катъий назар ушбу тўплам сизни фуқаролик ҳуқуқий фанлар уммонига олиб киради, унда шартнома ҳуқуқи институтидан тортиб то ворислик ҳуқуқи институти масалаларини, оилавий ҳуқуқ билан бирга меҳнат ҳуқуқининг энг нозик жиҳатларини қамраб олган билимлар занжирини сизга туҳфа қилади.

Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби Кенгашининг 2024 йил 10 июндаги 6-сонли қарори билан тасдиқланиб, нашрга тавсия этилган.

МУНДАРИЖА

КИРИШ	4
1. ФУҚАРОЛИК КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ.....	7
2. ФУҚАРОЛИК ПРОЦЕССУАЛ КОДЕКСДАН ТЕСТСАВОЛЛАРИ...	53
3. МЕҲНАТ КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ.....	112
4. ОИЛА КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ	173
5. УЙ-ЖОЙ КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ	225

КИРИШ

Маълумки, “Судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш, судьялар ва судлар аппарати ходимларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6-январдаги Қарори суд-ҳуқуқ соҳасида кадрлар тайёрлашнинг амалдаги тизимини тубдан ўзгартирди.

Мазкур қарорнинг қабул қилиниши ва уни амалга жориш қилиниши судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш, судьялар ва судлар аппарати ходимларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини оширишнинг амалдаги ўқув режалари ва дастурлари, шунингдек бу борадаги ишларни ташкил этишга доир ёндашувларда, шунингдек ўқув жараёнини ҳуқуқни қўллаш амалиёти билан боғлиқлигини лозим даражада таъминлаш ишига катта тўртки берди.

2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида белгиланган вазифаларни ҳисобга олган ҳолда судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш, судьялар ва судлар аппарати ходимларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштиришдек улуғ мақсад қўйилди.

Ўз навбатида судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш, судьялар ва судлар аппарати ходимларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш тизимининг асосий вазифалари этиб:

- судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш, судьялар ва судлар аппарати ходимларини қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини оширишнинг ягона тизимини ташкил этиш;
- судьялик лавозимларига номзодларда назарий билимлар, касбий этика, психология, ишчанлик мулоқоти ва вақтни бошқариш кўникмалари, музокаралар олиб бориш тактикаси,

ахборот билан ишлаш технологияси, ҳуқуқ нормаларига шарҳ бериш ва қўллашни ривожлантириш;

– судьялик лавозимларига номзодлар стажировка ўташининг сифат жиҳатдан янги тизимини ташкил этиш, шу жумладан илмий-тадқиқот фаолияти ва ўқув жараёни билан узвий боғлиқлигини таъминлаш;

– иш юритиш ва танқидий таҳлил қилиш, инновацион педагогик ва ахборот-коммуникация технологиялардан фойдаланган ҳолда асосланган қарорлар қабул қилиш кўникмаларини ривожлантирадиган интерфаол ўқитиш услубларини таълим жараёнига жорий этиш;

– судьялик лавозимларига номзодларни қонунчиликдаги долзарб янгиликлар, мамлакатимиз ва хориждаги ҳуқуқни қўллаш амалиёти ҳамда норма ижодкорлиги фаолияти ҳолати ва тенденциялари билан таништириш кабилар белгиланди.

Мазкур қарор билан 2019 йил 10 январдан бошлаб шундай тартиб ўрнатилдики, унга мавофиқ:

– судьялик фаолиятини амалга ошириш ва судлар ишини ташкил этиш, касбий этика, ишчанлик мулоқоти ва вақт-ни бошқариш кўникмаларини ўқитишга, суд кадрларининг илмий-таҳлилий ва креатив салоҳиятини шакллантиришга қаратилган, грант асосида судьялик лавозимларига номзодларни тайёрлаш курсларида бир йиллик магистратура таълим дастури бўйича амалга ошириладиган судьялик лавозимларини эгаллаш учун юқори малакали кадрларни тайёрлаш;

– касбий билимларни чуқурлаштириш ва суд маъмуриятчилигини юритиш кўникмаларини эгаллашга, шунингдек иш ва бошқарувни ташкил этишнинг инновацион шакл ва услубларини ўзлаштиришга қаратилган, давомийлиги икки ой бўлган, раҳбарлик лавозимларини эгаллаш учун захирада бўлган судьяларни қайта тайёрлаш;

– қонунчиликдаги янгиликларнинг мазмун ва моҳиятини етказишга, касбий, жумладан ҳуқуқ нормаларини шарҳлаш ва

қўллаш масалаларига доир кўникма ва қобилиятларни такомиллаштиришга қаратилган, давомийлиги икки ҳафтадан кам бўлмаган, судьялар ва судлар аппарати ходимлари малакасини ошириш Судьялар олий мактабининг фаолият йўналишлари сифатида белгилаб қўйилди.

Албатта, юқоридаги вазифаларни амалга ошириш ҳар бир ҳуқуқ соҳаси бўйича тегишли тест саволларини яратиш ва ўқитиш методологиясини ривожалантира бориб, ўқитишнинг янги-янги усулларини қўллашни амалга тадбиқ этишдек маъсулиятли ишни амалга оширишни тақазо қилди.

Юқоридаги вазифаларни бажариш мақсадида фуқаролик ҳуқуқий фанлар ҳисобланадиган фуқаролик ҳуқуқи, оила ҳуқуқи, фуқаролик процесси, уй-жой ҳуқуқи ва меҳнат ҳуқуқи фанлари бўйича тестлар ишлаб чиқилди ва мазкур китобда жамланди.

Ўйлаймизки, ушбу тестлар тўплами ва уларнинг жавоблари жойлаштирилган мазкур жамланма Судьялар олий мактабининг тингловчиларини билим ва кўникмаларини янада юқори поғанага олиб чиқиш ишига хизмат қилади.

Ушбу тестлардан Судьялар олий мактаби ўқув жараёнида фойдаланилиши билан бир қаторда, у фуқаролик ҳуқуқий фанлар йўналишида ўз билим ва кўникмаларини ошириш истагида бўлган барча қизиқувчилар учун фойдали бўлиши мумкин.

Муаллиф китоб мазмуни ва уни бошқа жиҳатларига оид ўқувчининг ҳар қандай таклиф ва мулоҳазаларини мамнуният билан қабул қилади.

1. ФУҚАРОЛИК КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ

2. Фуқаролик ҳуқук лаёқати қачон пайдо бўлади?

- а) инсоннинг туғилиши билан пайдо бўлади;
- б) инсоннинг вояга етганидан бошлаб;
- с) фуқаро муомалавий лаёқатга киришганда;
- д) фуқаро 18 ёшга киргандан бошлаб.

3. Ҳуқук лаёқатининг бошланиши ва тамом бўлиши вақти?

- а) туғилганидан 60 ёшга этгунча;
- б) туғилганидан то ўлимигача;
- с) 19 ёшга тўлиши билан;
- д) 7 ёшдан 70 ёшгача.

4. Қуйидагилардан қайси бири тўғри?

- а) барча фуқаролар муомала лаёқатига эга;
- б) фуқаронинг ўз ҳаракатлари билан фуқаролик ҳуқуқларига эга бўлиш ва уларни амалга ошириш, ўзи учун фуқаролик бурчларини вужудга келтириш ва уларни бажариш лаёқати инсоннинг туғилиши билан пайдо бўлади;
- с) фуқаронинг фуқаролик ҳуқуқ ва бурчларига эга бўлиш лаёқати муомала лаёқати ҳисобланади;
- д) фуқаронинг ўз ҳаракатлари билан фуқаролик ҳуқуқларига эга бўлиш ва уларни амалга ошириш, ўзи учун фуқаролик бурчларини вужудга келтириш ва уларни бажариш лаёқати муомала лаёқати ҳисобланади.

5. Қуйидагилардан қайси бири нотўғри?

- а) никоҳ ҳақиқий эмас деб топилганида суд вояга етмаган эр (хотин) суд белгилаган пайтдан бошлаб тўла муомала лаёқатини;
- б) вояга етгунга қадар қонуний асосда никоҳдан ўтган фуқаро никоҳдан ўтган вақтдан эътиборан қисман;
- с) никоҳ тузиш натижасида эга бўлинган муомала лаёқати ўн саккиз ёшга тўлмасдан туриб никоҳ бекор қилинган тақдирда ҳам тўла сакланиб қолади;

д) фуқаронинг муомала лаёқати у вояга етгач, яъни ўн саккиз ёшга тўлгач тўла ҳажмда вужудга келади.

6. Фуқаролар қачон тўла муомала лаёқатига эга бўлади?

- а) 16 ёшга тўлиши билан;
- б) Туғилиши билан;
- с) 18 ёшга тўлиши билан;
- д) 7 ёшга тўлиши билан.

7. Эмансипация неча ёшдан мумкин?

- а) 16 ёшдан;
- б) 17 ёшдан;
- с) 15 ёшдан;
- д) 14 ёшдан.

8. 14 ёшга тўлмаган вояга етмаганлар ота-оналари, фарзандликка олувчилар ва ҳомийларининг розилигисиз қуйидагиларнинг қай бирини мустақил равишда амалга оширишга ҳақли?

- а) кредит муассасаларига омонатлар қўйиш ва уларни тасарруф этиш;
- б) текин манфаат кўришга қаратилган, нотариал тасдиқлашни ёки давлат рўйхатидан ўтказишни талаб қилмайдиган битим-лар;
- с) ўз иш ҳақи, стипендияси ва бошқа даромадларини тасарруф этиш;
- д) фан, адабиёт ёки санъат асарининг, ихтиронинг ёхуд ўз интеллектуал фаолиятининг қонун билан қўриқланадиган бошқа натижаси муаллифи ҳуқуқини амалга ошириш.

9. Васийлик қайси ҳолларда қўлланилади?

- а) руҳий касал, ақли заифлар, муттасил ичкиликбозлик ёки гиёҳвандликка мубтало бўлган шахслар устидан;
- б) 18 ёшга тўлмаган вояга етмаганлар устидан ва муттасил ичкиликбозлик ёки гиёҳвандликка мубтало бўлган шахслар устидан;

- с) 6 ёшга тўлмаган вояга етмаганлар ва руҳий касал, ақли заифлар устидан;
- д) 14 ёшга тўлмаган вояга етмаганлар устидан ва руҳий касал, ақли заифлар устидан.

10. Ҳомийлик қайси ҳолларда қўлланилади?

- а) муомалага лаёқатсиз шахслар устидан;
- б) муомала лаёқати чекланган шахслар устидан;
- с) 14 ёшга тўлмаган вояга етмаганлар устидан;
- д) 6 ёшга тўлмаган шахслар устидан.

11. Фуқаронинг муомала лаёқати чекланишига сабаб бўлган асосни топинг?

- а) спиртли ичимликларни ёки гиёҳвандлик воситаларини суиистеъмол қилиш натижасида ўз оиласини оғир моддий аҳволга солиб қўйиш;
- б) руҳий касаллиги ёки ақли заифлиги оқибатида ўз ҳаракатларининг аҳамиятини тушуна олмайдиган ёки уларни бошқара олмаслик;
- с) суд томонидан фуқарога васий белгиланиши;
- д) никоҳ тузиш натижасида эга бўлинган муомала лаёқати ўн саккиз ёшга тўлмасдан туриб никоҳ бекор қилинса.

12. Бедарак йўқолганлик фактини белгилаш учун фуқаро ҳақида қанча муддат маълумот бўлмаса белгиланиши мумкин?

- а) 1 йил;
- б) олти ой;
- с) 2 йил;
- д) 3 йил.

13. Фуқарони вафот етган деб эълон қилиш муддатлари?

- а) 3 йил, 2 йил ва олти ой;
- б) 1 йил, 3 йил, 2 йил ва олти ой;
- с) 1 йил;
- д) 3 йил.

14. Юридик шахс белгилари тўлиқ тўғри кўрсатилган жавобни топинг?

- а) ташкилий бирлик, капитал бирлашуви, мустақил мулкый жавобгарлик, капитал бошқаруви;
- б) ташкилий бирлик, мулкый жавобгарлик, фуқаролик муомаласида ўз номидан иштирок этиш;
- с) ташкилий бирлик, мулкый мустақиллик, мустақил мулкый жавобгарлик, фуқаролик муомаласида ўз номидан ҳаракат қилиш;
- д) ташкилий бирлик, мулкый мустақиллик, фуқаровий ҳуқуқ лаёқатиға эғалик.

15. Юридик шахснинг ўзига хос жиҳатини белгиланг?

- а) фуқаролик ҳуқуқ лаёқатининг мазмуни ҳамма юридик шахслар учун қонун билан тенг ҳажмда белгиланади;
- б) юридик шахсларнинг муомала лаёқатини чеклаш ва уни муомалаға лаёқатсиз деб топиш мумкин;
- с) юридик шахснинг умумий ҳуқуқ лаёқати унинг устави, низоми ёки қонун ҳужжатлари билан белгиланади;
- д) юридик шахсларда муомала лаёқати ҳуқуқ лаёқати билан бир вақтда ташкил топади.

16. Фуқаролар муомала лаёқатининг юридик шахслар муомала лаёқатидан фарқини кўрсатинг?

- а) юридик шахсларнинг муомала лаёқатини чеклаш мумкин эмас;
- б) фуқароларда муомала лаёқати муайян ёшға етгач вужудға келса, юридик шахсларда муомала лаёқати ҳуқуқ лаёқати билан бир вақтда ташкил топади;
- с) юридик шахсларни муомалаға лаёқатсиз деб топиш мумкин эмас;
- д) фарқи йўқ.

17. Юридик шахсларнинг вужудға келиши усуллари кўрсатинг?

- а) мурожаат қилиш усули;
- б) буйруқ, мурожаат, руҳсат олиш орқали;
- с) руҳсат олиш усули;
- д) хабардор қилиш.

18. Юридик шахснинг таъсис ҳужжатларини кўрсатинг?

- а) устав ва низом;
- б) таъсис этиш ҳарори, устав ёки низом, таъсис шартномаси;
- с) таъсис этиш қарори;
- д) ваколатли органнинг буйруқи.

19. Юридик шахсларнинг ҳуқуқ ва муомала лаёқати қачондан бошлаб вужудга келади?

- а) ташкил бўлганидан, олти ой ўтганидан сўнг;
- б) ташкил бўлганидан, 20 кун ўтганидан сўнг;
- с) ташкил бўлиб, давлат рўйхатидан ўтганидан сўнг;
- д) ташкил бўлиб, 1 йил ўтганидан сўнг.

20. Юридик шахс қайси пайдан бошлаб тугатилган ҳисобланади?

- а) юридик шахснинг тугатилиши ҳақидаги ёзув юридик шахсларнинг ягона давлат реестрига киритилганидан сўнг;
- б) барча кредиторлар билан ҳисоб-китоб амалга оширилгандан сўнг;
- с) юридик шахсни тугатиш баланси тузилгандан сўнг;
- д) таъсисчилар томонидан юридик шахсни тугатиш тўғрисидаги қарор қабул қилинганидан сўнг.

21. Муассислар (иштирокчилар) қўшган ҳиссалар ёки улар сотиб олган акциялар ҳисобига вужудга келтирилган мол-мулк мулк ҳуқуқи асосида кимга тегишли ҳисобланади?

- а) хўжалик ширкати ёки жамиятига;
- б) муассислар(иштирокчилар)га тенг миқдорда;с) муассислар(иштирокчилар)га биргаликда;

д) хўжалик ширкати/жамияти ва муассислар(иштирокчилар)га биргаликда.

22. Қуйидагилардан қайси бири тижоратчи ташкилот ҳисобланмайди?

- а) акциядорлик жамияти;
- б) фермер хўжалиги;
- с) тадбиркорлар уюшмаси;
- д) унитар корхона.

23. Иштирокчи(муассислар)нинг қайси бири юридик шахснинг мажбуриятларига субсидиар жавобгарликни олади?

- а) масъулияти чекланган жамият иштирокчилари;
- б) коммандит ширкатдаги барча иштирокчилар;
- с) коммандит ширкатдаги ҳисса қўшаётган шериклар;
- д) коммандит ширкатда қатнашаётган тўлиқ шериклар.

24. Масъулияти чекланган жамият иштирокчилари жамият мажбуриятларига нисбатан жавобгар ҳисобланадими?

- а) жавобгар бўлмайдилар ва ўзлари қўшган ҳиссалар қиймати доирасида жавобгардирлар;
- б) ҳа, солидар тартибда субсидиар жавобгардирлар;
- с) ҳа, ўзлари қўшган ҳиссалари қиймати доирасида жавобгардирлар;
- д) ҳа, барча мол-мулки билан тўлиқ жавобгардирлар.

25. Шўъба хўжалик жамияти ўзининг асосий жамияти (ширкати)нинг қарзлари бўйича жавобгарлиги қандай?

- а) йўқ жавоб бермайди;
- б) ҳа, жавобгар;
- с) ҳа, агар асосий жамият банкрот бўлган тақдирда;
- д) ҳа, агар жамият уставида кўрсатилган тақдирда.

26. Қуйидаги қайси юридик шахс тижоратчи бўлмаган ташкилот ҳисобланади?

- а) матлубот кооперативи;
- б) ишлаб чиқариш кооперативи;
- с) хусусий корхона;
- д) оилавий корхона.

27. Қуйидагилардан қайси бири нотижорат ташкилоти ҳисобланмайди?

- а) матлубот кооперативи;
- б) оилавий корхона;
- с) хусусий корхона;
- д) оилавий корхона.

28. Тижоратчи бўлмаган ташкилот тадбиркорлик фаолияти билан шуғалланиши мумкинми?

- а) мумкин, агар ўзининг уставда белгиланган мақсадларига мос келадиган доираларда бўлса;
- б) мумкин, агар қонунда белгиланган бўлса;
- с) йўқ, мумкин эмас;
- д) мумкин, давлат органининг рухсати билан.

29. Давлатнинг фуқаролик-ҳуқуқий муносабат сифатидаги хусусиятлари нотўғри кўрсатилган жавобни топинг?

- а) давлат органлари фуқаролик ҳуқуқ ва бурчлари вужудга келишининг асоси бўладиган ҳужжатлар чиқариши мумкин;
- б) ҳуқуқ ва муомала лаёқатини чеклаш бўйича бошқа субъектларга тааллуқли бўлган қоидалар давлатга нисбатан татбиқ этилади;
- с) давлат иммунитетдан фойдаланади;
- д) фуқаролик ҳуқуқи субъектлари амал қиладиган қонунларни ўзи белгилайди.

30. Давлатнинг фуқаролик-ҳуқуқий мажбуриятлари бўйича жавобгарлиги қандай?

- а) давлат ва муниципал мулкка тегишли бўлган мулк билан жавоб беради;

- б) давлат томонидан ташкил этилган юридик шахсларга оператив бошқарув ҳуқуқи асосида бириктирилган мулк билан жавоб беради;
- с) ўз мулки бўлган маблағлари билан жавоб беради;
- д) давлат томонидан ташкил этилган юридик шахсларга хўжалик юритиш ҳуқуқи асосида бириктирилган мулк билан жавоб беради.

31. Давлатнинг фуқаролик-ҳуқуқий муносабатлардаги иштирокига нисбатан қайси меъёрлар тадбиқ этилади?

- а) юридик шахсларга оид;
- б) жисмоний ва юридик шахсларга оид;
- с) давлат органларигат оид;
- д) маҳаллий давлат ҳокимият органлирига оид.

32. Фуқаролик ҳуқуқининг объектлари қайси турларга бўлинади?

- а) моддий ва ашёвий;
- б) расмий ва норасмий;
- с) моддий ва номоддий;
- д) давлат ва маҳаллий.

33. Фуқаролик ҳуқуқий муносабатларнинг номоддий объектларига нималар кирмайди?

- а) ахборот характериға эға бўлган воқеалар, фактлар ҳақида хабарлар;
- б) шахснинг шаъни, кадр-қиммати, касбий нуфузи, соғлиги, ҳаёти;
- с) шахснинг шахсий дахлсизлиги, пок номи, хусусий ҳаёт дахлсизлиги, муаллифлик ва бошқа шахсий мулкый ҳуқуқлар;
- д) шахснинг шахсий ва оммавий сирлари, эркин кўчиб юриш, туриш ва яшаш жойини танлаш.

34. Ашё деганда нима тушунилади?

- а) табиийлик ва моддийлик хусусиятларига эға бўлган объектлар;

- б) товарларнинг иқтисодий шаклига эга бўлмаган моддий, жисмоний жиҳатдан аниқ объектлар;
- с) фуқаролик ҳуқуқи субъектига тегишли мулкӣ ҳуқуқлар ва мажбуриятлар;
- д) номоддий бўлган объектлари.

35. Ашёлар туркумига қайсилар кирмайди?

- а) фуқаролик муомаласидан чиқарилган ва чиқарилмаган ашёлар;
- б) асосий ва мансуб ашёлар;
- с) ҳосил ва даромад берадиган ашёлар;
- д) қимматли ва қимматсиз ашёлар.

36. Фуқаролик ҳуқуқларининг жонли объектларига нималар киради?

- а) ўсимликлар;
- б) ҳайвонлар ва ўсимликлар;
- с) ҳайвонлар;
- д) табиий яшаш муҳитида фақат ёввойи ҳайвонлар.

37. Қайси турдаги ҳужжатлар қимматли қоғозларга тегишли эмас?

- а) банкнинг тақдим қилувчига пул бериладиган жамғарма дафтарчаси;
- б) омонат дафтарчаси;
- с) коносамент;
- д) депозит сертификати.

38. Фуқаролар ва юридик шахсларнинг фуқаролик ҳуқуқ ва бурчларини белгилаш, ўзгартириш ва бекор қилишга қаратилган ҳаракатлар нима деб номланади?

- а) гаров;
- б) битимлар;
- с) ечимлар;
- д) аризалар.

39. Бир томонлама битим тузиш учун нима зарур ва етарли?

- а) бир томоннинг эркини ифодалаш ва бошқасининг олдиндан розилиги;
- б) бир томоннинг эркини ифодалаш;
- с) кейинчалик бошқа томон уни маъқуллаши шarti билан бир томоннинг эркини ифодалаш;
- д) икки томоннинг розилиги.

40. Битим шакллари?

- а) ёзма;
- б) оддий ёзма;
- с) оғзаки ёки ёзма (оддий ёки нотариал тасдиқланган);
- д) оғзаки.

41. Қайси холларда битимлар давлат рўйхатидан ўтказилиши шарт?

- а) ер участкалари ва бошқа кўчмас мол-мулк билан боғлиқ битимлар;
- б) кўчмас мол-мулк билан боғлиқ битимлар;
- с) кўчмас мол-мулк билан, кўчар мулкнинг айрим турлари билан;
- д) интеллектуал фаолият натижаларига нисбатан мутлак ҳуқуқлар.

42. Ҳақиқий саналмайдиган битим турлари?

- а) қалбаки ва кўзбўямачилик учун тузилган битимлар;
- б) ўз-ўзидан ҳақиқий бўлмаган битимлар;
- с) низоли битимлар;
- д) низоли ва ўз-ўзидан ҳақиқий бўлмаган битимлар.

43. Қуйидаги фикрларнинг қайси бири нотўғри?

- а) суд ёки бошқа давлат органи ҳар қандай ҳолатда ўзи кўриб чиқаётганига ўхшаш муносабатларга нисбатан тегишли чет давлатда Ўзбекистон Республикасининг ҳуқуқи қўлланиши ёки қўлланмаслигидан қатъи назар, ана шу чет давлатнинг ҳуқуқини қўллаётгани;

- б) чет эл хукук нормаси оммавий-хукукий хусусиятга эга бўлганлигига асосланибгина уни қўллашни чеклаш мумкин эмас;
- с) чет эл хукуқини қўлланиш Ўзбекистон Республикасининг хукук-тартиботи асосларига зид келадиган ҳолларда чет эл хукуқи қўлланилмайди;
- д) агар чет эл хукуқини қўллаш ўзароликка боғлиқ бўлса, бошқача ҳолат исботланмаганлиги сабабли у мавжуд деб тахмин қилинади.

44. 14 ёшга тўлмаган шахслар томонидан тузилган битимлар?

- а) қонуний битим;
- б) ўз-ўзидан ҳақиқий бўлмаган битим;
- с) низоли битим;
- д) қалбаки битим.

45. Вакил билан ваколат берувчи ўртасида хукукий муносабатлар қандай ҳужжат асосида вужудга келади?

- а) битим;
- б) шартнома;
- с) ишончнома;
- д) васиятнома.

46. Вакилликнинг вужудга келиш асослари?

- а) қонун ва шартнома асосида;
- б) шартнома асосида;
- с) қонун ҳужжати асосида;
- д) ваколат берувчи шахснинг розилиги билан.

47. Қонуний вакиллик нима?

- а) вояга етмаганлар, руҳий касаллар ва ақли заифларнинг хукук ва манфаатларини ҳимоя қилувчи ота-оналар, фарзандликка олувчилар, васийлар ва ҳомийлар вакиллиги;
- б) прокуратура органларининг бошқа шахсларнинг хукук ва мажбуриятларини ҳимоя қилиши;

- с) ҳуқуққа мос бўлган вакиллик;
- д) прокуратура органларининг ташкилотлар устидан назорати.

48. Ишончнома қандай шаклда расмийлаштирилади?

- а) оддий ёзма шаклда;
- б) оғзаки ёки оддий ёзма шаклда;
- с) оддий ёзма ёки нотариал шаклда;
- д) нотариал шаклда.

49. Ишончномада унинг муддати кўрсатилмаган бўлса, у қанча муддатга тузилган ҳисобланади?

- а) 1 йил;
- б) бир умрга;с)
- муддасиз; д)
- 10 йил.

50. Ишончнома кўпи билан амал қилиш муддати қанча?

- а) 5 йил;
- б) 1 йил;
- с) муддатсиз;
- д) 3 йил.

51. Муддатлар қандай ҳисобланади?

- а) кунлар ва соатлар билан;
- б) шартномада назарда тутилган муддатларда мажбуриятларнинг ижро қилиниши билан;
- с) йиллар, ойлар, ҳафталар, кунлар, соатлар билан;
- д) қонунчиликда ёки битимда белгиланган, шунингдек суд томонидан тайинланадиган муддат календарь сана билан ёхуд йиллар, ойлар, ҳафталар, кунлар ёки соатлар билан ўлчанадиган вақт даврининг ўтиши билан белгиланади.

52. Қонуний муддатлар тушунчасига тўғри таърифни топинг?

- а) ҳуқуқ нормаларида белгиланган муддатлардир;
- б) ҳуқуқ нормаларида белгиланган муддатлардир ва умумий қоида бўйича ўзгартирилиши мумкин эмас;

- с) умумий қоида бўйича ўзгартирилиши мумкин эмас;
- д) бирор-бир ҳуқуқ ёки мажбуриятларни олиш.

53. Агар муддат бирон-бир ҳаракатни амалга ошириш учун тайинланган бўлса, бу ҳаракат муддатни қайси вақтигача бажарилиши мумкин?

- а) охирги йилнинг охирги кунига қадар;
- б) шартномага асосан;
- с) охирги ойдаги охирги кунга қадар;
- д) охирги кундаги соат 24 га қадар.

54. Бузилган ҳуқуқнинг ҳимоя қилиниши учун қонун билан белгиланган муддатларга нима дейилади?

- а) эътироз билдириш муддатлари;
- б) даъво муддатлари;
- с) чекловчи муддатлар;
- д) кафолат муддатлари.

55. Умумий даъво муддати қанча?

- а) 3 йил;
- б) 1 йил;
- с) 2 йил;
- д) 4 йил.

56. Даъво муддатининг тугаши қачондан бошланади?

- а) уч йилдан кейин;
- б) даъво қилиш ҳуқуқи вужудга келган кундан бошлаб;
- с) олти ойдан кейин;
- д) мажбуриятлар бажарилгандан бошлаб.

57. Даъво муддатини тиклаш қанча вақт ичида бўлса узрли ҳисобланади?

- а) 5 ой;
- б) 4 ой;
- с) 6 ой;
- д) 7 ой.

58. Даъво муддатининг ўтиши қайси ҳолларда узилади?

- а) белгиланган тартибда даъво қўзғатилиши билан;
- б) белгиланган тартибда даъво қўзғатилиши билан ва мажбур шахс қарзни тан олганлигини кўрсатувчи;
- с) мажбур шахс қарзни тан олганлигини кўрсатувчи ҳаракатларни қилиши билан;
- д) бузилган ҳуқуқ ҳимоя қилиниши билан.

59. Мулк тушунчасига тўғри таърифни белгиланг

- 1. мулк – табиат бойликларини ҳамда ишлаб чиқариш фаолияти натижаларини шахслар томонидан ўзлаштиришнинг ижтимоий-ҳуқуқий шакли
  - 2. мулк – бирор ашёга нисбатан шахслар ўртасида бўладиган ўзаро муносабатларнинг натижаси
  - 3. мулк – иқтисодий -ҳуқуқий муносабатлардир
  - 4. мулк – муайян шахсга тегишли бўлган айрим ашёлар ёки муносабатларнинг негизини ташкил этувчи мулкчилик муносабатларни муҳофаза қилиш ва уни мустаҳкамлашга қаратилган нормалардир?
- а) 1, 2, 3, 4;   б) 1, 3, 4;
с) 2, 3, 4;   д) 1, 2, 4.

59. Ўзбекистон Республикасида қандай мулк шакллари мавжуд?

- а) оммавий ва умумий мулк шакллари;
- б) хусусий мулк ва оммавий мулк шакллари;
- с) хусусий ва умумий мулк шакллари;
- д) давлат ва хусусий мулк шакллари.

60. Фуқаролик ҳуқуқий муносабат субъектлари иштирокчиларининг турларини санаб ўтинг?

- а) барча жавоблар тўғри;
- б) фуқаролар;
- с) юридик шахслар;
- д) давлат.

61. Сервитутга тушунча беринг?

- а) икки давлат ўртасидаги бетараф ер;
- б) бошқа давлат ер участкасидан чекланган тарзда фойдаланиш;
- с) ўзганинг ер участкасидан чекланган тарзда фойдаланиш;
- д) ашёвий ҳуқуқ турларидан бири.

62. Мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини вужудга келтирувчи муддат қанча?

- а) кўчмас мулклар учун - 10 йил;
- б) кўчар мулкларга - 3 йил, кўчмас мулкларга - 7 йил;
- с) мол-мулкнинг туридан қатъий назар - 12 йил;
- д) кўчар мулкларга - 5 йил, кўчмас мулкларга - 15 йил.

63. ФКнинг 187-моддасига кўра, кўчмас мол-мулкка нечайил давомида ўзиники каби ҳалол, ошқора ва узлюксиз эгалик қилган шахс бу мол-мулкка тўлиқ маънода мулкдор ҳуқуқларига эга бўлади?

- а) 15 йил;
- б) 10 йил;
- с) 12 йил;
- д) 25 йил.

64. Эгалик қилиш ҳуқуқини вужудга келтирувчи муддатни топинг?

- а) 7 йил;
- б) 10 йил;
- с) 15 йил;
- д) 6 йил.

65. Хусусий мулк ҳуқуқи тушунчасини тўғри таърифни топинг?

- а) шахснинг қонун ҳужжатларига мувофиқ тарзда қўлга киритган мол-мулкка эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш ҳуқуқидир;
- б) юридик шахс ҳисобланган хўжалик ширкати ва жамиятининг мулки қатнашчиларнинг қўшган ҳиссаси ҳисобидан, хўжалик фаолияти натижасида олинган ҳамда қонунда ман этилмаган бошқа асосларда улар томонидан қўлга киритилган мол-мулкдан ҳосил бўлади;

- с) хусусий корхона ўз мулкида алоҳида мол-мулкка эга бўлади ва ўз номидан мулк хуқуқларга эга бўлиши ҳамда уларни амалга ошириши мумкин;
- д) барча жавоблар тўғри.

66. Белгиланган тартибда ажратиб берилган ер участкасида қурилаётган янги уй-жойга мулк хуқуқи қайси пайтдан бошлаб вужудга келади?

- а) пай бадалларини батамом тўлаб бўлганидан кейин;
- б) хусусийлаштирилган пайтдан;
- с) давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан;
- д) коммунал тўловларни тулагандан бошлаб.

67. ....деганда Республика мулки ва маъмурий-худудий тузилмалар мулкидан (муниципал мулк) иборат бўлган давлат мулкига нисбатан халқ манфаатлари йўлида давлат органларининг эғалик қилиш, фойдаланиш ва тасарруф этиш билан боғлиқ бўлган хуқуқ нормалари йиғиндиси тушунилади. Нуқталар ўрнига мос жумлани танланг?

- а) хусусий мулк хуқуқи;
- б) оммавий мулк хуқуқи;
- с) жамоа корхонасининг мулк хуқуқи;
- д) кооператив мулк хуқуқи.

68. Ўзбекистон Республикасида оммавий мулкнинг қандай турлари мавжуд?

- а) хусусий ва давлат;
- б) республика ва муниципал;
- с) республика ва хусусий;
- д) муниципал ва хусусий.

69. Ўзбекистон Республикасининг маъмурий - худудий тузилмалар мулки .....саналади.

Нуқталар ўрнига мосини танланг?

- а) хусусий мулк;

- б) кооператив мулк;
  - с) муниципал мулк;д)
- давлат мулки.

70. Икки ёки ундан ортиқ шахсга тегишли бўлган мол-мулк уларга қандай асосда тегишли бўлади?

- а) жамоа мулкчилиги асосида;б)
- аралаш мулкчилик асосида; с)
- хусусий мулк асосида;
- д) умумий мулкчилик асосида.

71. Икки ёки ундан ортиқ шахснинг эгалигида бўлган мол-мулк уларга қандай асосда тегишли бўлади?

- а) умумий мулк ҳуқуқи асосида;
- б) улушли мулк ҳуқуқи асосида;
- с) биргаликдаги мулк ҳуқуқи асосида;
- д) хусусий мулк ҳуқуқи асосида.

72. Улушли мулк иштирокчилари умумий мол-мулкни тақсимлаш ёки улардан бирининг улушини ажратиш усули ва шартлари тўғрисида келишувга эриша олмасалар, улушли мулк иштирокчиси ўз улушини асл ҳолида ажратиб беришни қандай талаб қилишга ҳақли?

- а) улушли мулк иштирокчиларининг розилиги билан;
- б) умумий мулкдорларнинг ярмидан кўпининг розилиги билан;
- с) суд орқали талаб қилишга ҳақли;
- д) барча иштирокчиларнинг розилиги билан.

73. Биргаликдаги мулк бўлган мол-мулк қуйидаги қайси ҳолларда тасарруф этилади?

- а) умумий мулкдорлар умумий сонининг учдан икки қисмининг розилиги билан;
- б) барча иштирокчиларнинг розилиги билан;
- с) умумий мулкдорларнинг ярмидан кўпининг розилиги билан;
- д) суд қарорига мувофиқ.

74. .... деганда, қонуний эганинг ноқонуний эгадан мулкни натура ҳолида қайтариб бериш тўғрисидаги ношартномавий талаби тушунилади.

Нуқталар ўрнига мосини танланг?

- а) виндикацион даъво;
- б) инсофсиз эгалловчи;
- с) шахснинг қонунсиз эгалиги;
- д) мулк ҳуқуқининг бекор бўлиши.

75. Виндикацион даъвонинг предмети бу.....

Мос келадиган жумлани белгиланг?

- а) бировнинг қонунсиз эгалигида бўлган ашёни қайтариб олиш ҳақидаги мулк эгасининг даъвосидир;
- б) индивидуал ашёлар эмас, балки бошқа барча мулклар, асл ҳолатда қонунсиз эгалловчидан талаб қилиб олиниши мумкин;
- с) бузилган мулккий ҳуқуқни тиклашдан, ашёни бевосита мулк эгаси ихтиёрига қайтаришдан иборатдир;
- д) мулкни ноқонуний эгадан қайтаришни талаб қилиш ҳуқуқи ҳисобланади.

76. Агар асосий қарздор кредиторнинг талабини қондиришдан бош тортса ёки кредитор ундан қўйилган талабга оқилона муддатда жавоб олмаган бўлса, бу талаб кимга қўйилиши мумкин?

- а) бошқа шахсга қўйилмайди;
- б) субсидиар жавобгарга;
- с) улушли жавобгарга;
- д) солидар жавобгарга.

77. Мулкдан фойдаланишда мулк эгасига қилинган тўсқинликларни бартараф этишга нима деб айтилади?

- а) инсофсиз эгалловчи;
- б) виндикацион даъво;
- с) негатор даъво;
- д) инсофли эгалловчи.

78. Мажбуриятнинг бажарилишини учинчи шахс зиммасига юклаш учун асос?

- а) белгиланган қоидаларда назарда тутилган бўлиши;
- б) маъмурий жиҳатдан тенг субъектлар ўртасида бўлиши мумкин;
- с) мажбуриятнинг моҳиятидан келиб чиққан бўлиши мумкин;
- д) мажбуриятни энг тежамкор усулда бажариш мумкин бўлган ҳолат.

79. Фуқаролик қонунчилигига қўра неустойка қайси шаклларда бўлади?

- а) шартнома бўйича ва қонун бўйича неустойка;
- б) жарима ва пеня;
- с) нақд пул ва нақд пулсиз;
- д) натура ва пул кўринишидаги неустойка.

80. Неустойка тўғрисидаги келишув?

- а) тарафлардан бирининг талаби билан суд томонидан белгила-ниши керак;
- б) шартномадан алоҳида келишувда назарда тутилиши керак;
- с) шартномада назарда тутилиши шарт;
- д) ёзма шаклда тузилиши керак.

81. Нималар гаров объекти бўлиши мумкин эмас?

- а) нақдсиз пуллар;
- б) ижарачининг ҳуқуқлари;
- с) криптоактив ва токенлар;
- д) Шахсий-нотулқий ҳуқуқлар.

82. Кафиллик ҳақидаги шартноманинг ёзма шаклда тузили-ши лозимлиги тўғрисидаги қонун билан белгиланган та-лабларга риоя қилмаслик?

- а) ҳақиқий эмаслигига сабаб бўлмайди; б) ҳақиқий эмаслигига сабаб бўлади;

- с) қонунда белгиланган ҳолларда ҳақиқий деб ҳисобланиши мумкин;
- д) кафил тан олган ҳолларда ҳақиқий деб ҳисобланишига олиб келади.

83. Нотўғри фикрни топинг?

- а) башарти қонунда ёки шартномада бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, мажбурият бажарилмаган тақдирда зарарни қоплаш ва унинг бажарилмаганлиги учун неустойка тўлаш қарздорни мажбуриятни асл ҳолида бажаришдан озод қилади;
- б) агар мажбуриятни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун неустойка белгиланган бўлса, зарарнинг неустойка билан қопланмаган қисми тўланади;
- с) бой берилган фойдани аниқлашда кредитор томонидан уни олиш учун кўрилган чоралар ва шу мақсадда кўрилган тайёргарликлар ҳисобга олинмайди;
- д) қарздор мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги туфайли кредиторга етказилган зарарни тўлаши шарт.

84. Шартнома нима?

- а) икки ёки бир неча шахснинг ҳуқуқ ва бурчларини белгилаш, ўзгартириш тўғрисидаги ўзаро келишуви;
- б) икки ёки бир неча шахснинг ҳуқуқ ва бурчларини белгилаш, ўзгартириш ва бекор қилиш тўғрисидаги ўзаро келишуви;
- с) икки ёки бир неча шахснинг ҳуқуқ ва бурчларини ўзгартириш тўғрисидаги ўзаро келишуви;
- д) икки ёки бир неча шахснинг ҳуқуқ ва бурчларини бекор қилиши тўғрисидаги ўзаро келишуви.

85. Маҳсулот етказиб бериш шартномаси қандай муддатларга тузилиши мумкин?

- а) бир йилга, бир йилдан ортиқ муддатга (узқ муддатли шартнома) ёки тарафлар келишуви;
- б) тарафлар томонидан келишилган муддат;

- с) бир йилдан ортиқ муддатга;
- д) бир йилга.

86. Шартнома тузишга таклиф этиш қандай номланади?

- а) аксепт;
- б) оферент;
- с) оферта;
- д) аксептант.

87. Олди-сотди шартномаси субъектлари кимлар бўлиши мумкин?

- а) юридик ва жисмоний шахслар;
- б) давлат, фуқаролар ва юридик шахслар;
- с) корхона ва ташкилотлар;
- д) давлат ва жисмоний шахслар.

88. Олди-сотди шартномаси предмети нима?

- а) кўчмас мулк;
- б) товар;
- с) истеъмол қилинадиган нарсалар;
- д) фақат кўчар мулк.

89. Энергия таъминоти шартномаси қайси шартнома туркумига киради?

- а) олди-сотди шартномаси;
- б) топшириш шартномаси;
- с) маҳсулот етказиб бериш шартномаси;
- д) пудрат шартномаси.

90. Маҳсулот етказиб бериш шартномаси қандай шаклда тузилади?

- а) ёзма ва оғзаки;
- б) фақат ёзма;
- с) фақат оғзаки;
- д) шартнома шартларига боғлиқ.

91. Маҳсулот етказиб бериш шартномаси субъектлари кимлар бўлиши мумкин?

- а) фақат жисмоний шахслар;
- б) тадбиркорлик билан шуғилланаётган шахслар;
- с) фақат юридик шахслар;
- д) давлат ва фуқаролар.

92. Контрактация шартномасини предмети нима?

- а) интеллектуал мулклар;
- б) барча турдаги маҳсулотлар;
- с) кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари;
- д) мутлок ҳуқуқлар.

93. Энергия таъминоти шартномаси қачон оммавий бўлиши мумкин?

- а) абонент юридик шахс бўлганда;
- б) абонент давлат бўлганда;
- с) абонент фуқаро бўлганда;
- д) бу шартнома оммавий эмас.

94. Ҳадя шартномасини қандай шаклларда тузишга йўл қўйилмайди?

- а) нотариал шаклда;
- б) сукут шаклида;
- с) оғзаки шаклда;
- д) ёзма шаклда.

95. Умумфойдали мақсадларда қилинган ҳадя..... ҳисобланади.

Нукталар ўрнига мосини қўйинг?

- а) хайр-эҳсон;
- б) закот;
- с) хайрия;
- д) нафақа.

96. Қайси шартномага мувофиқ бир тараф (олувчи) кўчмас ёки кўчар мол-мулкни бошқа тарафга (тўловчига) мулк қилиб беради, тўловчи эса олинган мол-мулк ўрнига олувчига вақти-вақти билан белгиланган пул суммаси ёки уни таъминлаш учун бошқа шаклда маблағ бериш тарзида тўлаш мажбуриятини олади?

- а) мулк ижараси шартномаси;
- б) рента шартномасига;
- с) прокат шартномаси;
- д) айирабошлаш шартномаси.

97. Мулк ижарасининг объектлари тўғри берилган қаторни топинг?

1. ер участкалари, ер ости бойликлари жойлашган участкалар
2. алоҳида табиий объектлар, корхоналар ва бошқа мулкый комплекслар
3. бинолар, иншоотлар, ускуналар, транспорт
4. истеъмол қилинмайдиган ашёлар?

а) 1,2,3,4;	б) 1,3,4;
с) 2,3,4;	д) 1,3,4.

98. Умрбод рентанинг доимий рентадан фарқи нима?

1. умрбод рента фуқаро ҳаёт бўлган даврга тузилади.
2. доимий рента муддатсиз тузилиши
3. доимий рентада тўловлар моддий буюмларда бўлади.
4. умрбод рентада тўловлар пул шаклида бўлади?

а) 2,3,4;	б) 1,2;
с) 1,3,4;	д) 1,2,3,4.

99. Мулк ижараси шартномасининг муддати қанча?

- а) 1 йил;
- б) муддати шартномада белгиланади;
- с) томонлар келишувига асосан;
- д) 5 йил.

100. Мулк ижараси шартномаси бўйича ижарага берувчи ижарага олувчига мол-мулкни қандай мажбуриятлар асосида беради?

- а) фойдаланиш учун топшириш ;
- б) фойдаланиш учун топшириш, ҳақ эвазига ва вақтинча эгалик қилиш;
- с) ҳақ эвазига;
- д) вақтинча эгалик қилиш.

101. Транспорт воситаларини ижарага бериш шартномасининг ҳуқуқий белгиларини кўрсатинг?

- а) икки томонлама, ҳақ баробарига, консенсуал;
- б) ҳақ баробарига;
- с) икки томонлама;
- д) консенсуал.

102. Ижара ҳақининг миқдори тўғрисида тарафлар ёзма шаклда келишган шартлар бўлмаган тақдирда, бино ёки иншоотни ижарага бериш шартномаси ҳисобланади. Нуқталар ўрнига тўғри сўзни топинг?

- а) қонуний;   б) хақиқий;
- с) тузилган;   д) тузилмаган.

103. Лизинг объектлари қаторини топинг?

- а) кўчмас мулклар;
- б) истеъмол қилинмайдиган, тадбиркорлик фаолияти учун фойдаланиладиган ҳар қандай ашёлар;
- с) ер участкалари ва бошқа табиат объектлари;
- д) кўчар мулклар.

104. Уй-жой фонди турларини аниқланг?

- а) оммавий уй-жой фонди;
- б) хусусий уй-жой фонди;
- с) хусусий уй-жой фонди ва давлат уй-жой фонди;
- д) давлат уй-жой фонди.

105. Уй-жойни ижарага бериш шартномасининг шакли қандай бўлади?

- а) келишувга биноан;
- б) оғзаки шаклда;
- с) ёзма шаклда;
- д) шартномада кўрсатилган шаклда.

106. Уй-жойни ижарага бериш шартномаси қанча муддатга тузилади?

- а) беш йилдан ортиқ бўлмаган муддатга;
- б) шартномада кўрсатилган муддатга;
- с) уч йилдан ортиқ бўлмаган муддатга;
- д) етти йилдан ортиқ бўлмаган муддатга.

107. Ссуда берувчига нисбатан берилган тўғри таърифни топинг?

- а) ижарага олувчи;
- б) пудрат шартномасининг тури;
- с) ижара шартномаси томонларидан бири;
- д) текин фойдаланиш шартномаси томонларидан бири.

108. Текин фойдаланиш шартномасининг бекор бўлиши тартиби қандай?

- а) шартномада кўрсатилган ҳолларда;
- б) ссуда олувчи фуқаро вафот этганда ва ссуда олувчи юридик шахс тугатилган ҳолларда;
- с) ссуда олувчи фуқаро вафот этганда;
- д) ссуда олувчи юридик шахс тугатилган ҳолларда.

109. Пудрат шартномасида томонлар қандай номланади?

- а) пудратчи, буюртмачи;
- б) пудратчи, воситачи;
- с) буюртмачи, вакил;
- д) пудратчи, қабул қилиб олувчи.

110. Йўловчи ва багаж ташиш шартномаси тузилганлиги нима билан тасдиқланади?

- а) багажни бус-бутун топшириш билан;
- б) йўловчини манзилига етказиш билан;
- с) тегишли чипта ва багаж паттаси билан;
- д) шартнома шартларига асосан.

111. Банк омонати шартномаси қачондан тузилган ҳисобланади?

- а) омонат суммаси банкка келиб тушган кундан бошлаб;
- б) омонат суммаси фуқарога берилгандан бошлаб;
- с) ёзма шаклда тузилгач;
- д) томонлар имзолагач.

112. Банк омонати шартномасининг ёзма шаклига риоя қилмаслик қандай оқибатга олиб келади?

- а) тузилмаган ҳисобланади;
- б) жарима тўлаб беради;
- с) суд тартибида кўрилади;
- д) бундай шартноманинг ҳақиқий бўлмаслигига олиб келади.

113. Чартер (фрахтлаш) шартномасини ўзига хос хусусиятини топинг?

- а) транспорт воситасини бериш;
- б) умумий фойдаланишдаги транспортда ташиш;
- с) бир хил йўналишда ҳар хил транспортда ташиш;
- д) йўловчи, багаж ва юк ташиш учун бир марта ёки бир неча марта қатнашга бериш .

114. Транспорт экспедицияси шартномаси нима?

- а) ҳар хил транспорт ташкилотлари ўртасида юк ташишни таъминлашга қаратилган ишларни ташкил этиш ҳақида шартномалар ;
- б) экспедитор ҳақ эвазига ва мижоз ҳисобидан экспедиция шартномасида белгиланган юк ташиш билан боғлиқ хизматларни

бажариш ёки бажаришни ташкил этиш мажбуриятини оловчи шартнома;

- с) ташувчи билан юк эгаси мунтазам ташишни амалга ошириш зарур бўлганида ташишни ташкил этиш ҳақида узоқ муддатли шартномалар;
- д) ҳар хил транспортда ягона транспорт ҳужжати асосида йўловчи, багаж ва юк ташиш шартномаси.

115. Қарз шартномаси?

- а) реал, ҳақ эвазига/текин, бир томонлама;
- б) консенсуал, текин, икки томонлама;
- с) реал, ҳақ эвазига, икки томонлама;
- д) реал, ҳақ эвазига, кўп томонлама.

116. Қарз шартномаси қайси ҳолатда тузилган ҳисобланади?

- а) пул ёки ашёлар топширилган пайтдан бошлаб;
- б) давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб;
- с) томонлар келишувга эришган пайтдан бошлаб;
- д) тўғри жавоб берилмаган.

117. Қарз шартномасининг тарафлари қандай номланади?

- а) дебитор ва кредитор;
- б) қарз берувчи ва қарз оловчи;
- с) кредитор ва қарз оловчи;
- д) банк ва қарздор.

118. Агар кредит шартномаси оғзаки тузилган бўлса, у:?

- а) ноқонуний тузилган бўлади;
- б) ўз-ўзидан ҳақиқий бўлмайди;
- с) тузилмаган ҳисобланади;
- д) гувоҳ кўрсатувларига мурожаат қилиш ҳуқуқисиз тузилган ҳисобланади.

119. Сакловчининг облигацияни чиқарган шахсдан облигацияда назарда тутилган муддатда облигациянинг номинал қийматини ёки бошқа мулкӣ эквивалентини олиш

хуқуқини тасдиқлайдиган қимматли қоғоз қайси вариантда тўғри кўрсатилган?

- а) облигация;
- б) вексель;
- с) чек;
- д) коносамент.

120. Тижорат кредит шартномасининг предмети нима?

- а) пул суммаларини ёки турга хос аломатлари билан белгиланадиган бошқа ашёлар;
- б) фақат пул;
- с) турга хос аломатлари билан белгиланадиган бошқа ашёлар пул суммаларидан ташқари;
- д) хусусий аломатлари билан белгиланган ашёлар.

121. Ким молия агенти сифатида ҳаракат қилиши мумкин?

- а) банклар ва бошқа кредит ташкилотлари, шунингдек бундай турдаги фаолиятни амалга ошириш учун рухсатномаси (лицензияси) бўлган бошқа тижорат ташкилотлари;
- б) фақат банклар;
- с) банклар ва бошқа кредит ташкилотлари; д) тўғри жавоб йўқ.

122. Пул талабномасидан бошқа шахс фойдасига воз кечиш эвазига молиялаш шартномасининг предмети нима?

- а) пул талабномаси;
- б) мулк талаби;
- с) пулни қайтариш мажбурияти;
- д) барча жавоблар тўғри.

123. Банк омонати шартномасининг шакли?

- а) ёзма, мажбурий нотариал тасдиқланиши керак;
- б) ёзма, жамғарма (депозит) сертификати ёки банк томонидан омонатчига берилган хужжат билан тасдиқланган бўлса;
- с) ёзма, давлат рўйхатига олиниши керак;
- д) шартнома шакли бўйича фуқаролик кодексининг умумий қоидаларига бўйсунди.

124. Омонатларнинг турларини санаб беринг?

- а) қонуний, ноқонуний;
- б) реал, талабга биноан;
- с) талаб қилингунча сақланадиган, муддатли;
- д) йиғиладиган, қонуний.

125. Банкка қўйилган омонат суммасини ҳам, омонатчининг белгиланган муддат тамом бўлганидан кейин сертификатни берган банкда ёки ушбу банкнинг исталган филиалида омонат суммасини ва сертификатда кўрсатиб қўйилган фоизларни олиш ҳуқуқини ҳам тасдиқлайдиган қимматли қоғоз нима деб номланади?

- а) омонат дафтарчаси;
- б) омонат (депозит) сертификати;
- с) облигация;
- д) вексель.

126. Банк ҳисобварағи...?

- а) консенсуал, ҳақ бараварига, икки томонлама;
- б) реал, ҳақ эвазига/текин, бир томонлама;
- с) реал, ҳақ эвазига, икки томонлама;
- д) реал, ҳақ эвазига, кўп томонлама.

127. Ҳисобварақ бўйича операцияларни амалга ошириш муддатлари берилган қаторини белгиланг?

- а) 7 кун ичида;
- б) тегишли тўлов ҳужжати банкка тушган куннинг эртасидан;
- с) 3 кун ичида;
- д) 5 кун ичида.

128. Банк сирини сақлаш қайси ташкилотларга тегишли?

1. кредит ташкилотлари. 2. Марказий банк. 3. аудитор ташкилотлари?
- а) 1, 3;
  - б) 2, 3;

- с) 1, 2, 3;
- д) банклар.

129. Аккредитив тушунчасига тўғри тарифни топинг?

- а) банк мижознинг кўрсатмасига мувофиқ, агар маблағни олувчи аккредитивда назарда тутилган хужжат ва бошқа шартларни бажарганлиги тақдим этилган бўлса, учинчи шахсга тўловни бажариш мажбуриятини олади;
- б) ҳисоб-китоб қилинганида мижоз ўз банкига (банк-эмитентга) пул тўловчидан тўловни ва (ёки) тўлов акцептини мижоз ҳисобидан қабул қилиш ҳақида топшириқнома юбориши;
- с) чек берувчининг чекда кўрсатилган суммани чек сақловчига тўлаш ҳақида банкка ҳеч қандай шарт қўйилмаган топшириғи мавжуд бўлган қимматли қоғози;
- д) тўғри жавоб йўқ.

130. Қайси чек бошқа шахсга берилиши мумкин эмас?

- а) реал чек;
- б) ҳақиқий чек;
- с) эгасининг номи ёзилган чек;
- д) ўтказма чек.

131. Топшириқ шартномаси бўйича тарафлар нима деб номланади?

- а) тўғри жавоб йўқ;
- б) вакил, топшириқ берувчи;
- с) тўловчи, вакил;
- д) воситачи, комитент.

132. Қайси ҳолларда вакил топшириқнинг бажарилишини бошқа шахсга (ўринбосарга) топширишга ҳақли?

- а) вакил топшириқ берувчининг манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида вазият тақозоси билан мажбур бўлса;
- б) агар топшириқ шартномасида назарда тутилган бўлса;
- с) шартнома муддати тугаган бўлса;

д) агар топшириқ шартномасида назарда тутилган бўлса ва вакил топшириқ берувчининг манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида вазият тақозоси билан мажбур бўлса.

133. Бошқа шахснинг манфаатларини кўзлаб, унинг топширигисиз ҳаракат қилувчи шахс биринчи имконият туғилиши биланоқ, бу ҳақда кимга хабар бериши шарт?

- а) манфаатдор шахсга;
- б) ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органга;
- с) мулкдорга;
- д) воситачига.

134. Бошқа шахснинг манфаатини кўзлаб ҳаракат қилган шахс кимнинг манфаатини кўзлаб фаолият олиб борган бўлса, ўша шахсга нималарни кўрсатган ҳолда ҳисобот тақдим этиши шарт?

1. олинган даромадлар. 2. қилинган харажатлар. 3. кўрилган зарар?

- а) 1, 2, 3;
- б) 1 ва 2;
- с) 2 ва 3;
- д) 1 ва 3.

135. Бир тараф иккинчи тарафнинг топшириғи бўйича ўз номидан, бироқ комитент ҳисобидан бир ёки бир неча битимни ҳақ эвазига тузиш мажбурияти қайси битим тузилади?

- а) мол-мулкни ишончли бошқариш;
- б) пудрат;
- с) топшириқ;
- д) воситачилик.

136. Воситачилик шартномаси бўйича битим тузган томон нима деб чақирилади?

- а) комитент;
- б) воситачи;
- с) вакил;
- д) бажарувчи.

137. Воситачилик шартномасининг предмети?

- а) воситачи комитент топшириғи бўйича ўз номидан, бироқ комитент ҳисобидан бир ёки бир неча битимни ҳақ эвазига тузиш;
- б) воситачи комитент номидан ва унинг ҳисобидан юридик ҳаракатларни амалга ошириши;
- с) воситачи комитент номидан ва унинг ҳисобидан амалий ҳаракатларни амалга ошириши;
- д) воситачи комитент номидан ва унинг ҳисобидан юридик ва амалий ҳаракатларни амалга ошириши.

138. Воситачилик шартномасининг тарафлари кимлар?

- а) қабул қилиб олувчи ва буюртмачи;
- б) комитент ва буюртмачи;
- с) буюртмачи ва воситачи;
- д) комитент ва воситачи.

139. Воситачилик шартномаси бўйича учинчи шахс нима деб номланади?

- а) делькредере;
- б) комитент;
- с) бенефициар;
- д) вакил.

140. Воситачи воситачилик шартномаси бўйича топширик бажарилгандан кейин комитентга ҳисобот тақдим этиши шартми?

- а) ҳа шарт;
- б) шарт эмас;
- с) оғзаки;
- д) тўғри жавоб йўқ.

141. Қайси ҳолларда воситачилик шартномаси бекор қилинади?

1. комитент шартномани бажаришдан бош тортганлиги; 2. воситачи шартномани бажаришдан бош тортганлиги; 3. воситачи вафот этганлиги, у муомалага лаёқатсиз, лаёқати чекланган, бедарак йўқолган ёки ночор деб топилганлиги оқибатида бекор қилинади?

- a) 1, 2, 3;
- b) 1, 2;
- c) 2, 3;
- d) 1, 3.

142. Қайси жавобда ихтиролар кўрсатилган?

- a) шартли белгилар, қоидалар;
- b) илгаридан маълум бўлган қурилмаларнинг янги мақсадларда ишлатилиши;
- c) илмий назариялар ва математика усуллари;
- d) ЕХМлар учун дастурлар.

143. Мол-мулкни ишончли бошқариш шартномаси тарафлари қандай номланади?

- a) вакил ва топшириқ берувчи;
- b) воситачи ва комитент;
- c) бошқарувнинг муассиси ва ишончли бошқарувчи;
- d) тўғри жавоб йўқ.

144. Мол-мулкни ишончли бошқариш қуйидаги асосларда вужудга келади (жорий этилади):

1. муассис билан ишончли бошқарувчи ўртасида тузиладиган мол-мулкни ишончли бошқариш шартномаси ва васиятнинг ижрочиси (ишончли бошқарувчи) тайинланган васиятнома;
  2. суд қарори;
  3. васийлик ва ҳомийлик органининг васийликка олинган шахснинг мол-мулки устидан васийлик белгилаш тўғрисидаги қарори;
  4. қонунда назарда тутилган ҳолларда бошқа амалий фактлар.
- Қайси банд нотўғри кўрсатилган??

- a) 4;
- b) 1;
- c) 2;
- d) 3.

145. Кимлар франшизинг шартномасининг субъектлари бўла олади?

- a) юридик шахслар;
- b) жисмони йшахслар;
- c) тижорат ташкилотлари;
- d) давлат корхоналари.

146. Лицензиатнинг мажбуриятлари қайси бандда нотўғри кўрсатилган?

- а) лицензиатга шартномада назарда тутилган лицензияларни бериши, уларнинг белгиланган тартибда расмийлаштирилишини таъминлаши;
- б) шартномада назарда тутилган фаолиятни амалга ошириш чоғида лицензиарнинг фирма номидан шартномада кўрсатилган тарзда фойдаланиши;
- с) агар шартномада тўғридан-тўғри назарда тутилган бўлса, шартлашилган миқдорда ёрдамчи лицензияларни бериши;
- д) лицензиарнинг ишлаб чиқариш сирларини ва ундан олган бошқа махфий тижорат ахборотини ошкор қилмаслиги.

147. Қуйидагилардан қайси бири омонат сақлаш шартномасининг объекти ҳисобланмайди?

- а) кўчар мол-мулк;
- б) кўчмас мол-мулк;
- с) фуқаролик муомаласидан чиқарилмаган;
- д) секвестр.

148. Омонат сақлаш шартномасининг оддий ёзма шаклига риоя қилмаслик оқибатлари қандай?

- а) сақлашга қабул қилинган ашё билан омонат сақловчи қайтарган ашёнинг айнан ўзилиги хусусида низо чиққан тақдирда, тарафларни гувоҳларнинг кўрсатмаларини ва ж қилиб келтириш ҳуқуқидан маҳрум этмайди.;
- б) сақлашга қабул қилинган ашё билан омонат сақловчи қайтарган ашёнинг айнан ўзилиги хусусида низо чиққан тақдирда, тарафларни гувоҳларнинг кўрсатмаларини ва ж қилиб келтириш ҳуқуқидан маҳрум этади;
- с) сақлашга қабул қилинган ашё билан омонат сақловчи қайтарган ашёнинг айнан ўзилиги хусусида низо чиққан тақдирда, агар шартномада бошқа ҳолатлар назарда тутилмаган бўлса тарафларни гувоҳларнинг кўрсатмаларини ва ж қилиб келтириш ҳуқуқидан маҳрум этмайди;
- д) шартномасини ҳақиқий эмас деб топишга асос бўлмайди.

149. Сақлаш вақтида олинган ҳосил ва даромадлар кимга тегишли?

- а) юк топширувчи ҳамда омонат сақловчига тенг миқдорда;
- б) шартномада бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, юк топширувчига;
- с) шартномада бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, омонат сақловчига;
- д) омонат сақловчига 3/1 миқдорда.

150. Суд секвестри бўйича ким омонат сақловчи бўлиши мумкин?

- а) суд томонидан тайинланган шахс ҳамда баҳслашаётган тарафларнинг ўзаро келишувига мувофиқ белгиланадиган шахс;
- б) суд;
- с) суд томонидан тайинланган шахс;
- д) Баҳслашаётган тарафларнинг ўзаро келишувига мувофиқ белгиланадиган шахс .

151. Тадбиркорлик фаолияти сифатида товарларни сақлайдиган ва сақлаш билан боғлиқ хизматларни кўрсатадиган ташкилот нима деб аталади?

- а) товар омбори;
- б) профессионал омонат сақловчи;
- с) юкхона;
- д) ломбард.

152. Варрант нима?

- а) эгаси ёзилган квитанция;
- б) омбор паттаси;
- с) омбор гувоҳномаси;
- д) гаров гувоҳномаси.

153. Суғурта шартномасининг қандай турлари мавжуд?

- а) шахсий ва мулкый;
- б) шахсий ва мажбурий;
- с) мажбурий ва ихтиёрий;
- д) мулкый ва мажбурий.

154. Қайси суғурта йўловчиларни бахтсиз ҳодисадан суғурта қилиш ҳисобланади?

- а) ихтиёрий;
- б) мажбурий шахсий;
- с) шахсий;
- д) бир марталик шахсий.

155. Суғурта пули айти битта мол-мулкни ёки тадбиркорлик хавфини икки ёки бир неча суғурталовчида суғурта қилиш (қўшалок суғурта) натижасида суғурта қийматидан ошиб кетиши нима деб аталади?

- а) қайта суғурта;
- б) биргаликдаги суғурта;
- с) қўшалок суғурта;
- д) ўзаро суғурта.

156. Суғурта шерикчилиги нима?

- а) суғурта объекти битта шартнома бўйича бир неча суғурталовчи томонидан ўртада суғурталаниши;
- б) йирик ва алоҳида йирик хавфларни ўртада суғурта қилиш учун биргаликда суғурталовчилар биргаликдаги фаолият тўғрисидаги шартнома асосида оддий ширкатлар тузиши;
- с) бир неча суғурта объектларини суғурталаш;д)
- тўғри жавоб йўқ.

157. Оддий ширкат нима?

- а) фуқаролар бирлашмаси;
- б) юридик шахсларнинг шартномавий бирлашмаси;
- с) тадбиркорлик субъектларининг ноюрдик бирлашмаси;
- д) юридик шахсларнинг бир тури.

158. Оддий ширкатнинг иштирокчилари ким?

- а) якка тадбиркорлар ва тижоратчи юридик шахслар;
- б) жисмоний ва юридик шахслар;
- с) жисмоний шахслар;
- д) якка тадбиркорлар ва юридик шахслар.

159. Оддий ширкат шартномасидан келиб чиқмаган умумий мажбуриятлар бўйича шериклар қандай жавобгар бўлади?

- а) солидар жавобгардирлар;
- б) субсидиар жавобгардирлар;
- с) умумий тарзда жавобгардирлар;
- д) жавобгар бўлмайдилар.

160. Оддий ширкат шартномаси бекор бўлишининг асослари қайсилар?

- а) шериклардан бирортаси оддий ширкатнинг муддатсиз шартномасида бундан буён иштирок этишдан воз кечганда;
- б) банкротлик, воз кечиш ва муддатнинг ўтиши;
- с) оддий ширкат шартномасининг муддати ўтганда;
- д) шериклардан бирортаси банкрот деб эълон қилинганда.

161. Оммавий танлов нима?

- а) Эълонда кўрсатилган ҳаракатни ким унда белгиланган муддатда бажарса, ўшанга пул мукофоти тўлаш ёки бошқа мукофотни бериш тўғрисида ошкора эълон қилиш;
- б) Ишни энг яхши бажарганлик ёки бошқа натижаларга эришганлик учун пул мукофоти тўлаш ёки бошқа мукофот бериш тўғрисида мукофот тўлаш тўғрисида ошкора эълон қилиш;
- с) иштирокчиларнинг мусобақалашуви асосида ташкил этилган танлов;
- д) бўш иш ўринларига танлов уюштириш орқали ғолиб шахс билан меҳнат шартномаси (контракти) тузиш.

162. Қуйидагилардан қайси бири оммавий танлов доирасига киради?

- а) таълим муассасаларига фуқароларни қабул қилиш;
- б) бўш иш ўринларига танлов уюштириш орқали ғолиб шахс билан меҳнат шартномаси (контракти) тузиш;
- с) энг яхши расм чизиш танлови;
- д) давлат мукофотларини олишга доир танловлар.

163. Агар эълонда кўрсатилган натижаларга икки ёки ундан ортиқ шахнинг биргаликда бажарилган ишида эришилган бўлса, мукофот қандай белгиланади?

- а) бажарган иш миқдорига қараб тақсимланади;
- б) улар ўртасида тенг миқдорда тақсимланади;
- с) улар ўртасида уларнинг келишувига мувофиқ тақсимланади;
- д) тўғри жавоб йўқ .

164. Мукофотни ошкора ваъда қилиш қандай битим ҳисобланади?

- а) бир ва икки томонлама;
- б) консенсуал;
- с) икки томонлама;
- д) бир томонлама.

165. Таваккалчиликка асосланган ютуқ ҳақидаги бир ёки бир неча иштирокчи ўртасида ёки ўйин ташкилотчиси (тотализатор ташкилотчиси) билан эришилган, натижаси юз бериш ёки бермаслиги (ютиш ёки ютказиш) номаълум бўлган келишув нима дейилади?

- а) қимор;
- б) гаров;
- с) ўйин;
- д) баҳс.

166. Ўн тўрт ёшгача бўлган вояга етмаган кичик ёшдаги бола томонидан етказилган зарар қандай қопланади?

- а) унинг ота-онаси (фарзандликка олувчилар) ёки васийлари жавобгар бўладилар;
- б) муомалага лаёқатли бўлгунча кўтилади, сўнг тўланади;
- с) қонуний вакиллари билан субсидиар тарзда солидар жавобгар бўлади;
- д) вояга етмаганни ўзи жавобгарликка тортилади.

167. Суд қандай ҳолатда ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум бўлганларга уларнинг болалари етказган зарарни қоплашни юклаши мумкин?

- а) улар болани тарбиялш билан боғлиқ мажбуриятини бажармаган бўлсалар;
- б) улар зарарни қопламайдилар;
- с) улар ҳар қачон зарарни қоплайдилар;
- д) улар гақат ҳаётга етказилган зарарни қоплайдилар.

168. Маънавий зарар нима?

- а) моддий зарарлар;
- б) шахсий зарарлар;
- с) жисмоний ва маънавий азоблар;
- д) умумий зарарлар.

169. Маънавий зарар қопланиши усуллари тўлиқ берилган қаторини кўрсатинг?

- а) ўзаро келишувга асосан қопланади;
- б) нақд пулсиз қопланади;
- с) келишувга асосан натура да қам тўланиши мумкин;
- д) фақат пул билан қопланади.

170. Ўзига тегишли ҳуқуқни талабномадан воз кечиш йўли билан ёки бошқача тарзда бошқа шахсга мавжуд бўлмаган ёки ҳақиқий бўлмаган мажбурият асосида берган шахс...?

- а) барча жавоблар тўғри;
- б) фақат суд тартибида талаб қилишга ҳақли;
- с) жабрланувчига бундай фойдаланиш натижасида тежалган нарсани фойдаланиш тугалланган пайтда ва ўша жойда мавжуд нарх бўйича тўлаши лозим;
- д) аввалги ҳолатни тиклашни, шу жумладан берилган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатлар ўзига қайтарилишини талаб қилишга ҳақли.

171. Қуйидагилардан қайси бири асоссиз орттирилган бойлик сифатида қайтариб берилмайди?

- а) ижро этиш муддати тўлгунга қадар мажбуриятни бажариш юзасидан топширилган мол-мулк, агар мажбуриятда бошқача ҳол назарда тutilмаган бўлса;
- б) мавжуд бўлган мажбуриятни бажариш учун берилган пул суммалари ва бошқа мол-мулк;
- с) даъво муддати тугамагунича мажбуриятни бажариш юзасидан топширилган мол-мулк;
- д) барча жавоблар тўғри.

172. Интеллектуал мулк объектларининг ўзига хос хусусиятлари нотўғри кўрсатилган жавобни топинг?

- а) ижодий фаолият натижаси бўлган интеллектуал мулк объектларига нисбатан шахсий ҳуқуқлар тизими амал қилади;
- б) ғоялар кўринишидаги интеллектуал мулк объектларига нисбатан одатдаги моддий ашёларга бўлгандай эгалик қилиш мумкин;
- с) кўп ҳолларда интеллектуал мулк объектлари ғоявий кўринишда бўлади;
- д) интеллектуал мулк ҳуқуқининг амал қилиши ҳудуд бўйича чегараланган.

173. Асарни, ижрони, сахна асарини ўйин, ифодали ўқиш, қуйлаш, рақсга тушиш орқали жонли ижро ёки техника воситалари ёрдамида тақдим этиш нима дейилади?

- а) ижро;
- б) фонограмма;
- с) кўрсатув;
- д) эшиттиришж.

174. Ихтиро, фойдали модель, саноат намунасини яратишга ноижодий ёрдам бериш?

- а) қонунда назарда тutilган ҳолларда ҳаммуаллифликка сабаб бўлади;
- б) ҳаммуаллифликка сабаб бўлади;

- с) муаллиф рози бўлган тақдирда ҳаммуаллифликка сабаб бўлади;
- д) ҳаммуаллифликка сабаб бўлмайди.

175. Селекция ютуқлари бу...?

- а) ўсимликларнинг янги нави, ҳайвонларнинг янги зоти;
- б) ўсимликлар нави;
- с) ўсимликлар нави ва қайвонлари зоти;
- д) ҳайвонларнинг янги зоти.

176. Юридик шахснинг фирма номи қайси ҳужжат билан белгиланади?

- а) таъсис ҳужжатларида;   б) ҳамма ерда;
- с) олди-сотди шартномасида;   д) шартномада.

177. Муаллифлик ҳуқуқи объектлари ҳисобланмайдиган асарлар қайсилар?

- а) расмий ҳужжатлар, халқ ижодиёти ҳужжатлари;
- б) фан, адабиёт ва санъат асарлари;
- с) спектакллар, театр томошалари;
- д) илмий асарлар.

178. Қуйидагилардан қайси бири муаллифлик ҳуқуқининг ҳимоя белгиси ҳисобланади?

- а) асар номи;
- б) айлана ичига олинган “R” ҳарфи;
- с) асар биринчи марта эълон қилинган йил;
- д) тахаллус.

179. Асар қайси пайтдан ижтимоий мулкка айланади?

- а) муаллиф вафотидан сўнг 30 йилдан сўнг;
- б) муаллифлик ҳуқуқининг амал қилиш муддати тугаганидан кейин;
- с) муаллиф вафот этган пайтдан;
- д) асар эълон қилиниши билан.

180. Асар қайси пайдан ижтимоий мулкка айланади?

- а) муаллифлик ҳуқуқининг амал қилиш муддати тугаганидан кейин;
- б) муаллиф вафот этган пайдан;
- с) муаллиф вафотидан сўнг 30 йилдан сўнг;
- д) асар эълон қилиниши билан.

181. Юридик шахснинг белгиси тариқасида Ўзбекистон Республикасида рўйхатга олинган номга бўлган алоҳида ҳуқуқнинг амал қилиш доираси қандай?

- а) БМТ аъзолари доирасида амал қилади;
- б) МДХ доирасида амал қилади;
- с) барча давлатларда амал қилади;
- д) Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амал қилади.

182. Фирма номига бўлган ҳуқуқнинг амал қилиши қандай ҳолларда бекор бўлади?

- а) фирма номига бўлган ҳуқуқ егаси бошқа шахсга ўзининг бу номидан фойдаланишга рухсат этса;
- б) юридик шахс тугатилиши билан;
- с) фирма номига бўлган ҳуқуқни бошқа шахсга бериш билан;
- д) фирма номига бўлган ҳуқуқни бошқа шахсга ўтказиш билан.

183. Қандай ҳолатда юридик шахснинг фирма номига бўлган ҳуқуқни бошқа шахсга бериш ва ўтказишга йўл қўйилмайди?

- а) юридик шахс бўлинганда;
- б) юридик шахс қўшиб юборилганда;
- с) юридик шахс тугатилганда;
- д) корхона бошқа шахсга берилганда.

184. Товар чиқарилган жой номини?

- а) суд орқали ҳимоя қилиб бўлмайди;
- б) рўйхатдан ўтказиш талаб етилмайди;

- с) ваколатли давлат органи рўйхатдан ўтказади;
- д) шартномада кўрсатиш шарт.

185. Қандай ҳуқуқлар мерос таркибига кирмайди?

- а) ҳаётга ёки соғлиққа етказилган зарар учун товон ундириш ҳуқуқи;
- б) мулкый ҳуқуқлар билан боғлиқ бўлмаган шахсий номулкий ҳуқуқлар;
- с) юридик шахс ҳисобланган тижорат ташкилотлари ва бошқа ташкилотларга аъзолик, уларда иштирок этиш ҳуқуқлари;
- д) меҳнат ва ижтимоий таъминот тўғрисидаги қонунчилик асосида пенсия, нафақа ва бошқа тўловлар олиш ҳуқуқи.

186. Умумий биргаликдаги мулк иштирокчиси умумий мол-мулкка бўлган ҳуқуқдаги ўз улушини қандай ҳолларда васият қилишга ҳақли?

- а) қонунда белгиланган ҳолларда; б) ҳар қандай ҳолатда;
- с) умумий мулкнинг бошқа иштирокчилари рози бўлган ҳолларда;
- д) умумий мулкка эгалик қилиш шартномасида кўрсатилган ҳолларда.

187. Мерос нима оқибатида очилади?

- а) фуқаронинг муомалага лаёқатли деб топилиши оқибатида;
- б) фуқаронинг бедарак йўқолиши оқибатида;
- с) фуқаронинг ўлими оқибатида;
- д) фуқаронинг муомала лаёқатли чекланиши оқибатида.

188. Мерос очилган вақт?

- а) мерос қолдирувчи муомалага лаёқатсиз деб топилган кун;
- б) мерос қолдирувчининг қаердалигини аниқлашнинг имкони йўқ деб ҳисобланган кун;
- с) мерос қолдирувчининг ўлган куни;
- д) мерос қолдирувчининг бедарак йўқолган куни.

189. Қайси жой мероснинг очилиш жойи ҳисобланади?

- а) мерос қолдирувчига тегишли бўлган кўчмас мулк ёки унинг асосий қисми турган жой;
- б) мерос қолдирувчининг охири доимий яшаб турган жойи;
- с) мерос қолдирувчининг меросхўрлари танлаган жой;
- д) мерос қолдирувчи вафот этган жой.

190. Қуйидаги фикрлардан қайси бири нотўғри?

- а) меросхўрни тайинлаш ёки ворислик ҳуқуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги фармойишга киритилган ғайриқонуний шартлар ҳақиқий бўлмайди;
- б) васият қилувчи мероснинг олиниши учун меросхўр хулқ-атворининг хусусиятини қонуний равишда шарт қилиб қўйишга ҳақли;
- с) вакил орқали тузилган васиятномани васият қолдирувчи томонидан тасдиқлаш талаб қилинмайди;
- д) васиятномага киритилган бўлиб, меросхўр ўз саломатлигининг аҳволига кўра ёки бошқа объектив сабаблар туфайли бажара олмайдиган шартлар меросхўрнинг даъвоси бўйича ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин.

191. Кимлар васият қилувчининг ўрнига васиятномани имзолаши мумкин эмас?

- а) тўлик муомала лаёқатига эга бўлмаган фуқаролар; саводсизлар ва васиятномани ўқий олмайдиган бошқа шахслар; ёлғон гувоҳлик берганлик учун муқаддам судланган шахслар;
- б) нотариус ёки васиятномани тасдиқловчи бошқа шахс;
- с) васиятнома кимнинг фойдасига тузилган ёки кимга нисбатан васият мажбурияти юклатилган бўлса, ўша шахс, унинг эри (хотини), болалари, ота-онаси, неваралари ва чеваралари, шунингдек васият қилувчининг қонун бўйича меросхўрлари;
- д) нотариус ёки васиятномани тасдиқловчи бошқа шахс, тўлик муомала лаёқатига эга бўлмаган фуқаролар.

192. Ким мерос очилгунга қадар васиятномаининг мазмунига, унинг тузилиши, бекор қилиниши ёки ўзгартирилишига даҳлдор маълумотларни ошкор қилишга ҳақли эмас?

- а) васиятномани тасдиқловчи бошқа мансабдор шахс;
- б) нотариус, васиятномани тасдиқлаган ва имзолаган шахс;
- с) меросхўр;
- д) васият қилувчининг ўрнига васиятномани имзолаган фуқаро.

193. Васиятномадаги айрим фармойишларнинг ҳақиқий эмаслиги?

- а) васиятноманинг қолган қисми ҳақиқий эмаслигига олиб келади;
- б) васиятноманинг қолган қисми ҳақиқийлигига даҳл қилмай- ди;
- с) васиятноманинг умуман ҳақиқийлигига даҳл қилади;д)
- васиятноманинг қолган қисми ҳақиқий эмасдир.

194. Қуйидагилардан қайси бири васиятномани ижро этув- чининг мажбурияти эмас?

- а) меросхўрлар зиммаларига юклатилган васият мажбуриятла- рини ижро этиш;
- б) меросни муҳофаза қилиши ва уни бошқариши;
- с) мерос қолдирувчига тегишли суммаларни олиш;
- д) мерос қолдирувчининг хоҳиш-иродаси ва қонунга мувофиқ меросхўрларга уларга тегишли мол-мулкни бериш.

195. Қонун бўйича тўртинчи навбатдаги ворислар доирасига кимлар киради?

- а) бешинчи даража қариндошлар;
- б) олтинчи даража қариндошлар;
- с) тўртинчи даража қариндошлар;
- д) мерос қолдирувчининг меҳнатга қобилиятсиз боқимлари.

196. Чет эл элементи билан мураккаблашган фуқаро- лик- ҳуқуқий муносабатларга нисбатан қўлланилиши лозим бўлган ҳуқуқни белгилаш асослари қайси жа- вобда нотўғри кўрсатилган?

- а) Фуқаролик кодекси ва қонунлар асосида;
- б) эътироф этилган фуқаролик ҳуқуқи таомиллар асосида;

- с) халқаро шартномалар;
- д) тарафларнинг келишуви асосида.

197. Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ва юридик шахсларининг ҳуқуқларига махсус чекловлар қўйган давлатларнинг фуқаролари ва юридик шахсларига нисбатан жавоб тариқасида чекловлар белгилаши нима дейилади?

- а) тўғри жавоб йўқ;
- б) апартация;
- с) реторсия;
- д) реституция.

198. Қайси мамлакат қонуни қочоқнинг шахсий қонуни ҳисобланади?

- а) унга бошпана берган мамлакатнинг қонуни;
- б) қайси давлат фуқароси бўлса ўша мамлакат қонуни;
- с) у туғилган мамлакат қонуни;
- д) ўз ихтиёрига қўра танланади.

199. Қўлланилиши лозим бўлган ҳуқуқ тўғрисида шартнома тарафларининг келишуви бўлмаган тақдирда, бу шартномага нисбатан қўлланилиши лозим бўлган ҳуқуқни белгилаш асоси қайси жавобда тўғри кўрсатилган?

- а) мол-мулкдан текин фойдаланиш шартномасида — ссуда берувчи;
- б) олди-сотди шартномасида — сотиб олувчи;
- с) пудрат шартномасида — буюртмачи;
- д) топшириқ шартномасида — топшириқ берувчи.

200. Мулкдор ягона жисмоний шахс томонидан тузилган ва бошқариладиган тижоратчи ташкилот нима деб аталади?

- а) фермер хўжалиги;
- б) хусусий корхона;
- с) оилавий корхона;
- д) якка тартибдаги тадбиркор.

2. ФУҚАРОЛИК ПРОЦЕССУАЛ КОДЕКСДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. **Биринчи инстанция суди ишни мазмунан кўриш натижалари бўйича қуйидаги суд ҳужжатларини қабул қилади?**
  - а) ажрим, ҳукм, қарор;
  - б) ҳал қилув қарори, суд буйруғи;
  - с) ҳал қилув қарори, ажрим;
  - д) ажрим, ҳукм.

2. **Суд ҳужжатлари тўғри келтирилган жавобни аниқланг?**
  - а) қарор, ажрим, суд буйруғи;
  - б) хабарнома, суд чақирув хатлари, қарор;
  - с) ажрим, қарор, шикоят, сўровнома;
  - д) суд буйруғи, факсограмма.

3. **Суд томонидан жарима қўлланилганида расмийлаштирилладиган ҳужжат бу-?**
  - а) суд буйруғи;
  - б) хусусий ажрим;
  - с) қарор;
  - д) ажрим.

4. **Қуйидагилардан фуқаролик суд ишларини юритиш принципларига кирмайдишан принцип қайси жавобда келтирилган?**
  - а) суд ҳужжатларининг мажбурийлиги принципи;
  - б) жавобгарликнинг муқаррарлиги принципи;
  - с) ишларни қонунчилик асосида ҳал қилиш принципи;
  - д) тарафлар тортишуви ва тенг ҳуқуқлилиги принципи.

5. **Судьяларнинг мустақиллиги ва уларнинг фақат қонунга бўйсунishi принципининг мазмуни қайси қаторда тўғри кўрсатилган?**
  - а) судьяларнинг одил судловни амалга ошириш борасидаги фаолиятига бирор-бир тарзда аралашушга йўл қўйилмайди ва бундай аралашув қонунга қўра жавобгарликка сабаб бўлади;

- б) фуқаролик ишлари бўйича одил судловни амалга оширишда судьялар мустақилдирлар ва фақат қонунга бўйсундилар;
- с) суднинг қонуний кучга кирган ҳужжатлари барча давлат органлари ва бошқа органлар, ташкилотлар, мансабдор шахслар ва фуқаролар учун мажбурийдир ҳамда Ўзбекистон республикасининг бутун ҳудудида ижро этилиши лозим;
- д) фуқаролик ишлари бўйича одил судловни амалга оширишда судьялар мустақилдирлар ва фақат қонунга бўйсундилар ва судьяларнинг одил судловни амалга ошириш борасидаги фаолиятига бирор-бир тарзда аралашинишга йўл қўйилмайди ва бундай аралашув қонунга қўра жавобгарликка сабаб бўлади.

6. Қандай ҳолларда суд муҳокамаси ёпиқ суд мажлисида ўтказилади?

- а) давлат сирига, фарзандликка олиш сирига тааллуқли маълумотлар мавжуд бўлган ишлар бўйича ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда;
- б) алимент ва фарзандликка олиш сирига тааллуқли маълумотлар мавжуд бўлган ишлар ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда;
- с) алимент ва оталиқни белгилашга доир бўлган маълумотлар мавжуд бўлган ишлар ва қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда;
- д) давлат сирига, фарзандликка олиш сирига тааллуқли маълумотлар мавжуд бўлган ишлар ва Алимент ва оталиқни белгилашга доир бўлган маълумотлар мавжуд бўлган ишлар.

7. Ишда иштирок этувчи ва суд ишлари юритиладиган тилни билмайдиган шахс ишдаги суд ҳужжатлари берилишини сўраб ёзма ариза билан муружаат этган тақдирда?

- а) унга қонунчиликда белгиланган тартибда суд ҳаражатлари тўланганидан сўнг суд ҳужжатлари унинг она тилига ёки у билладиган бошқа тилга таржима қилиб топширилади;
- б) унга суд ҳужжатлари унинг она тилига ёки у билладиган бошқа тилга таржима қилиб топширилади;

- с) унга суд ҳужжатларини топшириш жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғридаги қонун талаблари асосида амалга оширилади;
- д) қонунчиликда белгиланган тартибда давлат божи тўланганидан сўнг унга суд ҳужжатлари унинг она тилига таржима қилиб топширилади.

8. Ўзбекистон Республикасида фуқаролик суд ишлари қайси тилда амалга оширилади?

- а) ўзбек тилида, қорақалпоқ тилида ҳамда муайян жойдаги кўпчилик аҳоли сўзлашадиган тилда;
- б) қорақалпоқ тилида;
- с) ўзбек тилида;
- д) муайян жойдаги кўпчилик аҳоли сўзлашадиган тилда.

9. Суднинг ҳал қилув қарори барча ҳолларда?

- а) тарафларнинг розилиги билан ошкора ўқиб эшиттирилади; б) ошкора ўқиб эшиттирилади;
- с) апелляция ва кассация инстанцияларида ошкора ўқиб эшиттирилади;
- д) тарафларнинг розилиги билан ошкора ўқиб эшиттирилади ва апелляция ва кассация инстанцияларида ошкора ўқиб эшиттирилади.

10. Суд муҳокамасининг бевоситалиги ва оғазкилиги бу?

- а) суд фуқаролик ишини кўраётганда ишга оид далилларни бевосита текшириши: ишда иштирок этувчи шахсларнинг тушунтиришларини, экспертларнинг хулосаларини ва мутахассисларнинг маслаҳатларини эшитиши, ёзма далиллар билан танишиши;
- б) суд фуқаролик ишини кўраётганда ишга оид далилларни бевосита текшириши: ишда иштирок этувчи шахсларнинг тушунтиришларини эшитиши, ёзма далиллар билан танишиши, ашёвий далилларни кўздан кечириши;
- с) суд фуқаролик ишини кўраётганда ишга оид далилларни бевосита текшириши: ишда иштирок этувчи шахсларнинг

тушунтиришларини, гувоҳларнинг кўрсатувларини, экспертларнинг хулосаларини ва мутахассисларнинг маслаҳатларини (тушунтиришларини) эшитиши, ёзма далиллар билан танишиши, ашёвий далилларни кўздан кечириши;

д) суд фуқаролик ишини кўраётганда ишга оид далилларни бевосита текшириши: ишда иштирок этувчи шахсларнинг тушунтиришларини, гувоҳларнинг кўрсатувларини, ашёвий далилларни кўздан кечириши.

11. Ёпиқ суд мажлисида кимлар иштирок этишга ҳақли?

а) иш суднинг ёпиқ мажлисида кўрилаётганида ишда иштирок этувчи шахслар, зарур ҳолларда эса таржимонлар ҳозир бўлади;

б) иш суднинг ёпиқ мажлисида кўрилаётганида ишда иштирок этувчи шахслар, зарур ҳолларда эса гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар ва таржимонлар ҳам ҳозир бўлади.;

с) иш суднинг ёпиқ мажлисида кўрилаётганида ишда иштирок этувчи шахслар, зарур ҳолларда эса гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар ва таржимонлар ҳамда судья томонидан иштирок этиши лозим деб топилган шахслар ҳозир бўлади;

д) иш суднинг ёпиқ мажлисида кўрилаётганида ишда фақатги- на иштирок этувчи шахслар, зарур ҳолларда эса гувоҳлар ҳозир бўлади.

12. Низоли муносабатни тартибга соладиган ҳуқуқ нормалари мавжуд бўлмаган тақдирда?

а) суд низони қонунларнинг умумий асослари ва мазмунидан келиб чиққан ҳолда ҳал этади ёки ҳалқаро шартнома қоидаларини қўллайди;

б) суд шунга ўхшаш муносабатларни тартибга соладиган ҳуқуқ нормаларини қўллайди, бундай нормалар мавжуд бўлмаганда эса низони чет эл қонунчилиги нормаларини қўллайди;

с) суд шунга ўхшаш муносабатларни тартибга соладиган ҳуқуқ нормаларини қўллайди, бундай нормалар мавжуд бўлмаганда эса низони қонунларнинг умумий асослари ва мазмунидан келиб чиққан ҳолда ҳал этади.;

- д) суд шунга ўхшаш муносабатларни тартибга соладиган ҳуқуқ нормаларини қўллайди, бундай нормалар мавжуд бўлмаганда эса низони Конституцияда белгилаб берилган устувор қоидалардан келиб чиққан ҳолда ҳал этади.

13. Тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари суд томонидан аниқланиши тамойили тўғри берилган қаторни топинг?

- а) суд ишда иштирок этувчи шахсларга уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши, уларни процессуал ҳаракатларни амалга ошириш ёки амалга оширмаслик оқибатлари тўғрисида огоҳлантириши керак;
- б) суд ишда иштирок этувчи шахсларга уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши, ишда иштирок этувчи шахсларга ўз ҳуқуқларини амалга оширишида қўмаклашиши керак;
- с) суд тақдим этилган материаллар ва тушунтиришлар билан чекланмасдан, ишнинг ҳақиқий ҳолатларини, тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини ҳар тарафлама, тўлиқ ва холисона аниқлаш учун қонунга мувофиқ чоралар кўришга ҳақли;
- д) суд ишда иштирок этувчи шахсларга уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши, уларни процессуал ҳаракатларни амалга ошириш ёки амалга оширмаслик оқибатлари тўғрисида огоҳлантириши ҳамда ишда иштирок этувчи шахсларга ўз ҳуқуқларини амалга оширишида қўмаклашиши керак.

14. Судья алмаштирилгандан сўнг?

- а) ишни кўриш бошидан бошланади;
- б) ишни кўриш давом эттирилади;
- с) тарафларнинг розилиги билан давом эттирилади;
- д) тарафларнинг розилиги билан ишни кўриш давом эттирилади.

15. Ишни кўришда судьянинг такрор иштирок этишига?

- а) йўл қўйилмайди;
- б) ишни кассация инстанцияси судида кўришда иштирок этган судья шу ишни биринчи инстанция ёки апелляция инстанцияси судида, ёхуд кассация инстанцияси судида мазкур кодекс-

нинг 4193-моддасига мувофиқ такроран кўришда иштирок этиши мумкин;

- с) ишни биринчи инстанция судида кўрган судья шу ишни апелляция ёки кассация инстанцияси судида кўришда иштирок этиши мумкин;
- д) ишни апелляция инстанцияси судида кўришда иштирок этган судья шу ишни биринчи инстанция ёки кассация инстанцияси судида кўришда иштирок этиши мумкин.

16. Қачон суд аризани қабул қилишни рад этади?

- а) ариза муомалага лаёқати чекланган шахс томонидан берилган бўлса;
- б) вакил томонидан берилган аризага ишончнома илова қилинмаса;
- с) ариза учун давлат божи тўланмаган бўлса;
- д) ариза судда кўришга тааллуқли бўлмаса.

17. ФПКнинг 21-моддасида келтирилган рад қилиш асосларининг 2 ва 4-бандларида кўрсатилган рад қилиш асослари тадбиқ этиладиган тарафларни кўрсатинг?

- а) таржимон, мутахассис;
- б) суд мажлиси котиби, прокурор;
- с) прокурор, эксперт;
- д) прокурор, эксперт, суд мажлиси котиби, таржимон ва мутахассис.

18. Рад қилиш масаласини ҳал этиш учун судья (суд) алоҳида хонага (маслаҳатхонага) киради ва рад қилишни қабул қилиш ёки қабул қилмаслик тўғрисида?

- а) ҳал қилув қарори ва қарор қабул қилади;
- б) ажрим чиқаради;
- с) қарор қабул қилади;
- д) ҳал қилув қарори чиқаради.

19. Қуйидаги қайси иш даъвогарнинг танлаши бўйича судловга тааллуқлилиқ турига мансуб эмас?

- a) оталикни белгилаш тўғрисидаги ишлар;
- б) алимент ундириш тўғрисидаги ишлар;
- с) ишга тиклаш тўғрисидаги ишлар;
- д) соғлиққа етказилган зарарни ундириш тўғрисидаги ишлар.

20. Судловга тааллуқлилиқ қоидаларига риоя қилмай судга муружаат қилинган тақдирда, суд ...?

- a) аризани қайтаради;
- б) аризани кўрмасдан қолдиради ;
- с) аризани қабул қилиб, сўнгра ишни бир суддан бошқа судга ўтказади ;
- д) аризани қабул қилишни рад этади.

21. Суд судловга тааллуқлилиқ қоидаларига риоя қилган ҳолда ўзининг юритишига қабул қилиб олган иш, кейинчалиқ бошқа суднинг судловига тааллуқли бўлиб қолса?

- a) ишни бир суддан бошқасига ўтказади ;
- б) мазмунан ҳал қилиши лозим бўлади;
- с) иш юритишни тугатади;
- д) аризани кўрмасдан қолдиради.

22. Судга тааллуқлилиқ ва судловга тегишлилик масаласи ФПКнинг қайси бобида назарда тутилган?

a) 6-боб;	б) 4-боб;
с) 3-боб;	д) 5-боб.

23. Ўзаро боғлиқ бўлиб, баъзилари фуқаролик ишлари бўйича судга, баъзилари эса иқтисодий судга тааллуқли бўлган бир нечта талаб бирлаштирилганда?

- a) барча талаблар иқтисодий ишлари бўйича судда кўрилиши керак;
- б) барча талаблар фуқаролик ишлари бўйича судда кўрилиши керак;
- с) барча талаблар маъмурий ишлари бўйича судда кўрилиши керак;
- д) тарафларнинг илтимосига кўра белгиланади.

24. Ишни бир суддан бошқа судга ўтказиш бўйича суд?

- а) суд бўйруғи қабул қилади;
- б) ажрим чиқаради;
- с) ҳал қилув қарори чиқаради;
- д) қарор чиқаради.

25. Судловга тегишлиликнинг умумий қоидалари тўғри кўрсатилган қаторни кўрсатинг?

- а) аризалар манфаатдор доимий яшаб турган ёки доимий машғул бўлган жойдаги судга берилади ва ташкилотларга нисбатан аризалар улар давлат рўйхатидан ўтган жойдаги судга берилади;
- б) аризалар жавобгар доимий яшаб турган ёки доимий машғул бўлган жойдаги судга берилади;
- с) аризалар жавобгар доимий яшаб турган ёки вақтинча машғул бўлган жойдаги судга берилади
- д) ташкилотларга нисбатан аризалар улар давлат рўйхатидан ўтган жойдаги судга берилади .

26. Яшаш жойи номаълум бўлган жавобгарга нисбатан даъволар... тақдим этилиши мумкин.

- 1. унинг мол-мулки турган жойдаги ёки унинг маълум бўлган сўнги яшаган жойдаги судга
  - 2. ижро этиш жойи кўрсатилган шартномалардан келиб чиқадиган даъволар шартномани ижро этиш жойидаги судга
  - 3. турли жойларда яшовчи ёки турувчи бир нечта жавобгарга нисбатан ёки юридик шахс бўлиб, турли манзилда жойлашган жавобгарларга нисбатан даъво даъвогарга нисбатан жавобгарлардан бири энг яқин ҳудудда яшайдиган ёхуд давлат рўйхатидан ўтган жойдаги судга?
- а) 1 ва 2;
  - б) 2 ва 3;
  - с) 1 ва 3;
  - д) 1, 2, 3.

27. Судловга тегишлиликнинг алоҳида ҳоллари нотўғри кўрсатилагн қаторни топинг?

- а) кемалар тўқнашуви натижасида етказилган зарарнинг ўрни-ни қоплаш тўғрисидаги, шунингдек сувда ёрдам берганлик ва қутқарганлик учун ҳақ ундириш тўғрисидаги даъволар ҳам жавобгарнинг кемаси турган ёки кема рўйхатга олинган порт жойлашган ердаги судга ҳам тақдим этилади;
- б) иморатга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги, мол-мулкни хатлашдан чиқариш ҳақидаги, ер майдонидан фойдаланиш тартибини белгилаш тўғрисидаги даъволар иморат, мол-мулк ёки ер майдони жойлашган ердаги суднинг судловига тааллуқлидир;
- с) мерос қолдирувчининг кредиторлари ворислар томонидан мерос қабул қилингунига қадар тақдим этган даъволар мерос мол-мулк ёки унинг асосий қисми жойлашган ердаги суднинг судловига тегишлидир;
- д) йўловчиларни, юкларни ёки бағажни ташиш шартномаларидан юк ташувчиларга нисбатан келиб чиқадиган даъволар белгиланган тартибда талабнома тақдим этилган транспорт ташкилотининг органи давлат рўйхатидан ўтган ерда тақдим этилади.

28. Келишилган судловга тегишлилик қайси ҳолда мумкин эмас?

- а) ФПКнинг 34-моддасида кўрсатилган ҳолларда; б) ФПКнинг 35-моддасида кўрсатилган ҳолларда; с) ФПКнинг 36-моддасида кўрсатилган ҳолларда; д) тўғри жавоб келтирилмаган.

29. Барча фуқаролар ва ташкилотларнинг фуқаролик процессуал ҳуқуқ ва мажбуриятларга эга бўлиш лаёқати бу?

- а) юридик лаёқат;
- б) муомила лаёқати;
- с) ҳуқуқ лаёқати;
- д) муомила лаёқати ва юридик лаёқат.

30. Судда ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини амалга ошириш лаёқати кимларга тегишли?

- а) барча фуқароларга;
- б) вояга етган фуқароларга ва барча фуқароларга;
- с) вояга етган фуқароларга;
- д) ташкилотларга.

31. Вояга етмаган шахс неча ёшга етганда қонунчиликда белгиланган тартибда муомалага тўла лаёқатли деб эълон қилинган (эмансипация) қилинган тақдирда, судда ўз ҳуқуқлари ва мажбуриятларини шахсан амалга ошириши мумкин?

- а) 14;
- б) 16;
- с) 13;
- д) 17.

32. Ўн тўрт ёшга тўлмаган кичик ёшдаги болаларнинг, шунингдек руҳий ҳолати бузилганлиги туфайли муомалага лаёқатсиз деб топилган фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларини судда уларнинг ..... ҳимоя қилади. Нуқталар ўрнини тўлдилинг?

- а) қонуний вакиллари — ота-оналари, уларни фарзандликка олганлар ёки васийлар;
- б) қонуний вакиллари — ота-оналари, уларни фарзандликка олганлар ёки ҳимоячи;
- с) қонуний вакиллари — ота-оналари, уларни фарзандликка олганлар ёки прокурор;
- д) қонуний вакиллари — ота-оналари, уларни фарзандликка олганлар ёки адвокат.

33. Процессда биргаликда иштирок этишга қайси ҳолларда йўл қўйилади?

1. низо предмети бир нечта даъвогарнинг ёки жавобгарнинг умумий ҳуқуқлари ёки мажбуриятлари бўлса;
2. бир нечта даъвогарнинг ёки жавобгарнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари турли асосга эга бўлса;

3. низо предмети бир турдаги ҳуқуқ ва мажбуриятлардан иборат бўлса;

- а) 1 ва 3;
- б) 2 ва 3;
- с) 2;
- д) 1 ва 2.

34. Ишга дахлдор бўлмаган жавобгар алмаштирилгандан сўнг?

- а) суд бу шахсни шерик жавобгар сифатида ишга жалб этади;
- б) ишни кўриш бошидан бошланади;
- с) ишни тугатиш ҳақида ажрим чиқаради;
- д) ишни тугатиш ҳақида қарор қабул қилади.

35. Тараф ҳуқуқий ворис билан алмаштирилгандан сўнг суд процесси?

- а) бошидан бошланади;
- б) алмаштириш амалга оширилган босқичдан давом эттирилади;
- с) тарафларнинг розилиги билан давом эттирилади;
- д) ишни тугатиш ҳақида ажрим чиқаради.

36. Ишга дахлдор бўлмаган жавобгар алмаштирилгандан сўнг?

- а) ишни тугатиш ҳақида қарор қабул қилади;
- б) ишни кўриш бошидан бошланади;
- с) ишни тугатиш ҳақида ажрим чиқаради;
- д) суд бу шахсни шерик жавобгар сифатида ишга жалб этади.

37. Тараф ҳуқуқий ворис билан алмаштирилгандан сўнг суд процесси?

- а) бошидан бошланади;
- б) алмаштириш амалга оширилган босқичдан давом эттирилади;
- с) тарафларнинг розилиги билан давом эттирилади;
- д) ишни тугатиш ҳақида ажрим чиқаради.

38. Процессуал ҳуқуқий ворисликка йўл қўйиш асослари қайси жавобда нотўғри берилган?

- а) бошқа шахс фойдасига талабдан воз кечиш;
- б) фуқаронинг ўлими, юридик шахснинг қайта ташкил этилиши;
- с) фуқаронинг муомала лаёқатини йўқотиши;
- д) қарзнинг бошқа шахсга ўтказилиши.

39. Агар низонинг предметига нисбатан мустақил талаблар билан арз қилувчи учинчи шахслар ишга суд муҳокамаси бошланганидан сўнг киришган бўлса?

- а) алмаштириш амалга оширилган босқичдан давом эттирила-ди;
- б) тарафларнинг розилиги билан давом эттирилади;с)
- ишни қўриш бошидан бошланади;
- д) ишни қўриш давом эттирилади.

40. Ким даъвогарнинг барча ҳуқуқларидан фойдаланиш ва унинг барча мажбуриятларини ўз зиммасига олишга ҳақли?

- а) таржимон;
- б) учинчи шахслар;
- с) прокурор;
- д) мутахассис.

41. Суд процессида прокурорнинг иштироки ҳақидаги нотўғри фикрни аниқланг?

- а) агар фуқаро соғлиғининг ҳолати, ёши ёки бошқа сабаблар-га қўра судда ўз ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини шахсан ҳимоя қилиш имкониятига эга бўлмаса, прокурор фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун ариза билан суд-га мурожаат этиш ҳуқуқига эга;
- б) прокурор бошқа шахсларнинг аризалари билан қўзғатилган ишнинг муҳокамасида ўз ташаббуси билан иштирок этишга ҳақли;

- с) прокурор фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда, шунингдек прокурорнинг аризасига кўра кўзғатилган ишлар бўйича фуқаролик ишининг муҳокамасида иштирок этишга ҳақли;
- д) прокурор фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун ариза билан судга мурожаат этиш ҳуқуқига эга.

42. Прокурорнинг фуқаролик ишида иштирок этиш шакллари қўрсатинг?

- а) бошқа шахслар томонидан кўзғатилган ишларда процесснинг исталган босқичида иштирок этиш орқали;
- б) фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда, шунингдек прокурорнинг аризасига кўра кўзғатилган ишлар бўйича фуқаролик ишининг муҳокамасида иштирок этиш орқали;
- с) даъво кўзғатиш йўли билан;
- д) суд ва прокурор ўзи лозим деб топганда.

43. Одил судловни амалга оширишга кўмаклашувчи шахслар тўлиқ келтирилган қаторини топинг?

- а) прокурор, гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар, таржимонлар, ёзма ва ашёвий далилларни сақловчилар, ижро иши юритиш холислари ва сақловчилар;
- б) гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар, таржимонлар, ёзма ва ашёвий далилларни сақловчилар, ижро иши юритиш холислари ва сақловчилар;
- с) гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар, учинчи шахслар, ёзма ва ашёвий далилларни сақловчилар, ижро иши юритиш холислари ва сақловчилар;
- д) гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар, медиаторлар, таржимонлар, ёзма ва ашёвий далилларни сақловчилар, ижро иши юритиш холислари ва сақловчилар.

44. Қуйидагилардан ким гувоҳ сифатида чақирилиши ва сўроқ қилиниши мумкин эмас?

- а) таржимон;
- б) эксперт;
- с) медиатор;
- д) мутахассис.

45. Кимлар гувоҳ бўла олмайдилар?

1. жисмоний ёки рухий нуқсонли сабаб фактларни тўғри идрок қилишга ёки улар ҳақида тўғри кўрсатув беришгалаёқатсиз шахслар
2. вакил ёки ҳимоячи вазифасини бажариши муносабати билан ўзларига маълум бўлган ҳолатлар тўғрисида – фуқаролик ишлари бўйича вакиллар ёки жиноят ишлари бўйича ҳимоячилар
3. ишга доир бирор бир ҳолатдан хабардор бўлган шахс?
  - а) 1 ва 2;
  - б) 1;
  - с) 2;
  - д) 3.

46. Эксперт бу?

- а) ишга доир бирор ҳолатдан хабардор бўлган ҳар қандай шахс ;
- б) далилларни тўплаш, текшириш ва баҳолашда маслаҳатлар (тушунтиришлар) бериш йўли билан кўмаклашиш ҳамда илмий-техника воситаларини қўллашда ёрдам бериш мақсадида фан, техника, санъат ёки ҳунар соҳасида махсус билим ва кўникмага эга бўлган, ишнинг якунидан манфаатдор бўлмаган вояга етган шахс суд мажлисида ёки процессуал ҳаракатларда иштирок эта оладиган шахс;
- с) хулоса бериш учун зарур фан, техника, санъат ёки ҳунар соҳасида махсус билимларга эга бўлган жисмоний шахс;
- д) далилларни тўплаш, текшириш ва баҳолашда маслаҳатлар (тушунтиришлар) бериш йўли билан кўмаклашиш ҳамда илмий-техника воситаларини қўллашда ёрдам бериш мақсадида фан, техника, санъат ёки ҳунар соҳасида махсус билим ва кўникмага эга бўлган шахс

47. Қонуний вакиллик деб нимага айтилади?

- а) муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан кўриқланадиган манфаатларини судда уларнинг ҳимоя қиладиган шахслар (адвокатлар, юридик шахсларнинг ходимлари, васийлар, ҳомийлар);

- б) муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан кўриқланадиган манфаатларини судда уларнинг ҳимоя қиладиган шахслар (ота-оналари, уларни фарзандликка олганлар, васийлар, ҳомийлар);
- с) муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан кўриқланадиган манфаатларини судда ҳимоя қиладиган шахслар (прокурорлар, васийлар, ҳомийлар);
- д) муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан кўриқланадиган манфаатларини судда уларнинг ҳимоя қиладиган шахслар (насл-насаб шажараси бўйича тўғри туташган ёки ён шажара бўйича қариндошлар, шунингдек эр (хотин) ёхуд унинг қариндошлари).

48. Далилларни тақдим этиш мажбурияти кимга юклатилган?

- а) тарафларга;
- б) ишда иштирок этувчи шахсларга;
- с) қарздорга;
- д) ишда иштирок этувчи учинчи шахсларга.

49. Далилларни таъминлашдан мақсад нима?

- а) суд чиқарган ҳал қилув қарорларининг ижроси қийинлашини олдини олиш;
- б) фуқаролик ишини ўз вақтида ва тўғри кўриб чиқиш ва ҳал қилиш;
- с) иш учун зарур бўлган далилларни кейинчалик тақдим этиш мумкин бўлмай қолишини олдини олиш;
- д) иш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган далилларни судга тақдим этиш.

50. Далилларни таъминлаш тўғрисидаги ариза кимга берилади?

- а) ишни кўраётган судга;
- б) далилларни таъминлаш билан боғлиқ процессуал ҳаракатлар амалга оширилиши керак бўлган ҳудудда фаолият олиб бораётган судга;

- с) суд далилларга ишнинг ҳамма ҳолатларини жамлаб, уларни суд мажлисига қадар қонунга амал қилган ҳолда, ҳар тарафлама, тўлиқ ва холис кўриб чиқишга асосланган ҳолда қонунда кўрсатилган тартибдагина баҳо беради, бунда суднинг ички ишончига таянилмаслиги лозим;
- д) суд далилларга ишнинг ҳамма ҳолатларини жамлаб, уларни суд мажлисига қадар қонунга амал қилган ҳолда, ҳар тарафлама, тўлиқ ва холис кўриб чиқишга асосланган ҳолда ички ишончига асосан баҳо беради.

55. Далилларга баҳо бериш ФПКнинг қайси моддасида кўрсатилган?

- а) 80-модда;
- б) 88-модда;
- с) 67-модда;
- д) 75-модда.

56. Гувоҳларни уларнинг яшаш жойларида сўроқ қилишга йўл қўйиладими?

- а) гувоҳлар ишни кўриб чиқаётган суд мажлисига келган тақдирда, улар суд томонидан сўроқ қилинади. қолган барча ҳолларда уларни яшаш манзилида сўроқ қилинишига йўл қўйилмайди;
- б) суд жойлашган ердан ташқарида доимий яшайдиган ва узрли сабабларга кўра суд мажлисига келиш имконига эга бўлмаган гувоҳлар мажбуран суд мажлисига олиб келинишлари шарт;
- с) гувоҳларни уларнинг яшаш жойларида сўроқ қилишга йўл қўйилмайди;
- д) суднинг ташаббуси билан, тарафларнинг ёки ишда иштирок этувчи бошқа шахсларнинг илтимосномасига кўра ёхуд гувоҳнинг ўз илтимосномаси бўйича, ишни кўриб чиқаётган суднинг топшириғига биноан ўзлари яшаб турган жойдаги суд томонидан ёки видеоконференцалоқадан фойдаланган ҳолда сўроқ қилиниши мумкин.

57. Ёзма далиллар деб қандай далилларга нисбатан айтилади?

- а) иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ҳужжатлар, гувоҳларнинг тушунтиришлари, сўроқ баённомалари, шартномалар, маълумотномалар, ишга оид ёзишмалар, рақамли, график ёзув шаклида бажарилган ҳужжатлар ва материаллар, шу жумладан факс, электрон ёки бошқа алоқа воситасида ёхуд ҳужжатнинг ҳақиқийлигини аниқлаш имконини берадиган ўзга усулда олинган бошқа ҳужжатлар ва материаллар ёзма далиллардир;
- б) иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ҳужжатлар, шартномалар, маълумотномалар, ишга оид ёзишмалар, рақамли, график ёзув шаклида бажарилган ҳужжатлар ва материаллар, шу жумладан факс, электрон ёки бошқа алоқа воситасида ёхуд ҳужжатнинг ҳақиқийлигини аниқлаш имконини берадиган ўзга усулда олинган бошқа ҳужжатлар ва материаллар ёзма далиллардир;
- в) иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ҳужжатлар, шартномалар, маълумотномалар, ишга оид ёзишмалар, аноним тарзда юборилган маълумотлар, рақамли, график ёзув шаклида бажарилган ҳужжатлар ва материаллар, шу жумладан факс, электрон ёки бошқа алоқа воситасида ёхуд ҳужжатнинг ҳақиқийлигини аниқлаш имконини берадиган ўзга усулда олинган бошқа ҳужжатлар ва материаллар ёзма далиллардир;
- д) иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ҳужжатлар, шартномалар, маълумотномалар, ишга оид ёзишмалар, рақамли, график ёзув шаклида бажарилган ҳужжатлар ва материаллар, шу жумладан факс, электрон ёки бошқа алоқа воситасида ёхуд ҳужжатнинг ҳақиқийлигини аниқлаш имконини берадиган ўзга усулда олинган бошқа ҳужжатлар, чет давлатда олинган легализация қилинмаган ҳужжат ва материаллар ёзма далиллардир.

58. Қандай ҳолларда чет давлатда олинган ҳужжат легализация қилинмасдан судда ёзма далил деб тан олинади?

- а) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида назарда тутилган ҳолларда;
- б) судда тарафларнинг барчасининг розилиги билан эътироф этилган ҳолларда;
- с) бевосита прокурор томонидан тақдим этилган тақдирда;
- д) барча ҳолларда легализация қилиниши шарт.

59. Ёзма далиллар шаклига кўра қуйидаги турларга бўлинади?

- а) ҳақиқий асли ва нусхаси;
- б) алоҳида ва ҳусусий;
- с) расмий ва оддий;
- д) расмий ва ҳусусий.

60. Агар шахс, суд ундан талаб қилаётган ёзма далилни тақдим этиш ёки суд томонидан белгиланган муддатда тақдим этиш имкониятига эга бўлмаса, у суднинг сўровини олган кундан эътиборан неча кунлик муддат ичида бунинг сабабларини кўрсатган ҳолда судни хабардор қилиши шарт?

- а) 3 кун;
- б) 7 кун;
- с) 5 кун;
- д) 15 кун.

61. Экспертизанинг ўтказилиш турлари тўғри кўрсатилган қаторни топинг?

- 1. комиссиявий экспертиза, комплекс экспертиза;
- 2. бир хил, турли хил;
- 3. комиссиявий экспертиза, комплекс экспертиза, умумий экспертиза?

- а) 1 ва 2;
- б) 3;
- с) 1 ва 3;
- д) 2 ва 3.

62. Комплекс экспертизага тааллуқли бўлмаган фикрни топинг?

- а) экспертлар ўртасида келишмовчиликлар юзага келган тақдирда, уларнинг ҳар бири келишмовчиликларни келтириб чиқарган барча ёки айрим масалалар бўйича алоҳида хулоса беради;
- б) комплекс экспертиза иш учун аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар-ни турли билим соҳаларидан фойдаланган ҳолда бир нечта текшириш ўтказиш йўли билангина аниқлаш мумкин бўлган ҳолларда тайинланади;
- с) экспертлар умумий фикрга келганидан сўнг биргаликдаги хулосани ёки хулоса беришнинг имкони йўқлиги тўғрисидаги далолатномани тузади ва имзолайди;
- д) экспертларнинг ҳар бири хулосанинг ўз текширишлари баён этилган қисмини имзолайди ва улар учун жавобгар бўлади.

63. Қайта экспертиза. тайинланади?

- а) қоидалари жиддий равишда бузилганда;
- б) эксперт (экспертлар комиссияси) хулосаси асослантирилмаганда ёки унинг тўғрилигига шубҳа туғилганда ёхуд унга асос қилиб олинган далиллар ишончли эмас деб топилганда ёки экспертизани ўтказишнинг процессуал;
- с) эксперт (экспертлар комиссияси) хулосасидаги бўшлиқлар ўрнини тўлдириш учун тайинланади;
- д) иш муҳокамаси чоғида келиб чиққан, фан, техника, санъат ёки ҳунар соҳасида махсус билимларни талаб қиладиган масалаларни қўшимча тушунтириш учун.

64. Суд топшириғи ажрим билан расмийлаштирилиб, унда кўриб чиқиладиган ишнинг моҳияти, аниқланиши зарур бўлган ҳолатлар, топшириқни бажарадиган суд тўплаши лозим бўлган далиллар кўрсатилади. Бу ажрим қайси суд номига йўлланган бўлса, ўша суд учун мажбурий бўлиб, неча кунлик муддат ичида бажарилиши лозим?

- а) 10 кунлик;
- б) 15 кунлик;

- с) 1 ойлик;
- д) 7 кунлик.

65. Мутахассиснинг маслаҳати (тушунтириши)лари қандай шаклда бўлади?

- а) мутахассис судга фақат оғзаки шаклда маслаҳат (тушунтириш) беради;
- б) мутахассис судга оғзаки ёки ёзма, электрон шаклда маслаҳат (тушунтириш) беради;
- с) мутахассис судга оғзаки ёки ёзма шаклда маслаҳат (тушунтириш) беради;
- д) мутахассис судга фақат электрон шаклда маслаҳат (тушунтириш) беради.

66. Даъвони таъминлаш чораси тўғри кўрсатилган қаторни топинг?

- а) мол-мулкни хатлашдан чиқариш тўғрисида даъво арз қилинган тақдирда, уни реализация қилишни тўхтатиш;
- б) низоли мол-мулкни сақлаш учун учинчи шахсга (сақловчига) топшириш;
- с) бошқа шахсларнинг жавобгарга мол-мулк беришини ёки унга нисбатан бошқа мажбуриятларни бажаришини тақиқлаш;
- д) даъвонинг иш ҳақини, даромадни, пенсия ва стипендияни хатлаш йўли билан таъминланишига барча ҳолларда йўл қўйилмайди.

67. Даъвони таъминлаш чораларига оид нотўғри фикрни топинг?

- а) низоли мол-мулкни сақлаш учун учинчи шахсга (сақловчига) топшириш;
- б) зарур ҳолларда, суд даъвони таъминлаш чорасининг бир неч-та турини қўллаши мумкин, лекин уларнинг умумий суммаси даъвонинг баҳосидан ошиб кетмаслиги керак;
- с) зарур ҳолларда, суд (судья) даъвони таъминлаш бўйича бо- шқа чоралар ҳам кўриши мумкин;

- д) даъвонинг иш ҳақини, даромадни, пенсия ва стипендияни хатлаш йўли билан таъминланишига барча ҳолларда йўл қўйилмайди.

68. Даъвони таъминлаш тўғрисидаги аризани кўриб чиқиш қачондан ва қай тарзда бошланади?

- а) даъвони таъминлаш тўғрисидаги ариза судья (суд) томони- дан ариза тушган кунидан жавобгарни ва ишда иштирок этувчи бошқа шахсларни хабардор қилган ҳолда ҳал қилинади;
- б) даъвони таъминлаш тўғрисидаги ариза судья (суд) томони- дан ариза тушган кунидан жавобгарни ва ишда иштирок этувчи бошқа шахсларни хабардор қилмаган ҳолда ҳал қилинади;
- с) даъвони таъминлаш тўғрисидаги ариза судья (суд) томони- дан ариза тушган куннинг эртасидан жавобгарни ва ишда иштирок этувчи бошқа шахсларни хабардор қилмаган ҳолда ҳал қилинади;
- д) даъвони таъминлаш тўғрисидаги ариза судья (суд) томони- дан ариза тушган кундан сўнг 3 кунлик муддат ичида жавобгарни ва ишда иштирок этувчи бошқа шахсларни хабардор қилган ҳолда ҳал қилинади.

69. Шикоят қилиш мумкин бўлган суд ажримини кўрсатинг?

- а) эр ва хотинга ярашиш учун муҳлат бериб, ишни кейинга қолдириш тўғрисидаги ажрим;
- б) даъвони таъминлаш тўғрисидаги ажрим;
- с) далилларни таъминлаш тўғрисидаги ажрим;
- д) мустақил талаб билан арз қилувчи учинчи шахсни ишга жалб қилиш тўғрисидаги ажрим.

70. Суднинг иш юритишни тўхтатиб туриш ҳуқуқи?

- а) жавобгар-фуқаро ўзбекистон республикаси қуроли кучларнинг ҳаракатдаги қисмида бўлганда;
- б) тараф ўзбекистон республикаси қуроли кучлари таркиби- да муддатли ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётганда ёки мазкур шахслар давлатнинг бирор- бир мажбуриятини бажариш учун жалб қилинганда;

- с) фуқаро муомала лаёқатини юқотганда;
- д) Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларнинг ҳаракатдаги қисмидаги даъвогар-фуқаро тегишли илтимоснома билан му-рожаат қилганда.

71. Агар ишда жавобгар бўлган фуқаро вафот этиб, низоли ҳуқуқий муносабат ҳуқуқий ворисликка йўл қўймаса, суд қандай ажрим чиқаради?

- а) иш юритишни тўхтатиб туриш тўғрисида;
- б) иш юритишни кейинга қолдириш тўғрисида;
- с) даъво талабини қаноатлантиришни рад этиш тўғрисида;
- д) иш юритишни тугатиш тўғрисида.

72. Суд иш юритишни тўхтатиб туриши шарт бўлмаган ҳолат қайси қаторда кўрсатилган?

- а) медиация тартиб-таомилини амалга ошириш тўғрисида келишув тузилганда;
- б) тарафлардан бири ўзбекистон республикасидан ташқарида, яъни чет элда доимий истиқомат қилиб келганида;
- с) ишда тараф бўлган фуқаро вафот этганда, агар низоли ҳуқуқий муносабат ҳуқуқий ворисликка йўл қўйса ёки ишда тараф бўлган юридик шахс қайта ташкил этилганда;
- д) тараф чет давлат судининг ёки чет давлат ҳакамлик судининг (арбитражининг) ҳал қилув қарорини бекор қилиш тўғрисида ёки унинг ижросини тўхтатиб туриш ҳақида чет давлатнинг ваколатли органига илтимоснома берганда.

73. Тараф даволаш муассасасида бўлганда, шунингдек тарафлардан бирида судга келишга тўсқинлик қиладиган, тиббиёт муассасасининг маълумотномаси билан тасдиқланган касаллик мавжуд бўлганда ишни тўхтатиб туриш вақти қачонгача давом этади?

- а) тараф даволаш муассасасидан чиққунига ёки тарафнинг су- дга келишига тўсқинлик қиладиган касаллик тузалгунига қа- дар ёхуд 2 йиллик муддатдан ортиқ бўлмаган муддатгача;

- б) тараф даволаш муассасасидан чиққунига ёки тарафнинг су- дга келишига тўсқинлик қилаётган касаллик тузалгунига қа- дар;
- с) тараф даволаш муассасасидан чиққунига ёки тарафнинг су- дга келишига тўсқинлик қилаётган касаллик тузалгунига қа- дар ёхуд 1 йиллик муддатдан ортиқ бўлмаган муддатгача;
- д) тараф даволаш муассасасидан чиққунига ёки тарафнинг су- дга келишига тўсқинлик қилаётган касаллик тузалгунига қа- дар ёхуд 6 ойлик муддатдан ортиқ бўлмаган муддатгача.

74. Тўғри жавобни топинг?

- а) суднинг иш юритишни тўхтатиб туриш тўғрисидаги ажрими устидан хусусий шикоят (протест) берилиши мумкин эмас;
- б) иш юритиш тўхтатиб турилганида, фпкда белгиланган ёки суд томонидан тайинланган муддатларнинг ўтиши тўхтатиб турилади;
- с) иш юритиш тиклангунига қадар суд процессуал ҳаракатлар- ни амалга оширишга ҳақли, бундан даъвони ва далилларни таъминлашга қаратилган ҳаракатлар мустасно;
- д) тараф даволаш муассасасидан чиққунига ёки тарафнинг суд- га келишига тўсқинлик қилаётган касаллик тузалгунига қа- дар ёхуд 2 йиллик муддатдан ортиқ бўлмаган муддатгача.

75. Аризани кўрмасдан қолдириш асосларига зид бўлган ҳо- латни топинг?

- а) даъвогар томонидан низони жавобгар билан судгача ҳал қи- лиш тартибига риоя қилинмаган, башарти бу қонунда ёки шартномада назарда тутилган бўлса;
- б) ариза муомалага лаёқатсиз шахс томонидан берилган бўлса; с) ариза муомалага лаёқатсиз шахснинг қонуний вакили томо- нидан берилган бўлса;
- д) тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса.

76. Аризани кўрмасдан қолдириш тартиби ва оқибатларига доир тўғри фикрни топинг?

- а) аризани кўрмасдан қолдириш тўғрисида суд ажрим чиқаради. Ажримда суд ишнинг ҳал этилишига тўсқинлик қилаётган, ушбу Кодекс 122-моддасининг 2, 5, 6, 7, 8, 10, 101 ва 11-бандларида санаб ўтилган ҳолатларни бартараф этиш йўллари кўрсатиши шарт эмас;
- б) ФПКнинг 122-моддасининг 5, 6, 7 ва 102-бандларида назарда тутилган асослар бўйича аризани кўрмасдан қолдириш ҳақидаги суд ажрими устидан хусусий шикоят (протест) берилиши мумкин;
- с) аризани кўрмасдан қолдириш учун асос бўлган ҳолатлар бартараф этилганидан кейин манфаатдор шахс судга ариза билан умумий тартибда янгидан муурожаат қилишга ҳақли эмас;
- д) барча жавоблар тўғри.

77. Аризани кўрмасдан қолдиришга асос бўлган ҳолатлар бартараф этилганидан кейин?

- а) фуқаролик иши ишда иштирок этувчи шахсларнинг аризасига мувофиқ ёки суднинг ташаббуси билан тикланади;
- б) иш кўриш янгидан бошланади;
- с) манфаатдор шахс судга ариза билан яна умумий тартибда муурожаат қилишга ҳақли;
- д) қайси босқичда ариза кўрмасдан қолдирилган бўлса, ишни кўриб чиқиш шу босқичдан давом этирилади.

78. Аризани кўрмасдан қолдириш асослари ФПКнинг қайси моддасида келтирилган?

- а) 122-моддаси;
- б) 118-моддаси;
- с) 124-моддаси;
- д) 130-моддаси.

79. Суд қуйидаги ҳолларда аризани қабул қилишни рад этади, агар?

- а) манфаатдор шахс номидан берилган ариза иш юритиш ваколатига эга бўлмаган шахс томонидан берилган бўлса;
- б) ариза муомалага лаёқатсиз шахс томонидан берилган бўлса;

- с) манфаатдор шахс номидан аризани иш юритиш ваколатига эга бўлмаган шахс берган бўлса;
- д) манфаатдор шахс номидан берилган ариза иш юритиш ваколатига эга бўлмаган шахс томонидан берилган бўлса.

80. Суд харажатларини нима ташкил қилади?

- а) чикимлар ва даъво қиймати;
- б) давлат божи ва ишни кўриш билан боғлиқ чикимлар;
- с) давлат божи ҳамда тўловлар;
- д) турли тўловлар ва пуллар.

81. Ундириш билан боғлиқ бўлган даъво турлари тўғри кўрсатилган қаторни белгиланг?

- а) мулкка нисбатан эгалик ҳуқуқини олиш тўғрисидаги даъво;
- б) оталиқни белгилаш тўғрисидаги даъво;
- с) асарнинг муаллифи деб топиш тўғрисидаги даъво;
- д) алимент ундириш тўғрисидаги даъво.

82. Қайси ҳолатда тўланган давлат божи қайтарилмайди?

- а) фуқаролик иши фпкнинг 122-моддаси 5,6-бандларига мувофиқ кўрмасдан қолдирилганида;
- б) даъво талаблари қисман қаноатлантирилганда;
- с) даъвогар ўз талабларини камайтирган, арз қилинган талаблардан воз кечган, тарафлар ишни келишув битими билан тамомланган ҳолларда;
- д) даъвогар томонидан аризани кўрмасдан қолдириш тўғрисида ариза берилган бўлса.

83. Ишни судда кўришга тайёрлаш жараёнида судья қуйидаги қайси ҳаракатни амалга оширмайди?

- а) ишни кўришда вакилларнинг қатнаниш масаласини ҳал қилиш;
- б) суд харажатларининг тақсимооти масаласини ҳал қилиш;
- с) бошқа судларга суд топшириқларини юбориш;
- д) ишга дахлдор бўлмаган тарафни алмаштириш.

84. Келишув битимини тасдиқлаш суд томонидан қайси ҳолларда рад этилади?

- а) иш бўйича тарафлардан бири бўлган фуқаронинг вафотидан сўнг низоли ҳуқуқи ймуносабат ҳуқуқий ворисликка йўл қўй-маса;
- б) иш бўйича тараф бўлиб қатнашаётган ташкилот тугатилган бўлса;
- с) ариза муомалага лаёқатсиз шахс томонидан берилган бўлса; д) қонун ҳужжатларига зид бўлса ва учинчи шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига дахлдор бўлса.

85. Фуқаролик процессида суд буйруғини чиқариш учун асос бўлмайдиган ҳолатни аниқланг?

- а) агар талаб нотариал тасдиқланган битимга асосланган бўлса; б) агар талаб ёзма битимга асосланган ва жавобгар томонидан тан олинган бўлса;
- с) агар вояга етмаган болалар учун алиментлар ундириш ҳақидаги, оталикни белгилаш билан учунчи шахсларни жалб этиш зарурати билан боғлиқ бўлмаган талаб билан арз қилинган бўлса;

86. Фуқаролик ишлари бўйича суд буйруғи - бу?

- а) суд буйруғи ундирувчининг пул маблағларини ундириш тўғрисидаги ёки кўчар мол-мулкни низосиз талаблар бўйича қарздордан талаб қилиб олиш тўғрисидаги аризаси бўйича судьянинг судда ишни кўрмасдан чиқарган ҳужжатиدير;
- б) мансабдор шахслар зиммасига ишга оид муҳим ҳужжатларни судга тақдим этиш мажбуриятини юкловчи суднинг ҳужжати-дир;
- с) қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга қаратилган судья томонидан чиқарилган ҳужжатиدير;
- д) далилларни таъминлаш мақсадида бир суднинг бошқа судга юборган топшириғидир.

87. Фуқаролик процессида қуйидаги қайси ҳолатларда суд буйруғи чиқарилиши мумкин эмас?

- а) ҳисобланган лекин ходимга тўланмаган тўловларни ундириш ҳақидаги талаб;
- б) ёзма шартномага асосланган сафарбарлик чакирув резервида хизматни ўташ учун пул бадалини ундириш ҳақидаги талаб;
- с) вояга етмаган фарзанд таъминоти учун қатъий суммада алимент ундириш ҳақидаги талаб;
- д) коммунал хизматлар тўлови бўйича қарзни ундириш ҳақидаги талаб.

88. Фуқаролик процессида судья томонидан суд буйруғини бериш тўғрисидаги аризани қабул қилишни рад этишга асос бўлмайдиган ҳолатни аниқланг?

- а) ариза муомалага лаёқатсиз шахс томонидан берилган бўлса; б) қарздор Ўзбекистон Республикаси судлари юрисдикцияси доирасидан четда бўлса;
- с) ҳуқуқ тўғрисида низо мавжуд деб ҳисобланса; д) ариза прокурор томонидан берилган бўлса.

89. Қарздор қанча муддат ичида суд буйруғи устидан эътироз билдиришга ҳақли?

- а) суд буйруғининг кўчирма нусхасини олган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда;
- б) суд буйруғи чиқарилган кундан эътиборан беш кунлик муддатда;
- с) суд буйруғи чиқарилган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда;
- д) суд буйруғи нусхасини олган кундан эътиборан уч кунлик муддатда.

90. Суд томонидан даъво ишини юритиш тартибида кўриладиган ишларга қайси турдаги ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган даъволар бўйича ишлар қиради?

- а) меҳнат, шартнома ва оила муносабатлардан келиб чиқадиган муносабатлар;

- б) фуқаролик, меҳнат, оилавий, уй-жой ва бошқа ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган даъволар бўйича ишлар;
- с) оилавий, уй-жой муносабатлардан келиб чиқадиган муносабатлар;
- д) фуқаролик, меҳнат ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган муносабатлар

91. Судя аризани ва унга илова қилинган ҳужжатларни қуйидаги ҳолларда қайтаради, агар?

- а) фуқаролик ишлари бўйича суднинг, иқтисодий суднинг ёки ма'мурий суднинг ёхуд чет давлат ваколатли судининг айна бир тарафлар ўртасидаги, айна бир предмет тўғрисидаги ва айна бир асослар бўйича низо юзасидан қонуний кучга кирган ҳал қилув қарори ёки да'вогарнинг арз қилинган талабларидан воз кечишини қабул қилиш тўғрисидаги ёхуд тарафларнинг келишув битимини тасдиқлаш ҳақидаги ажрим мавжуд бўлса;
- б) фуқаролик ишлари бўйича суднинг, ҳакамлик судининг иш юритишида айна бир тарафлар ўртасидаги, айна бир предмет тўғрисидаги ва айна бир асослар бўйича низо;
- с) иш мазкур суднинг судловига тегишли бўлмаса;
- д) айна бир шахслар ўртасидаги, айна бир предмет тўғрисидаги ва айна бир асослар бўйича низо юзасидан ҳакамлик судининг қабул қилинган, қонуний кучга кирган ҳал қилув қарори бўлса, бундан фуқаролик ишлар бўйича суд ҳакамлик судининг ҳал қилув қарорини мажбурий ижро этиш учун ижро варақасини беришни рад этган ҳоллар мустасно.

92. Бита аризада бир ёки бир нечта жавобгарга нисбатан бир нечта талаб бирлаштирилган бўлса, башарти бў талаблар ўзаро боғлиқ бўлмаса судья?

- а) Аризани қайтаради;
- б) Иш иш юритишдан тугатилади;
- с) Ариза кўрмасдан қолдирилади;
- д) Ариза иш юритишга қабул қилинмайди.

93. Жавобгар дастлабки даъво билан биргаликда кўриб чиқиш учун даъвогарга нисбатан қарши даъво тақдим этишга ҳақли?

- а) суд томонидан иш бўйича ҳал қилув қарори чиқарилгунига қадар;
- б) барча суд босқичларда;
- с) суд маслаҳатга чиқгунига қадар;
- д) биринчи суд мажлиси кунига қадар.

94. Фуқаролик ишларини суд муҳокамасига тайёрлаш қандай муддатда амалга оширилиши керак?

- а) Ариза қабул қилинган ва фуқаролик иши кўзғатилган кундан эътиборан ўн икки кунлик муддатдан кечиктирмай;
- б) Ариза қабул қилинган ва фуқаролик иши кўзғатилган кундан эътиборан йигирма кунлик муддатдан кечиктирмай;
- с) Ариза қабул қилинган ва фуқаролик иши кўзғатилган кундан эътиборан ўн беш кунлик муддатдан кечиктирмай;
- д) фуқаролик иши кўзғатилган кундан эътиборан ўн кунлик муддатдан кечиктирмай бироқ алимент ундириш ҳақидаги, майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача тарзда шикаст етказилганлиги, шунингдек боқувчисининг вафот этганлиги муносабати билан етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш ҳамда меҳнатга оид ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган талаблар тўғрисидаги ишлар мустасно.

95. Аризани иш юритишга қабул қилиш ва иш кўзғатиш тўғрисидаги, аризани қабул қилишни рад этиш ёки қайтариш ҳақидаги масала судья томонидан у судга келиб тушган кундан эътиборан қанча муддатда тегишли ажрим чиқариш йўли билан ҳал этилиши лозим?

- а) ўн кун муддатдан кечиктирмаган ҳолда;
- б) бир ҳафта муддатдан кечиктирмаган ҳолда;
- с) йигирма кун муддатдан кечиктирмаган ҳолда;
- д) ўн беш кун муддатдан кечиктирмаган ҳолда.

96. Суд томонидан аризани ва қарши даъво аризасини қабул қилишни рад этиш ва қайтариш тартиби қандай?

- а) суд аризани қабул қилишни рад этиш ва қайтариш ҳақида ҳал қилув қарори қабул қилади;
- б) суд аризани қабул қилишни рад этиш ва қайтариш ҳақида қарор қабул қилади;
- с) суд аризани хат билан муаллифига қабул қилиш рад этилганлиги ва қайтарилганлиги ҳақида хат билан маълум қилади;
- д) суд аризани қабул қилишни рад этиш ва қайтариш ҳақида ажрим чикаради.

97. Судья ишни суд муҳокамасига тайёрлаш тартибида қуйидаги ҳаракатлардан қайси бирини амалга оширади?

- а) тарафларнинг ҳуқуқий муносабатларини ва ишни кўришда амал қилиниши лозим бўлган қонунни аниқлайди;
- б) шерик даъвогарларнинг, шекрик жавобгарлар ва учинчи шахсларнинг ишга киришиши тўғрисидаги асалани ҳал қилади;
- с) ишни ҳал қилиш учун зарур бўлган далиллар доирасини аниқлайди;
- д) низони тўғри ҳал қилиш учун аҳамиятга эга бўлган бошқа фактларни аниқлайди.

98. Судья аризани қабул қилиш ва иш кўзғатиш тўғрисида ажрим чиқарганидан сўнг ишни ўз вақтида ва тўғри кўриб чиқиш ҳамда ҳал қилиш мақсадида уни?

- а) суд маслаҳатига тайёрлайди;
- б) суд муҳокамасига тайёрлайди;
- с) суд мулоҳазасига тайёрлайди;
- д) суд музокарасига тайёрлайди.

99. Фуқаролик ишларини суд муҳокамасига тайёрлашни муҳим шарти бу?

- а) ариза қабул қилиш ва фуқаролик ишини муҳокама қилиш;
- б) ариза қабул қилиш ва фуқаролик иши кўзғатиш;
- с) ариза қабул қилиш ва фуқаролик ишини музокара қилиш;
- д) ариза қабул қилиш ва фуқаролик ишини тафтиш қилиш.

100. Фуқаролик ишларини суд муҳокамасига тайёрлаш ариза қабул қилинган ва фуқаролик иши кўзғатилган кундан эътиборан қанча муддатдан кечиктирмай амалга оширилиши керак?

- а) ўн беш кунлик муддат;
- б) ўн кунлик муддат;
- с) йигирма кунлик муддат;
- д) етти кунлик муддат.

101. Алоҳида ҳолларда, ўта мураккаб ишлар бўйича судьянинг асослантирилган ажримига биноан ишни тайёрлаш босқичи йигирма кунга узайтирилиши мумкин, бундан мустасно бўлган ҳолатлар қайсилар?

- а) турар жойга мажбурий тартибда киритиш ҳақидаги;
- б) алимент ундириш ҳақидаги;
- с) болани ўз тарбиясига олиш ҳақидаги;
- д) Ноқонуни қурилмани бузиш ҳақидаги.

102. Суд қайси босқичда арз қилинган талабларидан воз кечиш ҳуқуқини ҳамда воз кечишнинг ҳуқуқий оқибатларини тушунтиради?

- а) Ишни кўзғатиш босқичида;
- б) Аризани қабул қилиш босқичида;
- с) Ишни тайёрлаш босқичида;
- д) Ишни тайинлаш босқичида.

103. Судья ишни суд муҳокамасига тайёрлаш тартибида қуйидаги қандай ҳаракатларни амалга оширади?

- а) тарафларни суд музокарасига тайёрлайди;
- б) тарафларни яраштириш чораларини кўради;
- с) тарафларни суд маслаҳатига тайёрлайди;
- д) тарафларни суд мулоҳазасига тайёрлайди.

104. Судьянинг ишни суд муҳокамасига тайёрлаш бўйича ҳаракатлари қандай процессуал ҳужжат билан расмийлаштирилади?

- а) хусусий ажрим;
- б) ажрим;
- с) буйруқ;
- д) баённома.

105. Суд процессининг бошқа иштирокчиларини ишни кўриш вақти ва жойи ҳақида хабардор қилиш юзасидан маълумотлар қандай ҳужжатда ўз аксини топади?

- а) аризани қабул қилиш ажримида;
- б) ишни тайёрлаш ажримида;
- с) ишни тайинлаш ажримида;
- д) ишни кўзғатиш ажримида.

106. Ишлар суд муҳокамасига тайёрлаб бўлинган кундан эътиборан бир ойдан кечиктирмай суд томонидан кўрилади ва ҳал қилинади. Лекин бу муддат судьянинг асослан-тирилган ажримига кўра қанчага чўзилиши мумкин бўлади?

- а) бир ойгача;
- б) икки ойгача;
- с) уч ойгача;
- д) тўрт ойгача.

107. Алимент ундириш ҳақидаги, майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача тарзда шикаст етказилганлиги, шунингдек боқувчисининг вафот этганлиги муносабати билан етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги ишлар ҳамда меҳнатга оид ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган талаблар бўйича ишлар суд муҳокамасига тайёрлаб бўлинган кундан эътиборан қанча муддатда суди томонидан кўрилиши керак бўлади?

- а) ўн кундан кечиктирмай;
- б) йигирма кундан кечиктирмай;
- с) ўн беш кундан кечиктирмай;
- д) йигирма беш кундан кечиктирмай.

108. Суд мажлисини оммавий ахборот воситалари орқали трансляция қилиш тартиби қандай?

- а) суд мажлисини оммавий ахборот воситалари орқали трансляция қилишга фақатгина даъвогар ёки жавобгарлардан бирининг розилиги етарли ҳисобланади;

- б) суд мажлисини оммавий ахборот воситалари орқали трансляция қилишга фақатгина ишда иштирок этувчи тарафлар рози бўлсагина йўл қўйилади;
- с) суд мажлисини оммавий ахборот воситалари орқали трансляция қилишга раислик қилувчининг рухсати билан йўл қўйилади;
- д) суд мажлисини оммавий ахборот воситалари орқали трансляция қилишга ишда иштирок этувчи шахслар розилиги ва раислик қилувчининг рухсати билан йўл қўйилади.

109. Суд мажлисини оммавий ахборот воситалари орқали трансляция қилишга рухсат этилган тақдирда бу ҳаракатларни амалга ошириш тартиби ва муддати қанча?

- а) бу ҳаракатлар суд мажлиси залида фақат раислик қилувчи ва ишда иштирок этувчи ларлар томонидан кўрсатилган жойдан туриб амалга оширилиши лозим ва вақт бўйича чегараланиши мумкин эмас;
- б) бу ҳаракатлар суд мажлиси залида оммавий ахборот воситалари ходимлари томонидан исталган жойда туриб амалга оширилиши лозим ва вақт бўйича чегараланмаган;
- с) бу ҳаракатлар суд мажлиси залида фақат ишда иштирок этувчи шахслар кўрсатган жойдан туриб амалга оширилиши лозим ва вақт бўйича чегараланиши мумкин эмас;
- д) бу ҳаракатлар суд мажлиси залида фақат раислик қилувчи томонидан кўрсатилган жойдан туриб амалга оширилиши лозим ва вақт бўйича чегараланиши мумкин.

110. Неча ёшга тўлмаган фуқаролар, агар улар ишда иштирок этувчи шахслар ёки гувоҳлар бўлмаса, суд мажлиси залига қўйилмайди?

- а) ўн тўрт ёшга тўлмаган;
- б) ўн олти ёшга тўлмаган;
- с) ўн саккиз ёшга тўлмаган;
- д) ўн икки ёшга тўлмаган.

111. Судья ёрдамчисининг (катта ёрдамчисининг) ишни суд муҳокамасига тайёрлаш бўйича ҳаракатлари тўғри кўрсатилган қаторни белгиланг?

- а) суд баённомаларини фақат ўзи имзолайди;б) тарафлар билан суҳбат ўтказиш;
- с) суднинг ҳал қилув қарорини тайёрлаш;
- д) судьяга келиб тушган аризаларни ўрганади ва уларни кўриш юзасидан таклифлар киритади, суд ҳужжатлари лойиҳаларини тайёрлайди, ишни суд муҳокамасига тайёрлаш вазифаларини ҳал қилишда, шу жумладан ишда иштирок этувчи шахслар доирасини аниқлашда ва бошқа шахсларни жалб қилиш тўғрисидаги масалани ҳал этишда иштирок этади, суд процессини тайёрлашни ва ўтказишни ташкил этишда иштирок этади.

112. Ишлар суд муҳокамасига тайёрлаб бўлинган кундан эътиборан қанча муддатда суд томонидан кўрилади ва ҳал қилинади?

- а) ишлар суд муҳокамасига тайёрлаб бўлинган кундан эътиборан бир ойдан кечиктирмай суд томонидан кўрилади ва ҳал қилинади;
- б) 2 ой;
- с) 3 ой;
- д) муддат белгиланмаган.

113. Фуқаролар суд мажлиси залига неча ёшдан бошлаб киришларига йўл қўйилади?

- а) 16 ёшдан бошлаб;
- б) 14 ёшдан бошлаб;
- с) 16 ёшдан бошлаб ва агар улар ишда иштирок этувчи шахслар ёки гувоҳлар бўлса, суд мажлиси залига неча ёшга кирганлигидан қатий назар қўйилади.
- д) агар улар ишда иштирок этувчи шахслар ёки гувоҳлар бўлса, суд мажлиси залига неча ёшга кирганлигидан қатий назар қўйилади.

114. Ишда иштирок этувчи шахсларнинг янги далилларни талаб қилиб олиш тўғрисидаги ва ишни муҳокама қилиш билан боғлиқ бошқа барча масалалар бўйича илтимосномалари қандай тартибда ва муддатларда ҳал қилинади?

- а) ишда иштирок этувчи шахсларнинг фикр-мулоҳазалари сўралади;
- б) ишда иштирок этувчи бошқа шахсларнинг фикр-мулоҳазалари эшитилганидан кейин суднинг ажрими билан ҳал қилинади;
- с) илтимосни ҳал қилиш учун суд мажлисида элон қилади; д) суд ўз ўрнида оғзаки ҳал қилади.

115. Ишда иштирок этувчи шахслардан бирортаси суд мажлисига келмаган тақдирда ҳам суд ишни кўришга ҳақли агар?

- а) агар ишда иштирок этувчи шахслар суд мажлисининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган бўлиб, суд узрли деб топган сабабларга кўра келмаган бўлса;
- б) ишда иштирок этувчи шахслардан бирортаси суд мажлисига келмаган тақдирда, уларга суднинг чақирув қоғози ёки бошқа хабарномалар топширилганлиги (етказиб берилганлиги) тўғрисидаги маълумот мавжуд бўлмаса;
- с) агар жавобгарнинг келмаганлиги сабаблари тўғрисида маълумотлар мавжуд бўлмаса ёки суд келмаганлик сабабларини узрсиз деб топса ёхуд жавобгар иш юритилишини қасддан чўзаётган бўлса;
- д) агар ишда иштирок этувчи шахслар суд мажлисининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган бўлиб, суд узрли деб топган сабабларга кўра келмаган бўлса.

116. Даъвогар иккинчи чақирув бўйича узрсиз сабабларга кўра келмаса?

- а) суд иш муҳокамасини кейинга қолдиради;
- б) суд жавобгарнинг розилиги билан аризани кўрмасдан қолдиришга ҳақли;

- с) суд ишни тугатади;
- д) суд иш муҳокамасида танаффус эълон қилади.

117. Фақат даъвогар иккинчи чақирув бўйича ҳам узрсиз сабабларга кўра суд мажлисига келмаса, қандай оқибатлар вужудга келади?

- а) суд жавобгарнинг розилиги билан аризани кўрмасдан қолдиради;
- б) суд ишни кўришни кейинга қолдиради;
- с) иш кўришни тўхтатиш тўғрисида ажрим чиқаради;
- д) иш кўришни тугатиш тўғрисида ажрим чиқаради.

118. Ишни мазмунан кўриш қачон бошланади?

- а) суд далилларни текшириш тартибини белгилагандан;
- б) ишни мазмунан кўриш раислик қилувчининг иш тўғрисидаги маърузасидан бошланади;
- с) ишни мазмунан кўриш даъвогарнинг даъво талабидаги вазларини баён қилишидан;
- д) ишни мазмунан кўриш тарафларнинг тушунтирилари баён қилишидан.

119. Гувоҳга ким биринчи бўлиб савол бериш ҳуқуқига эга?

- а) суднинг ташаббуси билан чақирилган гувоҳга саволларни биринчи бўлиб даъвогар беради;
- б) кимнинг аризаси бўйича чақирилган бўлса, шу шахс ва унинг вакили; ва суднинг ташаббуси билан чақирилган гувоҳга саволларни биринчи бўлиб даъвогар беради;
- с) кимнинг аризаси бўйича чақирилган бўлса, шу шахс ва унинг вакили;
- д) ишда иштирок этувчи бошқа шахслар.

120. Ҳал қилув қарорининг асослантирувчи қисмида кўрсатилиши керак?

- а) суд амал қилган моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари кўрсатилиши керак;

- б) ишнинг суд томонидан аниқланган ҳолатлари, суднинг иш ҳолатлари тўғрисидаги хулосалари асосланган далиллар, суднинг у ёки бу далилларни рад қилганлиги ҳақидаги хулосалари ва суд амал қилган моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари кўрсатилиши керак;
- с) арз қилинган талаб жавобгар томонидан тан олинган тақдир-да, асослантирувчи қисмда фақат арз қилинган талабнинг тан олинганлиги ва унинг суд томонидан қабул қилинганлиги;
- д) суд амал қилган моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари кўрсатилиши керак суд амал қилган моддий ва процессуал ҳуқуқ нормалари кўрсатилиши керак.

121. Қўшимча ҳал қилув қарорини чиқариш тўғрисидаги масала ҳал қилув қарори чиқарилган кундан эътиборан қанча муддат ичида қўзғатилиши мумкин?

- а) ўн беш кундан кечиктирмай;
- б) беш кундан кечиктирмай;
- с) ўн кундан кечиктирмай;
- д) муддат белгиланмаган.

122. Суднинг ҳал қилув қарорида харажатлар билан боғлиқ хулосалар қайд этилмаган бўлса?

- а) тузатиш ажрими чиқарилади;
- б) қўшимча ҳал қилув қарори қабул қилинади;
- с) ажрим билан ҳал қилув қарори тўлдирилади;
- д) ижро варақа берилади.

123. Ҳал қилув қарорида суд харажатлари тақсимланмаган бўлса, суд?

- а) ажрим чиқаради;
- б) қўшимча ҳал қилув қарори чиқаради;
- с) хусусий ажрим чиқаради;
- д) ҳал қилув қарори чиқаради.

124. Дарҳол ижро этилиши лозим бўлган ҳал қилув қарорлари тўғри кўрсатилагн қаторни белгиланг?

- а) алиментлар ундириш тўғрисидаги, ходимга уч ойлик иш ҳақидан ортиқ бўлмаган иш ҳақини ундириб бериш тўғрисидаги ҳал қилув қарорлари;
- б) фуқароларни бинодан кўчириш тўғрисидаги ишлар бўйича фуқароларни бинодан кўчириш тўғрисидаги ишлар бўйича;
- с) меҳнат шартномаси ғайриқонуний равишда бекор қилинган ходимни ёки ғайриқонуний равишда бошқа ишга ўтказилган ходимни аввалги ишига тиклаш тўғрисидаги, шунингдек меҳнат шартномасини бекор қилиш асосларининг таърифини ўзгартириш тўғрисидаги ҳал қилув қарорлари;
- д) алиментлар ундириш тўғрисидаги, ходимга уч ойлик иш ҳақидан ортиқ бўлмаган иш ҳақини ундириб бериш тўғрисидаги ҳал қилув қарорлари ва Меҳнат шартномаси ғайриқонуний равишда бекор қилинган ходимни ёки ғайриқонуний равишда бошқа ишга ўтказилган ходимни аввалги ишига тиклаш тўғрисидаги, шунингдек меҳнат шартномасини бекор қилиш асосларининг таърифини ўзгартириш тўғрисидаги ҳал қилув қарорлари.

125. Суд унча мураккаб бўлмаган масалаларни ҳал этишда қандай турдаги суд ҳужжатини чиқариши мумкин?

- а) қарор;
- б) ажрим;
- с) хусусий ажрим;
- д) талабнома.

126. Суд мажлиси видеоконференцалоқа режимида ўтказиш ҳақида суд қандай ҳужжат қабул қилади?

- а) оғзаки тарзда ҳал қилади;
- б) ажрим;
- с) кейин ҳал қилув қарорида кўрсатилади;
- д) қарор.

127. Ишда иштирок этувчи шахслардан бирортаси суд мажлисига келмаган тақдирда, уларга суднинг чақирув қоғози ёки бошқа хабарномалар топширилганлиги (етказиб берилганлиги) тўғрисидаги маълумот мавжуд бўлмаса, унда?

- а) суд иш муҳокамасини кейинга қолдиради;
- б) суд иш муҳокамасини давом эттиради;
- с) суд иш музокарасига ўтади;
- д) суд иш муҳокамаси тугатилади.

128. Судья қандай ҳолларда суд муҳокамасини кейинга қолдирмай суд ишни кўришга ҳақли бўлади?

- а) иш ҳужжатларида судга келиш тўғрисида маълумот мавжуд бўлмаса;
- б) жавобгар иш юритилишини қасддан чўзаётган бўлса;
- с) тарафлар узрсиз сабабларсиз судга келмаса;
- д) тарафлар суд узрли деб топган сабабларга кўра келмаган бўлса.

129. Тарафлар иккинчи чақирув бўйича узрсиз сабабларга кўра келмаса, суд?

- а) аризани кейинга қолдиришга ҳақли;
- б) аризани мазмунан кўришга ҳақли.;
- с) аризани тугатишга ҳақли;
- д) аризани кўрмасдан қолдиришга ҳақли.

130. Судга қарши даъво тақдим этилганда суд?

- а) суд иш музокарасига ўтади;
- б) суд иш муҳокамаси тугатилади;
- с) суд иш муҳокамасини кейинга қолдиради;
- д) суд иш муҳокамасини давом эттиради.

131. Қандай ҳолларда суднинг ажрими устидан алоҳида шикоят қилиниши мумкин?

- а) тўғри жавоб йўқ;
- б) биринчи инстанция судининг ажримлари устидан, агар бу қонунда тўғридан-тўғри назарда тутилган бўлсагина суднинг

ҳал қилув қароридан алоҳида апелляция ёхуд кассация ёки назорат тартибида шикоят қилиниши мумкин;

- с) қонунга мувофиқ биринчи инстанция судининг барча ажримлари устидан суднинг ҳал қилув қароридан алоҳида апелляция ёхуд кассация ёки назорат тартибида шикоят қилиниши мумкин;
- д) биринчи инстанция судининг ажримлари устидан, агар бу қонунда тўғридан-тўғри назарда тутилган бўлса ёки суднинг ажрими ишнинг кейинги ҳаракатланишига тўсқинлик қилган ҳолларда суднинг ҳал қилув қароридан алоҳида апелляция ёхуд кассация ёки назорат тартибида шикоят қилиниши мумкин.

132. Ишни кўришда шахсларнинг хатти-ҳаракатларида жиноят аломатлари аниқланган ҳолда, суд бу ҳақда қандай алоҳида процессуал ҳужжат чиқаради?

- а) ишни кўришда шахсларнинг хатти-ҳаракатларида жиноят аломатлари аниқланган ҳолда, суд бу ҳақда алоҳида процессуал ҳужжат ҳисобланган ажрим чиқариб прокурорни хабардор қилиш билан чекланади;
- б) ишни кўришда шахсларнинг хатти-ҳаракатларида жиноят аломатлари аниқланган ҳолда, суд бу ҳақда алоҳида процессуал ҳужжат ҳисобланадиган ажрим чиқаради ҳамда прокурорга тегишли материалларни илова қилган юборади;
- с) ишни кўришда шахсларнинг хатти-ҳаракатларида жиноят аломатлари аниқланган ҳолда, суд бу ҳақда алоҳида процессуал ҳужжат чиқармасдан, прокурорга тегишли материалларни илова қилган ҳолда хабарнома юбориш билан чекланади;
- д) ишни кўришда шахсларнинг хатти-ҳаракатларида жиноят аломатлари аниқланган ҳолда, суд бу ҳақда алоҳида процессуал ҳужжат чиқармасдан, суд ҳал қилув қароридан бу ҳақда кўрсатиб унга ҳужжатларни илова қилган прокурорга юбориш билан чекланади.

133. Кимлар судда била туриб ёлғон гувоҳлик қилганлик учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг

238-моддасига мувофиқ жавобгар бўлиши тўғрисида огоҳлантирмайди?

- а) таржимон;
- б) мутахассис;
- с) эксперт;
- д) гувоҳ.

134. Суднинг ҳал қилув қарори неча қисмдан иборат бўлади?

- а) уч қисмдан; кириш, асослантирувчи, хулоса қисмлардан;
- б) тўрт қисмдан; кириш, баён, асослантирувчи, хулоса қисмлардан;
- с) уч қисмдан; кириш баён, хулоса қисмлардан;
- д) икки қисмдан; кириш ва хулоса.

135. Ҳал қилув қарорининг ёзувидаги хатолар ва очиқ кўри-ниб турган арифметик хатолар?

- а) хусусий ажрим чиқариш орқали тузатилади;
- б) қўшимча ҳал қилув қарори чиқариш йўли билан тузатилади;
- с) ҳал қилув қарорини тузатиш тўғрисидаги ажрим орқали тузатилади;
- д) апелляция тартибида қайта кўриш орқали тузатилади.

136. Алоҳида ҳолларда ўта мураккаб ишлар бўйича ишни суд муҳокамасига тайёрлаш қанча муддатга узайтирилиши мумкин?

- а) суднинг асослантирилган ажрими билан йигирма кунгача узайтирилиши мумкин;
- б) суднинг асослантирилган ажрими билан бир ойгача узайтирилиши мумкин;
- с) суднинг асослантирилган ажрими билан ўн беш кунгача узайтирилиши мумкин;
- д) Ишни суд муҳокамасига тайёрлаш муддатлари узайтирилишига йўл қўйилмайди.

137. Қуйидаги қайси ажримлар устидан шикоят қилинмайди?

- а) аризани иш юритишга қабул қилиш ва иш кўзғатиш тўғрисида; далилларни таъминлаш тўғрисида; иш юритишни тўхта-тиб туриш тўғрисида; рад қилишни қабул қилиш ёки рад қи-

- лиш тўғрисида; сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилиш ҳақидаги ёхуд сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилишни рад этиш тўғрисида; мажбурий келтириш тўғрисида;
- б) аризани қайтариш тўғрисида; далилларни таъминлаш тўғрисида; суд топшириғи тўғрисида; рад қилишни қабул қилиш ёки рад қилиш тўғрисида; сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилиш ҳақидаги ёхуд сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилишни рад этиш тўғрисида қўшимча ҳал қилув қарори қабул қилишни рад этиш тўғрисида;
- с) аризани иш юритишга қабул қилиш ва иш қўзғатиш тўғрисида; аризани қабул қилишни рад этиш тўғрисида; ишни бир суддан бошқа судга ўтказиш тўғрисида; рад қилишни қабул қилиш ёки рад қилиш тўғрисида; сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилиш ҳақидаги ёхуд сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилишни рад этиш тўғрисида;
- д) аризани иш юритишга қабул қилиш ва иш қўзғатиш тўғрисида; далилларни таъминлаш тўғрисида. суд топшириғи тўғрисида; рад қилишни қабул қилиш ёки рад қилиш тўғрисида; сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилиш ҳақидаги ёхуд сирtdан қабул қилинган ҳал қилув қарорини бекор қилишни рад этиш тўғрисида;

138. Ҳал қилув қарорининг қайси қисмида арз қилинган талаб жавобгар томонидан тан олинганлиги ва унинг суд томонидан қабул қилинганлиги кўрсатилади?

- а) хулоса;   б) асослантирувчи;
с) кириш;   д) баён.

139. Ҳал қилув қарорининг қайси қисмида даъвогарнинг талаби, жавобгарнинг эътирозлари ва ишда иштирок этувчи бошқа шахсларнинг тушунтиришларини акс эттирилади?

- а) хулоса;   б) асослантирувчи;
с) кириш;   д) баён.

140. Ҳал қилув қарорининг қайси қисмида суд харажатларини тақсимлаш тартиби кўрсатилади?

- а) кириш;
- б) баён;
- с) хулоса;
- д) асослантирувчи.

141. Суд ҳал қилув қарорининг хулоса қисмида кўрсатилмайдиган ҳолатни аниқланг?

- а) суднинг арз қилинган талабларни қаноатлантириш ёхуд бутунлай ёки қисман рад этиш тўғрисидаги хулосаси;
- б) агар жавобгарнинг арз қилинган талабни тан олса, унинг суд томонидан қабул қилинганлиги;
- с) ҳал қилув қарори устидан шикоят бериш муддати ва тартиби;
- д) суд харажатларининг тақсимланиши.

142. Суд иш бўйича қандай ҳолларда қўшимча ҳал қилув қарори чиқариши мумкин бўлади?

- а) ҳал қилув қарорида арифметик хатолар мавжуд бўлса;
- б) ҳал қилув қарорида суд харажатларини тақсимлаш кўрсатилмаган бўлса;
- с) ишни кейинга қолдириш тартибига риоя этмаган бўлса;
- д) ишни тарафлар иштирокида кўриб чиқмаган бўлса.

143. Ҳал қилув қарорининг қайси қисмида тарафлар, ишда иштирок этувчи бошқа шахслар кўрсатилади?

- а) баён;
- б) асослантирувчи;
- с) хулоса;
- д) кириш.

144. Суднинг иш бўйича қўшимча ҳал қилув қарори?

- а) эълон қилинган пайтдан бошлаб қонуний кучга киради;
- б) асосий ҳал қилув қарори қонуний кучга кирган кундан бошлаб ўн кун ўтиб қонуний кучга киради;
- с) асосий ҳал қилув қарори қонуний кучга кирган кундан бошлаб ўн беш кун ўтиб қонуний кучга киради;
- д) асосий ҳал қилув қарори билан бирга қонуний кучга киради.

145. Ҳал қилув қарорини тушунтиришга йўл қўйилишининг асосий шарти бу?

- а) ҳал қилув қарори ижрога қаратилмаган этилмаган ва уни мажбурий ижро этириш мумкин бўлмаган бўлса;
- б) ҳал қилув қарори қонуний кучга кириш муддат ўтмаган бўлса;
- с) ҳал қилув қарори устидан шикоят бериш муддати ўтмаган бўлса;
- д) ҳал қилув қарори ижро этилмаган ва уни мажбурий ижро этириш мумкин бўлган муддат ўтмаган бўлса.

146. Қандай ҳолларда суд ҳужжатлари дарҳол ижро этилади?

- а) фуқарони муомала лаёқати чекланган ёки муомалага лаёқатсиз деб топиш ҳақидаги ишлар;
- б) ходимга уч ойлик иш ҳақидан ортиқ бўлмаган иш ҳақини ундириб бериш тўғрисидаги ишлар;
- с) болани фарзандликка олиш (бундан буён матнда фарзандликка олиш деб юритилади) ҳақидаги ишлар;
- д) шахсни сил касаллигига қарши кураш муассасасининг ихтисослаштирилган бўлимига ғайриихтиёрий тартибда ётқизиш тўғрисидаги ёки унинг ушбу муассасада ётиши муддатини узайтириш ҳақидаги ишлар.

147. Ҳал қилув қарори устидан апелляция шикояти (протести) берилган тақдирда, ҳал қилув қарори, агар у бекор қилинмаган бўлса, қачон қонуний кучга кириди?

- а) ишни апелляция инстанцияси суди кўриб чиққанидан ўн кундан кейин;
- б) ишни апелляция инстанцияси суди кўриб чиққанидан кейин;с) ишни апелляция инстанцияси суди кўриб чиққанидан ўн беш кундан кейин;
- д) ишни апелляция инстанцияси суди кўриб чиққанидан беш кундан кейин.

148. Биринчи инстанция судининг ажримларни чиқариш тартиби тўғри кўрсатилган қаторни топинг?

- а) биринчи инстанция судининг ажримлари суд мажлиси баён-номасига суд томонидан қабул қилинган қарор ҳақида тегишли ёзув киритган ҳолда суд мажлиси залида чиқарилиши мумкин;
- б) биринчи инстанция судининг ажримлари алоҳида хонада (маслаҳатхонада) тузиладиган алоҳида процессуал ҳужжат шаклида чиқарилиши мумкин;
- с) биринчи инстанция судининг ажримлари алоҳида хонада (маслаҳатхонада) тузиладиган алоҳида процессуал ҳужжат шаклида ҳам, суд мажлиси баённомасига суд томонидан қабул қилинган қарор ҳақида тегишли ёзув киритган ҳолда суд мажлиси залида ҳам чиқарилиши мумкин;
- д) биринчи инстанция судининг ажримлари алоҳида хонада (маслаҳатхонада) тузиладиган алоҳида процессуал ҳужжат шаклида ва фақат ҳал қилув қарори билан биргаликда суд мажлиси залида чиқарилиши мумкин.

149. Қандай ҳолларда ҳал қилув қарорининг дарҳол ижро этилишига йўл қўйилмайди?

- а) фуқароларни бинодан кўчириш тўғрисидаги ишлар бўйича;
- б) фуқароларни бинога мажбурий тартибда киритиш тўғрисидаги ишлар бўйича;
- с) фуқарони иш ҳақни ундириш ҳақидаги ишлар бўйича) ;
- д) фуқарони муомала лаёқати чекланган ёки муомалага лаёқатсиз деб топиш ҳақидаги ишлар бўйича.

150. Суд қандай масалалар бўйича алоҳида процессуал ҳужжат тариқасида ажрим чиқаришга ҳақли?

- а) суд фақатгина шикоят қилинадиган масалалар бўйича алоҳида процессуал ҳужжат кўринишидаги ажрим чиқаришга ҳақли;

- б) суд фақатгина суд маслаҳатхонасида ҳал этилган масала бўйича алоҳида процессуал ҳужжат кўринишидаги ажрим чиқаришга ҳақли;
- с) суд ўз хоҳишига кўра ҳар қандай масала бўйича алоҳида процессуал ҳужжат кўринишидаги ажрим чиқаришга ҳақли;
- д) суд қандай масала бўйича алоҳида процессуал ҳужжат кўринишидаги ажрим чиқариш тартиби қонунчиликда белгилаб қўйилмаган.

151. Суд ишни кўриш чоғида давлат органининг ёки бошқа органининг, ташкилотнинг, мансабдор шахнинг ёки фуқаронинг фаолиятида қонунчилик ҳужжатлари бузилганлиги аниқланган тақдирда?

- а) хусусий шикоят чиқаришга ҳақлидир;
- б) огоҳлантириш хати чиқаришга ҳақлидир;
- с) тақдимнома юборишга ҳақлидир;
- д) хусусий ажрим чиқаришга ҳақлидир.

152. Ҳар бир суд мажлиси тўғрисида, шунингдек суд мажлиси залидан ташқарида қилинган ҳар бир алоҳида процессуал ҳаракат тўғрисида қандай ҳужжат расмийлаштирилади?

- а) қарор;
- б) ажрим;
- с) баённома;
- д) далолатнома.

153. Соддалаштирилган иш юритиш тартибидаги ишлар кўриш қандай асослар инobatга олинган ҳолда кўриб чиқилади?

- а) даъво мазмуни;
- б) даъво асоси;
- с) даъво предмети;
- д) даъво баҳоси.

154. Соддалаштирилган иш юритиш тартибидаги ишлар қандай тартибда кўриб чиқилади?

- а) буйруқ ишини юритиш тартибида;
- б) даъво ишини юритиш тартибида;

- с) ариза ишени юритиш тартибида;
- д) шикоят ишени юритиш тартибида.

155. Ишни содалаштирилган иш юритиш тартибида кўриб чиқиш чоғида қарши даъво берилган бўлса бунадай ҳолда суд?

- а) суд ишни даъво ишени юритишнинг умумий қоидалари бўйича кўриш ҳақида ажрим чиқаради;
- б) суд ишни кейинга қолдириш ҳақида ажрим чиқаради.;
- с) суд ишни кўришни давом қилдириш ҳақида ажрим чиқаради;
- д) суд ишни мазмунан кўриш ҳақида ажрим чиқаради.

156. Содалаштирилган иш юритиш тартибида кўриб чиқилаётган иш аризани иш юритишга қабул қилиш ва иш кўзгатиш ҳақида ажрим чиқарилган кундан эътиборан?

- а) йигирма кундан ошмаган муддатда кўриб чиқилади;
- б) йигирма беш кундан ошмаган муддатда кўриб чиқилади;
- с) ўн беш кундан ошмаган муддатда кўриб чиқилади;
- д) беш кундан ошмаган муддатда кўриб чиқилади.

157. Содалаштирилган иш юритиш тартибида кўриб чиқилган иш бўйича ҳал қилув қарори, агар апелляция шикояти (протести) берилмаган бўлса, қабул қилинганидан кейин қанча муддатда кучга киради?

- а) ўн кун ўтгач қонуний кучга киради;
- б) ўн беш кун ўтгач қонуний кучга киради;
- с) дарҳол қонуний кучга киради;
- д) беш кун ўтгач қонуний кучга киради.

158. Ишни содалаштирилган иш юритиш тартибида кўриб чиқиш муддати қанча муддатга узайтирилиши мумкин?

- а) муддат узайтирилмайди;
- б) муддати беш кунга узайтирилади;
- с) муддати ўн кунга узайтирилади;
- д) муддати уч кунга узайтирилади.

159. Ишда иштирок этувчи шахслар қачон суд мажлисининг баённомаси билан танишиб чиқишга ва унда йўл қўйилган хатоликларни ёки унинг тўлиқ эмаслигини, баённома юзасидан ёзма равишда фикр-мулоҳазалар билдиришга ҳақли?

- а) у имзоланган кундан эътиборан уч кун ичида;
- б) у имзоланган кундан эътиборан беш кун ичида;
- с) у имзоланган кундан эътиборан етти кун ичида;
- д) у имзоланган кундан эътиборан тўрт кун ичида.

160. Иш сиртдан иш юритиш тартибида кўрилиши муҳим шарти бу?

- а) жавобгар тегишли тарзда хабардор қилинганлиги; б) прокурор тегишли тарзда хабардор қилинганлиги; с) даъвогар тегишли тарзда хабардор қилинганлиги;
- д) учинчи шахслар тегишли тарзда хабардор қилинганлиги.

161. Суд мазкур суд мажлисида ишни сиртдан иш юритиш тартибида кўришга ҳақли. Агар?

- а) суд мажлисига келмаган жавобгардан ишни унинг иштирокисиз кўриш ҳақида ариза келиб тушса;
- б) даъвогар томонидан даъвонинг предмети ёки асоси, даъво талаблари миқдори ўзгартирилганда;
- с) даъвогар розилигини билдирса, суд ўз ташаббуси билан ишни сиртдан кўриши;
- д) суд мажлисининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар суд мажлисига келмаган, келмаганлигининг узрли сабаблари борлиги ҳақида хабар бермаган ва ишни унинг иштирокисиз кўриш тўғрисида сўрамаган тақдирда, агар даъвогар бунга эътироз билдирмаса.

162. Иш сиртдан иш юритиш тартибида кўрилиши мумкин агар?

- а) суд мажлисининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар суд мажлисига келмаган, келма-

ганлигининг узрли сабаблари борлиги ҳақида хабар бермаган бўлса ва жавобгар ишни унинг иштирокисиз кўриш тўғрисида сўрамаган тақдирда, агар даъвогар бунга эътироз билдирмаса;

- б) агар даъвогар жавобгарнинг ишни унинг иштирокисиз кўриш рози бўлмаса;
- в) суд ўз ташаббуси билан;
- д) жавобгар суд мажлисига икки марта суд мажлисига келмаганва келмаслигига узрли сабаблар борлиги ҳақида хабар бермаган бўлса.

163. Сиртдан қабул қилинган ҳал қилув қарорини қайта кўриб чиқиш тўғрисидаги ариза у келиб тушган пайтдан эътиборан неча кун ичида суд мажлисида кўриб чиқилади?

- а) ўн беш кун ичида;
- б) ўн кун ичида;
- в) йигирма кун ичида;
- д) беш кун ичида.

164. Жавобгар сиртдан ҳал қилув қарорини қабул қилган судга шу ҳал қилув қарори қабул қилинганидан кейин қанча муддат ичида уни қайта кўриб чиқиш тўғрисида ариза беришга ҳақли?

- а) беш кун ичида;
- б) ўн беш кун ичида;
- в) ўн кун ичида;
- д) йигирма кун ичида.

165. Жавобгар сиртдан ҳал қилув қарорини қабул қилган судга шу ҳал қилув қарори қабул қилинганидан кейин қанча муддат давомида уни қайта кўриб чиқиш тўғрисида ариза беришга ҳақли?

- а) ўн кун ичида;
- б) ўн беш кун ичида;
- в) беш кун ичида;
- д) уч кун ичида.

166. Суд ишни сиртдан иш юритиш тартибида кўриб чиқишда суд мажлисига келмаган жавобгардан ишни унинг иштирокисиз кўриш ҳақида ариза келиб тушса?

- а) умумий тартибда кўрилиши лозим;
- б) иш сиртдан иш юритиш тартибида кўрилиши лозим;

- с) иш сиртдан иш юритиш тартибда кўриш тўхтатилиши лозим;
- д) иш сиртдан иш юритиш тартибда кўрмасдан қолдирилиши лозим.

167. Алоҳида тартибда кўриладиган ишларнинг бошқа фуқаролик суд ишларини юритиш турларидан фарқли жиҳатлари нимада?

- а) ҳуқуқ тўғрисида низо бўлади;
- б) ҳуқуқ тўғрисида низо бўлмайди;
- с) келишув битими тузишга йўл қўйилади;
- д) давлат божи энг кам ойлик иш ҳақининг беш баравари қилиб белгиланган.

168. Сиртдан қабул қилинган ҳал қилув қарори қачон қонуний кучга кирилади?

- а) ҳал қилув қарори қабул қилинган бошлаб бир ойдан кейин;
- б) ҳал қилув қарори қабул қилинган бошлаб ўн беш кундан кейин;
- с) ҳал қилув қарори қабул қилинган бошлаб ўттиз кундан кейин;
- д) ҳал қилув қарори қабул қилинган бошлаб йигирма кундан кейин.

169. Фарзандликка олиш тўғрисидаги ишлар?

- а) ишнинг ҳолатларидан келиб чиқиб суд белгилаган тартибда кўриб чиқилади;
- б) тарафларнинг талаби билан ёпиқ тарзда кўрилади;
- с) ёпиқ тартибда кўрилади;
- д) очик тартибда кўрилади.

170. Судда фарзандликка олиш тўғрисидаги ишлар кўриб чиқилаётганда прокурор иштироки?

- а) мажбурий;
- б) ихтиёрийдир;

- с) прокурор ташаббуси билан кўрилаётганда мажбурий;
- д) тарафлар илтимосига кўра.

171. Суд қачон фуқарони бударак йўқолган деб топиши мумкин?

- а) фуқаронинг қаердалиги ҳақида унинг яшаш жойида уч йил давомида маълумотлар бўлмаса;
- б) фуқаронинг қаердалиги ҳақида унинг яшаш жойида бир йил давомида маълумотлар бўлмаса;
- с) фуқаронинг қаердалиги ҳақида унинг яшаш жойида беш йил давомида маълумотлар бўлмаса;
- д) манфаатдор шахсларнинг оқилона муддатда берган аризаларига мувофиқ.

172. Суд фуқарони муомала лаёқати чекланган деб топиш тўғрисидаги ишни албатта?

- а) мазкур фуқаронинг иштирокисиз кўради;
- б) мазкур фуқаронинг иштирокида кўради;
- с) васийлик ва ҳомийлик органи вакилининг иштирокида ихтиёрий;
- д) прокурорнинг иштирокида ихтиёрий.

173. Фуқарони бедарак йўқолган деб топиш тўғрисидаги ёки фуқарони вафот этган деб эълон қилиш ҳақидаги ишларда ...?

- а) прокурор иштироки шарт;
- б) иш прокурор аризаси бўйича кўрилаётгандагина мажбурий;
- с) прокурор иштироки ихтиёрий;
- д) суднинг ташаббусига кўра.

174. Суд фуқарони муомалага лаёқатсиз деб топиш тўғрисидаги ишни?

- а) мазкур фуқаронинг иштирокида кўради;
- б) прокурорнинг иштирокида кўради ва васийлик ва ҳомийлик органи вакилининг иштирокида кўради;

- с) прокурорнинг иштирокида ихтиёрий;
- д) хомийлик органи вакилининг иштирокида ихтиёрий.

175. Фуқаролик процессуал кодексида назарда тутилган қуйидаги қайси ишнинг судда кўрилишида прокурор иштироки мажбурий?

- а) ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш;
- б) фуқарони муомалага лаёқатсиз деб топиш;
- с) ишга тиклаш;
- д) алимент ундириш.

176. Ҳакамлик судлари томонидан қандай низолар ҳал этилади?

- а) оилавий ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низолар;
- б) меҳнат ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларни;
- с) фуқаролик ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларни ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида вужудга келувчи иқтисодий низоларни;
- д) уй-жой муносабатлардан келиб чиқадиган низолар.

177. Чет эл фуқаролари ва ташкилотлари ҳамда фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг Ўзбекистон Республикаси судларига мурожаат қилиш ҳуқуқига?

- а) эга эмас;
- б) эга;
- с) халқаро шартномада кўрсатилган бўлса, эга;
- д) Миллий қонунчиликда кўрсатилган бўлса.

178. Қайси ҳолларда чет давлат судларининг топшириқлари бажарилмайди?

- а) топшириқни бажариш учун судларда етарли вақт бўлмаса;
- б) топшириқни ижро этиш Ўзбекистон Республикаси суверенитетига, хавфсизлигига зарар етказса ёки қонунчиликнинг

асосий принципларига зид бўлса ва топшириқни ижро этиш суднинг ваколати доирасига кирмаса;

- с) топшириқни ижро этиш суднинг ваколати доирасига кирмаса;
- д) топшириқни ижро этиш Ўзбекистон Республикаси суверенитетига, хавфсизлигига зарар етказса ёки қонунчиликнинг асосий принципларига зид бўлса.

179. Чет давлат судларининг ва чет давлат ҳакамлик судларининг (арбитражларининг) ҳал қилув қарорлари?

- а) Ўзбекистонда тан олинади ва ижрога қаратилади;
- б) агар бу Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида назарда тутилган бўлса, тан олинади ҳамда ижрога қаратилади;
- с) Ўзбекистонда тан олинмайди;
- д) чет давлат қонунларида белгиланган бўлса.

180. Чет давлат судларининг ёки чет давлат ҳакамлик судларининг (арбитражларининг) ҳал қилув қарори, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, у қонуний кучга кирган кундан эътиборан?

- а) икки йил муддат ичида мажбурий ижрога қаратилиши мумкин;
- б) бир йил муддат ичида мажбурий ижрога қаратилиши мумкин; с) уч йил муддат ичида мажбурий ижрога қаратилиши мумкин; д) муддат белгиланмаган.

181. Чет давлат судининг ёки чет давлат ҳакамлик судининг (арбитражининг) ҳал қилув қарорини тан олиш ва ижрога қаратиш тўғрисидаги ариза, агар Ўзбекистон Республикасининг тегишли халқаро шартномаларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, у судга келиб тушган кундан эътиборан?

- а) дарҳол кўриб чиқилиши керак;
- б) бир ойдан ошмайдиган муддатда суд мажлисида кўриб чиқилади;

- с) уч ойдан ошмайдиган муддатда суд мажлисида кўриб чиқилади;
- д) муддат белгиланмаган.

182. Апелляция шикояти бериш муддати?

- а) ҳал қилув қарор чиқарилган кундан эътиборан 15 кун; б) ҳал қилув қарор чиқарилган кундан эътиборан бир ой; с) ҳал қилув қарор чиқарилган кундан эътиборан 20 кун;
- д) ишнинг ҳолатидан келиб чиқиб, суд томонидан белгиланади.

183. Апелляция шикояти учун?

- а) дастлабки тўланган сумманинг 100 % миқдорида давлат божи тўланади;
- б) дастлабки тўланган сумманинг 50 % миқдорида давлат божи тўланади;
- с) давлат божи тўланмайди;
- д) суд белгилаган миқдорда давлат божи тўланади.

184. Умумий тартибда апелляция шикояти у келиб тушган кундан эътиборан қанча муддатда кўриб чиқилади?

- а) 30 кун ичида;
- б) 2 ой ичида;
- с) 20 кун ичида;
- д) муддатни суд иш ҳолатларидан келиб чиқиб белгилайди.

185. Апелляция инстанцияси суди суд ҳужжатини?

- а) қисман текшириб чиқиши шарт;
- б) тўлиқ ҳажмда текшириб чиқиши шарт;
- с) берилган шикоят мазмунига мутаносиб кўриб чиқади;
- д) барча жавоблар тўғри.

186. Апелляция судининг ваколатлари ФПК нинг нечанчи моддасида берилган?

- а) 399-моддасида;
- б) 396-моддасида;
- с) 398-моддасида;
- д) 397-моддасида.

187. Суднинг соддалаштирилган иш юритиш тартибида кўриб чиқилган иш бўйича ҳал қилув қарори устидан апелляция шикояти (протести) ҳал қилув қарори қабул қилинганидан кейин?

- а) беш кун ичида берилиши мумкин;
- б) ўн кун ичида берилиши мумкин;
- с) дарҳол берилиши мумкин;
- д) бир ой ичида берилиши мумкин.

188. Апелляция инстанцияси судининг ажрими (қарори) қанча муддатда қонуний кучга киради?

- а) ўн кундан кейин;
- б) бир ойдан кейин;с)
- дарҳол;
- д) тарафлар ҳужжат нусхасини олган пайт.

189. Кассация шикояти (протести) апелляция инстанцияси судининг ажрими қабул қилинган кундан эътиборан?

- а) бир йил ичида берилиши мумкин;
- б) олти ой ичида берилиши мумкин;
- с) бир йил олти ой ичида берилиши мумкин;
- д) уч йил ичида берилиши мумкин.

190. Кассация шикоятини қайси суд кўради?

- а) Қорақалпоғистон Республикаси судининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларининг фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъати;
- б) ишни апелляция босқичида кўрган суднинг кассация тарки- би;
- с) Тошкент шаҳар ва вилоятлар фуқаролик ишлари бўйича судлари;
- д) Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъати.

191. Кассация шикояти (протести) уни суд муҳокамасида кўриб чиқиш учун тайинлаш тўғрисидаги ажрим чиқарилган кундан эътиборан?

- а) муддат белгиланмаган;
- б) бир ойдан кўп бўлмаган муддатда кўриб чиқилади;
- с) йигирма кундан кўп бўлмаган муддатда кўриб чиқилади;
- д) ўн кундан кўп бўлмаган муддатда кўриб чиқилади.

192. Кассация инстанцияси судининг судьяси кассация шикоятини (протестини)?

- а) беш кундан ортиқ бўлмаган муддатда ўрганади;
- б) уч кундан ортиқ бўлмаган муддатда ўрганади;
- с) ўн кундан ортиқ бўлмаган муддатда ўрганади;
- д) ўн беш кундан ортиқ бўлмаган муддатда ўрганади.

193. Кассация шикояти (протести) бевосита?

- а) биринчи инстанция судига берилади;
- б) Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъатига берилади;
- с) тўғри жавоб йўқ;
- д) апелляция инстанция судига берилади.

194. Кассация инстанцияси суди янги далилларни ўрганиб чиқиш ва янги фактларни аниқлаш ҳуқуқига?

- а) эга эмас;
- б) эга;
- с) иш ҳолатларига қаралади;
- д) Судьялар ҳал қилади.

195. Кассация шикояти берган шахс қачонгача шикоятни тўлдиришга, ўзгартиришга ёки ундан воз кечишга ҳақли?

- а) хоҳлаган вақтда;
- б) кассация инстанцияси суди маслаҳатхонага киргунга қадар;
- с) кассация инстанцияси суд муҳокамаси бошлангунга қадар;
- д) кассация инстанцияси суди қарори қонуний кучга киргунга қадар.

196. Кассация шикоятини (протестини) суд муҳокамасида кўриб чиқиш учун тайинлаш тўғрисидаги масала иш кассация инстанцияси судига келиб тушган кундан эътиборан?

- а) беш кундан кечиктирмай ҳал қилинади;
- б) етти кундан кечиктирмай ҳал қилинади;
- с) уч кундан кечиктирмай ҳал қилинади;
- д) тўғри жавоб йўқ.

197. Ҳал қилув қарорини, ажримни ёки қарорни янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш ҳақидаги ариза судга қандай шаклда берилади?

- а) ёзма шаклда;
- б) ёзма шаклда ёхуд электрон ҳужжат тарзида;
- с) электрон ҳужжат тарзида;
- д) оғзаки тарзда.

198. Ишни тафтиш тартибида кўриш ҳақида шикоят қайси судга берилади?

- а) апелляция инстанция судига;
- б) тегишлиги бўйича биринчи инстанция суди ва ўзрес олий судига;
- с) кассация инстанция судига;
- д) тафтиш инстанция судига.

199. Ишни тафтиш тартибида кўриш ҳақида шикоят қанча муддатда берилади?

- а) бир йил;
- б) олти ой;
- с) бир ярим йил;
- д) муддат белгиланмаган.

200. Янги очилган ҳолатлар бўйича ҳал қилув қарорини, ажримни ёки қарорни қайта кўриш тўғрисидаги ариза судга келиб тушган кундан эътиборан қанча муддатда суд мажлисида кўрилади?

- а) дарҳол кўриб чиқилиши лозим; б) бир ойдан ошмаган муддатда;

- с) ўн кундан ошмаган муддатда;
- д) йигирма кундан ошмаган муддатда.

201. Ҳал қилув қарорини ўз кучида қолдирган апелляция инстанцияси судининг ажримини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта қўрувчи судни белгиланг?

- а) ҳал қилув қарорини чиқарган суд;
- б) ҳал қилув қарорини ўз кучида қолдириш тўғрисида ажрим чиқарган апелляция инстанцияси суди;
- с) Тафтиш инстанция суди;
- д) кассация инстанция суди.

3. МЕҲНАТ КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Меҳнат шартномаси эркинлиги нималарни англатади?

- а) фақат қонунда белгиланган ҳолатларда ишчи шартномани ўзгартиришга ҳақли;
- б) меҳнат шартномаси фуқаролик ҳуқуқида белгиланган шартнома эркинлиги тамойили амал қилади;
- с) меҳнат шартномасида давлат меҳнат инспекторлари ҳимоясида;
- д) иш берувчи фақат қонунда белгиланган асосларда ва тартиб бўйича меҳнат шартномасини бекор қилиши мумкин.

2. Мажбурий меҳнат нималарни ўз ичига олмайди?

- а) ишлаб чиқариш ҳажми купайгани муносабати иш вақти-дан ташқари бўлган кўшимча меҳнат фаолияти (аёллардан ташқари);
- б) пахта йиғинини ўз вақтида талофатсиз амалга ошириш билан умумдавлат ҳаракатларни;
- с) фавқулоддаги вазият муносабати билан жорий этилган ишларни;
- д) харбий тайёргарлик даражасини ошириш билан боғлиқ иш берувчининг ҳисобидан кўшимча меҳнат фаолияти.

3. Ходимнинг ҳуқуқий ҳолати ёмонлашишига йўл қўйилмаслиги принципи нималарни англатади?

- а) агарда Конституцияга зид бўлмаса, ходимнинг ҳуқуқий ҳолатини ўзаро келишув бўйича ёмонлаштириши мумкин;
- б) Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган ишчиларнинг ҳуқуқий ҳолати локал ҳужжатларда ёмонлашиши мумкин эмас;
- с) локал ҳужжатларда белгиланган ходимнинг ҳуқуқий ҳолати норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ёмонлаштирилиши мумкин эмас;
- д) ноғиронлар жамияти томонидан қабул қилинган ҳужжатларда белгиланган имтиёзлар қонунда ёмонлаштирилишига йўл қўйилмайди.

4. Меҳнат ҳуқуқлари юзага келиши билан боғланадиган муддатларни ҳисоблаш унинг бошланиши белгиланган календарь санадан қайси кундан эътиборан бошланади?

- а) унинг бошланиши белгиланган календарь санадан кейинги кундан эътиборан бошланади;
- б) унинг бошланиши белгиланган шу куннинг ўзидан эътиборан бошланади;
- с) бу масала меҳнат шартномасида ички локал меҳнат ҳужжатлари билан белгиланади;
- д) бу масала меҳнат шартномасида тарафларнинг келишуви билан белгиланади.

5. Календарь йиллар, ойлар, ҳафталар ёки кунлар билан ҳисобланадиган муддатга ишланмайдиган кунлар ҳам қўшиладими?

- а) бу масала меҳнат шартномасида ички локал меҳнат ҳужжатлари билан белгиланади;
- б) бу масала меҳнат шартномасида тарафларнинг келишуви билан белгиланади;
- с) календарь йиллар, ойлар, ҳафталар ёки кунлар билан ҳисобланадиган муддатга ишланмайдиган кунлар ҳам қўшилмайди;
- д) календарь йиллар, ойлар, ҳафталар ёки кунлар билан ҳисобланадиган муддатга ишланмайдиган кунлар ҳам қўшилади.

6. Агар муддатнинг сўнгги куни ишланмайдиган кунга тўғри келса, қайси кун муддат тугайдиган кун деб ҳисобланади?

- а) бундай ҳолатда тарафларнинг алоҳида келишув тузиб, муддат тугайдиган кунни белгилашга ҳақли;
- б) агар муддатнинг сўнгги куни ишланмайдиган кунга тўғри келса, ундан кейин келадиган биринчи иш куни муддат тугайдиган кун деб ҳисобланади;
- с) агар муддатнинг сўнгги куни ишланмайдиган кунга тўғри келса, ишланмайдиган куни муддат тугайдиган кун деб ҳисобланади;

д) бундай ҳолатда меҳнат муносабатлари тарафлари ваколатли давлат органларининг расмий тушунтиришларига амал қилишлари лозим.

7. Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартнома-сида ходимлар учун қонунларга нисбатан имтиёзлироқ қоидалар белгиланган бўлса, қайси норматив ҳужжат қўлланилади?

- а) бу масалани меҳнат муносабатларининг тарафлари ички локал ҳужжатларда ҳал қилиш лозим;
- б) бу масала халқаро шартномаларга ташқи ишлар вазирлиги томонидан берилган расмий шарҳларда белгиланади;
- с) халқаро шартнома қоидалари қўлланилади; д) қонун нормалари қўлланилади.

8. Ўзбекистон Республикаси халқаро шартномалари меҳнат муносабатлари Ўзбекистоннинг меҳнат тўғрисидаги қонунчилигида тўғридан-тўғри тартибга солинмаган ҳолларда ҳам қўлланилиши мумкинми?

- а) йук, бундай ҳолат вужудга келиши мумкин эмас, чунки барча масалалар ички локал ҳужжатларда батафсил тартибга солинади;
- б) бу масала бўйича тарафлар ташқи ишлар вазирлигининг расмий тушунтиришига қараб амал қилишлари лозим;
- с) йук, қўлланилмайди, бундай ҳолатда тарафлар ҳуқуқ ўхшашлиги бўйича ҳаракат қилмоқлари лозим;
- д) ўзбекистон республикаси халқаро шартномалари меҳнат муносабатлари ўзбекистоннинг меҳнат тўғрисидаги қонунчилигида тўғридан-тўғри тартибга солинмаган ҳолларда ҳам қўлланилади.

9. Ходим билан иш берувчи ўртасидаги яқка тартибдаги меҳнатга оид муносабатларни ҳақиқатда тартибга солидиган фуқаролик-ҳуқуқий хусусиятга эга шартномалар тузишлари мумкинми?

- а) тарафлар эркинлиги тамойилига асосланиб тузилиши мумкин;
- б) йўқ, бундай ҳолатда фуқаролик-ҳуқуқий шартномани тузиш таъқиқланади;
- с) фақат корхона директолари билан тузилиши мумкин;
- д) фақат бухгалтер, кассирлар ва бошқа моддий бойликлар билан бевосита ишлайдиган ходимлар билан тузилади, уларнинг моддий жавобгарлигини белгилаш учун.

10. Меҳнат қонунчилиги Ўзбекистон чет эл дипломатик ваколатхонасида ишладиган ходимларга нисбатан амал қиладими?

- а) йук, амал қилмайди, чунки улар “дипломатик муносабатлар” тўғрисидаги 1963 йилги вена конвенцияси асосида ҳаракат қиладилар;
- б) йук, амал қилмайди, чунки улар ташки ишлар вазирлигининг ички йўриқномаси асосида меҳнат фаолияти билан шуғулланади;
- с) йук, амал қилмайди, чунки улар дипломатик ваколатхона жойлаган ҳудуддаги қонунчиликка амал қилади;
- д) меҳнат қонунчилиги ўзбекистон чет эл дипломатик ваколатхонасида ишладиган ходимларга нисбатан амал қилади.

11. Меҳнат қонунчилиги судьяларга нисбатан амал қиладими?

- а) судьяларга нисбатан меҳнат тўғрисидаги қонунчиликнинг судлар тўғрисидаги қонунчиликда тартибга солинмаган қисми бўйича татбиқ этилади;
- б) судьяларга нисбатан меҳнат тўғрисидаги қонунчилиги қўлланилмайди, меҳнатга муносабатлари судьялар одоби кодексига билан тартибга солинган;
- с) судьяларга нисбатан меҳнат тўғрисидаги қонунчилиги қўлланилмайди бу масалалар судлар тўғрисидаги қонунчиликда тартибга солинган;

д) судьяларга нисбатан меҳнат тўғрисидаги қонунчилиги қўлланилмайди, меҳнатга муносабатлари судьялар одоби ҳақидаги бангалор қоидалари билан тартибга солинган солинган.

12. Меҳнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий ҳужжатлар қайси жавобда тўғри кўрсатилган?

- а) жамоа келишувлари;
- б) ҳуқуқ аналогияси бўйича қўлланиладиган ҳуқуқий ҳужжатлар;
- с) халқаро шартномалар;
- д) чет эл қонунчилиги.

13. Меҳнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий ҳужжатларга ходимнинг ҳолатини меҳнат тўғрисидаги қонунчиликка нисбатан ёмонлаштирувчи қоидаларни киритишга йўл қўйиладими?

- а) йўл қўйилади халқаро шартномаларда белгиланган ҳолатларда;
- б) йўл қўйилмайди;
- с) йўл қўйилади, вазирлар маҳкамаси қарорлари билан белгиланган ҳолатларда;
- д) йўл қўйилади, махсус иқтисодий зоналар тўғрисидаги қонун ҳужжатларида.

14. Ички ҳужжатларга ходимнинг ҳолатини жамоа келишувларига нисбатан ёмонлаштирувчи қоидаларни киритишга йўл қўйиладими?

- а) ички ҳужжатларга ходимнинг ҳолатини жамоа келишувлари-га нисбатан ёмонлаштирувчи қоидаларни киритиш тақиқланади;
- б) йўл қўйилади, бу ҳақида тарафлар меҳнат шартномасида келишиб олиши мумкин;
- с) йўл қўйилади, ўзбекистон республикаси халқаро шартномаларида назарда тутилган ҳолатларда;
- д) йўл қўйилади, агарда бу масалада умумхалқ референдуми ўтказилган бўлса.

15. Ташкилотда касаба уюшмаси қўмитаси ташкил этилмаган ҳолларда иш берувчи касаба уюшмаси қўмитаси билан келишиши керак масала қандай ҳал этилади?

- а) иш берувчи туман касаба уюшмасига мурожаат қилади, уларнинг розилиги билан бу масалани ҳал этади;
- б) иш берувчи меҳнат жамоасини хабардор қилади, агарда меҳнат жамоаси икки ҳафта ичида бу масалани ҳал этмаса, иш берувчи мустақил ҳал қилади;
- с) бундай ҳолатда масала иш берувчи ва ходим ўртасида тузилган меҳнат шартномасида назарда тутилган тартибда ҳал этилади;
- д) иш берувчи ташкилотда касаба уюшмаси ташкил этилмаган ҳолатда касаба уюшмаси билан келишиб ҳал қиладиган масалани мустақил ҳал қилади.

16. Меҳнат шартномасига ходимнинг ҳуқуқий ҳолатини меҳнат тўғрисидаги қонунчиликка нисбатан ёмонлаштирувчи шартларни киритиш мумкинми?

- а) меҳнат шартномасига ходимнинг ҳуқуқий ҳолатини меҳнат тўғрисидаги қонунчиликка нисбатан ёмонлаштирувчи шартларни киритиш таъқиқланади;
- б) меҳнат шартномасига ходимнинг ҳуқуқий ҳолатини меҳнат тўғрисидаги қонунчиликка нисбатан ёмонлаштирувчи шартларни киритиш мумкин ўзаро келишув асосида;
- с) меҳнат шартномасига ходимнинг ҳуқуқий ҳолатини меҳнат тўғрисидаги қонунчиликка нисбатан ёмонлаштирувчи шартларни киритиш мумкин касаба уюшмасининг розилиги асосида;
- д) меҳнат шартномасига ходимнинг ҳуқуқий ҳолатини меҳнат тўғрисидаги қонунчиликка нисбатан ёмонлаштирувчи шартларни киритиш мумкин халқаро шартномаларда белгиланган тартибда.

17. Меҳнат шартномасида ходимга меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда назарда тутилганига нисбатан қўшимча ҳуқуқлар ва кафолатлар назарда тутилиши мумкинми?

- а) меҳнат шартномасида ходимга меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда назарда тутилганига нисбатан қўшимча ҳуқуқлар ва кафолатлар назарда тутилиши мумкин;
- б) меҳнат шартномасида ходимга меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда назарда тутилганига нисбатан қўшимча ҳуқуқлар ва кафолатлар назарда тутилиши мумкин эмас, тарафлар қонун доирасида чиқишга ҳақли эмас;
- с) меҳнат шартномасида ходимга меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда назарда тутилганига нисбатан қўшимча ҳуқуқлар ва кафолатлар назарда тутилиши мумкин, агарда бу ҳақида жавмо келишувида алоҳида шарт бўлса;
- д) меҳнат шартномасида ходимга меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда назарда тутилганига нисбатан қўшимча ҳуқуқлар ва кафолатлар ташкилот касаб уюшмаси розилиги билан назарда тутилиши.

18. Иш берувчининг якка тартибдаги ҳуқуқий ҳужжатлари ходимлар учун меҳнат тўғрисидаги қонунчиликда белгиланган шарт-шароитларга нисбатан унча қулай бўлмаган қоидаларни ўз ичига олиш оқибатлари?

- а) бу ҳужжатлар ёки уларнинг тегишли қисмлари ҳақиқий бўлмайди;
- б) агарда жамоа шартномаларда бунга йўл қўйилса, бу ҳужжатлар ва уларнинг тегишли қисмлари кучда бўлади;
- с) агарда ўзбекистон халқаро шартномаларида бунга йўл қўйилса, бу ҳужжатлар ва уларнинг тегишли қисмлари кучда бўлади;
- д) агарда касаба уюшмаси низомида бунга йўл қўйилса, бу ҳужжатлар ва уларнинг тегишли қисмлари кучда бўлади.

19. Якка тартибдаги меҳнатга оид муносабатларнинг субъектлари ким?

- а) ходим ва касаба уюшмаси;
- б) иш берувчи ва касаба уюшмаси;
- с) ходим ва иш берувчи;
- д) битта ташкилотдаги ходимлар.

20. Жисмоний шахслар қайси ҳолатларда иш берувчилар бўлиши мумкин эмас?

- а) юридик шахсни ташкил этмаган якка тартибдаги тадбиркорлар;
- б) қарз ҳисобидан мажбурий меҳнатга қарздорни жалб қилганда;
- с) уй хўжалигини юритишда ёрдамлашиш мақсадида уй хизматчиларини ёллаган ҳолатда;
- д) агар улар ўзига хизмат кўрсатилиши уй хизматчиларини еллаган ҳолатда.

21. Ходимнинг меҳнатга оид ҳуқуқ лаёқати қачон пайдо бўлади?

- а) у ўн олти ёшга тўлган пайтидан эътиборан;
- б) у ўн тўрт ёшга тўлган пайтидан эътиборан;
- с) у ўн саккиз ёшга тўлган пайтидан эътиборан;
- д) туғилган пайтидан эътиборан.

22. Ходимнинг меҳнатга муомала лаёқати қачон пайдо бўлади?

- а) у ўн олти ёшга тўлган пайтидан эътиборан;
- б) у ўн саккиз ёшга тўлган пайтидан эътиборан;
- с) у ўн тўрт ёшга тўлган пайтидан эътиборан;
- д) туғилган пайтидан эътиборан.

23. Ходим ва иш берувчи ўртасидаги якка тартибдаги меҳнатга оид муносабатлар вужудга келишнинг асоси нимадан иборат?

- а) касаба уюшмасининг қарори; б) меҳнат шартномаси;

- с) меҳнат вазирлигининг расмий тушунтириши;
- д) меҳнатга оид халқаро шартномалар.

24. Меҳнат шартномаси расмийлаштирмаган ҳолатда яқка тартибдаги меҳнат муносабатлари қайси вақтдан бошланган деб ҳисобланади?

- а) давлат меҳнат ҳуқуқи инспектори иш берувчига езма кўрсатма берган вақтдан;
- б) касаба уюшмасидан ходимни ишга олиш ҳақида баеннома тузилган вақтдан;
- с) иш бервчи ва ходим ўртасида оғзаки келишувга эришган вақтдан;
- д) иш берувчининг ижозати билан ходимга ҳақиқатда ишлашга рухсат этилган вақтдан.

25. Қайси ҳолатда меҳнат шартномасини тузиш учун меҳнат фаолиятига доир тасдиқнома бўлиши зарур?

- а) меҳнат шартномаси чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар билан тузилганда;
- б) меҳнат шартномаси коррупция жинояти учун судланган шахс билан тузилганда;
- с) меҳнат шартномаси мансабдорлик жиноятлари учун судланган шахслар билан тузилганда;
- д) меҳнат шартномаси ташкилотдаги коррупцияга қарши кураш бўйича лавозимга ишга олиш учун тузилганда.

26. Ўн бешдан ўн олти ёшгача шахслар билан яқка тартибдаги меҳнатга оид муносабатлар юзасидан меҳнат шартномасини тузиш талаби нимадан иборат?

- а) яшаш ҳудуди бўйича маҳалла фуқаролар йиғини розилиги;
- б) ота-онасининг ёзма розилиги;
- с) давлат меҳнат инспекциясининг розилиги;
- д) ўсмир таҳсил олаётган мактабнинг розилиги.

27. Қайси ҳолатда суд қарори асосида яқка тартибдаги меҳнат муносабатлари бўйича меҳнат шартномаси тузилади?

- а) суд томонидан ишга қабул қилиш ноқонуний рад этилган деб топилганда ва меҳнат шартномаси тузиш мажбурияти юкланганда;
- б) суднинг қарори асосида меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳақидаги буйруқ ғайриқонуний деб топилганда;
- с) суд ходими ноқонуний равишда ишдан бўшатишганда;д) суд шахсни ахлоқ тузатиш жазосига ҳукм қилинганда.

28. Жисмоний шахс билан аслида меҳнат муносабатлари бўйича фуқаролик-ҳуқуқий хусусиятга эга шартнома тузилса, ушбу муносабатлар қайси орган томонидан меҳнатга оид муносабатлар деб топилиши мумкин?

- а) Суд;
- б) Касаба уюшмаси;
- с) Меҳнат Вазирлиги;
- д) Прокуратура.

29. Меҳнат соҳасидаги ижтимоий шерикликнинг асосий принциплари қайси вариантда берилган?

- а) мажбурий меҳнат самарадорлигини ошириш;
- б) тарафлар томонидан мажбуриятларни ўз зиммасига олишнинг ихтиёрийлиги;
- с) меҳнат муносабатларида давлат манфаатларининг устуворлиги;
- д) ижтимоий кам таъминлаган аҳоли манфаатлари устуворлиги.

30. Қайси вариантда ижтимоий шериклик жаражаси нотўғри кўрсатилган?

- а) ҳудудийлараро даража;
- б) бошланғич даражада;
- с) тармоқ даражасида;
- д) республика даражасида.

31. Ходимлар меҳнат жамоаси бу?

- а) иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган барча ходимлар;
- б) иш берувчида меҳнат ва фуқаролик шартномаларида фаолият кўрсатаётган барча шахслар;
- с) ташкилотдаги касаба уюшмаси аъзолари;

д) ташкилот раҳбаридан ташқари иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган барча ходимлар.

32. Меҳнат жамоаси ижтимоий шериклик соҳасидаги ўз ваколатларини қандай амалга оширади?

- а) умумий йиғилиш (конференция) ўтказиш орқали ;
- б) касаба уюшмаси йиғилишларида иштирок этиш орқали;
- с) давлат меҳнат инспекциясига мурожаат қилиш орқали;
- д) корхонадаги кузатув кенгаши фаолияти орқали.

33. Меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши қасий ҳолатда ваколатли ҳисобланади?

- а) агар унда иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган ходимларнинг 3/4 қисми ҳозир бўлса;
- б) агар унда иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган ходимларнинг ярмидан кўпроғи ҳозир бўлса;
- с) агар унда иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган ходимларнинг 2/3 қисми ҳозир бўлса;
- д) агар унда иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган ходимларнинг кўпчилиги ҳозир бўлса.

34. Қайси ваколатлар меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши (конференцияси)нинг ваколатларига кирмайди?

- а) жамоа шартномасининг ижро этилиши устидан назоратни амалга ошириш;
- б) касаба уюшмасининг қонунга хилоф қарорлари ва баённомаларини бекор қилиш;
- с) меҳнат жамоаси манфаатларини ифодалаш ваколати берилган вакиллик рганини белгилаш;
- д) жамоа шартномасини маъқуллаш ёки маъқулламаслик.

35. Ходимнинг касаба уюшмасига ёки ходимларнинг бошқа бирлашмаларига аъзо бўлмаслик тўғрисидаги ёзма ёки оғзаки мажбуриятлари юридик кучи қандай?

- а) ушбу мажбуриятлар ўз-ўзидан ҳақиқий эмас;
- б) ушбу мажбуриятларнинг юридик кучи жамоа келишувларида белгиланади;
- с) ушбу мажбуриятларнинг юридик кучи касаба уюшмаси қарори билан белгиланади;
- д) ушбу мажбуриятлар юридик кучга эга.

36. Меҳнат соҳасидаги ижтимоий шерикликнинг меҳнат ҳуқуқи нормаларини ўз ичига олган ҳуқуқий ҳужжатни кўрсатинг?

- а) Меҳнат кодекси;
- б) жамоа келишуви;
- с) меҳнат соҳасида қонуности ҳужжатлари;
- д) меҳнат соҳасида ижтимоий шерикликка оид меҳнат вазирлигининг расмий тушунтиришлари.

37. Қайси вариантда меҳнат соҳасидаги ижтимоий шерикликни амалга ошириш шакли нотўғри кўрсатилган?

- а) жамоа келишувлари, жамоа шартномалари лойиҳаларини тайёрлаш бўйича жамоавий музокаралар;
- б) давлат меҳнат инспекцияси томонидан ходим ва иш берувчининг манфаатларида судларга даъво ариза киритиш;
- с) жамоа келишувлари ва жамоа шартномасини тузиш;
- д) меҳнат низоларини ҳал этишда (тартибга солишда) ходимлар ва иш берувчилар вакилларининг иштирок этиши.

38. Ходимлар вакиллигини республика даражада амалга оширувчи орган қайси?

- а) Республика касаба уюшмалари бирлашмалари;
- б) Прокуратура;
- с) Меҳнат Вазирлиги;
- д) Давлат меҳнат инспекцияси.

39. Меҳнат соҳасидаги ижтимоий шериклик органлари тизими қайси органдан ташкил топади?

- а) Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича комиссиялар;
- б) Меҳнат вазирлигининг ҳудудий бўлинмалари;
- с) Давлат меҳнат инспекциясининг ҳудудий бўлинмалари;
- д) Касаба уюшмасининг ҳудудий бўлинмалари.

40. Коллектив шартноманинг шакли?

- а) ёзма равишда тузилган бўлиш керак;
- б) ижтимоий-меҳнат комиссияси томонидан тасдиқланган бўлиш керак;
- с) туман касаба уюшмаси томонидан тасдиқланган бўлиш керак;
- д) нотариал тасдиқланган бўлиш керак.

41. Қайси ҳолатда жамоа шартномаси тузилган ҳисобланади?

- а) меҳнат жамоасининг умумий йиғилишида (конференцияси- да) ҳозир бўлганларнинг эллик фоизидан кўпроғи уни ёқлаб овоз берган бўлса;
- б) меҳнат жамоасининг умумий йиғилишида (конференцияси- да) ҳозир бўлганларнинг иккидан уч қисми уни ёқлаб овоз берган бўлса;
- с) меҳнат жамоасининг умумий йиғилишида (конференцияси- да) ҳозир бўлганларнинг тўртдан уч қисми уни ёқлаб овоз берган бўлса;
- д) меҳнат жамоасининг умумий йиғилишида (конференцияси- да) ҳозир бўлганларнинг учдан бир қисми уни ёқлаб овоз берган бўлса.

42. Жамоа шартномаси амал қиладиган максимал муддат?

- а) уч йил;
- б) беш йил;
- с) тўрт йил;
- д) икки йил.

43. Жамоа шартномаси қучга кириш вақти?

- а) ташкилотдаги ижтимоий меҳнат комиссияси тасдиқлаган вақтдан бошлаб;

- б) касаба уюшмаси тасдиқлаган вақтдан бошлаб;с)
- имзолаган вақтдан бошлаб;
- д) меҳнат вазирлигининг ҳудудий бўлинмаси тасдиқлаган вақтдан бошлаб.

**44. Жамоа шартномасини амал қилиш қилиш муддати та-
момланиш оқибатлари?**

- а) юридик кучини йўқотмайди ва жамоа келишувининг янги таҳрири уч ой мобайнида қабул қилинмагунча амал қилади;
- б) ўз юридик кучини йўқотади, жамоа шартномасининг та- рафлари зудлик билан унинг янги таҳририни қабул қилиши шарт;
- с) юридик кучини йўқотмайди ва янги жамоа келишуви тас- диқланганча амал қилади;
- д) юридик кучини йўқотмайди ва жамоа келишувининг янги таҳрири бир ой мобайнида қабул қилинмагунча амал қилади.

**45. Жамоа шартномасининг амал қилиши жамоа шартнома-
си кучга кирганидан кейин ишга қабул қилинган ходим-
ларга нисбатан ҳам татбиқ этиладими?**

- а) ҳа, татбиқ этилади;
- б) йўқ, татбиқ этилмайди;
- с) қисман татбиқ этилади, корхона ташкилотига нисбатан тат- биқ этилмайди;
- д) қисман татбиқ этилади, чет эл фуқаролига эга бўлган ходим- ларга нисбатан татбиқ этилмайди.

**46. Ташкилот қайта ташкил этилган тақдирда жамоа шарт-
номаси амал қилишининг сақланиб қоладими?**

- а) ташкилот қайта ташкил этилаётганда шу қайта ташкил қи- лиш даврида жамоа шартномаси ўзининг амал қилишинисақлаб қолмайди;
- б) ташкилот қайта ташкил этилаётганда шу қайта ташкил қи- лиш даврида жамоа шартномаси ўзининг амал қилишинисақлаб қолади;

- с) ташкилот қайта ташкил этилаётганда шу қайта ташкил қилиш даврида жамоа шартномаси ўзининг амал қилишиникисман сақлаб қолади;
- д) ташкилот қайта ташкил этилаётганда шу қайта ташкил қилиш даврида жамоа шартномаси ўзининг амал қилишини биройга муддатга сақлаб қолади.

47. Ташкилотнинг мулкдори ўзгарганда жамоа шартномаси амал қилишининг қайси муддага сақлаб қолади?

- а) ташкилотнинг мулкдори ўзгарганда жамоа шартномасининг амал қилиши олти ой мобайнида сақлаб қолинади;
- б) ташкилотнинг мулкдори ўзгарганда жамоа шартномасининг амал қилиши уч ой мобайнида сақлаб қолинади;
- с) ташкилотнинг мулкдори ўзгарганда жамоа шартномасининг амал қилиши беш ой мобайнида сақлаб қолинади;
- д) ташкилотнинг мулкдори ўзгарганда жамоа шартномасининг амал қилиши икки ой мобайнида сақлаб қолинади.

48. Ташкилот рахбари билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда жамоа шартномаси ўз кучини йўқотадими?

- а) ташкилот рахбари билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда жамоа шартномаси ўз кучини йўқотади, агар раҳбар корхона мулкдори бўлса;
- б) ташкилот рахбари билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда жамоа шартномаси ўз кучини йўқотмайди;
- с) ташкилот рахбари билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда жамоа шартномаси ўз кучини йўқотади, агар раҳбар чет эл фуқарори бўлса;
- д) ташкилот рахбари билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда жамоа шартномаси ўз кучини йўқотади, агар жамоа шартномасида бу ҳақида келишилган бўлса.

49. Иш берувчи жамоа шартномаси кучга кирганидан кейин қайси муддат ичида ходимларни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт?

- а) иш берувчи жамоа шартномаси кучга кирганидан кейин беш кундан кечиктирмай ходимларни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт;
- б) иш берувчи жамоа шартномаси кучга кирганидан кейин ўн кундан кечиктирмай ходимларни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт;
- с) иш берувчи жамоа шартномаси кучга кирганидан кейин уч кундан кечиктирмай ходимларни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт;
- д) иш берувчи жамоа шартномаси кучга кирганидан кейин икки кундан кечиктирмай ходимларни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт.

50. Меҳнат шартномасини тузишда иш берувчи ишга қабул қилинаётган ходимни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шартми?

- а) меҳнат шартномасини тузишда иш берувчи ишга қабул қилинаётган ходимни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт эмас, жамоа шартномаси ўз-ўзидан юридик куга эга бўлади;
- б) меҳнат шартномасини тузишда иш берувчи ишга қабул қилинаётган ходимни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт;
- с) меҳнат шартномасини тузишда иш берувчи ишга қабул қилинаётган ходимни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт эмас, бу масала тарафларнинг ихтиёри-лигига асосланган;
- д) меҳнат шартномасини тузишда иш берувчи ишга қабул қилинаётган ходимни жамоа шартномаси билан имзо қўйдириб таништириши шарт эмас, бироқ жамоа шартномасининг қоидаларини ички тартиб қоидаларига киритиши зарур.

51. Бош жамоа келишувининг тарафлари кўрсатилган вариантни белгиланг?

- а) ходимлар ва иш берувчиларнинг республика даражасидаги ваколатли вакиллари ҳамда Ўзбекистон республикаси вазирлар маҳкамаси;
- б) ходимлар ва иш берувчиларнинг республика даражасидаги ваколатли вакиллари ҳамда Ўзбекистон республикаси меҳнат вазирлиги;
- с) ходимлар ва иш берувчиларнинг республика даражасидаги ваколатли вакиллари ҳамда Ўзбекистон республикаси касаба уюшмаси;
- д) ходимлар ва иш берувчиларнинг республика даражасидаги ваколатли вакиллари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Вазирлиги ҳузуридаги давлат Меҳнат инспекцияси.

52. Худудий жамоа келишувлари кимлар ўртасида тузилади?

- а) ходимлар ва иш берувчиларнинг вилоят босқичидаги органлари;
- б) ходимлар ва иш берувчиларнинг тегишли вакиллик органлари;
- с) ходимлар ва иш берувчилар ҳамда туман касаба уюшмаси;
- д) ходимлар ва иш берувчилар ҳамда туман касаба уюшмаси давлат меҳнат инспекциясининг худудий бўлини.

53. Жамоа келишувининг амал қилиш муддати?

- а) уч йил;
- б) беш йил;
- с) икки йил;
- д) тўрт йил.

54. Жамоа келишуви қанча муддатга эълон қилиниши лозим?

- а) бир кун;
- б) уч кун;
- с) беш кун;
- д) бир hafta.

55. Бош жамоа келишуви имзолангандан сўнг қаерда эълон қилиниши шарт?

- а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг расмий вебсайтида;
- б) Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг расмий веб-сайтида;
- с) Ўзбекистон Республикаси Касаба уюшмасининг расмий веб-сайтида;
- д) Ўзбекистон Республикаси Давлат меҳнат инспекциясининг расмий веб-сайтида.

56. Аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифалари жумласига қуйидагилар кирмайди?

- а) пенсияолди ёшидаги шахслар (қонунда белгиланган пенсия ёшига қадар уч йил олдин ёшида бўлганлар);
- б) «меҳрибонлик» уйлариининг битирувчилари;
- с) ногиронлиги бўлган шахслар;
- д) одам савдосидан жабрланганлар.

57. Иш берувчининг зиммасида бандлик ва ишга жойлаштириш соҳасида мажбуриятларни кўрсатинг?

- а) жамоа келишувларига ва жамоа шартномасига мувофиқ қўшимча кафолатлар бериш;
- б) ташкилотда касаба уюшмасини ташкил қилиш;
- с) Прокуратура органларига бўш иш ўринлари ҳақида маълумот бериш;
- д) моддий қимматликлар билан ишлаётган ҳодим билан моддий жавобгарлик тўғрисидаги шартномаси тузиш.

58. Ходимларни оммавий равишда ишдан бўшатиш мезонлари жумласига қайси мезонлар киради?

- а) ходимларининг сони ун нафар ва ундан ортиқ бўлган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклдаги ташкилотни тугатиш;
- б) ходимларининг сони йигирма нафар ва ундан ортиқ бўлган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклдаги ташкилотни тугатиш;

- с) ходимларининг сони йигирма беш нафар ва ундан ортиқ бўлган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклдаги ташкилотни тугатиш;
- д) ходимларининг сони ўн беш нафар ва ундан ортиқ бўлган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклдаги ташкилотни тугатиш.

59. Ходим янги меҳнат шартлари асосида ишлашни давом эттиришни рад этса, иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақиқайси муддатга сақланади?

- а) бундай ҳолатда ходим ҳеч қандай тўловларсиз ишдан бўшатилади;
- б) кўпи билан уч ой;
- с) сақланмайди, шунчаки ишдан бўшатиш нафақаси тўланади;
- д) кўпи билан икки ой.

60. Шу ишни илгари бажариб келган ходимнинг ишга тикланганлиги муносабати билан ишдан бўшатилаётган ходимга қандай кафолатлар мавжуд?

- а) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан бир ойга сақланиб қолинади;
- б) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан икки ойга сақланиб қолинади;
- с) бундай ҳолатда ҳеч қандай тўловлар мавжуд эмас, ишчи аввалдан иш қидириш чорасини қилиш зарур;
- д) ишдан бўшатиш нафақаси икки бароваро мидорида тўланади, бир неча ўртача иш ҳақлари тўланмайди.

61. Суднинг ташкилотни тугатиш тўғрисидаги қарори қонуний кучга кирганлиги муносабати билан ишдан бўшатилаётган ходимга қандай кафолатлар мавжуд?

- а) бундай ҳолатда ҳеч қандай тўловлар мавжуд эмас, ишчи аввалдан иш қидириш чорасини қилиш зарур;

- б) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан икки ойга сақланиб қолинади;
- с) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан бир ойга сақланиб қолинади;
- д) ишдан бўшатиш нафақаси икки бароваро мидорида тўлана-ди, бир неча ўртача иш ҳақлари тўланмайди.

62. Бажараётган ишига малакаси етарли эмаслиги оқибатида нолийиқ эканлиги муносабати билан ишдан бўшатилаётган ходимга қандай кафотлатлар мавжуд?

- а) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан бир ойга сақланиб қолинади;
- б) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан икки ойга сақланиб қолинади;
- с) ишдан бўшатиш нафақаси икки бароваро мидорида тўлана-ди, бир неча ўртача иш ҳақлари тўланмайди;
- д) бундай ҳолатда ҳеч қандай тўловлар мавжуд эмас, ишчи аввалдан иш қидириш чорасини қилиш зарур.

63. Ходим иш берувчи билан бирга ишлаш учун бошқа жойга кўчишни рад этганлиги муносабати билан ишдан бўшатилаётган ходимга қандай кафотлар мавжуд?

- а) бундай ҳолатда ҳеч қандай тўловлар мавжуд эмас, ишчи аввалдан иш қидириш чорасини қилиш зарур;
- б) ишдан бўшатиш нафақаси икки бароваро мидорида тўлана-ди, бир неча ўртача иш ҳақлари тўланмайди;
- с) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан икки ойга сақланиб қолинади;
- д) иш қидириш даврида ўртача ойлик иш ҳақининг ишдан бўшатиш нафақаси ҳисобга олинган ҳолда, бироқ кўпи билан бир ойга сақланиб қолинади.

64. Меҳнат шартномаси тарафлари ким?

- а) ходим ва иш берувчи;
- б) ходим, иш берувчи, ходимларнинг вакиллик органи;
- с) ходим, иш берувчи, касаба уюшмаси;
- д) ходим, иш берувчи, ташкилотнинг коррупцияга қарши кураш бўйича махсус ходими.

65. Бир неча касба (лавозимда) ишлаганлик тўғрисида битта меҳнат шартномасида назарда тутилиши мумкинми?

- а) бир неча касба (лавозимда) ишлаганлик тўғрисида битта меҳнат шартномасида назарда тутилиши мумкин;
- б) бир неча касба (лавозимда) ишлаганлик тўғрисида битта меҳнат шартномасида назарда тутилиши мумкин эмас, бундай ҳолатда хоимдан тегишли тилхат олинади;
- с) бир неча касба (лавозимда) ишлаганлик тўғрисида битта меҳнат шартномасида назарда тутилиши мумкин эмас, бунга меҳнат шартномасига кўшимча келишув тузилиши шарт;
- д) бир неча касба (лавозимда) ишлаганлик тўғрисида битта меҳнат шартномасида назарда тутилиши мумкин эмас, бунга алоҳида меҳнат шартномаси тузилади.

66. Меҳнат шартномасининг қайси шарти ҳақиқий эмас деб ҳисобланади?

- а) байрам кунларда меҳнат қилишни назарда тутувчи шартлар;
- б) бошқа шахсларнинг шаънига путур етказадиган ҳаракатларни амалга оширишга мажбурлайдиган шартлар;
- с) ташкилотда ҳақ эвазига навбатчиликни назарда тутадиган шартлар;
- д) тунда меҳнат қилишни назарда тутувчи шартлар.

67. Меҳнат шартномаси нечта нусхада тузилади?

- а) уч нусхада, ходим ва иш берувчи ва битта нусхаси касаба уюшмаси учун;
- б) икки нусхада;
- с) битта нусхада, ташкилотда сақлаш учун;

д) тўрт нусхада, ходим, иш берувчи, касаба уюшмаси, ва Давлат меҳнат инспекцияси учун .

68. Қайси маълумотлар меҳнат шартномасида кўрсатилмайди?

- а) шахсий жамғариб бориладиган пенсия ҳисобварағи рақами; б) шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар тўғрисидаги маълумотлар; с) солиқ тўловчининг идентификация рақами;
- д) шахс билан тузилган моддий жавобгарлик шартномаси ҳақидаги маълумотлар.

69. Агар меҳнат шартномасида иш бошланадиган кун белги-ланмаган бўлса, ходим қачон ишга киришиши керак?

- а) ходим шартнома кучга кирган кундан кейинги иш кунида ишга киришиши керак;
- б) ходим шартнома кучга кирган кундан кейинги ҳафта бошидан ишга киришиши керак;
- с) ходим шартнома кучга кирган куни уннинг ўзида ишга киришиши керак;
- д) кейинги ойнинг биринчи санасидан ходим ишга киришиши керак.

70. Меҳнат шартномаси қачон кучга киради?

- а) иш берувчи ва ходим томонидан имзоланган кундан бошлаб, янги ҳафтанинг биринчи кунидан;
- б) иш берувчи ва ходим томонидан имзоланган кундан бошлаб, янги ойнинг биринчи кунидан;
- с) иш берувчи ва ходим томонидан имзоланган кундан кейинги куни;
- д) иш берувчи ва ходим томонидан имзоланган кундан эътиборан.

71. Меҳнат шартномаси руйхатдан ўтказиладими?

- а) меҳнат шартномасини давлат руйхатидан ўтказиш талаб этилмайди;

- б) меҳнат шартномаси «ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплексида рўйхатдан ўтказилиши шарт;
- с) меҳнат шартномаси ташкилотнинг касаба уюшмасида рўйхатдан ўтказилиши шарт;
- д) меҳнат шартномаси ташкилотнинг вакиллик органида рўйхатдан ўтказилиши шарт.

72. Муайян муддатга тузилган меҳнат шартномаси энг қўпи билан қайси даврга тузилиши мумкин?

- а) тўққиз ой;
- б) уч йил;
- с) бир йил;
- д) олти ой.

73. Меҳнат шартномасини тузишга неча ешдан йўл қўйилди?

- а) ўн саккиз ёш;
- б) ўн олти ёш;
- с) йигирма ёш;
- д) ўн уч ёш.

74. Қариндошларнинг давлат ташкилотида бирга хизмат қилишини қайси ҳолатда чекланади?

- а) ҳар қандай ҳолатлар агарда бундай ташкилот суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари бўлса;
- б) ҳар қандай ҳолатда агар улар бир-бирига нисбатан яқин қариндошлар бўлса ;
- с) чеклаш мавжуд эмас, чунки бундай чеклаш дискриминация ҳисобланади ;
- д) агар уларнинг бирга хизмат қилиши улардан бирининг иккинчисига бевосита бўйсунушига ёки унинг назорати остида бўлишига боғлиқ бўлса.

75. Қариндошларнинг давлат ташкилотида бирга хизмат қилиши билан боғлиқ чекловлардаги истиснолар қайси орган томонидан белгиланади?

- а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;б) Ўзбекистон Республикаси Президенти;

- с) Ўзбекистон Республикаси Касаба уюшмаси;
- д) Вилоят (шахар) даражасидаги маҳаллий кенгаш депутатлари.

76. Ишга қабул қилишда қайси босқичи мавжуд эмас?

- а) ходимнинг иш берувчига иш масаласида муружаат қилиши;
- б) иш берувчи томонидан ходимни ишга қабул қилиш тўғрисида буйруқ қабул қилиш;
- с) меҳнат шартномаси шартлари бўйича тарафларнинг келишувга эришиш;
- д) ишга қабул қилиш чоғидаги таништириш тартиб-таомили.

77. Ишга қабул қилишда қайси ҳужжат талаб қилинмайди?

- а) солиқ тўловчининг идентификация рақамини;
- б) судланганлик ҳақида маълумотнома;
- с) жамғариб бориладиган пенсия дафтарчаси;
- д) электрон меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

78. Ҳодим ишга ҳақиқатда ишга қўйилганда иш берувчи иш бошланган кундан эътиборан нечи кунда меҳнат шартномаси тузилиши лозим?

- а) уч кун;
- б) икки кун;
- с) беш иш куни;
- д) бир кун.

79. Ҳодимларнинг қайси тоифаларига нисбатан дастлабки синов белгиланиши мумкин эмас?

- а) супер контрактга ўқиган олий таълим юртининг битирувчиси;
- б) ҳомиладор аёл;
- с) соҳа бўйича ўн йил стажига эга бўлган мутахассис;
- д) илмий даражаси бор ҳодимлар.

80. Ташкилот бош бош бухгалтери учун дастлабки синовнинг қонунда белгиланган максима муддати қанча?

- а) олти ой;
- б) тўрт ой;
- с) уч ой;
- д) беш ой.

81. Дастлабки синов даврида тарафлар бир томонлама меҳнат шартномасини бекор қилишга ҳақлими?

- а) фақат ҳодим ҳақли;
- б) икки тараф ҳам ҳақли;
- с) фақат иш беурвчи ҳақли;
- д) иш берувчи касаба уюшмасининг розилиги билан.

82. Иш ўрнини тайёрлаш ва тозалаш иш вақтига кирадими?

- а) ҳа, киради;
- б) ҳа киради, фақат фаррошлари учун;
- с) жамоа келишувларида агар белгиланган бўлса, киради;
- д) кирмайди.

83. Иш вақтининг қисқартирилган давомийлиги ходимларнинг қайси тоғралари учун белгиланмайди?

- а) иши юқори даражадаги руҳий, зўриқиш билан боғлиқ хайдовчиларга;
- б) ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимлар;
- с) и гуруҳ ногиронлиги бўлган ходимлар;
- д) и гуруҳ ногиронлиги бўлган ходимлар.

84. Иш берувчи қайси тоғфадаги ходимларнинг талаби билан тўлиқсиз иш вақтини белгилашга мажбур?

- а) мажбурий меҳнатга қонунда белгиланган тартибда жалб этилган шахсларга;
- б) ўн олти ёшгача бўлган ногиронлиги бўлган бола ота-онасидан бирига;
- с) тунги сменада меҳнат фаолиятини кўрсатаётган ходимларга;
- д) қарамоғида қария ота(онаси)бор ходимларга.

85. Қайси вақтдан қайси вақтгача ходим тунги вақтда ишлаган деб ҳисобланади?

- а) соат 22-00 дан то соат 7-00 гача;б) соат 23-00 дан то соат 5-00 гача;с) соат 22-00 дан то соат 6-00 гача;

д) соат 21-00 дан то соат 4-00 гача.

**86. Қайси ҳолатда иш берувчи томонидан ходимни унинг ро-
зилигисиз иш вақтидан ташқари ишга жалб этишга ҳақ-
ли эмас?**

- а) ишлаб чиқаришдаги авариялар билан боғлиқ бажарилган ишлар амалга оширилганда;
- б) табиий ёки техноген хусусиятга эга ҳалокатлар билан боғлиқ бажарилган ишлар амалга оширилганда;
- с) муайян ишни фақат битта ходим бажариши мумкин бўлганда;
- д) эпизоотияларнинг олдини билан боғлиқ бажарилган ишлар амалга оширилганда.

87. Иш вақтидан ташқари ишларнинг энг кўп давомийлиги нечи соатдан иборат?

- а) йилига бир юз йигирма соат;
- б) йилига бир юз эллик соат;
- с) йилига бир икки юз соат;
- д) йилига бир юз ўттиз беш соат.

88. Қайси вариантда дам олиш вақтининг тури кўрсатилган?

- а) кўшимча меҳнат таътил;
- б) мажбурий прогул вақти;
- с) иш жойини тозалаш вақти;
- д) техник инструктаждан ўтиш вақти.

89. Қайси вариантда дам олиш вақтининг тури кўрсатилган?

- а) иш куни (смена) давомидаги танаффуслар;
- б) ходим томонидан жамоат мажбуриятлари бажариладиган давр;
- с) ижтимоий таътиллار;
- д) ходимнинг вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик даври.

90. Иш куни (смена) давомида ходимга дам олиш ва овқатланиш учун беридагидан танаффуснинг минимал давомийлиги?

- а) ўттиз минут;
- б) олтмиш минут;
- с) қирқ беш минут;
- д) эллик минут.

91. Айнан битта иш берувчидаги ходимлар учун иш ҳафтасининг ҳар хил турлари белгиланиши мумкинми?

- а) ха, мумкин, бажариладиган ишнинг хусусиятларига қараб;
- б) мумкин эмас, чунки бу дискриминация;
- с) мумкин эмас, чунки ишлаб чиқариш хусусияти бунга йўл кўймайди;
- д) мумкин эмас, акс ҳолда ижтимоий адолат тамойиллари бузилади.

92. Дам олиш куни ишланмайдиган байрам кунига тўғри келган ҳолатлар Меҳнат кодексида қандай тартибга солинган?

- а) дам олиш куни ишланмайдиган байрам кунига тўғри келган тақдирда, дам олиш куни байрамдан кейинги иш кунига кўчирилмайди;
- б) дам олиш куни ишланмайдиган байрам кунига тўғри келган тақдирда, дам олиш куни байрамдан кейинги иш кунига кўчирилади;
- с) дам олиш куни ишланмайдиган байрам кунига тўғри келган тақдирда, дам олиш куни фақат ҳукумат қарори билан байрамдан кейинги иш кунига кўчирилади;
- д) дам олиш куни ишланмайдиган байрам кунига тўғри келган тақдирда, дам олиш куни байрамдан кейинги иш кунига Президентнинг фармони асосида кўчирилади.

93. Ишланмайдиган байрам кунларида ходимни қайси ҳолатда жалб қилиш мумкин?

- а) бу ҳолатлар жамоа келишувида алоҳида кўрсатилиб, бундай ҳолатда хоимдга иккииш ҳаққининг икки баровари тўланади, ходимнинг ёзма розилиги талаб қилинмайди;
- б) ходимнинг ёзма розилиги билан, агар тадбиркорнинг кейинчалик нормал ишлаши олдиндан кутилмаган қайси ишларнинг шошилишч бажарилишига боғлиқ бўлса;
- с) бу ҳолатлар меҳнат шартномасида алоҳида кўрсатилиб, бундай ҳолатда хоимдга иккииш ҳаққининг икки баровари тўланади, ходимнинг ёзма розилиги талаб қилинмайди;
- д) бу ҳолатлар жамоа шартномасида алоҳида кўрсатилиб, бундай ҳолатда хоимдга иккииш ҳаққининг икки баровари тўланади, ходимнинг ёзма розилиги талаб қилинмайди.

94. Меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори бирор-бир энг кўп миқдор билан чекланадими?

- а) меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори бирор-бир энг кўп миқдор билан чекланмайди;
- б) меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори бирор-бир энг кўп миқдор билан чекланади давлат идораларида республика бюджети параметрлари асосида;
- с) меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори бирор-бир энг кўп миқдор билан чекланади жамоа келишувида белгиланган ҳолатларда;
- д) меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори бирор-бир энг кўп миқдор билан чекланади жамоа шартномасида белгиланган ҳолатларда.

95. Иш берувчи меҳнатга ҳақ тўлаш пасайиши ҳақида ходимни камида нечи ой олдин имзо қўйдириб огоҳлантириши керак?

- а) иш берувчи меҳнатга ҳақ тўлаш пасайиши ҳақида ходимни камида икки ярим ой олдин имзо қўйдириб огоҳлантириши керак;
- б) иш берувчи меҳнатга ҳақ тўлаш пасайиши ҳақида ходимни камида бир ой олдин имзо қўйдириб огоҳлантириши керак;
- с) иш берувчи меҳнатга ҳақ тўлаш пасайиши ҳақида ходимни камида уч ой олдин имзо қўйдириб огоҳлантириши керак;

д) иш берувчи меҳнатга ҳақ тўлаш пасайиши ҳақида ходимни камида икки ой олдин имзо қўйдириб огоҳлантириши керак.

96. Иш ҳаққининг ўзгарувчан қисми нималардан иборат?

- а) келишилган ойликнинг асосий қисми;
- б) нафақа тўловлар;
- с) Ўзбекистон Республикасида белгиланган энг кам ойлик иш ҳаққи;
- д) устамалар.

97. Рағбатлантирувчи хусусиятга эга тўловлар жумласига нималар қирмайди?

- а) нафақа тўловлари;
- б) иш ҳақига қўшимча тўловлар;
- с) мукофотлар;
- д) устамалар.

98. Ходимларга иш ҳақи тўлашнинг энг кам муддати қайси вариантжа тўғри кўрсатилган?

- а) ҳар ярим ойда бир мартадан кам бўлиши мумкин эмас;
- б) ҳар ойда бир мартадан кам бўлиши мумкин эмас;
- с) ҳар ун кундан кам бўлиши мумкин эмас;
- д) ҳар йигирма кунда бир марта.

99. Иш ҳақи тўланадиган кун дам олиш кунига ёки ишланмайдиган байрам кунига тўғри келиб қолганда иш ҳақи қачон тўланади?

- а) иш ҳақи тўланадиган кун дам олиш кунига ёки ишланмайдиган байрам кунига тўғри келиб қолганда иш ҳақи ушбу кунлардан кейинги кунга тўланади;
- б) иш ҳақи тўланадиган кун дам олиш кунига ёки ишланмайдиган байрам кунига тўғри келиб қолганда иш ҳақи ушбу кунлар арафасида тўланади;

- с) иш ҳақи тўланадиган кун дам олиш кунига ёки ишланмайдиган байрам кунига тўғри келиб қолганда иш ҳақи ушбу кунлар ўтгандан сўнг бирини душанба кунини тўланади;
- д) иш ҳақи тўланадиган кун дам олиш кунига ёки ишланмайдиган байрам кунига тўғри келиб қолганда иш ҳақи ушбу кунлар ўтгандан сўнг янги ҳафтанинг биринчи кунини.

100. Агар ходим меҳнат шартномаси бекор қилинган кунини ишламаган бўлса, у билан ҳисоб-китоб қилиш қандай амалга оширилади?

- а) тегишли суммалар ушбу ходим томонидан ҳисоб-китоб қилиш тўғрисидаги талаб тақдим этилганидан кейин уч кундан кечиктирмай тўланиши керак;
- б) тегишли суммалар ушбу ходим томонидан ҳисоб-китоб қилиш тўғрисидаги талаб тақдим этилганидан кейин беш кундан кечиктирмай тўланиши керак;
- с) тегишли суммалар ушбу ходим томонидан ҳисоб-китоб қилиш тўғрисидаги талаб тақдим этилганидан кейин икки кундан кечиктирмай тўланиши керак;
- д) тегишли суммалар ушбу ходим томонидан ҳисоб-китоб қилиш тўғрисидаги талаб тақдим этилганидан кунини кечиктирмай тўланиши керак.

101. Тилхат бериш орқали иш ҳақини беришга йўл қўйилмайдими?

- а) йўл қўйилади, бироқ ҳисоб-китоб узоғи билан беш иш кунини да амалга оширилса;
- б) йўқ, тилхат орқали иш ҳақини беришга йўл қўйилмайди;
- с) йўл қўйилади, агар ташкилот суд қарори билан банкротлик деб топилган бўлса;
- д) йўл қўйилади, бироқ ҳисоб-китоб узоғи билан уч иш кунини да амалга оширилса.

102. Иш берувчининг ходимга кафолатли тўловларни амалга ошириш мажбурияти қайси ҳолатга тааллуқли эмас?

- а) ходим хизмат сафариди бўлмаган давр;
- б) ходим йиллик меҳнат таътилида бўлган давр;
- с) ходим хизмат сафариди бўлган давр;
- д) ходим ўқув таътилларида бўлган давр.

103. Иш берувчининг ходимга кафолатли қўшимча тўловларни амалга ошириш мажбурияти қайси ҳолатга тааллуқли эмас?

- а) тунги вақтдаги иш учун ходимга қўшимча тўловни амалга ошириш;
- б) дам олиш вақтидаги иш учун оширилган миқдорда ҳақ тўлаш;
- с) ходим вақтинча ишга қобилиятсиз ҳолатида бўлганда;
- д) иш вақтидан ташқари иш учун оширилган миқдорда ҳақ тўлаш.

104. Ходимлар давлат ва жамоат мажбуриятларини бажарганда бериладиган кафолатли тўловларга қайсилари кирмайди?

- а) сайлов ҳуқуқини амалга ошираётганда;
- б) ногирон тунги ишларга жалб қилинганда;
- с) ҳарбий мажбуриятларни бажараётганда;
- д) ходим жамият манфаатларини кўзлаб ҳаракатларни амалга оширганда.

105. Қон ва унинг таркибий қисмларини топширган қуни ходимларга иш ҳақи бериладими?

- а) ҳар бир қон топширган қун учун ўртача ойлик ҳаққининг 5% миқлорида берилади;
- б) иш ҳаққи берилмайди, чунки донорларга топширган қони учун алоҳида ҳақ берилади;
- с) энг кам ойлик иш ҳаққининг $\frac{1}{2}$ қисми берилади;
- д) ўртача иш ҳақи берилади.

106. Иш берувчининг ходимга кафолатли тўловларни амалга ошириш манбалари нималардан иборат?

- а) меҳнат вазирлигининг бюджет ташқари жамғармасининг маблағлари;
- б) ижтимоий суғурталаш жамғармасининг маблағлари;
- с) бюджет ташқари пенсия жамғармаси маблағлари;
- д) иш берувчининг маблағлари.

107. Хизмат сафарига юборилган тақдирда иш берувчи ходимга нималарни қоплаб бермайди?

- а) хизмат сафаридаги мажбуран амалга оширилган тиббий харажатлар;
- б) турар жой ижараси харажатлари;
- с) ходим томонидан иш берувчининг розилиги билан қилинган харажатлар;
- д) йўлқира харажатлари.

108. Вахта усулидаги иш учун ойлик меҳнатга ҳақ тўлашнинг минимал миқдори қанчани ташкил қилади?

- а) вахта усулидаги иш учун ходим ўртача ойлик маошининг икки баровари миқдоридан кам бўлмаган миқдорда устама белгиланади;
- б) вахта усулидаги иш учун ходим ўртача ойлик маошининг ярмидан кам бўлмаган миқдорда устама белгиланади;
- с) вахта усулидаги иш учун ходим ўртача ойлик маошининг бир баровари миқдоридан кам бўлмаган миқдорда устама белгиланади;
- д) вахта усулидаги иш учун ойлик меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг эллик фоизидан кам бўлмаган миқдорда устама белгиланади.

109. Ички меҳнат тартиби қоидалари қандай тартибда қабул қилинади?

- а) иш берувчи томонидан касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилган ҳолда тасдиқланади;
- б) иш берувчи томонидан якка тартибда қабул қилинади;
- с) иш берувчи томонидан туман касаба уюшмаси билан келишилган ҳолда тасдиқланади;

д) иш берувчи томонидан туман давлат меҳнат инспектори билан келишган ҳолда тасдиқланади.

110. Ходимнинг ҳолатини меҳнат тўғрисидаги жамоа келишувига нисбатан ёмонлаштирувчи меҳнат тартибини тартибга солувчи ички ҳужжатлар қоидалари қандай юридик кучига эга бўлади?

- а) ички тартиб қоидалари бундай ҳолатда ҳақиқий ҳисобланади, чунки тадбиркорлик эркинлиги тамойилидан келиб чиққан ҳолда иш берувчи томонидан ишлаб чиқилади;
- б) ходимнинг ҳолатини меҳнат тўғрисидаги жамоа келишувларига нисбатан ёмонлаштирувчи меҳнат тартибини тартибга солувчи ички ҳужжатлар қоидалари ҳақиқий ҳисобланади;
- с) ходимнинг ҳолатини меҳнат тўғрисидаги жамоа келишувларига нисбатан ёмонлаштирувчи меҳнат тартибини тартибга солувчи ички ҳужжатлар қоидалари ҳақиқий эмасдир;
- д) ички тартиб қоидалари жамоа келишувларига нисбатан устунроқ юридик кучга эга бўлганлиги сабабли, ҳақиқий ҳисобланади.

111. Рағбатлантириш турлари қайси норматив ҳужжатларда белгиланади?

- а) иш берувчининг касаба уюшмасига юборилган тақдимномасида;
- б) меҳнат шартномасида;
- с) давлат меҳнат инспектори тақдимномасида;
- д) туман меҳнат ижтимоий комиссиясининг ҳулосасида.

112. Қайси ҳолатда ходимлар давлат мукофотига тақдим этилиши мумкин?

- а) ташкилотдаги ишлаш чиқариш унумдорлигини ошириш учун;
- б) меҳнат соҳасида жамият ва давлат олдидаги алоҳида хизматлари учун;
- с) ташкилотни банкротлик ҳолатидан олиб чиққани учун;

- д) меҳнат соҳасида илғор ички локал ҳужжатларни ишлаб чиққани учун.

113. Қайси рағбатлантириш турига кирмайди?

- а) мукофот;
- б) қимматбаҳо совғани топшириш;
- с) устама;
- д) иш ҳақи.

114. Қайси ҳолатда ходим интизомий қилмиш учун жавобгарликка тортилади?

- а) қилмиш форс-мажор ҳолатида юз берган бўлса;
- б) қилмиш иш берувчи томонидан зарур шарт-шароитлар таъминланмаганлиги натижасида юз берса;
- с) қилмиш ходим қарамоғида ижтимоий химояга мухтож қария боқимандалар мавжудлиги сабабли юз берса;
- д) қилмиш ходим томонидан ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолатда юз берса.

115. Ҳизмат текширувини амалга оширувчи комиссия нечта аъзодан иборат бўлиши лозим?

- а) камида беш киши;
- б) камида уч киши;
- с) камида тўрт киши;
- д) камида икки киши.

116. Ҳизмат текширув комиссияси таркибига қайси шахсларнинг киритилишига йўл қўйилмайди?

- а) ўзига нисбатан хизмат текшируви ўтказилаётган ходимнинг жияни;
- б) ташкилот раҳбарининг ўринбосари;
- с) четдан жалб қилинган мутахассилар;
- д) касаба уюшмасининг аъзоси.

117. Ўзига нисбатан хизмат текшируви ўтказилаётган ходимнинг ҳуқуқларига қайсилар кирмайди?

- а) ўзининг буйсувидаги ходимни хизмат текшируви комиссияси таркибига киритишни талаб этишга;
- б) комиссия аъзоларини рад этиш тўғрисида арз қилиш;
- с) гувоҳларни хизмат текшируви ўтказилиши давомида тақдим қилишга;
- д) комиссиянинг қарорлари устидан белгиланган тартибда шикоят қилиш.

118. Хизмат текшируви муддати нечи кунни ташкил этади?

- а) бир хафта;
- б) икки хафта;
- с) ўн иш куни;
- д) ўн беш кун.

119. Хизмат текширувини ўтказиш вақтида иш берувчи ходимни ишдан четлаштиришга ҳақлими?

- а) ҳақли эмас, чунки ходим бундай ҳолатда ўз ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш имкониятидан маҳрум бўлади;
- б) агар ходимнинг иш жойида ҳозир бўлиши хизмат текширувига халақит бериши мумкин деб тахмин қилиш учун асосли сабаблар мавжуд бўлса, ҳақли;
- с) агар хизмат текширувини ўтказиш чоғида ходим текширувчи ҳолисона олиб борилишига фаол тўсқинлик қилгандан сўнг, ҳақли;
- д) агар хизмат текшируви комиссияси таркибида касаба уюшмасини вакили бўлса, ҳақли.

120. Хизмат текширувининг натижалари ҳақидаги қарордан рози бўлмаган комиссия аъзоси қандай ҳаракат амалга ошириши лозим?

- а) хизмат текшируви натижалари тўғрисидаги далолатномага илова қилинадиган ўзининг алоҳида фикрини ёзма шаклда баён этишга ҳақли;
- б) кўпчилик овоз билан қабул қилинган далолатномага қўшилади, бироқ фикрини далолатномага киритади;

- с) ҳеч қандай муносабат билдирмасдан, хизмат текшируви далолатномасига имзо чекади, бироқ давлат меҳнат инспекторига ўзини норозилиги билдириши шарт;
- д) хизмат текшируви далолатномасини имзоланмасдан, ўзини ўзи раддия қилади.

121. Хизмат текшируви далолатномаси нечи кунда иш берувчига тақдим этилиши шарт?

- а) иш ҳафтасининг якуний кунда;
- б) тузилган куннинг ўзида;
- с) уч иш кунда;
- д) икки иш кунда.

122. Қайси жавобгарлик тури интизомий жазо чораси сифатида меҳнат кодексида белгиланмаган?

- а) хайфсан;
- б) меҳнат шартномасини бекор қилиш;
- с) жарима;
- д) иш берувчига иш ҳаққининг икки баровари миқдорида зарарни қоплаш.

123. Тафтиш натижаларига кўра натижаларига кўра интизомий жавобгарликни қўллаш муддати?

- а) бир ой;
- б) олти ой;
- с) икки ой;
- д) ўн беш иш куни.

124. Интизомий жавобгарликнинг амал қилиш муддати?

- а) бир йил;
- б) олти ой;
- с) тўққиз ой;
- д) уч ой.

125. Ходимнинг соғлиғига етказилган зиённинг ўрнини иш берувчи томонидан қоплаш қайсиларни ўз ичига олмайди?

- а) ходимнинг кўшимча харажатларини компенсация қилиш; б) ходимга йўқотилган иш ҳақи учун ҳар ойлик тўловлар;
- с) ўқув юртида таҳсил олаётган ходим фарзандига контракт тўловини амалга ошириш;
- д) ходимга бир марталик нафақа тўлаш.

126. Ходимнинг соғлиғига зиён етказилганлиги муносабати билан бир йўла бериладиган нафақа миқдори қанчадан кам бўлмаслиги керак?

- а) жабрланган ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақи асосида ҳисобланган йиллик иш ҳақидан кам бўлмаслиги керак;
- б) жабрланган ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақи асосида ҳисобланган икки йиллик иш ҳақидан кам бўлмаслиги керак;
- с) жабрланган ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақи асосида ҳисобланган бир ярим йиллик иш ҳақидан кам бўлмаслиги керак;
- д) жабрланган ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақи асосида ҳисобланган уч йиллик иш ҳақидан кам бўлмаслиги керак.

127. Ходимнинг соғлиғига зиён етказилганлиги муносабати билан йўқотилган иш ҳақининг ўрнини қоплаш учун амалга ошириладиган ойлик тўловлар миқдори қандай аниқланади?

- а) жабрланувчи меҳнатда майиб бўлгунига қадар олган ўртача ойлик иш ҳақининг бир бароваридан кам бўлмаган ҳолатда;
- б) жабрланувчи меҳнатда майиб бўлгунига қадар олган ўртача ойлик иш ҳақининг $\frac{1}{2}$ қисмдан кам бўлмаган миқдорда;
- с) жабрланувчи меҳнатда майиб бўлгунига қадар олган ўртача ойлик иш ҳақи нисбатан унинг касбий меҳнат қобилиятининг йўқотилиши даражасига мувофиқ бўлган фоизли нисбатда;

- д) жабрланувчи меҳнатда майиб бўлгунига қадар олган ўртача ойлик иш ҳаққининг икки бароваридан кам бўлмаган ҳолатда.

128. Ким меҳнатга қобилиятсиз деб ҳисобланмайди?

- а) ўн саккиз ёшдан ошган шахслар, агар уларга шу ёшга тўлгунига қадар ногиронлик белгиланган бўлса;
б) вафот этган ходимнинг турмуш уртоғи, агар унинг қарамоғида икки ва ундан ортиқ 9 ёшга бўлмаган фарзандлари бўлса;
с) ўзига нисбатан ногиронлик белгиланган шахслар;
д) эллик беш ёшга тўлган аёллар.

129. Марҳумнинг қарамоғида бўлган сингилларини парваришlash билан банд бўлган ота-онасидан бирига зиённинг ўрнини иш берувчи томонидан қоплаш муддати қанчани ташкил этади?

- а) қарамоғидаги шахслар ўн саккиз ёшга тўлгунига қадар;
б) қарамоғидаги шахслар ўн тўрт ёшга тўлгунига қадар;
с) қарамоғидаги шахслар ўн етти ёшга тўлгунига қадар;
д) қарамоғидаги шахслар ўн олти ёшга тўлгунига қадар.

130. Боқувчи вафот этганлиги муносабати билан етказилган зиённинг ўрни иш берувчи томонидан қопланган тақдирда амалга ошириладиган тўловларга нималар кирмайди?

- а) марҳумнинг фарзандлари контракт тўлови асосида таҳсил олиш ҳаражатлари;
б) бир йўла бериладиган нафақа;
с) боқувчининг йўқотилган иш ҳақи ўрнини қоплайдиган ойлик тўловларни;
д) кўшимча ҳаражатларни компенсация қилишни.

131. Меҳнатни муҳофаза қилишга оид тадбирларни ўтказиш учун иш берувчи томонидан ажратилган маблағлар ва материаллар бошқа мақсадга йўналтириши мумкинми?

- а) бу маблағлар ва материалларни фақат ойлик маоши бўйича қарздорликни сўндириш учун йўналтириш мумкин ;
- б) бу маблағлар ва материалларни бошқа мақсадларга сарфлаш тақиқланади;
- с) бу маблағлар ва материалларни касаба уюшмасининг фаолиятини рағбатлантиришга йўлтириши мумкин;
- д) бу маблағлар ва материалларни фақат ходимларни рағбатлантиришга йўлтирилиши мумкин .

132. Ходимлар меҳнатни муҳофаза қилишга оид тадбирлар ўтказилиши муносабати билан чиқимдор бўладими?

- а) агарда жамоа шартномасида бебгиланган бўлса, ходимлар меҳнатни муҳофаза қилишга оид тадбирлар ўтказилиши муносабати билан чиқимдор бўлади;
- б) агарда жамоа келишувида бебгиланган бўлса, ходимлар меҳнатни муҳофаза қилишга оид тадбирлар ўтказилиши муносабати билан чиқимдор бўлади;
- с) ходимларни рағбатлантиришга ажратилган жамғарма ҳисобидан чиқимдор бўлиши мумкин;
- д) ходимлар меҳнатни муҳофаза қилишга оид тадбирлар ўтказилиши муносабати билан чиқимдор бўлмайди.

133. Оғир ишларда ҳамда зарарли ва хавфли меҳнат шароитларидаги ишларда ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар жалб этилиши мумкинми?

- а) оғир ишларда ҳамда зарарли ва хавфли меҳнат шароитларидаги ишларда ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни жалб қилиш фақат уларнинг ота-оналари ёзма розлиги билан жалб қилинади;
- б) оғир ишларда ҳамда зарарли ва хавфли меҳнат шароитларидаги ишларда ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни жалб қилиш фақат уларнинг ёзма розилиги билан амалга оширилади;
- с) оғир ишларда ҳамда зарарли ва хавфли меҳнат шароитларидаги ишларда ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни жалб қилиш тақиқланган;

- д) жамоа шартномасида бунга рухсат берилган бўлса, оғир ишларда ҳамда зарарли ва хавфли меҳнат шароитларидаги ишларда ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни жалб қилиш мумкин.

134. Мураббийлик қандай тартибда расмийлаштирилади?

- а) ходимнинг ёзма розилиги асосида иш берувчи томонидан буйруқ қабул қилинади, ўртача ойлик иш ҳақининг $\frac{1}{3}$ қисми тўланади;
- б) меҳнат шартномасига қўшимча келишув тузилиб, бу ҳақида иш берувчи томонидан буйруқ қабул қилинади;
- с) ходимнинг ёзма розилиги асосида иш берувчи томонидан буйруқ қабул қилинади, иш ҳақининг ярми қўшимча тўланади;
- д) ходимнинг ёзма розилиги асосида иш берувчи томонидан буйруқ қабул қилинади, ўртача ойлик иш ҳақининг $\frac{3}{4}$ қисми тўланади.

135. Агар қайта тайёрлаш ошириш ихтиёрий равишда амалга оширилса, иш берувчи ушбу вақтда ходимнинг иш жойини (лавозимини) сақлаб туришга мажбурми?

- а) агар қайта тайёрлаш ошириш ихтиёрий равишда амалга оширилса, иш берувчи ушбу вақтда ходимнинг иш жойини (лавозимини) сақлаб туришга мажбур эмас;
- б) агар қайта тайёрлаш ошириш ихтиёрий равишда амалга оширилса, иш берувчи ушбу вақтда ходимнинг иш жойини (лавозимини) сақлаб туриши шарт;
- с) агар қайта тайёрлаш ошириш ихтиёрий равишда амалга оширилса, иш берувчи ушбу вақтда ходимнинг иш жойини (лавозимини) сақлаб турилмайди;
- д) агар қайта тайёрлаш ошириш ихтиёрий равишда амалга оширилса, иш берувчи ушбу вақтда ходимнинг иш жойини (лавозимини) сақлаб туриш масаласи иш берувчининг ихтиёрига берилган.

136. Ҳақ тўланадиган стажировка қандай тартибда расмийлаштирилади?

- а) ҳақ тўланадиган стажировкадан ўтаётган шахс билан меҳнат шартномаси тузилади ва стажировкага раҳбар тайинланади;
- б) ҳақ тўланадиган стажировкадан ўтаётган шахс билан фуқаролик шартномаси тузилиб, стажировка учун ушбу шахс ташкилотга ҳақ тўлаши лозим;
- с) ҳақ тўланадиган стажировкадан ўтаётган шахс билан меҳнат шартномаси тузилмайди ва стажировкага раҳбар тайинланади;
- д) ҳақ тўланадиган стажировкадан ўтаётган шахс билан меҳнат шартномаси тузилади ва у бевосита ташкилот раҳбарига стажировкани ўтайди.

137. Ишлаб чиқариш таълими даврида ўқувчиларга тўланадиган стипендиянинг энг кам ҳақ миқдори қандай?

- а) қонунчиликда белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлмаслиги керак;
- б) қонунчиликда белгиланган базавий ҳисоблаш миқдоридан кам бўлмаслиги керак;
- с) жамоа шартномасида белгиланган иш ҳақи миқдоридан келиб чиқилади;
- д) бундай ҳолатда ҳақнинг кам миқдори белгиланмаган.

138. Ишлаб чиқариш таълимини муваффақиятли тамомлаган иш қидираётган шахсларга ўзи таълимни ўтаганиш берувчи билан меҳнат шартномаси тузилганда синов муддати белгиланадими?

- а) бундай ҳолатда синов муддати белгиланмайди;
- б) ўн беш иш куни миқдорида синов муддати белгиланиши мумкин;
- с) бир ой муддатга синов муддати белгиланиши мумкин;
- д) йигирма иш куни миқдорида синов муддати белгиланади.

139. Ходимларга олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳонларини топшириш учун таътил берилганда уларнинг иш ҳақи сақланадими?

- а) ходимларга олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳонларини топшириш учун таътил берилганда уларнинг иш ҳақи сақланади;
- б) ходимларга олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳонларини топшириш учун таътил берилганда уларнинг иш ҳақи сақланмайди;
- с) ходимларга олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳонларини топшириш учун таътил берилганда уларнинг иш ҳақи сақланади, бироқ 20 кундан ортиқ эмас;
- д) ходимларга олий таълим ташкилотларига кириш имтиҳонларини топшириш учун таътил берилганда уларнинг иш ҳақи сақланади, бироқ 15 кундан ортиқ эмас.

140. Олий таълим ташкилотларида сиртқи таълим шакли бўйича ўқиётган ходимларга лаборатория-имтиҳон сессияларида иштирок этган давр учун ўқув таътиллари берилганда иш ҳақи сақланадими?

- а) олий таълим ташкилотларида сиртқи таълим шакли бўйича ўқиётган ходимларга лаборатория-имтиҳон сессияларида иштирок этган давр учун ўқув таътиллари берилганда иш ҳақи сақланади;
- б) олий таълим ташкилотларида сиртқи таълим шакли бўйича ўқиётган ходимларга лаборатория-имтиҳон сессияларида иштирок этган давр учун ўқув таътиллари берилганда иш ҳақи сақланади;
- с) олий таълим ташкилотларида сиртқи таълим шакли бўйича ўқиётган ходимларга лаборатория-имтиҳон сессияларида иштирок этган давр учун ўқув таътиллари берилганда иш ҳақи сақланади, бироқ бир ойдан ортиқ давр учун;
- д) олий таълим ташкилотларида сиртқи таълим шакли бўйича ўқиётган ходимларга лаборатория-имтиҳон сессияларида

иштирок этган давр учун ўқув таътиллари бериганда иш ҳақи сақланади, бироқ 21 кундан ортиқ бўлмаган давр учун.

141. Ишни ўқиш билан бирга олиб бораётган ходимлар ўқув таътилларидан фойдаланган бўлса, уларга га навбатдаги меҳнат таътиллари бериладими?

- а) ишни ўқиш билан бирга олиб бораётган ходимлар ўқув таътилларидан фойдаланган бўлса, уларга га навбатдаги меҳнат таътиллари берилади, бироқ йигирма кундан ортиқ эмас;
- б) ишни ўқиш билан бирга олиб бораётган ходимлар ўқув таътилларидан фойдаланган бўлса, уларга га навбатдаги меҳнат таътиллари берилади, бироқ ўн беш кундан ортиқ эмас;
- с) ишни ўқиш билан бирга олиб бораётган ходимлар ўқув таътилларидан фойдаланган бўлса, уларга навбатдаги меҳнат таътиллари берилмайди;
- д) ишни ўқиш билан бирга олиб бораётган ходимлар ўқув таътилларидан фойдаланган бўлса, уларга га навбатдаги меҳнат таътиллари берилади.

142. Олий таълим юртида имтихон сессияларида иштирок этиш учун берилган ўқув таътили иж стажига қўшиладими?

- а) қўшилади 21 иш кунидан ошмаган ҳолда;
- б) қўшилади, 21 кундан ошмаган ҳолда;
- с) қўшилмайди;
- д) қўшилади.

143. Фан доктори (Doctor of Science (DSc) илмий даражасини олишга доир докторлик диссертацияни яқунлаш учун ижодий таътилниңг максимал давомийлиги қанча?

- а) уч ой;
- б) олти ой;
- с) беш ой;
- д) тўрт ой.

144. Ҳомиладорлиги ёки фарзанди борлиги билан боғлиқ сабабларга кўра ишга қабул қилишни рад этишга йўл қўйиладими?

- а) йўл қўйилади, бироқ бундай ҳолатда уч иш кунда иш берувчи рад сабаблари кўрсатиш керак;
- б) йўл қўйилмайди;
- с) йўл қўйилади, бу иш берувчининг ташкилот мулкдори сифатида ҳуқуқи;
- д) агарда жамоа келишувларида бунга йўл қўйилган бўлса, мумкин.

145. Ҳомиладор аёллар тунги ишларга жалб қилиниши мумкинми?

- а) мумкин эмас;
- б) мумкин, уларнинг ёзма розилиги асосида;
- с) мумкин касаба уюшмасининг розилиги билан;
- д) мумкин, агарда бунга тиббий хулосага асосан қўл қўйилган бўлса.

146. Қайси ташкилотларда уч ёшга тўлмаган боланинг онасига ҳафтасига ўттиз беш соатдан ошмайдиган иш вақти давомийлиги белгилиши мумкин?

- а) бюджетдан молиялаштириладиган ташкилотларда;
- б) барча ташкилотларга таалуқли;
- с) давлат улуши бор ташкилотларга;
- д) нодавлат нотижорат ташкилотларда.

147. Қайси холимларга нисбатан иш берувчи тўлиқсиз иш ватини белгилашга мажбур эмас?

- а) хомиладор аёл;
- б) ўн саккиз ёшга тўлмаган ногирон боланинг онасига;
- с) ўн тўрт ёшга тўлмаган боланинг отасига;
- д) ўн тўрт ёшга тўлмаган боланинг онасига.

148. Ҳомиладор аёлларни йиллик меҳнат таътилидан чақириб олишга йўл қўйиладими?

- а) ҳомиладор аёлларни йиллик меҳнат таътилидан чақириб олишга йўл қўйилади, ташкилот суд қарори билан банкрот деб эълон қилинганда;
- б) ҳомиладор аёлларни йиллик меҳнат таътилидан чақириб олишга йўл қўйилади, ташкилотни ликвидацияга қилиш даврида;
- с) ҳомиладор аёлларни йиллик меҳнат таътилидан чақириб олишга йўл қўйилмайди;
- д) ҳомиладор аёлларни йиллик меҳнат таътилидан чақириб олишга йўл қўйилади, ишлаб чиқаришдаги ўзгаришлар муносабати билан.

149. Ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боланинг ота-онасидан бирига ҳар йили давомийлиги камида нечи кундан бўлган ҳақ тўланадиган қўшимча таътил берилади?

- а) ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боланинг ота-онасидан бирига ҳар йили давомийлиги камида 4 кундан бўлган ҳақ тўланадиган қўшимча таътил берилади;
- б) бундай қўшимча таътил қонунда назарда тутилмаган;
- с) ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боланинг ота-онасидан бирига ҳар йили давомийлиги камида 3 кундан бўлган ҳақ тўланадиган қўшимча таътил берилади;
- д) ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ боланинг ота-онасидан бирига ҳар йили давомийлиги камида бир ҳафтагача бўлган ҳақ тўланадиган қўшимча таътил берилади.

150. Ўн саккиз ёшгача бўлган шахсларни тунги кафе ва клубларда ишга жалб қилиш мумкинми?

- а) мумкин, туман меҳнат ижтимоий комиссиясининг езма розилиги асосида;
- б) мумкин, ота-онасининг езма розилиги асосида;
- с) мумкин, уларнинг езма розилиги асосида;

д) мумкин эмас.

151. Ўн саккиз ёшгача бўлган шахслар ишга қабул қилинган тақдирда ўн саккиз ёшга етгунга қадар қайси даврда мажбурий тиббий куриқдан ўтишлари лозим?

- а) уч ойда бир марта;
- б) бир йилда бир марта;
- с) тўрт ойда бир марта;
- д) олти ойда бир марта.

152. Ўн олтидан ўн саккиз ёшгача бўлган ходимлар учун ҳафтасига иш вақтининг давомийлиги нечи соатни ташкил қилади?

- а) қирқ саккиз соат;
- б) ўттиз олти соат;
- с) қирқ соат;
- д) қирқ икки соат.

153. Ўн саккиз ёшгача бўлган ходимларни дам олиш кунларида ишга жалб қилиш мумкинми?

- а) мумкин, ота-онасининг ёзма розилиги асосида;
- б) мумкин эмас;
- с) мумкин, ўзининг езма розилиги асосида сменасига тўрт соатдан ортиқ ишламаслик шарти билан;
- д) мумкин, ўзининг езма розилиги асосида сменасига уч соатдан ортиқ ишламаслик шарти билан.

154. Ўн саккиз ёшгача бўлган ходимларга бериладиган меҳнат таътили давомийлиги камида нечи кундан иборат бўлмоғи лозим?

- а) ўн саккиз ёшгача бўлган ходимларга давомийлиги камида йигирма икки календар кундан иборат бўлмоғи лозим;
- б) ўн саккиз ёшгача бўлган ходимларга давомийлиги камида ўттиз календар кундан иборат бўлмоғи лозим;

- с) ўн саккиз ёшгача бўлган ходимларга давомийлиги камида йигирма бир календар кундан иборат бўлмоғи лозим;
- д) ўн саккиз ёшгача бўлган ходимларга давомийлиги камида йигирма беш календар кундан иборат бўлмоғи лозим.

155. Ногронлиги бор шахслар ишга қабул қилинган тақдирда қайси даврда мажбурий тиббий куриқдан ўтиб туришлари лозим?

- а) уч ойда бир марта;
- б) тўрт ойда бир марта;
- с) бир йилда бир марта;
- д) олти ойда бир марта.

156. I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган ходимлар учун ҳафта-сига иш вақтининг давомийлиги нечи соатни ташкил қилади?

- а) қирқ соат;
- б) қирқ саккиз соат;
- с) ўттиз олти соат;
- д) қирқ икки соат.

157. Ногиронлиги бўлган ходимларни хизмат сафарига юбориш мумкин ми?

- а) мумкин эмас;
- б) юбориш мумкин, уларнинг ёзма розилиги ва тиббий-ижтимоий эксперт комиссияси тавсияларида тақиқ бўлмаса;
- с) мумкин, агарда бу ҳақида меҳнат шартномасида келишилган бўлса;
- д) мумкин, агарда жамоа келишувида ушбу ҳолат тақиқланмаган бўлса.

158. I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган ходимлар га бериладиган меҳнат таътили давомийлиги камида нечи кундан иборат бўлмоғи лозим?

- а) камида йигирма икки календар кундан иборат бўлмоғи лозим;
- б) камида ўттиз календар кундан иборат бўлмоғи лозим;
- с) камида йигирма беш календар кундан иборат бўлмоғи лозим;
- д) камида йигирма бир календар кундан иборат бўлмоғи лозим.

159. I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган ходимнинг иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътил давомийлиги неч кунни ташкил қилади?

- а) ўн тўрт календар кунигача;
- б) йигирма бир календар кунигача;
- с) ўн беш календар кунигача;
- д) ўн календар кунигача.

160. Ўриндошлик асосида ишга қабул қилишда қайси ҳужжат талаб қилинмайди?

- а) жамғариб бориладиган пенсия дафтарчаси;
- б) судланганлик ҳақида давлат хизматлари марказидан маълумотнома;
- с) асосий иш жойидан ўзбекистон республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан тасдиқланган шакл бўйича маълумотнома;
- д) паспортни ёхуд унинг ўрнини босувчи ҳужжатни ёки идентификация id-картаси.

161. Ички ўриндошлик бўйича меҳнат шартномаси тузиладими?

- а) ходимнинг ички ўринбошлик ҳақида огоҳлантирилганлиги ҳақида тилхати етарли;
- б) меҳнат шартномаси тузилмайди, бироқ ишчининг табелида алоҳида қайдлар мавжуд бўлиши лозим;
- с) асосий меҳнат шартномасига қўшимча қилиниши мумкин;
- д) алоҳида меҳнат шартномаси тузилиш шарт.

162. Ички ўриндошлик ҳақида маълумотлар меҳнат дафтарчасига маълумотлар киритиладими?

- а) ҳа, киритилади, ҳодимнинг езма аризасига биноан;
- б) киритилиши шарт;
- с) йўқ, киритилмайди;
- д) киритилмайди, бироқ ички ўриндошлик ҳақида асосий иш жойига маълумотнома берилиши шарт.

163. Ишни таълим олиш билан бирга олиб борувчи шахсларга кафолатли тўловлар ва компенсация тўловлари қандай амалга оширилади?

- а) фақат ўриндошлик асосидаги иш жойида берилади;б) фақат асосий иш жойида берилади;
- с) ўриндошлик асосида ишлаётган шахслар учун компенсация тўловлари назарда тутилмаган;
- д) бундай шахсларга асосий ва ўриндошлик бўйича ишлаётган жойларда берилади.

164. Касаначиликка ишга қабул қилиниш учун ходим нечи ёшга тўлган бўлиш керак?

- а) ўн тўрт ёш;
- б) ўн етти ёш;
- с) ўн саккиз ёш;
- д) ўн тўрт ёш.

165. Ташкилотнинг алоҳида бўлинмаси раҳбарини ишга қабул қилиш чоғида дастлабки синов муддати нечи ойгача бўлиши мумкин?

- а) олти ойгача;
- б) уч ойгача;
- с) бир ой;
- д) икки ойгача.

166. Ташкилот алоҳида бўлинмасининг раҳбари билан муддатли меҳнат шартномаси тузилиши мумкинми?

- а) ташкилот алоҳида бўлинмасининг раҳбари билан муддатли меҳнат шартномаси тузилиши мумкин ;

- б) ташкилот алоҳида бўлинмасининг раҳбари билан муддатли меҳнат шартномаси тузилиши мумкин эмас;
- с) ташкилот алоҳида бўлинмасининг раҳбари билан муддатли меҳнат шартномаси тузилиши мумкин, бироқ унинг муддати камида бир йилни ташкил этиши лозим;
- д) ташкилот алоҳида бўлинмасининг раҳбари билан муддатли меҳнат шартномаси тузилиши мумкин, бироқ унинг муддати камида олти ойни ташкил этиши лозим.

167. Ташкилот алоҳида бўлинмаларининг раҳбари бошқа ташкилотда ўриндошлик асосида ишлаши мумкинми?

- а) мумкин эмас;
- б) мумкин ташкилотнинг ваколатли органи рухсати билан;
- с) мумкин, фақат ўриндошлик асосида ишда икки соатлик смена шарти билан;
- д) мумкин, фақат ўриндошлик асосида ишда уч соатлик смена шарти билан.

168. Ташкилот алоҳида бўлинмаси раҳбари ташкилотга ўзи бевосита етказган ҳақиқий зарар учун тўлиқ моддий жавобгар бўла оладими?

- а) ташкилот алоҳида бўлинмаси раҳбари ташкилотга ўзи бевосита етказган ҳақиқий зарар учун тўлиқ моддий жавобгар бўла олиш учун унга нисбатан ҳакамлик суди қарори эълон қилинган бўлиш керак;
- б) ташкилот алоҳида бўлинмаси раҳбари ташкилотга ўзи бевосита етказган ҳақиқий зарар учун тўлиқ моддий жавобгар бўлади;
- с) ташкилот алоҳида бўлинмаси раҳбари ташкилотга ўзи бевосита етказган ҳақиқий зарар учун тўлиқ моддий жавобгар бўла олмайди;
- д) ташкилот алоҳида бўлинмаси раҳбари ташкилотга ўзи бевосита етказган ҳақиқий зарар учун фақат ўртача олийик иш ҳаққининг икки баровари миқдорида жавобгар бўла олмайди.

169. Ташкилот алоҳида бўлинмаси раҳбари билан тузилган меҳнат шартномаси ташкилот мулкдори ўзгарганлиги муносабати билан иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга йўл қўйиладими?

- а) ха, қўйилади, мулкдор ўзгарган кунидан бошлаб, уч ой давомида;
- б) ха, қўйилади, мулкдор ўзгарган кунидан бошлаб, бир ой давомида;
- с) йўқ қўйилмайди, бундай ҳолатда фақат корхона раҳбари шартнома бекор қилинади;
- д) ха, қўйилади, мулкдор ўзгарган кунидан бошлаб, икки ой давомида.

170. Иш берувчи бўлган микрофирма ички меҳнат тартиби қоидаларидан тўлиқ воз кечишга ҳақлими?

- а) ҳақли, ташкилот касаба уюшмасининг розилиги билан;
- б) ҳақли, ички меҳнат тартиби қоидаларини жамоа келишувида киритиш шарти билан;
- с) ҳақли, ички меҳнат тартиби қоидаларини меҳнат шартномасига киритиш шарти билан;
- д) ҳақли эмас, бу ҳужжат барча ташкилотларда мажбурий ҳисобланади.

171. Иш берувчи бўлган микрофирма ходими иш берувчи бўлган микрофирмани нечи кун олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли?

- а) иш берувчи бўлган микрофирма ходими иш берувчи бўлган микрофирмани ўн тўрт календарь кун олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли;
- б) иш берувчи бўлган микрофирма ходими иш берувчи бўлган микрофирмани етти календарь кун олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли;

- с) иш берувчи бўлган микрофирма ходими иш берувчи бўлган микрофирмани ўн тўрт иш куни олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли;
- д) иш берувчи бўлган микрофирма ходими иш берувчи бўлган микрофирмани ўн тўрт банк куни олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли.

172. Якка тартибдаги тадбиркор томонидан ёлланма ходимларни ишга қабул қилиш буйруқ эълон қилинадими?

- а) якка тартибдаги тадбиркор томонидан ёлланма ходимларни ишга қабул қилиш буйруқ эълон қилиши жамоа шартномасига боғлиқ;
- б) якка тартибдаги тадбиркор томонидан ёлланма ходимларни ишга қабул қилиш буйруқ эълон қилиши меҳнат шартномасига боғлиқ;
- с) якка тартибдаги тадбиркор томонидан ёлланма ходимларни ишга қабул қилиш буйруқ эълон қилмасдан амалга оширилади;
- д) якка тартибдаги тадбиркор томонидан ёлланма ходимларни ишга қабул қилиш буйруқ эълон қилиши шарт.

173. Якка тартибдаги тадбиркорларда ишловчи ходимларга меҳнат дафтарчалари юритиладими?

- а) якка тартибдаги тадбиркорларда ишловчи ходимларга меҳнат дафтарчалари юритилиши шарт;
- б) якка тартибдаги тадбиркорларда ишловчи ходимларга меҳнат дафтарчалари юритилмайди;
- с) якка тартибдаги тадбиркорларда ишловчи ходимларга меҳнат дафтарчалари юритилиши меҳнат шартномасига боғлиқ;
- д) якка тартибдаги тадбиркорларда ишловчи ходимларга меҳнат дафтарчалари юритилиши жамоа келишувига боғлиқ.

174. Ходим якка тартибдаги тадбиркорни нечи кун олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли?

- а) ходим якка тартибдаги тадбиркорни етти календарь кун олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли;
- б) ходим якка тартибдаги тадбиркорни ўн тўрт банк куни олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли;
- с) ходим якка тартибдаги тадбиркорни ўн тўрт календарь кун олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли;
- д) ходим якка тартибдаги тадбиркорни ўн тўрт иш куни олдин ёзма шаклда огоҳлантирган ҳолда, меҳнат шартномасини ўз ташаббусига кўра бекор қилишга ҳақли.

175. Меҳнат фаолиятини амалга ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси ҳудудига қонуний равишда кириб келган чет эл фуқаролари билан нечи ёшдан меҳнат шартномаси тузилиш мумкин?

- а) ўттиз ёшдан;
- б) йигирма икки ёшдан;
- с) ўн олти ёшдан;
- д) ўн саккиз ёшдан.

176. Меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси ҳудудига қонуний равишда кириб келган чет эл фуқаролари билан ўриндошлик шартлари асосидаги меҳнат шартномалари тузилиши мумкинми?

- а) мумкин эмас;
- б) фақат улар томонидан ўзбекистон республикаси ҳудудида меҳнат фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқига доир алоҳида тасдиқнома олинган тақдирдагина;

- с) асосий иш жойидан ваколатли орган томонидан берилган розилиги билан моддий жавобгарликни назарда тутувчи лавозимларда ;
- д) асосий иш жойидан ташкилот мулкдори томонидан берилган розилиги билан моддий жавобгарликни назарда тутувчи лавозимларда .

177. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқига доир тасдиқномани бериш тартиби қайси орган томонидан белгиланади?

- а) Ташки миграция агентлиги;б) Вазирлар Маҳкамаси;
- с) Давлат меҳнат инспекцияси;д) Меҳнат Вазирлиги.

178. Ходимнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилишга доир ҳуқуқини амалга оширишни рад этиши тўғрисидаги ёзма ёки оғзаки мажбуриятлари юридик кучга эгами?

- а) бундай мажбуриятлар ўз-ўзидан ҳақиқий эмас;
- б) агар қасаба уюшмасининг розилиги бўлса, ҳақиқий ҳисобланади;
- с) агарда жамоа шартномасида белгиланган бўлса, ҳақиқий ҳисобланади;
- д) агарда меҳнат шартномасида белгиланган бўлса, ҳақиқий ҳисобланади.

179. Ходимлар ўз меҳнат ҳуқуқларини ўзи ҳимоя қилиши мумкинми?

- а) мумкин эмас, бундай ҳолатда улар прокуратура органларига мурожаат қилишлари лозим;
- б) мумкин эмас, бундай ҳолатда улар судга мурожаат қилишлари лозим;
- с) ходимлар ўз меҳнат ҳуқуқларини ўзи ҳимоя қилиши мумкин;
- д) мумкин эмас, тегишли давлат органларига мурожаат қилишлари лозим.

180. Давлат меҳнат инспекторлари режадан ташқари текширувларни амалга ошириши мумкинми?

- а) мумкин, қонунчиликда белгиланган ҳолатларда;
- б) мумкин эмас, бу текширувлар белгиланган жадвалга асосан қилинади;
- с) мумкин эмас, бу ҳолат тадбиркорлар ҳуқуқларини бузиш ҳисобланади;
- д) мумкин эмас, бундай текширувлар бугунги кунда тақиқланган.

181. Меҳнат низоси тарафлари ким ҳисобланадилар?

- а) иш берувчи ва суд;
- б) иш берувчи, ходим ва суд;
- с) суд ва даъво аризасини киритган меҳнат инспектори;
- д) иш берувчи ва ҳодим.

182. Якка тартибдаги меҳнат низоларини кўриб чиқувчи органлар қайсилардан иборат?

- а) Меҳнат низолари бўйича комиссиялар;
- б) Касаба юшмаси;
- с) Прокуратура;
- д) Давлат меҳнат инспектори.

183. Меҳнат низолари бўйича комиссиялар қандай ташкил қилинади?

- а) иш берувчи ва меҳнат ижтимоий комиссияси томонидан ҳар бир тарафдан вакиллар сони тенг бўлган ҳолда;
- б) иш берувчи ва касаба уюшмаси қўмитаси томонидан ҳар бир тарафдан вакиллар сони тенг бўлган ҳолда;
- с) иш берувчи ва давта меҳнат инспекцияси томонидан ҳар бир тарафдан вакиллар сони тенг бўлган ҳолда;
- д) иш берувчи ва туман меҳнат биржаси томонидан ҳар бир тарафдан вакиллар сони тенг бўлган ҳолда.

184. Меҳнат низолари бўйича комиссия якка тартибдаги меҳнат низосини кўриб чиқиш муддати нечи кунни ташкил қилади?

- а) ходим ариза берган кундан эътиборан бир иш хафтаси ичида;б) ходим ариза берган кундан эътиборан ўн икки календарь кун ичида;
- с) ходим ариза берган кундан эътиборан ўн календарь кун ичида;
- д) ходим ариза берган кундан эътиборан ўн беш календарь кун ичида.

185. Ўн беш ёшдан ўн олти ёшгача бўлган ходимларнинг якка тартибдаги меҳнат низолари тегишли комиссия томонидан қандай тартибда кўрилади?

- а) ота(онасининг) иштирокида;
- б) адвокат иштирокида;
- с) васийлик органи иштирокида;
- д) давлат меҳнат инспектори иштирокида.

186. Меҳнат низолари бўйича комиссияга мурожаат қилиш муддати қанча вақтни ташкил қилади?

- а) ходим ўз ҳуқуқи бузилганлиги тўғрисида билган ёки билиши керак бўлган кундан эътиборан икки ой муддат ичида мурожаат қилиши мумкин;
- б) ходим ўз ҳуқуқи бузилганлиги тўғрисида билган ёки билиши керак бўлган кундан эътиборан олти ойлик муддат ичида мурожаат қилиши мумкин;
- с) ходим ўз ҳуқуқи бузилганлиги тўғрисида билган ёки билиши керак бўлган кундан эътиборан бир ой муддат ичида мурожаат қилиши мумкин;
- д) ходим ўз ҳуқуқи бузилганлиги тўғрисида билган ёки билиши керак бўлган кундан эътиборан уч ой муддат ичида мурожаат қилиши мумкин.

187. Агар агар ходимнинг иш жойида меҳнат низолари бўйича комиссия тузилган бўлса, у тўғридан тўғри судга мурожаат қилиши мумкинми?

- а) ҳа, мумкин;
- б) мумкин, бироқ касаба уюшмасининг тегишли маълумотномасини илова қилиши лозим;
- с) йўқ мумкин эмас;
- д) мумкин, бироқ ташкилотдан тегишли маълумотномани тақдим этиши мумкин.

188. Касаба уюшмаси меҳнат низолари бўйича судга мурожаат қилишга ваколати борми?

- а) касаба уюшмаси меҳнат низолари бўйича судга мурожаат қилиши мумкин, агар низо улар томонидан кўриб чиқилган бўлса;
- б) касаба уюшмаси меҳнат низолари бўйича судга мурожаат қилиши мумкин эмас;
- с) касаба уюшмаси меҳнат низолари бўйича судга мурожаат қилиши мумкин;
- д) касаба уюшмаси меҳнат низолари бўйича судга мурожаат қилиши мумкин, агар низо меҳнат низолари бўйича комиссия томонидан кўрилган бўлса.

189. Ишга тиклаш тўғрисидаги низолар бўйича судга мурожаат қилиш муддати нечи ойни ташкил қилади?

- а) ходимга у билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги иш берувчи буйруғининг кўчирма нусхаси топширилган кундан эътиборан уч ой;
- б) ходимга у билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги иш берувчи буйруғининг кўчирма нусхаси топширилган кундан эътиборан бир ой;
- с) ходимга у билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги иш берувчи буйруғининг кўчирма нусхаси топширилган кундан эътиборан олти ой;

- д) ходимга у билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги иш берувчи буйруғининг кўчирма нусхаси топширилган кундан эътиборан икки ой.

190. Ходимга етказилган маънавий зиённи компенсация қилиш ҳақидаги низолар бўйича судга мурожаат этиш муддати нечи ойни ташкил қилади?

- а) ходимга у билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги иш берувчи буйруғининг кўчирма нусхаси топширилган кундан эътиборан бир ой;
- б) ходимга у билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги иш берувчи буйруғининг кўчирма нусхаси топширилган кундан эътиборан олти ой;
- с) бундай низолар бўйича судга мурожаат қилиш муддати белгиланмаган;
- д) ходимга у билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақидаги иш берувчи буйруғининг кўчирма нусхаси топширилган кундан эътиборан уч ой.

191. Суд тизими ходимларига нисбатан “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги қонун амал қиладими?

- а) суд тизими ходимларига нисбатан “давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги қонун амал қилмайди;
- б) суд тизими ходимларига нисбатан “давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги қонун амал қилади, меҳнат кодекси билан тартибга солинмаган қисми бўйича;
- с) суд тизими ходимларига нисбатан “давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги қонун амал қилади, олий суд раёсати қарори билан тартибга солинмаган қисми бўйича;
- д) суд тизими ходимларига нисбатан “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги қонун амал қилади, Олий суд Раиси буйруқлари билан тартибга солинмаган қисми бўйича.

192. Давлат фуқаролик хизматчиси нималарга ҳақли эмас?

- а) ҳақ тўланадиган педагогик фаолият билан шуғулланиш;
- б) ҳақ тўланадиган ижодий фаолият билан шуғулланиш;

- с) тадбиркорлик субъектларининг муассиси бўлишга;
- д) ҳақ тўланадиган илмий фаолият билан шуғулланиш.

193. Давлат фуқаролик хизматчилари хизмат сафарлари вақтида совғаларни олиши мумкинми?

- а) давлат фуқаролик хизматчилари хизмат сафарлари вақтида совғаларни олиши мумкин;
- б) давлат фуқаролик хизматчилари хизмат сафарлари вақтида совғаларни олиши мумкин, уларни туман молия бўлимига топшириш шарти билан;
- с) давлат фуқаролик хизматчилари хизмат сафарлари вақтида совғаларни олиши мумкин, уларни давлат мулки агентлиги туман бўлимига топшириш шарти билан;
- д) давлат фуқаролик хизматчилари хизмат сафарлари вақтида совғаларни олиши мумкин эмас.

194. Давлат фуқаролик хизматида кириш учун даъвогар қайси тилларни билиши лозим?

- а) ўзбек ва муайян ҳудудда аҳоли кўпчилиги гаплашадиган тилни;
- б) ўзбек, рус ва инглиз тилларини;
- с) ўзбек тилини;
- д) ўзбек ва инглиз тилини.

195. Коррупцияга оид жиноятларни содир этишда суд томонидан айбдор деб топилган шахслар давлат фуқаролик хизматида қабул қилиниши мумкинми?

- а) мумкин, агар судланганлик ҳолати тугатилган бўлса;
- б) йўқ, мумкин эмас;
- с) мумкин, агар шу жиноятни қасдан содир этмаган бўлса;
- д) мумкин, коорупцион жинояти содир ўтгандан кейин 8 йил ўтган бўлса.

196. Давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг сиёсий гуруҳига кирувчи давлат фуқаролик хизматчилари билан меҳнат шартномаси тузиладими?

- а) давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг сиёсий гуруҳига кирувчи давлат фуқаролик хизматчилари билан меҳнат шартномаси тузилиши шарт;
- б) давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг сиёсий гуруҳига кирувчи давлат фуқаролик хизматчилари билан меҳнат шартномаси тузилмайди;
- с) давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг сиёсий гуруҳига кирувчи айрим давлат фуқаролик хизматчилари билан меҳнат шартномаси тузилади;
- д) давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг сиёсий гуруҳига кирувчи давлат фуқаролик хизматчилари билан меҳнат шартномаси тузилади, фақат бир нусхада.

197. Давлат органида давлат фуқаролик хизматчиси учун қандай иш вақти белгиланади?

- а) қонунчиликда бу масала тартибга солинмаган, иш вақти хафтасига қирқ икки соатдан ошмаслиги керак;
- б) беш иш куни;
- с) қонунчиликда бу масала тартибга солинмаган, иш вақти хафтасига қирқ соатдан ошмаслиги керак;
- д) олти иш куни.

198. Давлат органида давлат фуқаролик хизматчиси учун қандай иш вақти белгиланади?

- а) хафтасига қирқ икки соат;
- б) хафтасига қирқ соат;
- с) хафтасига ўттиз саккиз соат;
- д) хафтасига қирқ бир соат.

199. Уч ёшга тўлмаган болалари бор аёллар ротация қилиниши мумкинми?

- а) бундай тоифадаги ходимлар ротация қилинмайди;
- б) мумкин, уларнинг ёзма розилиги билан;
- с) мумкин, агар уларнинг меҳнат шартномасида бу ҳақида келишилган бўлса;
- д) мумкин, касаба уюшмасининг розилиги билан.

200. Давлат хизматчисига нисбатан интизомий жазо қўллашнинг энг максимал муддати?

- а) интизомий жазо чораси интизомий қилмиш аниқланган кундан эътиборан ўн беш календар кундан кечиктирмай қўлланилади;
- б) интизомий жазо чораси интизомий қилмиш аниқланган кундан эътиборан 7 календар кундан кечиктирмай қўлланилади;
- с) интизомий жазо чораси интизомий қилмиш аниқланган кундан эътиборан йигирма кундан кечиктирмай қўлланилади;
- д) интизомий жазо чораси интизомий қилмиш аниқланган кундан эътиборан бир ойдан кечиктирмай қўлланилади.

4. ОИЛА КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. Оилавий муносабатларни тартибга солиш қандай тамойиллар асосида амалга оширилади?

- а) эр ва хотиннинг ўзаро бир-бирига ёрдам бериши асосида;
- б) ўзаро ишонч ва муҳаббат асосида;
- с) ўзаро ҳурмат асосида;
- д) эр ва хотиннинг шахсий ҳамда мулкый ҳуқуқлари тенглиги асосида.

2. Оила тўғрисидаги қонунчиликнинг вазифалари?

- а) барча жавоблар тўғри;
- б) оила масалаларига ўзбошимчалик билан аралashiшига йўл қўймасликдан иборат;
- с) оилавий муносабатларни ҳамжиҳатлигини таъминлашдан иборат;
- д) оилани мустаҳкамлашдан иборат.

3. Тўрт нафар ва ундан ортиқ ўн саккиз ёшга тўлмаган боласи бўлган оила?

- а) кам таъминланган оила;
- б) ижтимоий ҳимояга муҳтож оила;
- с) кўп болали оила;
- д) катта оила.

4. Кўп болали оила бу?

- а) тўрт нафар ва ундан ортиқ ўн саккиз ёшга тўлмаган боласи бўлган оила кўп болали оила;
- б) барча жавоб тўғри;
- с) тўрт нафар ва ундан ортиқ болаларидан бир нафари ёки ундан кўпроғи таълимнинг кундузги шаклида ўқиётган ҳамда йигирма икки ёшга тўлмаган бўлса;
- д) тўрт нафар ва ундан ортиқ ўн саккиз ёшга тўлмаган боласи бўлган оила.

5. Оила тўғрисидаги қонунчилик .....шартлари ва тартибини белгиламайди?

- а) туғилиш ва ўлим;
- б) никоҳнинг тугатилиши;
- с) никоҳни ҳақиқий эмас деб топиш;
- д) никоҳ тузиш.

6. Фуқаролик ишлари бўйича судларда оилавий ишлари кўришда юритиладиган тил, бу?

- а) фақат давлат тили- ўзбек тилида;
- б) ўзбек, қарақолпоқ ва муайян худудда кўпчилик аҳоли сўзлашадиган тилда;
- с) ўзбек ва қарақолпоқ тилида;д) судья биладиган тилда.

7. Оилавий муносабатлардан келиб чиқадиган талабларга нисбатан неча йил даъво муддати жорий қилинади?

- а) оилавий муносабатларга даъво муддати жорий қилинмайди;
- б) қонунда белгиланган тартибда икки йил даъво муддати жорий қилинади;
- с) қонунда белгиланган тартибда уч йил даъво муддати жорий қилинади;
- д) қонунда белгиланган тартибда бир йил даъво муддати жорий қилинади.

8. Қандай тартибда тузилган никоҳ ҳуқуқий аҳамиятга эга эмас?

- а) ҳақиқий бўлмаган никоҳ;
- б) сохта никоҳ;
- с) эски-урф одатлар асосида шаръий тарзда тузилган никоҳ;
- д) диний расм-русумларга биноан тузилган никоҳ.

9. Қайси орган ариза берилгандан сўнг бир ой ўтгунга қадар никоҳ тузишга рухсат бериши мумкин?

- а) хотин қизлар қўмитаси раиси;

- б) фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органи;
- с) туман ҳокимлигида туман ҳокими;
- д) вилоят ҳокимлигида вилоят ҳокими.

10. Алоҳида ҳоллар сифатида ҳомиладорлик, бола туғилиши, бир тарафнинг касаллиги ва бошқа ҳолатлар бўлганда никоҳ қачон тузилиш мумкин?

- а) ариза берилган куни;
- б) ариза берилгандан сўнг ўн кун ўтгач;
- с) ариза берилгандан сўнг беш кун ўтгач;
- д) ариза берилгандан сўнг бир ой ўтгач.

11. Оилавий ҳуқуқларни ҳимоя қилишнинг қайси турлари маъмурий судлар томонидан кўриб чиқилади?

- а) никоҳ шартномасини ҳақиқий эмас деб топиш;
- б) никоҳи ҳақиқий эмас деб топиш;
- с) бола билан кўришиш тартибини белгилаш;
- д) оилавий ҳуқуқларни ҳимоя қилиш фуқаролик суд ишларини юритиш қоидалари бўйича амалга оширилади.

12. Оилавий ҳуқуқларни ҳимоя қилишнинг қайси турлари маъмурий судлар томонидан кўриб чиқилмайди?

- а) бола билан кўришиш тартибини белгилаш;
- б) барча жавоблар тўғри;
- с) никоҳи ҳақиқий эмас деб топиш;
- д) никоҳ шартномасини ҳақиқий эмас деб топиш.

13. Оилавий ҳуқуқларни ҳимоя қилишнинг қайси турлари маъмурий судлар томонидан кўриб чиқилади?

- а) никоҳ шартномасини ҳақиқий эмас деб топиш;
- б) никоҳи ҳақиқий эмас деб топиш;
- с) барча жавоблар нотўғри;
- д) бола билан кўришиш тартибини белгилаш.

14. Ўзбекистонда никоҳ ёши эркаклар ва аёллар учун неча ёш қилиб белгиланган?

- а) ўн етти ёш;
- б) ўн саккиз ёш;
- с) эркаклар учун ўн саккиз, аёллар учун ўн етти ёш;
- д) эркаклар ва аёллар учун ўн тўққиз ёш.

15. Вояга етмаган шахснинг тўла муомалага лаёқатли деб эълон қилиниши (эмансипация) никоҳдан ўтиш ёшининг камайтирилишига асос бўладими?

- а) фақат фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органининг рухсати билан асос бўлади;
- б) фақат вилоят ҳокимининг рухсати билан асос бўлади;с) асос бўлмайди;
- д) асос бўлади.

16. Қандай асосларга кўра никоҳ ёшини кўпи билан бир йилга камайтириши мумкин?

- а) никоҳга киришни хоҳловчи аёлнинг ҳомиладор бўлиши;
- б) никоҳга киришни хоҳловчиларнинг ўртасида бола туғилиши;
- с) барча жавоблар тўғри;
- д) никоҳга киришни хоҳловчилар вояга етмаган бўлса ва улар тўла муомалага лаёқатли деб эълон қилинган бўлса (эмансипация).

17. Мансабдор шахслардан қайси бири никоҳ ёшини кўпи билан бир йилга камайтириши мумкин?

- а) никоҳ давлат рўйхатидан ўтказиладиган жойдаги фуқаролик ҳолати далолатномаларин қайд этиш органи раҳбари;
- б) никоҳ давлат рўйхатидан ўтказиладиган жойдаги маҳалла фуқаролар йиғини раиси;
- с) никоҳ давлат рўйхатидан ўтказиладиган жойдаги вилоят ҳокими;
- д) никоҳ давлат рўйхатидан ўтказиладиган жойдаги туман, шаҳар ҳокими.

18. Лоақал биттаси руҳият бузилиши (руҳий касаллиги ёки ақли заифлиги) сабабли суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган шахслар ўртасида?

- а) фарзандли бўлишга йўл қўйилмайди; б) никоҳ тузишга йўл қўйилмайди;
- с) шартнома тузишга йўл қўйилмайди; д) барча жавоблар нотўғри.

19. Қандай ҳолатлар никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолатлар ҳисобланмайди?

- а) лоақал биттаси руҳият бузилиши (руҳий касаллиги ёки ақли заифлиги) сабабли суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган шахслар ўртасида;
- б) насл-насаб шажараси бўйича тўғри туташган қариндошлар ўртасида, туғишган ва ўгай ака-укалар билан опа-сингиллар ўртасида, шунингдек фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида;
- с) никоҳга киришни хоҳловчиларнинг ўртасида бола туғилиши; д) лоақал биттаси рўйхатга олинган бошқа никоҳда турган шахслар ўртасида.

20. Фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида никоҳ тузилишида ўртада неча ёш фарқ бўлиши лозим?

- а) фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида никоҳ тузилиши никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолат ҳисобланади;
- б) фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида никоҳ тузилиши учун ўн беш ёш фарқ бўлиши лозим;
- с) фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида никоҳ тузилишида ўн ёш фарқ бўлиши лозим;
- д) фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида никоҳ тузилиши да ёшнинг аҳамияти йўқ.

21. Никоҳланувчи шахслар эллик ёшдан ошган бўлса улар кимнинг розилиги билан тиббий кўрикдан ўтказилади?

- а) соғлиқни сақлаш бўлими бошлиғининг руҳсати билан;
- б) никоҳланувчи шахсларнинг розилиги билан;
- с) фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд қилиш органи раҳбари руҳсати билан;
- д) туман, шаҳар ҳокимининг руҳсати билан.

22. Никоҳланувчи шахслар ўртасида .... мавжуд бўлганда ўз розилиги билан тиббий кўрикдан ўтказилади?

- а) ҳомиладорлик, бола туғилиши, бир тарафнинг касаллиги ҳолати;
- б) бирининг муомалага лаёқатсиз бўлиб қолиш ҳолати;
- с) ўн саккиз ёшга тўлмаганлик ҳолати;
- д) Никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўрикдан ўтиши мажбурий ҳисобланмайди.

23. Никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўрикдан ўтиш ҳажми ва тартиби қайси орган томонидан белгиланади?

- а) Фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд қилиш органи;
- б) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- с) Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги;
- д) Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги.

24. Қандай тартибда никоҳ тузганлар эр-хотин деб ҳисобланадилар?

- а) диний расм-русумлар асосида тўй қилиб никоҳ тузганлар;
- б) фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органларида рўйхатдан ўтиб никоҳни тузганлар;
- с) тўй қилиб бир том остида бир оила бўлиб яшаш учун никоҳ тузганлар;
- д) барча жавоблар тўғри.

25. Никоҳ тузиш вақтида эр ва хотин хотинининг фамилия-сини умумий фамилия қилиб танлай олиши мумкинми?

- а) никоҳ тузиш вақтида эр ва хотин фамилиясини ўзгартириши мумкин эмас;
- б) ха, эр ва хотин ўз хоҳиши билан эри ёки хотинининг фамилиясини умумий фамилия қилиб танлаши мумкин;
- с) йўқ, фақатгина эрнинг фамилияси умумий фамилия қилиб танланади;
- д) эр ва хотин битта фамилияни умумий фамилия қилиб танлаши мумкин эмас.

26. Никоҳни қайд этиш мумкин бўлмаган ҳолатлар?

- а) никоҳланувчиларнинг ёши ўртасидаги 10 ёшдан ошиқ фарқ бўлиши;
- б) никоҳланувчи шахслардан бирининг ўрнига ишончнома асо-сида вакилнинг иштирок этиши;
- с) гувоҳларнинг иштирок этмаётганлиги;
- д) никоҳланувчилардан бирининг оғир касаллиги.

27. Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўриқдан ўтказиш ҳажми ва тартиби қайси орган томонидан белгиланган?

- а) Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги;
- б) Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги;
- с) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- д) Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари.

28. Никоҳ тузиш шартлари?

- а) никоҳ тузувчиларнинг ва уларнинг ота-оналарининг розилиги;
- б) никоҳ тузувчиларнинг розилиги ва никоҳ ёшига етган бўлишлари;
- с) никоҳ тузувчиларнинг розилиги ва уларда юқумли касалликларнинг бўлмаслиги;
- д) никоҳ тузувчиларнинг розилиги ва ўзини ўзи бошқариш органларининг рухсатномаси.

29. Эр-хотин ўртасидаги ҳуқуқ ва мажбуриятлар қайси вақтдан бошлаб вужудга келади?

- а) паспортини никоҳдаги фамилияси бўйича ўзгартирган вақтдан бошлаб;
- б) никоҳ ФХДЁ органларида қайд этилган вақтдан бошлаб;
- с) бир оила бўлиб яшай бошлаган вақтдан;
- д) ФХДЁ органига ариза берилган кундан бошлаб.

30. Эр ва хотиннинг қандай мол-мулклари уларнинг биргаликдаги умумий мулки ҳисобланмайди?

- а) эр ва хотиннинг қимматбаҳо буюмлари ва зебу-зийнатлари;
- б) бўлажак эр-хотиннинг умумий маблағлари ҳисобига олинган мол-мулклари;
- с) бепул битимлар асосида олган мол-мулки;
- д) эр ва хотиннинг никоҳ давомида орттирган мол-мулклари ҳар бирининг хусусий мулки ҳисобланади.

31. Эр ва хотин ҳар бирининг меҳнат фаолиятидан, тадбиркорлик фаолиятидан ва интеллектуал фаолият натижаларидан орттирган даромадлари, улар томонидан олинган пенсиялар, нафақалар?

- а) эр ва хотиннинг никоҳ давомида орттирган мол-мулклари жумласига киради;
  - б) эр ва хотиннинг никоҳ давомида орттирган мол-мулклари жумласига кирмайди;
  - с) эр ва хотиннинг ҳар бирининг ўз мулки ҳисобланади;д)
- тўғри жавоб В ва С.

32. Хотин уй-рўзғор ишларини юритиш, болаларни парвариш қилиш билан банд бўлган ёки бошқа узрли сабабларга кўра мустақил иш ҳақи ва бошқа даромадга эга бўлмаган тақдирда?

- а) ўз мулкига эга бўлмайди;
- б) умумий мол-мулкка нисбатан тенг ҳуқуққа эга бўлади;

- с) умумий мол-мулкка нисбатан судда даъво қўзғатиш ҳуқуқига эга бўлмайди;
- д) умумий мол-мулкка нисбатан тенг ҳуқуққа эга бўлмайди.

33. Мол-мулкни капитал таъмирлаш, қайта қуриш, қайта жиҳозлаш?

- а) эр ёки хотиннинг биргаликдаги мулки деб топилиши мумкин эмас;
- б) эр ёки хотиннинг мулкига дахл қилмайди;
- с) эр ёки хотиннинг биргаликдаги мулки деб топилиши мумкин;
- д) эр-хотиннинг ҳар бирининг мол-мулки ҳисобланади.

34. Агар эр ва хотин ўртасидаги никоҳ шартномасида бошқача ҳол назарда тутилмаган бўлса эр ва хотиннинг умумий мол-мулклари?

- а) эр ва хотиннинг умумий мол-мулкдаги улушлари никоҳ даврида бўлинмайди;
- б) эр ва хотиннинг умумий мол-мулкдаги улушлари эр ва хотиндан қай бири даромад олган бўлса унинг мулки ҳисобланади;
- с) эр ва хотиннинг умумий мол-мулкдаги улушлари суд тартибида аниқланади;
- д) эр ва хотиннинг умумий мол-мулкдаги улушлари тенг деб ҳисобланади.

35. Суд никоҳ давомида орттирилган умумий мулкни бўлишда қуйидаги қайси харажатларни инобатга олинмайди?

- а) тўйни, шунингдек никоҳ маросимлари билан боғлиқ бошқа тадбирларни ўтказиш бўйича қарзлар;
- б) омонат сақлаш шартномалари бўйича бўлган умумий мол-мулклар;
- с) мулкдан текин фойдаланиш шартномалари бўйича бўлган умумий мол-мулклар;
- д) ижара шартномалари бўйича бўлган умумий мол-мулклар.

36. Қуйидаги қайси мол-мулк эр-хотиннинг биргаликдаги умумий мулки таркибига кирмайди?

- а) агар улар умумий фойдаланиш буюмларидан иборат бўлса, тўй муносабати билан олган совғалари;
- б) улардан бирининг никоҳ давомида мерос тариқасида олган мол-мулки;
- с) улардан бирининг никоҳ давомида сотиб олган мол-мулки;
- д) эр ва хотиннинг бирга яшаган даврида олган мол-мулки.

37. Эр ва хотиннинг никоҳ давомида орттирган мол-мулклари жумласига қуйидагилардан қайси бири кирмайди?

- а) интеллектуал фаолият натижаларидан орттирилган даромадлар;
- б) никоҳ давомида бепул битимлар асосида олган мол-мулклар;
- с) эр-хотиндан бирининг никоҳ давомида ҳадя тариқасида олган молмулки;
- д) агар улар умумий фойдаланиш буюмларидан иборат бўлмаса, тўй муносабати билан олган совғалар.

38. Никоҳ шартномасига тўғри таъриф берилган қаторни танланг?

- а) эр ва хотиннинг ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун судга мурожаат қилиш ҳуқуқларини чекловчи қоидаларни назарда тутган;
- б) эр ва хотиннинг болаларга нисбатан бўлган ҳуқуқ ва мажбуриятларини тартибга солувчи келишув;
- с) эр ва хотин ўртасидаги шахсий номулкий муносабатларни тартибга солувчи келишув;
- д) эр ва хотиннинг никоҳда бўлган даврида ва (ёки) эр ва хотин никоҳдан ажратилган тақдирда уларнинг мулкӣ ҳуқуқ ҳамда мажбуриятларини белгиловчи келишув.

39. Никоҳ шартномасида қандай шартлар назарда тутилиши мумкин эмас?

- а) эр-хотиннинг болаларга нисбатан бўлган ҳуқуқ ва мажбуриятларини тартибга солиш;
- б) эр-хотиннинг бир-бирига ўзаро моддий таъминот бериш;
- с) эр-хотиннинг бошқа шахслар билан мулкӣ шартномалар тузиш;
- д) эр-хотин бир-бирининг даромадида иштирок этиш.

40. Никох шартномаси қайси даврда тузилиши мумкин эмас?

- а) никох даврининг хоҳлаган вақтида;
- б) никох давлат рўйхатиға олинганда;
- с) никох давлат рўйхатиға олингуниға қадар;
- д) хотин эрининг фамилиясига ўтганда.

41. Никох давлат рўйхатиға олингунға қадар тузилган никох шартномаси қачонда бошлаб кучға киради?

- а) никох давлат рўйхатиға олинган кундан;
- б) ушбу никох шартномаси ҳақиқӣ эмас ҳисобланади;
- с) никох давлат рўйхатиға олинган кундан бир ой ўтгач;
- д) никох шартномаси никох давлат рўйхатиға олинмагунча тузилмайди.

42. Никох шартномаси қандай шаклда ва тартибда тузилиши лозим?

- а) ёзма шаклда тузилади ва ҳеч қерда тасдиқланиши шарт эмас, эр-хотин томонидан имзоланиши кифоя;
- б) ёзма шаклда ва никох давлат рўйхатидан ўтказиладиган жойдаги шаҳар ёки туман ҳокими томонидан тасдиқланган;
- с) ёзма шаклда ва нотариал тасдиқланган;
- д) ёзма шаклда ва ФХДЁ органи томонидан тасдиқланган.

43. Никох шартномаси қачон ўзгартирилиши ёки бекор қилиниши мумкин?

- а) эр-хотиннинг келишуви билан исталган вақтда;
- б) никох давлат рўйхатиға олингунға қадар;
- с) никох давлат рўйхатиға олинган кундан бир ой ўтгач;

д) никоҳ давлат рўйхатига олингач.

44. Эр-хотиннинг мулкани бўлиш ҳақидаги талаби қайси ҳолларда никоҳдан ажратиш ҳақидаги иш билан бирга кўрилиши мумкин эмас?

- а) эр-хотин томонидан банклар ёки бошқа кредит-молия ташкилотларига улардан бирининг номига қўйилган пул маблағларини бўлиш ҳақидаги талаб;
- б) эр-хотиннинг никоҳгача бўлган хусусий ва бошқа мулкларни ундириш ҳақидаги талаблари мавжуд бўлса;
- с) алимент ундириш тўғрисида талаб мавжуд бўлса;
- д) агар бу низони тўғри ҳал қилиш учун ишга учинчи шахсни жалб қилиш зарур бўлса.

45. Қуйидаги қайси ҳолат никоҳдан ажратиш тўғрисидаги даъволар билан даъвогар яшаб турган жойдаги судда иш кўзгатишга асос бўлмайди?

- а) жавобгарнинг яшаш жойи номаълум бўлиши;
- б) даъвогарнинг ногиронлиги туфайли жавобгар яшаб турган жойга боришга қийналиши;
- с) даъвогарнинг оғир касаллиги туфайли жавобгар яшаб турган жойга боришга қийналиши;
- д) даъвогарнинг вояга етмаган болалари борлиги.

46. Никоҳдан ажратиш қуйидаги қайси ҳолда эр-хотиндан бирининг аризаси бўйича, улар ўртасида вояга етмаган умумий болалари борлигидан қатъи назар, ФХДЁ органларида амалга оширилмайди?

- а) агар эр-хотиндан бири суд томонидан бедарак йўқолган деб топилган бўлса;
- б) агар эр-хотиндан бири суд томонидан содир қилган жинояти учун уч йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилинган бўлса;
- с) агар эр-хотин ўртасида меҳнатга лаёқатсиз муҳтож эр ёки хотинга моддий таъминот бериш тўғрисида низо мавжуд бўлса;

д) агар эр-хотиндан бири суд томонидан руҳий касаллиги ёки акли заифлиги сабабли муомалага лаёқатсиз деб топилган бўлса.

47. ФХДЁ органлари ваколатига тааллуқли бўлган никоҳдан ажратиш масаласи куйидаги қайси ҳолларда суд тартибидан амалга оширилиши мумкин?

- а) барча жавоблар тўғри;
- б) ФХДЁ органига ариза бериб, никоҳдан ажратишни қайд этиш учун ҳозир бўлмаса;
- в) агар эр-хотиндан бири никоҳдан ажратиш тўғрисида ариза беришдан бош тортса;
- д) ФХДЁ органига ариза бериш учун шахсан келиш имкониятига эга бўлмаса.

48. Қандай ҳолатда эр хотиннинг розилигисиз судда никоҳдан ажратиш тўғрисида иш қўзғата олмайди?

- а) хотиннинг яшаш жойи номаълум бўлган ҳолларда;
- б) бола туғилгандан кейин кейин бир йилдан сўнг;
- в) бола туғилгандан кейин бир йил мобайнида;
- д) хотиннинг ногиронлиги вақтида.

49. Хотиннинг ҳомиладорлиги ва унинг никоҳдан ажратишга розилиги йўқлиги ишни апелляция, кассация ёки назорат инстанциясида кўриш вақтида маълум бўлган ҳолларда?

- а) иш юритиш тугатилиши лозим;
- б) куйи суд қарорини бекор қилиши ва ишни моҳиятан кўриш учун биринчи инстанция судига юбориши лозим;
- в) иш кўрмасдан қолдирилиши лозим;
- д) иш кўришни кейинга қолдирилиши лозим.

50. Эр-хотинга ярашиш учун муддат берилиши муносабати билан суд?

- а) аризани ҳаракатсиз қолдиради;

- б) аризани кўрмасдан қолдиради;
- с) иш юритишни тўхтатиб туради;
- д) иш кўришни кейинга қолдиради.

51. Никоҳ қайси кундан бошлаб тугатилган ҳисобланади?

- а) суднинг никоҳдан ажратиш тўғрисидаги ҳал қилув қарори чиқарилган кундан эътиборан тугатилади;
- б) никоҳ фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органида никоҳдан ажратилганлик рўйхатга олинган кундан бошлаб тугатилади;
- с) суднинг никоҳдан ажратиш тўғрисидаги ҳал қилув қарори қонуний кучга кирган кундан эътиборан тугатилади;
- д) суднинг никоҳдан ажратиш тўғрисидаги ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, ҳал қилув қарори ФХДЁ органига келиб тушган кундан эътиборан 10 кундан кейин тугатилади.

52. Никоҳдан ажратиш ҳақидаги ишлар судда прокурор томонидан қўзғатилиши мумкинми?

- а) агар муомала лаёқатига эга бўлмаган эр ёки хотиннинг манфаатини ҳимоя қилиш талаб қилинса, никоҳдан ажратиш ҳақидаги даъволар прокурор томонидан қўзғатилиши мумкин;
- б) никоҳдан ажратиш ҳақидаги ишлар шахсий муносабатлардан келиб чиқиши боис, мазкур туркумдаги даъволар прокурор томонидан қўзғатилиши мумкин эмас;
- с) агар тарафлар никоҳдан ажратишликка ўзаро розилик билдирган бўлсалар, никоҳдан ажратиш ҳақидаги даъволар прокурор томонидан қўзғатилиши мумкин;
- д) прокурор ҳар қандай ҳолларда никоҳдан ажратиш ҳақидаги даъволарни судда қўзғатиш ҳуқуқига эга бўлади.

53. МДХ таркибига кирган давлатларга кетган ва манзилгоҳи маълум бўлган шахслар билан никоҳдан ажратиш ҳақидаги даъволар?

- а) даъвогарнинг хоҳишига қараб, жавобгарнинг охириги яшаш ёки янги яшаш жойидаги судда қўзғатилади;

- б) даъвогарнинг яшаш жойидаги судда қўзғатилади;
- с) никоҳ қайд этилган жойидаги судда қўзғатилади;
- д) жавобгарнинг мол-мулки жойлашган жойидаги судда қўзғатилади.

54. Никоҳ суд тартибида бекор қилинганда, собиқ эр-хотинга қандай ҳужжат берилади?

- а) собиқ эр-хотиннинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатларига никоҳдан ажралганлик ҳақида белги қўйилади;
- б) ҳеч қандай ҳужжат берилмайди;
- с) никоҳдан ажралганлик ҳақида гувоҳнома;
- д) никоҳдан ажратилганлик ҳақида суд қарори қонуний кучга қилганлиги ҳақида ҳал қилув қарор нусхаси.

55. Қайси ҳолларда никоҳдан ажралиш эр-хотиндан бирининг аризаси асосида қайд этилади?

- а) агар эр-хотиндан бири касаллиги ёки ногиронлиги туфайли ФХДЁ бўлимига кела олмаса;
- б) агар эр-хотиндан бири уч йилдан кам бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилинган бўлса;
- с) агар эр-хотиндан бири узоқ муддатли хизмат сафарига кетган бўлса;
- д) агар эр-хотиннинг фарзандлари вояга етган бўлса.

56. Агар эр-хотиндан бири суд тартибида бедарак йўқолган деб топилган бўлса, никоҳдан ажралиш қандай тартибда амалга оширилади?

- а) бедарак йўқолган деб топилган шахс ва унинг хотини (эри) ўртасида фарзандлар бўлмаса, фхдё органи никоҳдан ажралишни қайд этади;
- б) бедарак йўқолган деб топилган шахс белгиланган тартибда ўлган деб эълон қилингандан кейингина никоҳ муносабатлари тугаган ҳисобланади;
- с) суд тартибида, даъво қўзғатиш йўли билан;

д) иккинчисининг туман (шаҳар) фхдё бўлимига берган ари-
заси асосида.

57. Эр-хотиннинг биргаликдаги аризаси асосида никоҳдан ажралиш улардан бирининг иштирокисиз ҳам қайд этилиши мумкинми?

- а) эр-хотиндан бири иштирок эта олмаса, никоҳдан ажралиш ҳақидаги ариза ўз кучини йўқотади;
- б) эр-хотиндан бири иштирок эта олмаса, албатта унинг вакили иштирок этиши керак;
- с) эр-хотиндан бири иштирок эта олмаса, унинг иштирокисиз никоҳдан ажралишни қайд этишни сўраб ариза ёзиши керак;
- д) эр-хотиндан бири ФХДЁ бўлимига кела олмаса, никоҳдан ажралишни қайд этиш бошқа муддатга кўчирилади.

58. Никоҳдан ажралиш ФХДЁ органларида қайд этилиши учун?

- а) эр-хотин ажралишга ўзаро рози бўлишлари, мулкӣ низолари ва вояга етмаган фарзандлари бўлмаслиги керак;
- б) эр-хотин ажралишга ўзаро рози бўлишлари, мулкӣ низолари бўлмаслиги ва вояга етган болаларининг розилиги керак;
- с) эр-хотин ажралишга ўзаро рози бўлишлари, мулкӣ низолари ва фарзандлари бўлмаслиги керак;
- д) эр-хотин ажралишга ўзаро рози бўлишлари, мулкӣ низолари бўлмаслиги ва уларнинг ота-оналарининг розилиги керак.

59. Қандай ҳолларда эр хотинининг розилигисиз никоҳдан ажратиш тўғрисида иш қўзғатишга ҳақли эмас?

- а) хотинининг ҳомиладорлик вақтида ва бола туғилганидан кейин бир йил мобайнида;
- б) хотинининг ҳомиладорлик вақтида ва бола туғилганидан кейин бир ой мобайнида;
- с) хотинининг ҳомиладорлик вақтида ва бола туғилганидан кейин бир ярим йил мобайнида;

д) хотинининг ҳомиладорлик вақтида ва бола туғилганидан кейин бир йил мобайнида.

60. Суд ишнинг кўрилишини кейинга қолдириб, эр-хотинга ярашиш учун қанча муддатгача муҳлат тайинлашга ҳақли?

- а) тўққиз ойгача;
- б) бир йилгача;
- с) уч ойгача;
- д) олти ойгача.

61. Суд эр ва хотинни қандай асосларга кўра никоҳдан ажратиши?

- а) эр ва хотинни никоҳдан ажратишда хотин эрига хиёнат қилган деб топса;
- б) эр ва хотиннинг бундан буён биргаликда яшашига ва оилани сақлаб қолишга имконият йўқ деб топса;
- с) эр ва хотинни никоҳдан ажратишда эр хотинига ва фарзандига моддий таъминот бермаган деб топса;
- д) эр ва хотинни никоҳдан ажратишда эр ёки хотин чет элга сўроқсиз чиқиб кетган деб топса.

62. Вояга етмаган болалари бўлмаган эр-хотин никоҳдан ажратишга ўзаро рози бўлсалар?

- а) вояга етмаган болалари бўлмаган эр-хотин никоҳ давлат рўйхатидан ўтказилган жойдаги туман ёки шаҳар ҳокими ўринбосари томонидан;
- б) вояга етган фарзандлар розилиги билан фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органларида ажратилади;
- с) фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органларида ажратилади;
- д) суд органларида ажратилади.

63. Агар эр-хотиндан бири?

- а) суд томонидан бедарак йўқолган деб топилган бўлса эр-хотиндан бирининг аризасига кўра улар фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органларида никоҳдан ажратилади;
- б) содир қилган жинояти учун уч йилдан кам бўлмаган муддатга озодлиқдан маҳрум қилинган бўлса, ўртада вояга етмаган болалари борлигидан қатъи назар, эр-хотиндан бирининг аризасига кўра улар суд тартибида ажратилади;
- с) барча жавоблар тўғри;
- д) суд томонидан руҳияти бузилиши (руҳий касаллиги ёки акли заифлиги) сабабли муомалага лаёқатсиз деб топилган бўлса эр-хотиндан бирининг аризасига кўра улар суд тартибида ажратилади.

64. Суд никоҳдан ажратиш ҳақида ҳал қилув қарорини чиқариш пайтида никоҳдан ажратиш тўғрисидаги фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органининг гувоҳнома-си берилаётганда эр-хотиннинг ҳар иккаласи ёки улардан бири тўлайдиган давлат божининг қанча миқдорини белгилаши лозим?

- а) БХМнинг бир ярим бараваридан уч бараваригача (эр-хотиннинг биридан ёки уларнинг иккаласидан);
- б) БХМнинг уч ярим бараваридан тўрт бараваригача (эр-хотиннинг биридан ёки уларнинг иккаласидан);
- с) БХМнинг юз бараваридан уч юз бараваригача (эр-хотиннинг биридан ёки уларнинг иккаласидан);
- д) БХМнинг юз бараваригача (эр-хотиннинг биридан ёки уларнинг иккаласидан).

65. Никоҳга кириш вақтида ўз фамилиясини ўзгартирган эр (хотин) қачон никоҳгача бўлган фамилиясига қайтарил-ши мумкин?

- а) никоҳдан ажратиш тўғрисидаги қарор чиқарилаётганда; б) никоҳгача бўлган фамилия қайтарилмайди;
- с) никоҳдан ажратилгандан кейин суд тартибида;

д) никоҳдан ажратилишда ФХДЁ орани орқали.

66. Никоҳ қачондан бошлаб тугатилган ҳисобланади?

- а) фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органида никоҳдан ажратилганлик рўйхатга олинган кундан;
- б) суднинг ҳал қилув қарори эълон кундан;
- с) суднинг ҳал қилув қарори қонуний кучга кирган кундан;
- д) суд органларига никоҳдан ажратиш ҳақида ариза берилган кундан.

67. Хотиннинг бир ёшга етмаган фарзанди бўлиб, эр хотиннинг розилигисиз никоҳдан ажратиш ҳақидаги даъво аризаси билан судга мурожаат қилса, суд?

- а) аризани кўрмасдан қолдиради;
- б) аризани қайтаради;
- с) аризани қабул қилишни рад этади;
- д) иш юритишни тугатади.

68. Эр ва хотинни яраштириш учун муҳлат бериб, иш кўришни кейинга қолдириш тўғрисидаги суднинг ажрими устидан?

- а) шикоят бериш мумкин эмас;
- б) ўн кунлик муддат ичида хусусий шикоят бериш мумкин;
- с) йигирма кун муддат ичида апелляция шикояти бериш мумкин;
- д) бир йил давомида кассация шикояти бериш мумкин.

69. Тарафлар ярашганлиги муносабати билан суд иш юритишни тугатиш ҳақидаги ажрим чиқаргач, ушбу тарафлар никоҳдан ажратиш тўғрисидаги такрорий даъво аризаси билан мурожаат қилишга ҳақли бўладими?

- а) ажрим чиққан кундан эътиборан камида олти ой ўтгандан сўнг қабул қилиниши мумкин;
- б) ажрим қонуний кучга кирган кундан бошлаб, камида олти ой ўтгандан сўнг қабул қилиниши мумкин;

- с) тарафлар ярашганлиги муносабати билан суд иш юритишни тугатиш ҳақидаги ажрим чиқаргач, ушбу тарафлар никоҳдан ажратиш тўғрисидаги такрорий даъво аризаси билан муροжаат қилишга ҳақли эмас;
- д) ажрим қонуний кучга кирган куннинг эртасидан бошлаб, камида олти ой ўтгандан сўнг қабул қилиниши мумкин.

70. Никоҳдан ажратилган эр-хотиннинг биргаликдаги умумий мулкани бўлиш ҳақидаги талаблари учун белгиланган даъво муддатини аниқланг?

- а) даъво муддати белгиланмайди;
- б) бир йил;
- с) олти ой;
- д) уч йил.

71. Никоҳни ҳақиқий эмас деб топиш асоси нотўғри кўрсатилган қаторни танланг?

- а) никоҳланувчи шахслардан бири таносил касаллиги ёки одамнинг иммунитет танқислиги вируси (оив касаллиги) борлигини билган тарзда тузилган никоҳ;
- б) никоҳга киришувчи шахсларнинг лоақал биттаси руҳият бузилиши (руҳий касаллиги ёки ақли заифлиги) сабабли суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган шахслар ўртасида тузилган никоҳ;
- с) никоҳга киришувчи шахсларнинг лоақал биттаси рўйхатга олинган бошқа никоҳда турган шахслар ўртасида тузилган никоҳ;
- д) насл-насаб шажараси бўйича тўғри туташган қариндошлар ўртасида, туғишган ва ўғай ака-укалар билан опа-сингиллар ўртасида, шунингдек фарзандликка олувчилар билан фарзандликка олинганлар ўртасида тузилган никоҳ.

72. Боланинг отаси ёки онаси деб ёзилган шахс унга бундай ёзув маълум бўлган ёки маълум бўлиши лозим бўлган вақтдан эътиборан?

- а) никохни ҳақиқий эмас деб топиш ҳақида судга мурожаат қилишга ҳақли бўлади;
- б) никохда ажратиш суд тартибида кўриб чиқилади;
- с) бир йил мобайнида ана шу ёзув тўғрисида суд тартибида эътироз билдиришга ҳақлидир;
- д) олти ой мобайнида ана шу ёзув тўғрисида суд тартибида эътироз билдиришга ҳақлидир.

73. Ўзаро никохда бўлмаган вояга етмаган ота-она улардан бола туғилганда?

- а) уларнинг оналиги ва (ёки) оталиги белгиланиши мумкин;
- б) уларнинг оналиги ва (ёки) оталиги белгиланиши мумкин эмас;
- с) уларнинг оналиги ва (ёки) оталиги улар қонуний никохдан ўтгандан кейин белгиланиши мумкин;
- д) улар ўн олти ёшга тўлгандан кейин белгиланиши мумкин.

74. Ўн олти ёшга тўлмаган бола ўз фамилиясини ўзгартиришга ҳақлими?

- а) ўн ёшга тўлган боланинг исми ёки фамилиясини ўзгартиришга фақат унинг розилиги билан йўл қўйилади;
- б) ўн олти ёшга тўлмаган бола ўз фамилиясини ўзгартиришга ҳақли эмас;
- с) ота-онанинг биргаликдаги аризасига биноан фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органи томонидан ўзгартиришга ҳақли;
- д) васийлик ва ҳомийлик органининг розилиги билан ҳақли.

75. Никоҳ шартномаси қайси даврда тузилади?

- а) никоҳ шартномаси никоҳ давлат рўйхатига олингунига қадар тузилиши мумкин;
- б) никоҳ шартномаси никоҳ давлат рўйхатига олингунига қадар ҳам, шунингдек никоҳ даврида ҳам тузилиши мумкин;
- с) никоҳ шартномаси никоҳ даврида тузилиши мумкин;
- д) никоҳ шартномаси никоҳдан қонуний ажрашгандан кейин тузилиши мумкин.

76. Қайси ҳолларда эр-хотиннинг ўзаро розилиги билан фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органларида никоҳдан ажратилади?

- а) эр-хотиндан бири суд томонидан бедарак йўқолган деб топилган бўлса;
- б) вояга етган болалари бўлмаган эр-хотин никоҳдан ажратиш-га ўзаро рози бўлсалар;
- с) эр ёки хотинга моддий таъминот бериш тўғрисида ёки уларнинг биргаликдаги умумий мулки бўлган мол-мулкни бўлиш тўғрисида низо бўлган тақдирда;
- д) вояга етмаган болалари бўлмаган эр-хотин никоҳдан ажратишга ўзаро рози бўлсалар.

77. Қачондан бошлаб никоҳ ҳақиқий эмас деб топилади?

- а) суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилган никоҳ суд қарори қонуний кучга киргандан сўнг ҳақиқий эмас деб ҳисобланади;
- б) суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилган никоҳ тузилган вақтидан бошлаб ҳақиқий эмас деб ҳисобланади;
- с) суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилган никоҳ суд қарори чиқарилгандан бошлаб ҳақиқий эмас деб ҳисобланади;
- д) суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилмаган никоҳ тузилган вақтидан бошлаб ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.

78. Қуйидагилардан қайси суд ҳал қилув қарорлари дарҳол ижрога қаратилади?

- а) фуқароларни бинодан кўчириш тўғрисидаги;
- б) никоҳдан ажратиш тўғрисидаги;
- с) алимент ундириш тўғрисидаги;
- д) мол-мулкни бўлиш тўғрисидаги.

79. Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув қайси орган томонидан ҳал этилади?

- а) нотариал идоралар томонидан;
- б) фақат суд органлари томонидан;

- с) ижтимоий таъминот органлари томонидан;
- д) ФХДЁ органлари томонидан.

80. Алимент ундириш тўғрисидаги суд буйруғини бериш тўғрисидаги ариза учун қанча миқдорда давлат божи тўланади?

- а) суд буйруғини берганлик учун давлат божи ундирилмайди;
- б) судга даъво билан умумий тартибда мурожаат қилганда низолашилаётган сумма асосида ҳисоблаб чиқилган ставканинг йигирма беш фоизи миқдорида давлат божи тўланади;
- с) қонун ҳужжатларида даъво иши юритиш учун белгиланган тартибда ва миқдорда давлат божи ундирилади;
- д) судга даъво билан умумий тартибда мурожаат қилганда низолашилаётган сумма асосида ҳисоблаб чиқилган ставканинг эллик фоизи миқдорида давлат божи тўланади.

81. Алимент ундириш тўғрисида суд буйруғи қанча муддатда чиқарилади?

- а) ариза судга келиб тушган кундан эътиборан беш кун ичида;
- б) ариза судга келиб тушган кундан эътиборан уч кун ичида; с) ариза судга келиб тушган кундан эътиборан ўн кун ичида;
- д) ариза судга келиб тушган кундан эътиборан ўн беш кун ичида.

82. Қуйидаги қайси ҳолларда болалар таъминоти учун алимент ундириш тўғрисидаги ишлар никоҳдан ажратиш тўғрисидаги ишдан алоҳида кўрилади?

- а) агар жавобгар туғилиш тўғрисидаги ёзувларни қайд қилиш дафтаридаги отаси ёки онаси деган ёзувга эътироз билдирса;
- б) агар жавобгар алимент ундириш тўғрисидаги талабни рад қилса;
- с) агар боланинг таъминоти учун вақтинчалик алимент ундириш талаб этилса;

д) болалар таъминоти учун алимент ундириш тўғрисидаги ишлар никоҳдан ажратиш тўғрисидаги ишдан алоҳида кўри-лиши мумкин эмас.

83. Қуйидаги қайси иш бўйича процессуал ҳуқуқий вори-сликка йўл қўйилмайди?

- а) алимент ундириш тўғрисидаги ишлар бўйича;
- б) уй-жойга доир низоли ишлар бўйича;
- с) меросга доир ишлар бўйича;
- д) етказилган зарарни ундириш тўғрисидаги ишлар бўйича.

84. Суд буйруғи чиқариш тўғрисидаги аризада вояга етмаган болалар учун алимент ундириш талабида ўтган давр учун ҳам алимент ундириш талаби қўйилган бўлса?

- а) тўғри жавоб йўқ;
- б) суд талаб берилган кундан бошлаб алимент ундириш ҳақида суд буйруғи беради ва ўтган давр учун алимент ундириш қисмини эса қаноатлантиришни рад этади;
- с) қаноатлантирилиши мумкин;
- д) ўтган давр учун алимент ундириш қисми бўйича эса ундирувчига даъво тартибида судга мурожаат қилиш ҳуқуқини тунтиради.

85. Суд буйруғи бекор қилинган тақдирда тўланган давлат божи?

- а) тўғри жавоб йўқ;
- б) умуман қайтариб берилмайди;
- с) ундирувчи қарздорга нисбатан даъво иши юритиш тартибида ариза билан судга мурожаат этган тақдирда тўланиши лозим бўлган бож ҳисобига ўтказилади;
- д) қайтариб берилади.

86. Судья ўз ажрими билан қайси ҳолларда алимент ундириш тўғрисидаги суд буйруғини бекор қилиши шарт?

- а) агар ўн кунлик муддатда қарздор томонидан арз қилинган талабга нисбатан эътироз берилса;
- б) агар ўн кунлик муддатда қарздор томонидан арз қилинган талабга нисбатан шикоят берилса;
- с) агар ўн беш кунлик муддатда қарздор томонидан арз қилинган талабга нисбатан эътироз берилса;
- д) тўғри жавоб йўқ.

87. Қарздор қанча муддат ичида алимент ундириш тўғрисидаги суд буйруғи устидан эътироз билдиришга ҳақли?

- а) суд буйруғи нусхасини олган кундан эътиборан уч кунлик муддатда;
- б) суд буйруғи чиқарилган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда;
- с) суд буйруғи чиқарилган кундан эътиборан беш кунлик муддатда;
- д) суд буйруғининг кўчирма нусхасини олган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда.

88. Фуқаролик процессида қуйидаги қайси ҳолатларда суд буйруғи чиқарилиши мумкин эмас?

- а) вояга етмаган фарзанд таъминоти учун қатъий суммада алимент ундириш ҳақидаги талаб;
- б) ёзма шартномага асосланган сафарбарлик чақирув резервида хизматни ўташ учун пул бадалини ундириш ҳақидаги талаб;
- с) ҳисобланган лекин ходимга тўланмаган тўловларни ундириш ҳақидаги талаб;
- д) коммунал хизматлар тўлови бўйича қарзни ундириш ҳақидаги талаб.

89. Алимент ундириш юзасидан буйруқ тартибида иш юриштида тарафлар сифатида кимлар иштирок этади?

- а) кредитор ва жавобгар; б) ундирувчи ва қарздор; с) даъвогар ва жавобгар; д) даъвогар ва қарздор.

90. Никоҳдан ажралиш учун аниқ асослар Оила кодексига мустаҳкамлаб қўйилганми?

- а) йўқ;
- б) ҳа;
- с) аниқ асослар қилиб эр-хотинларнинг никоҳдан ажралиши учун ўзаро розиликлари белгилаб қўйилган;
- д) никоҳдан ажралиш учун аниқ асос бўлиб, эр-хотинларнинг муомалага лаёқатсиз деб топилиши ёки муомала лаёқати чекланиши ҳисобланади.

91. Диний расм-русумларга биноан тузилган никоҳ ҳуқуқий аҳамиятга эгами?

- а) қонун билан тан олинмайди;
- б) диний расм-русумларга биноан тузиладиган никоҳ никоҳланувчи шахсларнинг ихтиёри бўлиб ҳисобланади;
- с) эга;
- д) эр-хотинлик ҳуқуқ ва мажбуриятларини келтириб чиқармайди.

92. Никоҳ тузишга монелик қиладиган ҳолатлар нималар?

- а) никоҳ ёшига етмаслик;
- б) никоҳ тузиш учун ўзаро розиликнинг мавжуд бўлмашиги;
- с) лоақал биттаси руҳият бузилиши (руҳий касаллиги ёки ақли заифлиги) сабабли суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган бўлса;
- д) сохта никоҳ.

93. Никоҳ қачон ҳақиқий эмас деб топилади?

- а) никоҳ тузиш тартиби ва шартлари бузилиб тузилган тақдирда;
- б) эр-хотин ёки улардан бири оила қуриш мақсадини кўзламай никоҳ қайд қилдирганда;
- с) никоҳланувчи шахслар тиббий кўрикдан ўтмаганида;
- д) никоҳ шартномаси белгиланган тартибда тузилмаганда.

94. Оилавий муносабатлардан келиб чиқадиган талабларга нисбатан?

- а) даъво муддати жорий қилинмайди;
- б) уч йиллик муддатдаги даъво муддати жорий қилинади;
- с) даъво муддати жорий қилинади;
- д) умумий асосларга кўра фуқаролик кодекси нормаларида белгиланиб қўйилган даъво муддати тадбиқ этилади.

95. Никоҳдан ажралган эр ва хотиннинг умумий мол-мулкни бўлиш тўғрисидаги талабларига нисбатан даъво муддати қўлланиладими?

- а) даъво муддати жорий қилинмайди;
- б) уч йиллик даъво муддати қўлланилади;
- с) бир йиллик даъво муддати қўлланилади;
- д) икки йиллик даъво муддати қўлланилади.

96. Оила ҳуқуқининг манбалари бу?

- а) оилавий-ҳуқуқий муносабатларни мустаҳкамловчи ва ҳуқуқий тартибга солувчи ҳуқуқий нормалар йиғиндиси;
- б) Қонун билан белгиланиб қўйилган оилавий-ҳуқуқий муносабатларни тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар;
- с) Оила кодекси, ФХДҚ этиш қоидалари, Олий Суд Пленумининг никоҳ ва оила масалалари бўйича қарорлари;
- д) Фақатгина Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Президент фармонлари, Вазирлар маҳкамасининг қарорлари, Давлат дастурлари.

97. Эр-хотиннинг шахсий ҳуқуқ ва мажбуриятлари бу?

- а) оилада эр ва хотиннинг тенглиги, фамилия танлаши, болалар тарбияси ва оила турмуш масалаларини ҳал қилиши, машғулот турини, касб ва турар жой танлаш ҳуқуқлари;
- б) эр-хотиннинг оилада тенглиги;
- с) фақатгина эр ёки хотинга тегишли бўлган уларнинг шахсий ҳуқуқ ва мажбуриятлари;

д) никоҳ шартномасида белгиланиб қўйилган шахсий ҳуқуқ ва мажбуриятлари киради.

98. Эр-хотиннинг мулкӣ ҳуқуқ ва мажбуриятлари қандай асосларда вужудга келади?

- а) фақатгина қонун асосида;
- б) қонун ва шартнома асосида;
- с) ўзаро розилик асосида;
- д) никоҳ шартномаси асосида.

99. Тўйга кетган сарф-харажатлар ундириладими?

- а) ҳар қандай ҳолатда етказилган зарар ундирилади;
- б) никоҳдан ажратиш тўғрисидаги иш кўриб чиқиладиганида тўйни ўтказишга кетган сарф-харажатларни ундириш ҳақидаги талаблар қаноатларни қилмаслиги белгиланиб қўйилган;
- с) фақатгина суд тартибида ундирилади;
- д) эр ёки хотиндан белгиланган миқдорда ундирилади.

100. Неча ёшга тўлган боланинг фарзандликка олиш учун розилиги талаб қилинади?

- а) фарзанд неча ёш бўлишидан қатъи назар розилиги талаб қилинади;
- б) ўн ёшга тўлган;
- с) фарзандликка олинадиган боланинг розилиги умуман талаб қилинмайди;
- д) ўн икки ёшга тўлган.

101. Бир умумий учинчи шахсдан келиб чиққан шахслар?

- а) қариндошлар;
- б) ён шажара бўйича қариндошлар;
- с) тўғри шажара бўйича қариндошлар;
- д) учинчи даражадаги қариндош.

102. Болаларга бағишланган хайрия фаолиятлари кимлар томонидан рағбатлантиради?

- а) Давлат;
- б) Васийлик ва ҳомийлик органи;
- с) Ҳокимликлар;
- д) Молия вазирлиги.

103. Эр-хотиннинг ҳар бирининг хусусий мулкига нималар киради?

- а) никоҳгача бўлган даврда орттирилмаган барча мулклар;
- б) фақатгина уй-жойлар, дала ҳовлилар, автомашина, кварти-ра ва бошқалар кимнинг номига расмийлаштирилган бўлса, ўшанинг хусусий мулки ҳисобланади;
- с) улар томонидан фойдаланиладиган ва тасарруф этиладиган ҳар қандай мол-мулклар;
- д) никоҳга қадар эр ёки хотинга тегишли бўлган ва уларга ме-рос, ҳадя тариқасида берилган ҳар қандай мол-мулклар, шунингдек келиннинг сепи ва бошқалар фақатга эр ёки хотинга тегишли бўлиб, уларнинг хусусий мулки ҳисобланади.

104. Никоҳ шартномасида шахсий номулккий муносабатлар акс этадими?

- а) йўқ акс этмайди;
- б) ҳа акс этади;
- с) акс этиши мумкин ва шартнома ҳақиқий деб тан олинади;
- д) эр-хотинларнинг келишувига биноан акс этирилиши мумкин.

105. Никоҳ бу?

- а) никоҳланувчи шахслар ўртасидаги битим;
- б) никоҳланувчи шахслар ўртасидаги келишув;
- с) икки жинсдаги шахсларнинг ўзаро розилик асосида тузадиган иттифоқи;
- д) никоҳланувчи шахслар ўртасидаги шартнома.

106. Никоҳнинг тугатилиши учун асос бўлиб нима хизмат қилади?

- а) суд тартибида никоҳдан ажралиш;
- б) эр-хотиндан бирининг вафоти ёки вафот этган деб эълон қилиниши, шунингдек муомалага лаёқатсиз деб топилган шахснинг васийси берган аризасига мувофиқ ажралиш йўли билан тугатилади;
- с) эр ёки хотининг муомала лаёқатининг чекланиши;
- д) ўзаро розилик асосида ажралиш натижасида тугалланади.

107. Ота-она ўз болаларининг ҳаёти ёки соғлиғига ёхуд эри (хотини)нинг ҳаёти ёки соғлиғига қарши қасддан жиноят содир қилган бўлса?

- а) васийлик ва ҳомийлик бўлими томонидан жазоланиши мумкин;
- б) ўз фарзандидан қоладиган меросдан маҳрум қилиниши мумкин;
- с) давлат томонидан ижтимоий ҳимояланиш ҳуқуқидан маҳрум қилиниши мумкин;
- д) ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиниши мумкин.

108. Қайси касалликлар бўйича никоҳланувчи шахслар тиббий кўрикдан ўтадилар?

- а) руҳий;
- б) психик, наркологик, ўпка, оитс, тери таносил касалликлари бўйича;
- с) жинсий;
- д) тиббий кўрикдан ўтиш ихтиёрий ҳисобланади.

109. Оила ҳуқуқи нормаларига биноан шахсга берилган тўла муомала лаёқати қачон бекор қилинади?

- а) никоҳга монелик қиладиган ҳолатлар асосида тузилган никоҳга кирилганда;
- б) никоҳ тугатилганда;
- с) никоҳдан ажралганда;
- д) никоҳ ҳақиқий эмас деб топилганда.

110. Оила ҳуқуқининг предметини нима ташкил этади?

- а) оила аъзолари ўртасидаги мулккий муносабатлар;
- б) оила аъзолари ўртасидаги шахсий ҳамда мулккий муносабатлар;
- с) оила аъзолари ўртасидаги шахсий муносабатлар;
- д) оила аъзоларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари.

111. Кимнинг рухсати билан никоҳ ёши бир йилга қисқартирилиши мумкин?

- а) васийлик ва ҳомийлик органининг розилиги билан;
- б) туман, шаҳар ёки туманлараро судининг қарори билан;
- с) туман ёки шаҳар ҳокимининг қарори билан;
- д) ота-онанинг розилиги билан.

112. Ота-она ва болалар ўртасидаги мулккий ҳуқуқ ва мажбуриятлар нималардан иборат?

- а) ота-оналар ва болаларнинг алоҳида-алоҳида, умумий ва хусусий мулкларидан;
- б) фақатгина хусусий мулкларидан;
- с) умумий ва биргаликдаги улушли мулклардан;
- д) тўғри жавоб кўрсатилмаган.

113. Алимент ҳуқуқ ва мажбуриятлари кимлар ўртасида вужудга келади?

- а) вояга етмаган болалар ва ота-оналар ўртасида;
- б) ота-оналар ва болалар ўртасида, эр-хотинлар ва собиқ эр-хотинлар ўртасида, қариндошлар ва бошқа шахслар ўртасида;
- с) фақатгина ота-оналар ва бошқа қариндошлар ўртасида;
- д) ўғай ота ва ўғай ўғил қизлар ўртасида.

114. Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни жойлаштириш шакллари қандай?

- а) оилага тарбияга бериш, фарзандликка бериш, васийлик ва ҳомийлик тайинлаш ва ҳ.к;
- б) қариндошларникига жойлаштириш;
- с) оилага тарбияга бериш;

д) фақатгина фарзандликка бериш.

115. Вояга етмаган боланинг фамилиясини ўзгартиришга қачон рухсат берилади?

- а) Халқ таълими бўлимлари томонидан;
- б) Туман Ички ишлар бўлими томонидан;
- с) Фамилия, исм ва ота исмини ўзгартириш ҳақидаги аризалар ариза берувчи 16 ёшга тўлгач турар жойдаги ФХДЁ органи томонидан кўриб чиқилади;
- д) Ота-онанинг рухсати билан.

116. Кимларга нисбатан васийлик ва ҳомийлик белгиланади?

- а) 14 ёшгача бўлга вояга етмаганларга ва суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилганларга нисбатан васийлик, 14 ёшдан 18 ёшгача бўлганлар ва суд томонидан муомала лаёқати чекланган деб топилганларга нисбатан ҳомийлик белгиланади;
- б) 10 ёшга тўлганларга нисбатан васийлик, 14 ёшдан ҳомийлик белгиланади;
- с) васийлик муомалага лаёқатсиз шахсларга, ҳомийлик эса муомала лаёқати чекланганларга нисбатан белгиланади;
- д) васийлик ва ҳомийлик органининг қарори билан ҳал қилинади.

117. Фуқаролиги бўлмаган шахслар ўртасида никоҳ муносабатига киришга йўл қўйиладими?

- а) Консуллик органининг рухсати билан йўл қўйилади;
- б) Ўзбекистон Республикаси Оила кодекси, фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш қоидаларига биноан никоҳ тузишга йўл қўйилади;
- с) ҳа мумкин; д) мумкин эмас.

118. Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш мажбурийми?

- а) 2004 йилнинг 1 январидан бошлаб мажбурий;
- б) мажбурий эмас;
- в) туман ёки шаҳар ҳокимининг талаби билан мажбурий равишда ўтказилади;
- д) фақатгина никоҳланувчи шахсларнинг талаби билан амалга оширилади.

119. Озодликдан маҳрум этилган шахслар билан никоҳ муносабатига киришиш мумкинми?

- а) никоҳ муносабатига кирувчи шахсларнинг талаби билан;
- б) ҳа албатта мумкин;
- в) мумкин эмас, сабаби бунинг иложи йўқ;
- д) фақатгина жазони ижро этиш муассасининг раҳбарининг розилиги билан.

120. Қайси ҳолларда ФХДЁ органидан никоҳдан ажратилди?

- а) тенглик, розилик, мулкӣ низоларнинг мавжуд бўлмаслиги, вояга етмаган болалар бўлмаган тақдирдагина;
- б) ўртада вояга етмаган болалар бўлмаслиги;
- в) эр-хотиннинг талаби билан;
- д) ота-онанинг талаби билан.

121. Қайси органлар васийлик ва ҳомийлик органлари бўлиб ҳисобланади?

- а) Судлар;
- б) Халқ таълими, ижтимоӣ таъминот ва соғлиқни сақлаш бўлимлари;
- в) Фуқароларни ўзини ўзи бошқариш органлари;
- д) Ҳокимликлар.

122. Никоҳ сўзи нимани англатади?

- а) никоҳ сўзи арабча сўздан олинган бўлиб, қўшилиш деган маънони англатади;
- б) никоҳ сўзи оила қуриш деган маънони англатади;

- с) никоҳ сўзи эр-хотинлик муносабатини билдиради;
- д) оила деган маънони.

123. Никоҳ тузишга монельлик қилувчи ҳолатларни аниқланг?

- а) эр-хотиннинг қариндош эканлиги ва лоақал биттаси руҳият бузилиши (руҳий касаллиги ёки ақли заифлиги сабабли суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган шахслар;
- б) никоҳга кираётганлардан бирининг чет фуқароси эканлиги; с) никоҳланувчиларнинг тўғри шажара бўйича қариндош эканлиги;
- д) никоҳга кираётганларнинг ота-онасининг норозилиги.

124. Васийлик неча ёшгача бўлган шахсларга белгиланади?

- а) 14 ёшгача;
- б) 6-12 ёшгача;
- с) 5-14 ёшгача;
- д) 10-16 ёшгача бўлган болаларга.

125. Қуйидагилардан кимлар васий бўлиб тайинланиши мумкин эмас?

- а) ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган ёки ота-оналик ҳуқуқлари чекланган шахслар;
- б) муқаддам жиноят содир этганлар;
- с) маъмурий жазо чораси қўлланилган шахслар;
- д) қариндошларидан бошқа шахслар мумкин эмас.

126. Қуйидаги ҳолатлардан қайси бири ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этишга асос бўлмайди?

- а) ота-оналардан бирининг узоқ вақт сафарда бўлиши;
- б) ота-онадан бирининг сурункали ичкиликбозликка берилганлиги;
- с) болалари билан ўта шафқатсиз муомалада бўлиши;
- д) ота-оналик мажбуриятларини бажаришдан бўйин товлаши.

127. Қуйидаги ҳолатлардан қайсилари шахсни ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилишга сабаб бўлмайди?

- а) ўз болаларининг ҳаёти ёки соғлиғига ёхуд эри (хотини)нинг ҳаёти ёки соғлиғига қарши қасддан жиноят содир қилган бўлса;
- б) эҳтиётсизлик оқибатида жиноят содир этганлар;
- с) ота оналик ҳуқуқини суиистеъмол қилса, болаларга нисбатан шафқатсиз муомалада бўлса, жумладан жисмоний куч ишлатса ёки руҳий таъсир кўрсатса;
- д) ота-оналик мажбуриятларини бажаришдан бош тортса, шу жумладан алимент тўлашдан бўйин товласа.

128. Неча ёшдан бошлаб вояга етмаганлар мустақил судга муурожаат қилишлари мумкин?

- а) 16 ёшдан;
- б) 12 ёшдан;
- с) 10 ёшдан;
- д) 14 ёшдан.

129. Бола тушунчаси неча ёшгача бўлган болалар назарда тутилади?

- а) 18 ёш;
- б) 16 ёш;
- с) 14 ёш;
- д) 20 ёш.

130. Қуйидаги принциплардан қай бири Ўзбекистон Республикаси Оила кодексига назарда тутилмаган?

- а) болаликнинг муҳофаза қилиниши;
- б) оилавий муносабатларда фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилиги;
- с) эркак ва аёлнинг тенг ҳуқуқлилиги;
- д) демократизм принципи.

131. Оилавий муносабатларни тартибга солишда қандай ҳолатларда маҳаллий урф-одат ва анъаналар қўлланилади?

- а) оила қонунчилига кўра бундай ҳолатлар назарда тутилмаган;
- б) оилавий муносабатларни тартибга солишга оид нормалар бўлмаганда,
ҳар қандай ҳолларда;
- с) вояга етмаганлар манфаатларига доир муносабатларни тартибга солишда;
- д) маҳаллий урф-одат ва анъаналар ҳар доим қўлланилади.

132. Қуйидагилардан кимларга ҳомий белгиланмайди?

- а) соғлиғининг ҳолатига кўра мустақил равишда ўз ҳуқуқларини амалга ошира олмайдиганларга;
- б) муомала лаёқати чекланганларга;
- с) етим болаларга;
- д) муомалага лаёқатсизларга.

133. Ўзбекистон Республикасида қачон «Оила йили» деб эълон қилинган?

- а) 1998 йил;
- б) 1999 йил;
- с) 2001 йил;
- д) 1994 йил.

134. Эр-хотин ўртасида қачондан бошлаб ҳуқуқ ва мажбуриятлар вужудга келади?

- а) никоҳ ФХДЁ органларида рўйхатга олинган пайтдан бошлаб;
- б) никоҳдан ўтиш учун фхдёга ариза берилган кундан бошлаб;с) никоҳ тузилганлиги тўғрисидаги никоҳ гувоҳномасини қўллариغا олган кундан бошлаб;
- д) никоҳланувчилар тиббий кўрикдан ўтиб, бу борадаги ҳужжатларни тақдим этган пайтларидан бошлаб.

135. Вояга етмаган неча ёшдан ота-оналик ҳуқуқини мустақил амалга оширадилар?

- а) 16 ёш;
- б) 14 ёш;

- с) 15 ёш;
- д) 17 ёш.

136. Қуйидагилардан кимлар фарзандликка олиши мумкин?

- а) ота-оналик ҳуқуқи чекланган шахслар;
- б) эҳтиётсизликдан содир қилган жиноятлари учун илгари ҳукм қилинганлар;
- с) асаб касалликлари билан рўйхатда турувчилар;
- д) муомала лаёқати чекланган деб топилганлар.

137. Жинс ўзгарганда далолатнома ёзувига тузатиш киритиш фақат?

- а) Ўзбекистон Республикасининг Бош прокуратура органларининг хулосасига асосан амалга оширилади;
- б) Соғлиқни сақлаш органларининг хулосасига асосан амалга оширилади;
- с) Ички ишлар органларининг хулосасига асосан амалга оширилади;
- д) Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлиги органларининг хулосасига асосан амалга оширилади.

138. Оилага тарбияга олинган болаларга қуйидаги ҳуқуқлардан қайси бири тегишли эмас?

- а) тутинган ота-онасининг фарзандлари билан бир қаторда мерос олиш;
- б) пенсия, ижтимоий тўловларни олиш;
- с) уй-жойга бўлган мулк ҳуқуқи, нафақа олиш;
- д) қариндошлар билан кўришиш ҳуқуқи, уй-жой олиш ҳуқуқи.

139. Ота-онадан вояга етмаган икки бола учун алиментнинг миқдори қайси жавобда туғри кўрсатилган?

- а) қарздор даромадининг $1/2$ қисми;
- б) қарздор даромадининг $1/3$ қисми;
- с) қарздор даромадининг $1/4$ қисми;
- д) қарздор даромадининг эллик фоизи.

140. Туғишган ака-ука ва опа-сингил қариндошликнинг ..... даражасида, тоға ва амаки, амма ва холла ўз жиянлари билан қариндошликнинг ....., даражасида турадилар?

- а) иккинчи ...учинчи;
- б) биринчи ..... иккинчи;
- с) учинчи ..... тўртинчи;
- д) тўртинчи ...бешинчи.

141. Суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилган никоҳ?

- а) никоҳ тузилган вақтидан бошлаб ҳақиқий эмас деб топилади;
- б) никоҳдан ўтишга ариза берилган кундан бошлаб ҳақиқий эмас деб топилади;
- с) ҳақиқий эмаслиги аниқланган кундан бошлаб ҳақиқий эмас деб топилади;
- д) бу ҳақида бошқаларга маълум бўлган кундан бошлаб ҳақиқий эмас деб топилади.

142. Никоҳни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида суд чиқарган ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, унинг нусхаси қанча муддатда қаерга юборилади?

- а) 7 кун муддатда тарафларга;
- б) 10 кун муддат ичида ФҲДЁ оганига;
- с) 15 кун ичида маҳалла қўмитасига;
- д) 20 кун муддат ичида тарафларга.

143. Агар суд ота-она ҳам, болани ўз қарамоғига олган шахс ҳам болага лозим даражада тарбия беришни ҳамда уни камолотга етказишни таъминлай олмайдилар деб топса, болани?

- а) васийлик ва ҳомийлик органига олиб беради;
- б) унинг бобо-бувисига олиб беради;
- с) яқин қариндошларига олиб беради;
- д) меҳрибонлик уйларига олиб беради.

144. Суд қанча вақт мобайнида ота-оналик ҳуқуқидан махрум қилиш ҳақидаги ҳал қилув қарорининг кўчирмасини фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органига юбориши шарт?

- а) ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин уч кун ичида;
- б) ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин беш кун ичида;
- с) ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин ўн кун ичида;
- д) ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин дарҳол.

145. Кимлар фарзандликка олишни бекор қилишни талаб этиш ҳуқуқига эга?

- а) ота-онаси, васийлик ва ҳомийлик органи, прокурор;
- б) фақат прокуратура;
- с) фақат боланинг ўз ота-онаси;
- д) фақат вояга етмаганлар иши билан шуғулланувчи комиссиялар.

146. Қуйидаги қайси иш ёпиқ суд мажлисида кўрилиши мумкин?

- а) ходимни ишга тиклаш тўғрисидаги;
- б) фарзандликка олиш тўғрисидаги;
- с) қариндошлик фактини белгилаш тўғрисидаги;
- д) фуқарони муомала лаёқатини чеклаш тўғрисидаги.

147. Никоҳнинг ҳақиқий эмас деб топилиши шундай никоҳдан туғилган ёки никоҳ ҳақиқий эмас деб топилган кундан кейин?

- а) уч юз кун ичида туғилган болаларнинг ҳуқуқларига таъсир этмайди;
- б) уч юз олтмиш беш кун ичида туғилган болаларнинг ҳуқуқларига таъсир этмайди;

- с) тўқсон кун ичида туғилган болаларнинг ҳуқуқларига таъсир етмайди;
- д) бир юз йигирма кун ичида туғилган болаларнинг ҳуқуқларига таъсир етмайди.

148. Оилавий муносабатларда даъво муддатини қўллашда суд?

- а) Ўзбекистон Республикасининг фуқаролик кодекси талабларига амал қилади;
- б) Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси талабларига амал қилади;
- с) Ўзбекистон Республикасининг оила кодекси талабларига амал қилади;
- д) Васийлик ва ҳомийлик тўғрисидаги Низом талабларига амал қилади.

149. Фамилия танлаш ҳуқуқи?

- а) эрга тегишли бўлган шахсий ҳуқуқ ҳисобланади;
- б) эр ва хотинга тегишли бўлган шахсий ҳуқуқ ҳисобланади;
- с) хотинга тегишли бўлган шахсий ҳуқуқ ҳисобланади;
- д) фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд қилиш органининг рухсати билан.

150. Ўн ёшга тўлган вояга етмаган боланинг исми ёки фамилиясини ўзгартириш учун?

- а) ФХДЁ органининг розилиги керак;
- б) хокимиятнинг розилиги керак;
- с) ота-онасининг розилиги керак;
- д) боланинг розилиги керак.

151. Берилган ҳоллардан қайси бири ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этишга асос бўла олмайди?

- а) ота ёки онаси қасал бўлса;
- б) ота-оналик мажбуриятларни бажаришдан бош тортилса;
- с) алимент тўлашдан бўйин товласа;

д) муттасил ичкиликбозлик ёки гиёҳвандликка мубтало бўлса.

152. Оилавий ҳуқуқлар ким томонидан ҳимояланади?

- а) фуқаролар томонидан;
- б) суд томонидан;
- с) фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд қилиш органлари томонидан;
- д) меҳнат жамаоиси томонидан.

153. Кўрсатилган ҳоллардан қайси бири ариза берилган кунининг ўзида никоҳ тузишга асос бўла олмайди?

- а) бола туғилиши;
- б) тўй базми шу кунга тайинланганлиги;
- с) хомиладорлик;
- д) бир тарафнинг касаллиги.

154. Никоҳ ёши кўпи билан қанчага ва ким томонидан камайтирилиши мумкин?

- а) Туман ва шаҳар ҳокимининг қарори билан ярим йил;
- б) Туман ва шаҳар ҳокимининг қарори билан икки йил;
- с) Туман ва шаҳар ҳокимининг қарори билан бир йил;
- д) Туман ва шаҳар ҳокимининг қарори билан олти ой.

155. Қуйида кўрсатилган ҳолатлардан қайси бир никоҳланувчи шахслар томонидан никоҳни қайд этишда бериладиган аризанинг мазмунига киритилмайди?

- а) яшаш жойи;
- б) соғлиги ҳақида маълумот;
- с) никоҳланувчиларнинг туғилган вақти;
- д) никоҳланувчиларнинг ёши.

156. Эр ёки хотиннинг розилиги олинмаган бўлса эр ёки хотин битимни ҳақиқий эмас деб топиш талаби билан?

- а) Битим амалга оширилганлигини билган ёки билиши лозим бўлган кундан бошлаб икки йил давомида мурожат қилади;

- б) битим амалга оширилганлигини билган ёки билиши лозим бўлган кундан бошлаб уч йил давомида мурожат қилади;
- с) битим амалга оширилганлигини билган ёки билиши лозим бўлган кундан бошлаб бир йил давомида мурожат қилади;
- д) битим амалга оширилганлигини билган ёки билиши лозим бўлган кундан бошлаб олти ой давомида мурожат қилади.

157. Никоҳни ҳақиқий эмас деб топиш?

- а) Суд тартибида ҳал қилинади;
- б) Прокуратура органлари томонидан ҳал қилинади;
- с) Васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан ҳал қилинади;
- д) Фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд қилиш органлари томонидан ҳал қилинади.

158. Шахсий мол-мулкка кирмайдиган мол-мулкни кўрсатинг?

- а) эр-хотиннинг никоҳга қадар ўзига тегишли бўлган мол-мулки;
- б) эр-хотиннинг зебу-зийнатлари;
- с) эр-хотиннинг кийим кечаклари;
- д) барча жавоблар нотўғри.

159. Никоҳдан ажралган эр ва хотиннинг умумий мол-мулкни бўлиш тўғрисидаги талабларига нисбатан?

- а) уч йиллик даъво муддати қўлланилади;
- б) бир йиллик даъво муддати қўлланилади;
- с) олти ойлик муддати қўлланилади;
- д) оилавий муносабатларга даъво муддати қўлланилмайди.

160. Никоҳ шартномаси?

- а) тузилганидан сўнг уч йил давомида келишилган ҳолда;
- б) исталган вақтда ўзаро келишилган ҳолда ўзгартирилиши ва бекор қилиниши мумкин;
- с) эр-хотин вафот этса;
- д) тузилганидан сўнг бир йил давомида келишилган ҳолда.

161. Ота-оналик ҳуқуқлари ва мажбуриятлари қачон тугайди?

- а) 18 га тўлмасдан тўла муомала лаёқатига эга бўлганда;
- б) Вояга етмаган шахс эмансипация қилинганда;
- с) Вояга етмаган шахс никоҳга кирганда;
- д) Барча жавоблар тўғри.

162. Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ота-она қайси болага нисбатан ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган бўлса шу болага нисбатан?

- а) барча жавоблар тўғри;
- б) алимент тўлаш мажбуриятидан озод бўлади;
- с) қариндошлик ҳуқуқларидан маҳрум бўлади;
- д) ундан таъминот олиш ҳуқуқларидан маҳрум бўлади.

163. Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ота-онанинг (улардан бирининг) бундан кейин бола билан биргаликда яшаш-яшамаслик масаласи?

- а) суд томонидан ҳал қилинади;
- б) прокуратура органлари томонидан ҳал қилинади;
- с) васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан ҳал қилинади;
- д) ҳокимият органлари томонидан ҳал қилинади.

164. Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ота-онанинг (улардан бирининг) бундан кейин бола билан биргаликда яшаш-яшамаслик масаласи қайси қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал қилинади?

- а) васийлик ва ҳомийлик тўғрисидаги низомга асосан;
- б) уй-жой қонунчилиги;
- с) оила қонунчилиги;
- д) фуқаролик қонунчилиги.

165. Ота-онаси (улардан бири) ўзига нисбатан ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган бола, агар у фарзандликка

олинган бўлса ... Нуқталар ўрнига тўғри бўлмаган бандни танланг?

- а) ота (она)си ва бошқа қон-қариндошлари билан туғишганлик фактига асосланган барча мулкый ҳуқуқларини йўқотади;
- б) тўғри бўлмаган банд йўқ, барча жавоблар тўғри;
- с) ота (она)си ва бошқа қон-қариндошларидан мерос олиш ҳуқуқини сақлаб қолади;
- д) турар жойга бўлган мулк ҳуқуқини ёки турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини йўқотади.

166. Суд томонидан ота-оналик ҳуқуқи чекланган ота-онанинг боласи билан кўришиши?

- а) суд тартибида ҳал қилинади;
- б) васийлик ва ҳомийлик органининг розилиги билан рухсат берилиши мумкин;
- с) рухсат берилмайди;
- д) рухсат берилиши мумкин.

167. Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш тўғрисидаги ишлар билан биргалликда кўрилиши мумкин бўлган даъво талабини кўрсатинг?

- а) маънавий зарарни ундириш тўғрисидаги даъво;
- б) турар-жойдан кўчириш тўғрисидаги даъво;
- с) никоҳдан ажратиш тўғрисидаги даъво;
- д) оталикни белгилаш тўғрисидаги даъво.

168. Боланинг ҳаёти ва соғлиғи бевосита хавф остида қолганда болани зудлик билан олиш ваколати қайси органнинг тегишли ҳужжатига асосан амалга оширилади?

- а) фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг тегишли ҳужжатига асосан;
- б) васийлик ва ҳомийлик органининг тегишли ҳужжатига асосан;
- с) бола яшайдиган ҳудуддаги ҳокимнинг ҳужжатига асосан;д) прокуратура органининг ҳужжатига асосан.

169. Болаларни тарбиялаш билан боғлиқ ишларга доир суднинг ҳал қилув қарорлари қанча муддат ижро қилинади?

- а) давлат ижрочиси томонидан дарҳол ижро қилинади;
- б) қонунчиликда белгиланган тартибда давлат ижрочиси томонидан ижро қилинади;
- с) давлат ижрочиси томонидан 10 кун муддат ичида ижро қилинади;
- д) давлат ижрочиси томонидан ижро иши қўзғатилгандан кейин уч кун ичида ижро қилинади.

170. Вояга етмаган болаларнинг мол-мулкани тасарруф этишга доир ваколатлар қайси қонунчиликка асосан амалга оширилади?

- а) фуқаролик процессуал қонунчилиги;
- б) фуқаролик қонунчилиги;
- с) оила қонунчилиги;
- д) васийлик ва ҳомийлик тўғрисидаги Қонунга асосан.

171. Ота-она ва вояга етмаган болалар ўртасида қонунда белгиланган тартибда умумий мулк ҳуқуқи неча ёшдан бошлаб вужудга келиши мумкин?

- а) ўн тўрт ёш; б) ўн ёш;
- с) ўн беш ёш; д) ўн олти ёш.

172. Қандай мол-мулк оиладаги вояга етмаган боланинг хусусий мулки ҳисобланади?

- а) ҳадя ёки мерос тариқасида олган мол-мулки;
- б) тадбиркорлик фаолияти натижасида орттирган мол-мулки;
- с) шахсий меҳнати натижасида орттирган мол-мулки;
- д) барча жавоблар тўғри.

173. Вояга етмаганларнинг тадбиркорлик фаолиятига қўшган маблағи ва ундан орттирган даромади?

- а) бола билан фирма ўртасида бошқача тартибни белгиловчи шартнома бўлмаса, вояга етмаганларнинг хусусий мулки ҳисобланади;
- б) бола билан ота-она ўртасида бошқача тартибни белгиловчи шартнома бўлмаса, вояга етмаганларнинг хусусий мулки ҳисобланади;
- с) вояга етмаган бола ота-онасининг мулки ҳисобланади;
- д) вояга етмаганлар тадбиркорлик фаолияти билан вояга етгандан сўнг шуғулланишлари мумкин.

174. Ота-она ва вояга етмаган болалар ўртасида мулкӣ низо-лар келиб чиққанда вояга етмаган болаларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилиш ким томонидан амалга оширилади?

- а) Ҳокимият органлири;
- б) Прокуратура органи;
- с) Вояга етмаганнинг ота-онаси ёки ака-опаси;
- д) Васийлик ва ҳомийлик органи.

175. Ота-онасидан олинган ва болалар тарбия муассасасига жойлаштирилган вояга етмаган болалар учун ундирилган алиментлар?

- а) васийлик ва ҳомийлик бўлимида сақланади;
- б) мазкур бола номига очилган банк ҳисобварағида жамланади;
- с) мазкур бола вояга етганда тўланади;
- д) тўғри жавоб в ва С.

176. Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалардан ундирилаётган алимент миқдори қанча миқдорда бўлиши керак?

- а) меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 26,5 фоизидан кам бўлмаслиги керак;
- б) базавий ҳисоблаш миқдорининг 75 фоизидан кам бўлмаслиги керак;

- с) меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 11,75 фоизидан кам бўлмаслиги керак;
- д) базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 фоизидан кам бўлмаллиги керак.

177. Ота-онасига моддий ёрдам бериш тўғрисидаги суднинг ҳал қилув қарорларини бажармаслик?

- а) жиноий жавобгарликка сабаб бўлади;
- б) маъмурий жавобгарликка сабаб бўлади;
- с) фуқаролик жавобгарликка сабаб бўлади;
- д) жавобгарликка сабаб бўлмайди.

178. Болаликдан I гуруҳ ногирони бўлган ўртадаги болага қараган ёрдамга муҳтож эр (хотин) кимдан ёрдам олиш ҳуқуқига эга?

- а) васийлик ва ҳомийлик органидан ёрдам олиш ҳуқуқига эга; б) ёрдам беришга қодир бўлган хотин (эр)дан суд тартибида таъминот (алимент) олиш ҳуқуқига эга;
- с) бюджетдан ташқари пенсия жамғармасидан нафақа олиш ҳуқуқига эга;
- д) ҳудудий ижтимоий таъминот бўлимидан ёрдам олиш ҳуқуқи-га эга.

179. Собиқ хотин ҳомиладорлик даврида суд тартибида алимент талаб қилиш ҳуқуқига эгами?

- а) йўқ эга эмас, фақатгина ўртада бола туғилган кундан бошлабуч йил давомида алимент талаб қилиш ҳуқуқига эга;
- б) собиқ хотин ҳомиладорлик даврида ва ўртада бола туғилган кундан бошлаб уч йил давомида алимент талаб қилиш ҳуқуқига эга;
- с) собиқ эр-хотин бир-бирига фақат муҳтожликда алимент талаб қилиш ҳуқуқига эга;
- д) хотин ҳомиладорлик даври учун фақат никоҳдан ажралгунга қадар алимент талаб қилиш ҳуқуқига эга.

180. Эр-хотин (собик эр-хотин) ўртасида алимент тўлаш тўғрисида келишув мавжуд бўлмаган ҳолларда эр ёки хотинга (собик эр ёки хотинга) суд тартибида ундириб бериладиган алимент миқдори қанча миқдордан кам бўлмаслиги керак?

- а) меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 11,75 фоизидан кам бўлмаслиги лозим;
- б) меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 26,5 фоизидан кам бўлмаслиги керак;
- с) меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 40 фоизидан кам бўлмаслиги керак;
- д) меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг 60 фоизидан кам бўлмаслиги керак.

181. Эр-хотиннинг бир-биридан таъминот олиш ҳуқуқи қачон тугайди?

- а) таъминот олиш учун асос бўлган шартлар тугаганда;
- б) барча жавоблар тўғри;
- с) никоҳдан ажралган ёрдамга муҳтож, меҳнатга лаёқатсиз эр ёки хотин меҳнат лаёқатига эга бўлганда;
- д) никоҳдан ажралган хотин янги никоҳга кирганда.

182. Вояга етмаган шахсни тўла муомалага лаёқатли деб эълон қилиш (эмансипация)?

- а) суд тартибида ундириладиган алимент тўлаш тугатилишига асос бўлади;
- б) ота-онанинг ўз мажбуриятларидан озод қилмайди;
- с) ота-она фарзандининг ҳуқуқларига аралашилишига бўлган ҳуқуқнинг маҳрум бўлмайди;
- д) тўғри жавоб йўқ.

183. Фарзандликка олувчи ва фарзандликка олинувчилар ёшидаги фарқ неча ёшдан кам бўлмаслиги шарт?

- а) ўн беш ёш;
- б) ўн ёш;

- с) ўн икки ёш;
- д) ўн олти ёш.

184. Чет эл фуқароларининг фарзандликка олиш тўғрисидаги аризаси қайси суд томонидан кўрилади?

- а) тўғри жавоб йўқ;
- б) фарзандликка олинаётган боланинг яшаш жойидаги фуқаролик ишлари бўйича вилоят судига;
- с) фарзандликка олинаётган боланинг яшаш жойидаги фуқаролик ишлари бўйича туманлараро судига;
- д) Ўзбекистон Республикаси Олий судига.

185. Ким фарзандликка олишни суд тартибида бекор қилишни талаб этиш ҳуқуқига эга эмас?

- а) ўн тўрт ёшга тўлган фарзандликка олинган бола;
- б) прокурор;
- с) вояга етмаганлар иши билан шуғулланувчи комиссиялар;
- д) фарзандликка олинганнинг ота-онаси.

186. Фарзандликка олишда устунлик ҳуқуқига эга бўлмаган шахслар қаторини танланг?

- а) Ўзбекистон Республикаси фуқаролари;
- б) бахтсиз ходиса оқибатида фарзандларидан ажралган шахслар;
- с) фарзандликка олинувчи бола яшаётган жойда яшаётган шахслар;
- д) касаллик оқибатида фарзандларидан ажралган шахслар.

187. Никоҳдан ажралиш ариза берувчиларнинг яшаш жойидаги фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органига ариза берилган кундан бошлаб қанча муддат ўтгач қайд этилади?

- а) бир ой ўтгач;
- б) уч ой муддат ўтгач;с)
- уч кун ичида;

д) ўн кун ичида.

188. Оталикни белгилаш тўғрисидаги масала суд томонидан қуйидаги қайси шахснинг аризасига мувофиқ юритилиши мумкин эмас?

- а) вояга етганидан сўнг боланинг ўзи берган аризага мувофиқ;
- б) васий (ҳомий)си ёки бола қарамоғида бўлган шахснинг аризасига мувофиқ;
- в) боланинг ота-онасидан бирининг аризасига мувофиқ;
- д) фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи аризасига мувофиқ.

189. Қонунга кўра, прокурор қуйидаги ишларнинг қайси бирида иштирок этиши шарт эмас?

- а) фарзандликка олиш тўғрисидаги;
- б) васиятномани ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги;
- в) ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиш тўғрисидаги;
- д) шахсни ғайриихтиёрий тартибда психиатрия стационарига ётқизиш тўғрисидаги.

190. Оталикни белгилаш ҳақидаги ариза билан судга мурожаат қилиш муддатини кўрсатинг?

- а) оталик белгиланаётган шахс 16 ёшга тўлгандан сўнг уч йиллик даъво муддати татбиқ этилади;
- б) қонунда мазкур тоифа ишлар бўйича даъво муддатлари назарда тутилмаган бўлиб, оталик бола туғилганидан сўнг ҳар қандай вақтда белгиланиши мумкин;
- в) оталикни белгилаш ҳақидаги ишлар бўйича фарзанд туғилган кундан эътиборан уч йиллик даъво муддати татбиқ этилади;
- д) оталик белгиланаётган шахс 18 ёшга тўлгандан сўнг уч йиллик даъво муддати татбиқ этилади.

191. Никоҳда бўлмаган вояга етмаган ота-онадан бола туғилган ҳолда улар оталикни белгилаш тўғрисида судга мустақил равишда талаб қўйишга ҳақли бўладими?

- а) никоҳда бўлмаган вояга етмаган ота-онадан бола туғилган ҳолда улар ўн саккиз ёшга тўлганларидан сўнг оталикни белгилаш тўғрисида мустақил равишда талаб қўйишга ҳақлидирлар;
- б) никоҳда бўлмаган вояга етмаган ота-онадан бола туғилган ҳолда улар ўн олти ёшга тўлганларидан сўнг оталикни белгилаш тўғрисида мустақил равишда талаб қўйишга ҳақлидирлар;
- с) никоҳда бўлмаган вояга етмаган ота-она судда оталикни белгилаш тўғрисида мустақил равишда талаб қўйишга ҳақли эмаслар;
- д) никоҳда бўлмаган вояга етмаган ота-она никоҳ ёшига тўлганларидан сўнг оталикни белгилаш тўғрисида мустақил равишда талаб қўйишга ҳақлидирлар.

192. Никоҳда бўлмаган вояга етмаган ота-она оталикни белгилаш тўғрисида судга мустақил равишда талаб қўйган тақдирда, суд?

- а) ариза муомалага лаёқатсиз шахс томонидан берилганлигини асос қилиб, аризани қабул қилишни рад этишга ҳақли;
- б) уларнинг оталикни белгилаш тўғрисидаги аризасини ҳаракатсиз қолдириб, ота-онаси ёки васийси ариза билан мурожаат қилиши учун муҳлат беради;
- с) уларнинг аризасини иш юритишга қабул қилади;
- д) уларнинг оталикни белгилаш тўғрисидаги аризасини кўрмасдан қолдиради.

193. Суднинг иш юритувига оталикни белгилаш ҳақидаги ариза қабул қилиниши учун қуйидаги қайси шарт бажарилиши талаб этилади?

- а) бола туғилганлиги фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органларида қайд этилиши;
- б) давлат божи тўланганлигини тасдиқловчи ҳужжат;с)
- боланинг отаси деб тан олган шахснинг аризаси;
- д) васийлик ва ҳомийлик органининг оталикни белгилаш учун ёзма розилиги.

194. Оталикни белгилаш ҳақидаги ариза билан судга мурожаат қилиш муддатини кўрсатинг?

- а) оталик белгиланаётган шахс 18 ёшга тўлгандан сўнг уч йиллик даъво муддати татбиқ этилади;
- б) қонунда мазкур тоифа ишлар бўйича даъво муддатлари назарда тутилмаган бўлиб, оталик бола туғилганидан сўнг ҳар қандай вақтда белгиланиши мумкин;
- с) оталикни белгилаш ҳақидаги ишлар бўйича фарзанд туғилган кундан эътиборан уч йиллик даъво муддати татбиқ этилади;
- д) оталик белгиланаётган шахс 16 ёшга тўлгандан сўнг уч йиллик даъво муддати татбиқ этилади.

195. Қонунда оталикни белгилаш тўғрисидаги низоларни ҳал этиш вақтида суд эътиборга олиши зарур бўлган му-айян шартлар белгиланган. Қуйидагилардан қайси бири ушбу шартларга мансуб эмас?

- а) туғилиш тўғрисидаги далолатнома ёзувида боланинг отаси сифатида аниқ шахснинг кўрсатилган-кўрсатилмаганлиги;
- б) боланинг онаси ва жавобгарнинг бола туғилишига қадар биргаликда яшаганликлари ва умумий рўзғор юритганликлари;
- с) боланинг онаси ва жавобгар болани биргаликда тарбия қилганликлари ёки таъминлаб турганликлари;
- д) жавобгар оталикни тан олганлигини ишончли тасдиқловчи далилларнинг мавжудлиги.

196. Ўзбекистонда Фуқаролик, оила ва жиноят ишлари бўйича ҳуқуқий ёрдам ва ҳуқуқий муносабатлар тўғриси- да Минск конвенциясига асосан фуқаролик ва оила-вий ишлар бўйича халқаро-ҳуқуқий ёрдам қайси орган орқали амалга оширилади?

- а) Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги;
- б) Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги;
- с) Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси;
- д) Ўзбекистон Республикаси Олий суди.

5. УЙ-ЖОЙ КОДЕКСИДАН ТЕСТ САВОЛЛАРИ

1. **Агар уй-жой муносабатлари уй-жой тўғрисидаги қонунчилик билан тартибга солинмаган бўлса, қандай қонунчиликнинг ана шу муносабатларни тартибга солишга тааллуқли қисми қўлланилади?**
  - а) мажбуриятга оид қонунчилик ҳужжатлари;
  - б) ерга оид қонунчилик ҳужжатлари;
  - с) сувга оид қонунчилик ҳужжатлари;
  - д) шартномага оид қонунчилик ҳужжатлари.

2. **Қандай муносабатлар уй-жой тўғрисидаги қонунчилик билан тартибга солинадиган муносабатлар тоифасига қирмайди?**
  - а) турар жойни ижарага бериш;
  - б) уй-жой фондини ҳисобга олиш;
  - с) уй-жой фондини сақлаш, қараш ва таъмирлашни таъминлаш;
  - д) уй-жой фондидан мақсадли фойдаланиш устидан назорат қилиш.

3. **Турар жойларни тақсимлаш тартибини ишлаб чиқиш қайси орган ваколатига киритилган?**
  - а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
  - б) Маҳаллий давлат органлари;
  - с) Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари агентлиги;
  - д) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкни бошқариш агентлиги.

4. **Компенсация, кредит ҳамда ссудалар бериш тартиби ва шартларини тартиби қайси орган томонидан белгиланади?**
  - а) Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари агентлиги;
  - б) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
  - с) Маҳаллий давлат органлари;

д) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги.

5. Уй-жой ва коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш тизими қайси орган томонидан тартибга солинади?

- а) Маҳаллий давлат органлари;
- б) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- с) Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари агентлиги;
- д) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг уй-жой муносабатларини тартибга солиш соҳасидаги ваколатларига нималар қиради?

- а) уй-жой ва коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш тизимини тартибга солиш;
- б) уй-жой қурувчиларга уй-жой қуриш учун, шунингдек уй-жой мулкдорларининг ширкатларига доимий фойдаланишга белгиланган тартибда ер участкалари бериш;
- с) уй-жой фондидини ва коммунал объектларни бошқаришни ташкил этиш;
- д) давлат уй-жой фондидаги турар жойларни тақсимлаш ва фуқароларга ижара шартномаси шартлари асосида бериш.

7. Уй-жой фондидини ҳисобга олиш қайси орган томонидан амалга оширилади?

- а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- б) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги;
- с) Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари агентлиги;
- д) Маҳаллий давлат органи.

8. Аҳолига кўрсатиладиган коммунал хизматлар сифати устидан назоратни таъминлаш қайси орган вазифасига қиради?

- а) Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари агентлиги;
- б) Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари;
- с) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги;
- д) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

9. Давлат уй-жой фондининг турар жойларини бронлаштириш ва алмаштириш қайси орган вазифасига киради?

- а) Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари агентлиги;
- б) Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари;
- с) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги;
- д) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси .

10. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг уй-жой муносабатларини тартибга солиш соҳасидаги ваколатларига нималар киради?

- а) компенсация, кредит ҳамда ссудалар бериш тартиби ва шартларини тартибга солиш;
- б) уй-жой фондини ва коммунал объектларни бошқаришни ташкил этиш;
- с) турар жойларни тақсимлаш ҳамда аренда, ижара шартномалари бўйича фуқароларга бериш, шунингдек уларни алмаштириш ҳамда сотиш тартибини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;
- д) уй-жой ва коммунал хизматлар учун ҳақ тўлаш тизимини тартибга солиш.

11. Уй-жойдан фойдаланиши бўйича назорат қайси орган томонидан амалга оширилади?

- а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- б) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги;
- с) Ўзбекистон Республикаси Давлат хизматлари агентлиги;
- д) Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари.

12. Қуйидаги қайси тоифадаги жойлар уй-жой фондига кирмайди?

- а) уйларда жойлашган савдо, маиший ва носаноат йўналишидаги жойлар;
- б) жамоат бирлашмалари, жамоат фондлари ҳисобидаги уй-жойлар;
- с) хўжалик ширкатлари ва жамиятлари, кооперативлар ҳисобидаги уй-жойлар;
- д) нодавлат юридик шахсларнинг мулки бўлган ва уларнинг маблағлари ҳисобидан қурилган уй-жойлар.

13. Қуйидагилардан қайси бири уй-жой фондига кирмайди?

- а) кооперативлар, жамоат бирлашмалар уй-жойи;
- б) уйларда жойлашган савдо ва яшаш учун мўлжалланмаган жойлар;
- с) маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ихтиёрида бўлган уй-жой;
- д) хўжалик ширкатлари ва жамиятлар уй-жойи.

14. Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ихтиёрида бўлган, маҳаллий бюджетга тушган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар, шунингдек қонунчиликда назарда тутилган асослар бўйича бошқа тушумлар ҳисобидан барпо этилган уй-жойлар қандай уй-жой фондига мансуб бўлади?

- а) муниципал уй-жой фонди;
- б) идоравий уй-жой фонди;
- с) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фонди; д) ижтимоий хусусийлашган уй-жой фонди.

15. Давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотларининг тўла хўжалик юртишида ёки оператив бошқарувида бўлган жойлар қандай уй-жой фондига мансуб бўлади?

- а) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фонди; б) идоравий уй-жой фонди;

- с) муниципал уй-жой фонди;
- д) ижтимоий хусусийлашган уй-жой фонди.

16. Уй-жой фонди турлари қайсилардан иборат?

- а) хусусий ва давлат;
- б) шахсий ва ширкат;
- с) шахсий ва муниципал;
- д) муниципал ва коммунал.

17. Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ихтиёрида бўлган, маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан барпо этилган, шунингдек хусусий, муниципал, идоравий уй-жой фондидан олиб уларнинг балансига берилган, фуқароларнинг ижтимоий жиҳатдан ҳимояланмаган, кам таъминланган тоифалари учун хусусийлаштириш ҳуқуқисиз ижара шартлари асосида фойдаланиш учун берилган жойлар қандай уй-жой фондига мансуб бўлади?

- а) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фонди; б) муниципал уй-жой фонди;
- с) ижтимоий хусусийлашган уй-жой фонди; д) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фонди.

18. Кўп квартирали уйлардаги турар жойларни қандай эҳтиёжлар учун ишлатиш, ижара ёки арендага бериш ман этилади?

- а) давлат эҳтиёжлари;
- б) саноат эҳтиёжлари;
- с) маҳаллий эҳтиёжлар;
- д) ижтимоий эҳтиёжлар.

19. Белгиланган тартибда қайси меҳнат фаолияти амалга ошириладиган турар жойларни яшаш учун мўлжалланмаган жойлар тоифасига ўтказиш талаб этилмайди?

- а) саргарошлик;
- б) этикдўзлик;

- с) тикувчилик;
- д) касаначилик.

20. Турар жойларнинг турларига кирмайдиган иморат назарда тутилган вариантни белгиланг?

- а) спорт мажмуаларини ташкил қилувчи иморатлар;
- б) уйлар;
- с) кўп квартирали уйлардаги квартиралар;
- д) ўзга турар жойлар.

21. Хусусий уй жой давлат мулкига ўтиши мумкинми?

- а) мумкин эмас, бундан эпидемия ва эпидемиология ҳолатлари истисно;
- б) мумкин, қонунда белгиланган ҳолатларда;
- с) мумкин эмас, чунки бундай ҳолатда хусусий мулк дахлсизлиги бузилади;
- д) мумкин эмас, бундан фавқулоддаги ҳолатлар истисно.

22. Ким турар жойга бўлган мулк ҳуқуқининг субъекти бўла олмайди?

- а) халқаро судьялар асоциацияси;
- б) давлат;
- с) юридик шахс;
- д) жисмоний шахс.

23. Давлат корхоналари мулкчиликнинг бошқа шаклига ўтганда уларнинг тўла хўжалик юретишида бўлган уй-жой фонди билан боғлиқ масала қандай ҳал қилинади?

- а) хўжалик юретиш ҳуқуқи тугатилиб, ҳуқуқий ворисларга хўжалик юретиш бериш масаласи Вазирлар Маҳкамаси томонидан ҳал қилинади;
- б) хўжалик юретиш ҳуқуқи тугатилиб, ҳуқуқий ворисларга хўжалик юретиш бериш масаласи Давлат мулкчини бошқариш агентлиги томонидан ҳал қилинади;

- с) ушбу корхона, ҳуқуқий ворисларига тўла хўжалик юритиши-га ўтказилиши лозим;
- д) хўжалик юритиш ҳуқуқи тугатилиб, ҳуқуқий ворисларга хўжалик юритиш бериш масаласи Давлат мулкани бошқариш агентлиги томонидан ҳал қилинади.

24. Ким турар жойга бўлган мулк ҳуқуқининг субъекти бўла олмайди?

- а) халқаро судьялар асоциацияси;
- б) давлат;
- с) юридик шахс;
- д) жисмоний шахс.

25. Турар жойга бўлган мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқлар, бу ҳуқуқларнинг вужудга келиши, бошқага ўтиши, чекланиши ва бекор бўлиши мажбурий шарти бу?

- а) тарафлар ўртасида келишув битими тузилиши;
- б) давлат рўйхатидан ўтказилиши;
- с) давлат органи томонидан тан олинishi;
- д) нотариал тартибда тасдиқланиши.

26. Сотиб олувчи сотиб олганидан кейин қонунга мувофиқ турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини ўзида сақлаб қоладиган шахслар яшаб турган шу уй, квартирани олди-сотди шартномасининг муҳим шарти – бу?

- а) шахсларнинг рўйхатини сотилаётган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқлари кўрсатилган ҳолда тузиш;
- б) шахсларнинг рўйхатини сотилаётган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқлари кўрсатилмаган ҳолда тузиш;
- с) шахсларнинг рўйхатини сотилаётган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқлари муайян муддат кўрсатилган ҳолда тузиш;
- д) шахсларнинг рўйхатини сотилаётган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқлари номуайян муддат кўрсатилган ҳолда тузиш.

- 27. Давлатга қарашли уйга, квартирага бўлган мулк ҳуқуқи қонунчилиқда назарда тутилган қандай тартибда вужудга келади?**
- а) ордер тақдим этилгандан кейин;
  - б) хусусийлаштириш тартибда;
  - с) пай бадалларини тўлиқ тўлаш тартибда;д)
  - кредит тўлиқ қайтарилгандан кейин.
- 28. Кооператив уйга, квартирага бўлган мулк ҳуқуқи қачондан вужудга келади?**
- а) пай бадалларини тўлиқ тўланганда;
  - б) хусусийлаштирилганда;
  - с) ордер тақдим этилгандан кейин;
  - д) кредит тўлиқ қайтарилгандан кейин.
- 29. Уй-жой облигацияларини олиш ва уларнинг қолган қийматини банк кредитлари ҳисобига тўлаш йўли билан қурилган ва олинган уйга, квартирага бўлган мулк ҳуқуқи қандай тартибда вужудга келади?**
- а) хусусийлаштириш тартибда;
  - б) кредит тўлиқ қайтарилгандан кейин;
  - с) ордер тақдим этилгандан кейин;
  - д) пай бадалларини тўлиқ тўлаш тартибда.
- 30. Уйга, квартирага бўлган мерос тариқасида ўтадиган мулк ҳуқуқи қандай тартибда вужудга келади?**
- а) оила қонунчилигига кўра;
  - б) фуқаролик қонунчилигига кўра;
  - с) уй-жой қонунчилигига кўра;
  - д) ер қонунчилигига кўра.
- 31. Турар жойни яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказиш қандай тартибда амалга оширилади?**
- а) Туман кадастр агентлигининг қарорига биноан;
  - б) Фуқаролар йиғини қарорига биноан;

- с) Туманлар ва шаҳарлар ҳокимларининг қарорига биноан;
- д) Вазирлар Маҳкамасининг қарорига биноан.

32. Кўп квартиралли уйлардаги яшаш учун мўлжалланмаган жойларга қандай ишлаб чиқариши фаолиятини жойлаштиришга йўл қўйилмайди?

- а) хизмат кўрсатиши;
- б) саноат ишлаб чиқариши;
- с) етказиб бериши;
- д) ташиб келтириши.

33. Яшаш учун мўлжалланмаган жойлар мулкдорлари кўп квартиралли уйдаги умумий мол-мулкка нисбатан қандай мулк иштирокчилари саналади?

- а) умумий мулк;
- б) оммавий мулк;
- с) улушли мулк;
- д) биргаликдаги мулк.

34. Яшаш учун мўлжалланмаган жой мулкдорининг кўп квартиралли уйдаги умумий мол-мулкни сақлаш ва таъмирлаш бўйича умумий харажатларни қоплаш тартиби қандай белгиланади?

- а) умумий майдонидаги мулкдорга қарашли яшаш учун мўлжалланмаган жой майдонига номутаносиб равишда белгиланади;
- б) улуши уйнинг умумий майдонидаги мулкдорга қарашли яшаш учун мўлжалланмаган жой майдонига мутаносиб равишда белгиланади;
- с) умумий майдонидаги мулкдорга қарашли яшаш учун мўлжалланмаган жой майдони яроқлилигига қараб белгиланади;
- д) умумий майдонидаги мулкдорга қарашли яшаш учун мўлжалланмаган жой майдони унумдорлигига қараб белгиланади.

35. Боғдорчилик ва бошқа ер участкаларида жойлашган иморатларга нисбатан қачондан бошлаб уй мақоми вужудга келади ва уйлар деб тан олинади?

- а) иморатлар амалда куриб тугатилган пайтдан бошлаб; б) давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб;
- с) иморатлар амалда фойдаланишга яроқли деб хулоса тузилган пайтдан бошлаб;
- д) иморатларни кўздан кечириш ва қабул қилиш далолатномаси тузилган пайтдан бошлаб.

36. Эскирганлигига кўра яшаш учун яроқсиз бўлган уйлар ва турар жойларни уй-жой фондидан чиқариш қайси орган томонидан белгиланган тартибда амалга оширилади?

- а) Маҳаллий давлат органлари;
- б) Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги; с) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- д) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги.

37. Қандай ҳолларда фуқароларга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда текинга уй-жой берилади?

- а) турар жойлари яшаш майдони 70 фоиздан ортиқ бўлмаган зарар кўрганлиги белгиланган тартибда тан олинган;
- б) турар жойлари яшаш майдони 50 фоиздан ортиқ бўлмаган зарар кўрганлиги белгиланган тартибда тан олинган;
- с) турар жойлари авария ҳолатида эканлиги ёки табиий офатдан зарар кўрганлиги белгиланган тартибда тан олинган;
- д) турар жойлари яшаш майдони 30 фоиздан ортиқ бўлмаган зарар кўрганлиги белгиланган тартибда тан олинган.

38. Уй-жой фондини давлат йўли билан ҳисобга олиш қайси орган томонидан белгиланган тартибда амалга оширилади?

- а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;

- б) Маҳаллий давлат органлари;
- с) Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги;
- д) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги.

39. Турар жойлардан фойдаланиш ҳамда уларни сақлашнинг норматив техник талабларга мувофиқлиги устидан давлат назорати қайси орган томонидан амалга оширилади?

- а) Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкани бошқариш агентлиги;
- б) Маҳаллий давлат органлари;
- с) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- д) Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги.

40. Фуқаролар ва юридик шахслар қандай йўллар билан турар жойни хусусий мулк қилиб олиш ҳуқуқига эга бўлдилар?

- а) умрбод таъминлаш шарти билан уйни (квартирани) бошқа шахсга берганда;
- б) юридик шахс тасисчилари қаторига кирганида;
- с) хусусий уй-жой мулкдорлари аъзолигига кирганда;
- д) иморатлар амалда фойдаланишга яроқли деб хулоса тузилган пайтдан бошлаб.

41. Яшаш учун мўлжалланмаган жойлардан фойдаланилиши устидан назорат қайси орган томонидан амалга оширилмайди?

- а) Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари;
- б) Ички ишлар органлари;
- с) Туман архитектура бўлими;
- д) Уй-жой мулкдорлари ширкатлари.

42. Квартира мулкдори йўқлигида аварияни бартараф этиш учун авария таъмирлаш хизматлари квартира ичига кириши мумкинми?

- а) квартира мулкдори йўқлигида аварияни бартараф этиш учун суднинг санкцияси асосида бу жойга кириш ички ишлар органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари иштирокида тегишли авария-таъмирлаш хизмати томонидан амалга оширилади;
- б) квартира мулкдори йўқлигида аварияни бартараф этиш учунбу жойга кириш ички ишлар органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари иштирокида тегишли авария-таъмирлаш хизмати томонидан амалга оширилади;
- в) квартира мулкдори йўқлигида аварияни бартараф этиш учунбу жойга кириш ички ишлар органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари иштирокида тегишли авария-таъмирлаш хизмати томонидан амалга оширилиши тақиқланади;
- д) квартира мулкдори йўқлигида аварияни бартараф этиш учунбу жойга кириш прокурор рухсати билан ички ишлар органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари иштирокида тегишли авария-таъмирлаш хизмати томонидан амалга оширилади.

43. Турар жой ижараси шартномаси қандай шаклда тузилади?

- а) турар жой ижараси шартномаси езма шаклда тузилади;
- б) турар жой ижараси шартномаси езма шаклда тузилиб, давлат руйхатидан ўтказилади;
- в) турар жой ижараси шартномаси езма шаклда тузилиб, кадастр органларида руйхатдан ўтказилади;
- д) турар жой ижараси шартномаси езма шаклда тузилиб, нота-риал тасдиқланади.

44. Мулкида уйи, квартираси бўлган фуқаролар барча вояга етган оила аъзоларининг ёзма розилигига биноан ўзлари эгаллаб турган турар жойни бошқа турар жой билан алмаштиришга ҳақли бўлиб, бунда оиланинг вояга етмаган

аъзолари розилиги ота-оналар томонидан, улар бўлмаган тақдирда эса?

- а) Васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан;
- б) Суд томонидан;
- с) Фуқаролар йиғини томонидан;
- д) Ички ишлар органлари томонидан.

45. Ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда, мулкдорларга дов-дарахатларни қиймати қопланадими?

- а) йук, қопланмайди, чунки улар кўчар ва кўчмас мулк таркиби-га кирмайди;
- б) ҳа, бор нархлари бўйича қопланиши шарт;
- с) йўқ, қопланмайди, чунки улар кўчмас мулк таркибига кирмайди;
- д) йук, қопланмайди, чунки улар кесилиши мумкин эмас, мораторий эълон қилинганлиги сабабли.

46. Ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда берила- ётган уй-жойнинг ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қиймати бузилаётган уйнинг (квартиранинг) ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қийматидан ортиқ бўлган тақдирда эса, ушбу фарқ мулкдор томонидан қайтарилиши талаб этиладими?

- а) ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда берилаётган уй-жойнинг ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қиймати бузилаётган уйнинг (квартиранинг) ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қийматидан ортиқ бўлган тақдирда эса, ушбу фарқ мулкдор томонидан тарафлар келишган миқдорда қайтарилиши талаб этилади;

- б) ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб кўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда берилаётган уй-жойнинг ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қиймати бузилаётган уйнинг (квартиранинг) ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қийматидан ортиқ бўлган тақдирда эса, ушбу фарқ мулкдор томонидан қайтарилиши талаб этилмайди;
- с) ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб кўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда берилаётган уй-жойнинг ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қиймати бузилаётган уйнинг (квартиранинг) ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қийматидан ортиқ бўлган тақдирда эса, ушбу фарқ мулкдор томонидан қайтарилиши талаб этилади;
- д) ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб кўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда берилаётган уй-жойнинг ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қиймати бузилаётган уйнинг (квартиранинг) ёки ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бозор қийматидан ортиқ бўлган тақдирда эса, ушбу фарқ мулкдор томонидан қайтарилиши талаб этилади, бунда дов-дарахатларни қиймати ҳисобга олинмайди.

47. Ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб кўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда, мулкдорларга ер участкаси қиймати қопланадими?

- а) йўқ, қопланмайди, чунки ер участкаси давлат мулки ҳисобланади;
- б) ҳа, бозор нархлари бўйича қопланиши шарт;
- с) йўқ, қопланмайди, чунки ер участкаси кўчмас мулк таркиби-га кирмайди;
- д) йўқ, қопланмайди, чунки улар кўчар ва кўчмас мулк таркиби-га кирмайди.

48. Ер участкалари давлат ёки жамият эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши муносабати билан фуқаролар мулкида бўлган уйлар (квартиралар) бузилган тақдирда, ажратилган ер участкасини ўзлаштириш давриг учун нечи йилгача ижара шартномаси асосида вақтинча уй-жой берилади?

- а) бир йил;
- б) уч йил;
- с) икки йил;
- д) муддат назарда тутилмаган.

49. Юридик шахсга мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган уй, бошқа иморатлар, иншоотлар, дов-дарахтлар жойлашган ер участкаси олиб қўйилган ҳолда, дов-дарахтлар қиймати қопланадими?

- а) йўқ, қопланмайди, чунки дов-дарахтлар кўчар мулк ҳисобланмайди;
- б) ҳа, бундай ҳолатда дов-дарахатларнинг бозор қиймати тўлиқ қопланиши шарт;
- с) йўқ, қопланмайди, чунки дов-дарахатлар давлат эгалигида бўлган ер майдонида жойлашган;
- д) йўқ, қопланмайди, чунки дов-дарахтлар кўчмас мулк ҳисобланмайди.

50. Бузилиши лозим бўлган уйлар, иморатлар ва иншоотлар кўчирилиши мумкинми?

- а) йўқ, улар кўчирилмайди, фақат бозор қиймати қопланади;
- б) йўқ, улар кўчирилмайди, фақат экспертиза белгилаган қиймат тўланади;
- с) мулкдорларнинг талабига биноан кўчирилиши мумкин;
- д) йўқ, улар кўчирилмайди, чунки бу нарсанинг ҳеч қандай амалий имконияти мавжуд эмас.

51. Уйлари (квартиралари) бузилиши лозим бўлган фуқаролар ва юридик шахслар учун янги жойда уйлар, иморатлар барпо этилиши мумкинми?

- а) уйлари (квартиралари) бузилиши лозим бўлган фуқароларва юридик шахслар учун янги жойда уйлар, иморатлар барпо этилмайди, ўрнига фақат тайёр уй берилади;
- б) уйлари (квартиралари) бузилиши лозим бўлган фуқароларва юридик шахслар учун янги жойда уйлар, иморатлар барпо этилади;
- с) уйлари (квартиралари) бузилиши лозим бўлган фуқароларва юридик шахслар учун янги жойда уйлар, иморатлар барпо этилмайди, фақат компенсация тўланади;
- д) уйлари (квартиралари) бузилиши лозим бўлган фуқароларва юридик шахслар учун янги жойда уйлар, иморатлар барпо этилмайди, фақат ер участкаси ажратилади.

52. Уй, квартира мулкдорининг оила аъзолари, шунингдек у билан доимий яшаётган фуқаролар, агар уларни кўчириб келган пайтда ёзма равишда бошқа ҳол қайд этилган бўлмаса, уйдаги, квартирадаги хоналардан қандай тартибда фойдаланишга ҳақлидирлар?

- а) мулкдор билан тенг фойдаланишга;
- б) мулкдор билан тенгликдан чекинган ҳолда фойдаланишга;
- с) мулкдор билан чекланган тартибда фойдаланишга;
- д) мулкдор билан келишувга биноан фойдаланишга.

53. Турар жой мулкдорининг оила аъзолари деб?

- а) у билан доимий бирга яшаётган хотини (эри) ва уларнинг фарзандлари;
- б) у билан доимий бирга яшаётган хотини (эри) ва уларнинг ота-онаси тан олинади;
- с) у билан доимий бирга яшаётган хотини (эри) ва уларнинг ака-укалари тан олинади;
- д) у билан доимий бирга яшаётган хотини (эри) ва уларнинг опа-сингиллари тан олинади.

54. Мулкдорнинг вояга етмаган оила аъзолари яшаётган турар жойни, уларнинг ота-онаси бўлмаган тақдирда кимларнинг розилиги билан бошқа шахсга бериш мумкин?

- а) Фуқаролар йиғини томонидан;
- б) Васийлик ва ҳомийлик органлари томонидан;
- с) Ички ишлар органлари томонидан;
- д) Суд томонидан.

55. Турар жойни ижарага олувчи ўзи ижарага, арендага олган хонага мулкдорнинг розилигидан қатъи назар, ота-онасини кўчириб олиши мумкинми?

- а) кўчириб олиши мумкин эмас, ота-онасига фақат алимент тўлашга мажбур;
- б) кўчириб олиши мумкин, агарда у алоҳида хонани эгаллаган бўлса;
- с) кўчириб олиши мумкин эмас, чунки ота-она билан ижара шартномаси тузилмаган;
- д) кўчириб олиши мумкин эмас, ота-онасини фақат мулкдор розилиги билан кўчириб олиши мумкин.

56. Фуқарога мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган турар жойни ижарага, арендага бериш ҳақи қандай белгиланади?

- а) тарафлар келишувига биноан шартномада белгиланиб қўйилади;
- б) қонунчиликда белгиланган тарифларга асосан ижара шартномада белгиланиб қўйилади;
- с) уй-жой ширкати белгиланган энг кам ҳақларини ҳисобга олган ҳолда ижара шартномада белгиланиб қўйилади;
- д) тошкент шаҳар ва вилоят ҳокимликлари белгилаган энг кам миқдорларини инобатга олган ҳолда белгиланади.

57. Муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни ижарага бериш шартномада муддат кўрсатилмаган бўлса?

- а) у икки йилга тузилган деб ҳисобланади; б) у бир йилга тузилган деб ҳисобланади;

- с) у беш йилга тузилган деб ҳисобланади;
- д) у уч йилга тузилган деб ҳисобланади..

58. Давлат уй-жой фондидан ижарага берувчи, агар турар жойни ижарага бермасликка қарор қилган бўлса, бу ҳақда ижарага олувчини камида қанча муддатда хабардор этиши мумкин?

- а) бир ой олдин хабардор этиши;
- б) бир йил олдин хабардор этиши;
- с) олти ой олдин хабардор этиши;
- д) уч ой олдин хабардор этиши.

59. Турар жойни ижарага бериш шартномасининг ижарага олувчининг ҳолатини қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилганига нисбатан ёмонлаштирувчи шартлари белгиланиши мумкинми?

- а) мумкин, агарда ижарага олувчига чет эл корхонаси бўлса;
- б) йўқ, бундай шартлар ҳақиқий эмас деб ҳисобланади;
- с) мумкин, тарафларнинг ўзаро келишуви бўйича;
- д) мумкин, агарда бу ҳолат давлат манфаатларига тўғри келса.

60. Фуқароларни муниципал уй-жой фондида уй-жой шариитларини яхшилашга муҳтож деб топиш асослари қайси орган томонидан белгиланади?

- а) Маҳаллий давлат органлари;
- б) Қурилиш вазирлиги;
- с) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- д) Давлат мулкани бошқариш агентлиги.

61. Фуқаролар қайси вақтидан бошлаб муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондидан турар жой олиш ҳуқуқига эга бўладилар?

- а) фуқаролар ўн етти ёшга тўлгач;
- б) фуқаролар ўн беш ёшга тўлгач;
- с) фуқаролар ўн саккиз ёшга тўлгач;

д) фуқаролар ўн олти ёшга тўлгач.

62. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондидан турар жой олиш ҳуқуқига ким эга?

- а) уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож ва турар жой олиш учун ҳисобда турган ижтимоий жиҳатдан химояланмаган, кам таъминланган фуқаролар;
- б) меҳнатга яроқсиз уй-шароитини яхшилашга муҳтож бўлган 1-гуруҳ ногиронлари;
- с) меҳнатга яроқсиз уй-шароитини яхшилашга муҳтож бўлган 2-гуруҳ ногиронлари;
- д) 18 ёшга тўлмаган эр-хотинлар.

63. Идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижара шартномаларида арендага олувчининг ўзи эгаллаб турган, арендага олган турар жойни сотиб олиш ҳуқуқи назарда тутилиши мумкин ми?

- а) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижара шартномаларида арендага олувчининг ўзи эгаллаб турган, арендага олган турар жойни сотиб олиш ҳуқуқи назарда тутилиши мумкин;
- б) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижара шартномалари- да арендага олувчининг ўзи эгаллаб турган, арендага олган турар жойни сотиб олиш ҳуқуқи назарда тутилиши мумкин эмас, чунки ушбу уйлар тегишли идорада оператив бошқариш ҳуқуқида бўлади;
- с) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижара шартномалари- да арендага олувчининг ўзи эгаллаб турган, арендага олган турар жойни сотиб олиш ҳуқуқи назарда тутилиши мумкин эмас, чунки ушбу уйлар тегишли идорада хўжалик юритиш ҳуқуқида бўлади;
- д) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижара шартномалари- да арендага олувчининг ўзи эгаллаб турган, арендага олган турар жойни сотиб олиш ҳуқуқи назарда тутилиши мумкин эмас, чунки ушбу уйлар хизмат уйлари ҳисобланади.

- 64. Уй-жой майдонининг ижтимоий нормаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан бир киши ҳисобига қанчаҳажмда белгиланади?**
- а) ўн уч квадрат метрдан кам бўлмаган;
  - б) ўн саккиз квадрат метрдан кам бўлмаган;
  - с) йигирма уч квадрат метрдан кам бўлмаган;
  - д) ўн олти квадрат метрдан кам бўлмаган.
- 65. Корхоналар томонидан маҳаллий давлат ҳокимияти органларига берилган муниципал уй-жой фонди уйларида бўшаётган турар жойларга биринчи навбатда кимлар учун кўчиб кириши учун берилади?**
- а) ушбу корхоналарнинг уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган ходимларига кўчиб кириш учун берилади;
  - б) кам таъминланган уй-шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган 1-гурӯҳ ногиронларига берилади;
  - с) кам таъминланган уй-шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган i ва ii-гурӯҳ ногиронларига берилади;
  - д) кам таъминланган уй-шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган 2-гурӯҳ ногиронларига берилади.
- 66. Муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидан турар жой бериш тўғрисидаги қарор асосида маҳаллий давлат ҳокимияти органи фуқарога берилган турар жойга кўчиб кириш учун асос бўладиган ҳужжат нима деб аталади?**
- а) ягона намунадаги давлат баённомаси;
  - б) ягона намунадаги давлат далолатномаси;
  - с) ягона намунадаги ҳужжат ордери;
  - д) ягона намунадаги турар жой паспорти.
- 67. Турар жойга кўчиб кириш учун асос бўладиган ягона намунадаги ҳужжат (ордер) шакли қайси орган томонидан белгиланади?**

- а) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- б) Қурилиш Вазирлиги;
- с) Давлат мулкани бошқариш агентлиги;
- д) Туман қурилиш ва архитектура бўлими.

68. Ҳужжатни (ордерни) ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги талаб ҳужжат (ордер) берилган кундан бошлаб қанча муддатда қўзғатилиши мумкин?

- а) уч йил мобайнида;
- б) уч ой мобайнида;
- с) бир йил мобайнида;
- д) олти ой мобайнида.

69. Янги қурилган уйлар бўйича турар жойга кўчиб кириш учун асос бўладиган ягона намунадаги ҳужжат (ордер) қачон берилади?

- а) Уй Кадастрлар палатаси ҳудудий бошқармаларида давлат руйхатидан ўтгандан сўнг;
- б) давлат комиссиясининг уйни фойдаланишга қабул қилиш тўғрисидаги далолатномаси тасдиқланганидан кейин;
- с) турар жойлар манфаатдор фуқаролар томонидан сотиб олингандан сўнг;
- д) коммунал хизматлар билан тегишли шартномалар тузилганидан сўнг.

70. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг турар жойига берилган ҳужжат (ордер) ҳақиқий эмас деб топилган ҳолда ғайриқонуний ҳаракатлари оқибатида ҳужжатни (ордерни) олган шахслар қандай тартибда кўчирилади?

- а) ушбу шахслар уларга бошқа турар жой тақдим этилган ҳолатда кўчирилади;
- б) ушбу шахслар уларга бошқа турар жойга навбатга қўйилган ҳолатда кўчирилади;
- с) ушбу шахслар уларга бўш турган ер майдони ажратилган ҳолатда кўчирилади;

д) ушбу шахслар уларга бошқа турар жой бермасдан кўчирилади.

71. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондидаги турар жойдан белгиланган мақсадга ва ижарага бериш шартномаси шартларига номувофиқ фойдаланган ҳолатда қайси шартларда ижарага берувчи шартномани бекор қилишни ва зарарни қоплашни талаб қилишга ҳақлидир?

- а) ижарага берувчининг ёзма оғохлантиришига қарамасдан ижарага олувчига турар жойдан номувофиқ фойдаланишни давом эттирса;
- б) ижарага берувчининг расмий талабларига қарамасдан ижарага олувчига турар жойдан номувофиқ фойдаланишни давом эттирса;
- с) ижарага берувчининг икки мартаба жўнатилган эътирозномаларига қарамасдан ижарага олувчига турар жойдан номувофиқ фойдаланишни давом эттирса;
- д) ижарага берувчининг судга мурожаат қилганига ижарага олувчига турар жойдан номувофиқ фойдаланишни давом эттирса.

72. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни ижарага олувчи оила аъзолари ижарага бериш шартномаси шартларини бузганликлари учун жавобгарлик масаласи қандай ҳал этилади?

- а) айбдор оила аъзоси жавобгар бўлади; б) ижарага олувчи жавобгар бўлади;
- с) ижарага олувчи жавобгар бўлмайди;
- д) ижарага олувчи оила аъзолари билан солидар тартибда жавобгар бўлади.

73. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни ижарага олувчи оила таркибининг ўзгариши қандай оқибатларга олиб келади?

- а) ижара шартномаси ўзгармайди;

- б) ижара шартномаси тегишли қисмининг ўзгаришига олиб келади;
- с) ижара шартномаси бекор бўлишига олиб келади;
- д) ижара шартномаси ҳақиқий эмас деб топилишга олиб келади.

74. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйлари бўйича ижарага олувчининг оила аъзолари турар жойдан фойдаланишда қандай ҳуқуқларга эга?

- а) ижарага олувчи оила аъзоларига нисбатан устуворликка эга;
- б) ушбу масала аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйлари бўйича ижара шартномалари ва қонунда тартибга солинмаган;
- с) ижарага олувчи билан тенг ҳуқуқларга эгадирлар;
- д) ижарага олувчи уларга нисбатан устуворликка эга, бироқ оила аъзолари ўзаро тенг ҳуқуқларга эга.

75. Ижарага олувчининг собиқ оила аъзолари эгаллаб турган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини сақлаб қоладиларми?

- а) ижарага олувчининг собиқ оила аъзолари эгаллаб турган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқи сақлаб қолмайдилар;
- б) ижарага олувчининг собиқ оила аъзолари эгаллаб турган турар жойда яшашни давом эттирсалар, ушту турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини сақлаб қоладилар;
- с) ижарага олувчининг собиқ оила аъзолари эгаллаб турган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини сақлаб қолиш учун ижара шартномасига ўзгартириш киритиш лозим;
- д) ижарага олувчининг собиқ оила аъзолари эгаллаб турган турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини сақлаб қолиш учун ижарага олувчи билан ўзаро келишув тузишлари лозим.

76. Ижарага берувчи кимларни кўчириб киритишда ижарага олувчининг розилик талаб этилмайди?

- а) оиланинг муомалага лаёқатли аъзоларини;

- б) оиланинг вояга етмаган аъзоларини;
- с) оиланинг вояга етган аъзоларини;
- д) оиланинг яқин қариндош аъзоларини.

77. Ижарага олувчи оила аъзоларини идоравий уй-жой фонди кўчириб киритиш тартиби қандай?

- а) мулкдор розилиги билан кўчириб олиш учун талаб этилмайди;
- б) мулкдор розилиги билан кўчириб олиши мумкин;
- с) уйга киритиш ҳақидаги давлат ордерида назарда тутилган тартибда;
- д) ижара шартномасида белгиланган тартибда.

78. Ижарага олувчининг турар жойига васий ёки ҳомий сифатида кўчиб кирган фуқаролар, шунингдек ижара шартномасига киритилмаган бошқа шахслар бу турар жойга нисбатан мустақил ҳуқуққа эга бўладими?

- а) агарда камида беш йил давомида яшаган бўлса, мустақил ҳуқуқни қўлга киритади;
- б) мустақил ҳуқуққа эга бўлмайдилар;
- с) агарда камида икки йил давомида яшаган бўлса, мустақил ҳуқуқни қўлга киритади;
- д) агарда камида уч йил давомида яшаган бўлса, мустақил ҳуқуқни қўлга киритади.

79. Ижарага олувчи муниципал уйдаги ижарага олинган турар жойга бошқа фуқароларни кўчириб киритишга ҳақлими?

- а) ҳа, оиланинг вояга етган аъзоларининг розилиги билан; б) йўқ, ҳақли эмас;
- с) ҳа, мулкдорнинг езма розилиги билан;
- д) ҳа, мулкдор ва оиланинг вояга етган аъзоларининг розилиги билан.

80. Муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни

ижарага олувчи, унинг оила аъзолари ёки ижарага олувчи билан доимий яшаётган фуқаролар вақтинча бўлмаганида турар жой қанча муддат давомида уларнинг ҳисобида сақланиб туради?

- а) бир ой муддат давомида;
- б) уч ой муддат давомида;
- с) олти йил муддат давомида;
- д) олти ой муддат давомида.

81. Муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойда вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг турар жойи қайси ҳолларда олти ойдан ортиқ муддатга сақланиб турмайди?

- а) жиноий жавобгарликка тортилганда;
- б) ҳарбий хизматга чақирилганда;
- с) контракт бўйича ҳарбий хизматга кирилганда;
- д) даволаниш учун даволаш-профилактика муассасаларига жўнаб кетилганда.

82. Муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойда вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг турар жойи қайси ҳолларда олти ойдан ортиқ муддатга сақланиб турмайди?

- а) даволаниш учун даволаш-профилактика муассасаларига жўнаб кетилганда;
- б) ҳарбий хизматга чақирилганда;
- с) муомалага лаёқатсиз деб топилганда;
- д) контракт бўйича ҳарбий хизматга кирилганда.

83. Муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойда вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг турар жойи қайси ҳолларда олти ойдан ортиқ муддатга сақланиб турмайди?

- а) ҳарбий хизматга чақирилганда;
- б) контракт бўйича ҳарбий хизматга кирилганда;

- с) даволаниш учун даволаш-профилактика муассасаларига жўнаб кетилганда;
- д) муомалага қисман лаёқатсиз деб топилганда.

84. Фуқароларни белгиланган муддатдан ортиқ бўлмаганлари оқибатида муниципал, идоровий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойдан фойдаланиш ҳуқуқини йўқотган деб топиш қандай тартибда амалга оширилади?

- а) Туман хокимлиги қарори асосида;
- б) Нотариал тартибда;
- с) Келишув тартибида;
- д) суд тартибида.

85. Вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойи сақланиши муддатлари ижарага олувчи ва ижарага берувчининг ўзаро келишуви билан қисқартирилиши мумкин ми?

- а) вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойи сақланиши муддатлари ижарага олувчи ва ижарага берувчининг ўзаро келишуви билан қисқартирилиши мумкин;
- б) вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойи сақланиши муддатлари ижарага олувчи ва ижарага берувчининг ўзаро келишуви билан қисқартирилиши мумкин эмас;
- с) вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойи сақланиши муддатлари ижарага олувчи ва ижарага берувчининг ўзаро келишуви билан қисқартирилиши мумкин, агарда ижарага олувчи тиббий муассасида даволанаётган бўлса;
- д) вақтинча бўлмаганида фуқароларнинг аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойи сақланиши муддатлари ижарага олувчи ва ижарага берувчининг ўзаро

келишуви билан қисқартирилиши мумкин, агарда ижарага олувчи жинотй жазоларни ўташ муассасаларида бўлса.

86. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни ижарага олувчи, агар белгиланган нормадан ортиқча турар жой майдонига эга бўлса, вояга етган оила аъзоларининг розилигига биноан эгаллаб турган турар жойини кичикроқ ҳажмдаги турар жойга алмаштиришни сўраши мумкин ми?

- а) мумкин, у билан яшаётган барча оила аъзоларининг розилиги билан;
- б) йўқ, мумкин эмас, чунки ушбу уй ажратилганда у мулкдор билан ўзаро келишувга келган;
- с) ҳа, мумкин, ушбу ҳолатда у мустақил равишда ўзи ҳаракат қилади;
- д) ҳа, мумкин, вояга етган оила аъзоларининг розилиги билан.

87. Идоравий уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни ижарага олувчи турар жойни иккиламчи ижарага беришга ҳақли ми?

- а) ҳақли эмас, ижарага бериш ҳуқуқи фақат уй-жой мулкдорига тегишли;
- б) ҳақли, мулкдор ва у билан доимий яшаётган шахсларнинг розилиги билан;
- с) ҳақли эмас, чунки бу ҳолатлар намунавий ижара шартнома-сида назарда тутилмаган;
- д) ҳақли эмас, чунки ушбу уйлар ижарага олувчи ва унинг вояга етмаган оила аъзоларига яшаш учун берилган.

88. Муниципал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни ижарага олувчи турар жойни иккиламчи ижарага беришга ҳақли ми?

- а) ҳақли эмас, чунки бу ҳолатлар намунавий ижара шартнома-сида назарда тутилмаган;

- б) ҳақли эмас, ижарага бериш ҳуқуқи фақат уй-жой мулкдорига тегишли;
- с) ҳақли, мулкдор ва у билан доимий яшаётган шахсларнинг розилиги билан;
- д) ҳақли эмас, чунки ушбу уйлар ижарага олувчи ва унинг вояга етмаган оила аъзоларига яшаш учун берилган.

89. Турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати турар жойни ижарага бериш шартномасининг муддатидан ортиқ бўлиши мумкинми?

- а) турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати турар жойни ижарага бериш шартномасининг муддатидан ортиқ бўлиши мумкин, агар бунга мулкдор қарши бўлмаса;
- б) турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати турар жойни ижарага бериш шартномасининг муддатидан ортиқ бўлиши мумкин эмас;
- с) турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати турар жойни ижарага бериш шартномасининг муддатидан ортиқ бўлиши мумкин, агарда ижарага олувчи оила аъзолари билан хизмат сафарига кетган бўлса;
- д) турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати турар жойни ижарага бериш шартномасининг муддатидан ортиқ бўлиши мумкин, агарда ижарага олувчи харбий хизматга чақиртирилган бўлса.

90. Янги муддатга шартнома тузишга бўлган имтиёзли ҳуқуқ тўғрисидаги қоида турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасига нисбатан татбиқ этиладими?

- а) татбиқ этилади; б) татбиқ этилади;
- с) татбиқ этилади, агарда бу ҳақида бирламчи ижара шартномасида белгиланган бўлса;
- д) татбиқ этилади, агарда бу ҳақида иккиламчи ижара шартномасида белгиланган бўлса.

91. Турар жойни ижарага бериш шартномаси муддатидан олдин бекор қилинган тақдирда у билан бир вақтда турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномаси ҳам бекор бўладими?

- а) бекор бўлмайди;
- б) тарафлар белгилайди;
- с) бекор бўлади;
- д) келишув тузилади.

92. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойларни иккиламчи ижарага беришга йўл қўйилладими?

- а) йўл қўйилади, фавқулоддаги вазиятларда;
- б) йўл қўйилади, фақат кам таъминлаган оилалар учун;
- с) йўл қўйилади, фақат ҳарбий хизматчилар учун;
- д) йўқ, йўл қўйилмайди.

93. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойларни иккиламчи ижарага беришга қайси ҳолатда йўл қўйилмайди?

- а) агар иккиламчи ижарага олувчининг кўчиб кириши оқибати-да ҳар бир яшовчига тўғри келадиган умумий майдон белги-ланган нормадан камайиб кетса;
- б) агар унда ўзбекистон республикаси соғлиқни сақлаш вазир-лиги томонидан тасдиқланган рўйхатдаги айрим сурункали касалликларнинг оғир турлари билан касалланган шахслар яшаётган бўлса;
- с) ижарага олувчининг. унинг вояга етган оила аъзоларининг, у билан доимий яшаётган фуқароларнинг розилиги бўлмаса;
- д) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойларни иккиламчи ижарага беришга умуман йўл қўйилмайди .

94. Муниципал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни иккиламчи ижарага беришга қайси ҳолларда йўл қўйилади?

- а) ижарага олувчининг. унинг вояга етган оила аъзоларининг, у билан доимий яшаётган фуқароларнинг розилиги бўлмаса;
- б) агар унда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланган рўйхатдаги айрим сурункали касалликларнинг оғир турлари билан касалланган шахслар яшаётган бўлса;
- с) агар иккиламчи ижарага олувчининг кўчиб кириши оқибати-да ҳар бир яшовчига тўғри келадиган умумий майдон белгиланган нормадан камайиб кетса;
- д) агарда уй-жой Вазирлар Маҳкамасининг уй-жой фондига ўтказилган бўлса.

95. Идоравий уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни иккиламчи ижарага беришга қайси ҳолларда йўл қўйилади?

- а) агарда уй-жой Вазирлар Маҳкамасининг уй-жой фондига ўтказилган бўлса;
- б) агар унда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тасдиқланган рўйхатдаги айрим сурункали касалликларнинг оғир турлари билан касалланган шахслар яшаётган бўлса;
- с) агар иккиламчи ижарага олувчининг кўчиб кириши оқибати-да ҳар бир яшовчига тўғри келадиган умумий майдон белгиланган нормадан камайиб кетса;
- д) ижарага олувчининг. унинг вояга етган оила аъзоларининг, у билан доимий яшаётган фуқароларнинг розилиги бўлмаса.

96. Муниципал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартномани қайта тиклашни талаб қилишга ҳақли ми?

- а) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ту- рар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муд- дати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартноманиқайта тиклашни талаб қилишга ҳақли эмас;
- б) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ту- рар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муд- дати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартноманиқайта тиклашни талаб қилишга ҳақли, агарда унда оила аъзо-лари таркибида вояга етмаган фарзандлари бўлса;
- с) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ту- рар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муд- дати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартноманиқайта тиклашни талаб қилишга ҳақли, агарда бу ҳақида бир- ламчи ижара шартномасида келишилган бўлса;
- д) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ту- рар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муд- дати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартноманиқайта тиклашни талаб қилишга ҳақли, агарда бу ҳақида икки-ламчи ижара шартномасида белгиланган бўлса.

97. Идоравий уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартномани қайта тиклашни талаб қилишга ҳақли ми?

- а) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ту- рар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муд- дати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартноманиқайта тиклашни талаб қилишга ҳақли, агарда бу ҳақида икки-ламчи ижара шартномасида белгиланган бўлса;
- б) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ту- рар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муд- дати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартноманиқайта тиклашни талаб қилишга ҳақли, агарда бу ҳақида бир- ламчи ижара шартномасида келишилган бўлса;
- с) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ту- рар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муд-

дати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартномани қайта тиклашни талаб қилишга ҳақли эмас ;

- д) муниципал ва идоравий уй-жой фондининг уйларидаги турар жойни иккиламчи ижарага бериш шартномасининг муддати тугагандан сўнг иккиламчи ижарага олувчи шартномани қайта тиклашни талаб қилишга ҳақли, агарда унда оила аъзолари таркибида вояга етмаган фарзандлари бўлса.

98. Агар иккиламчи ижарага бериш шартномаси муддати кўрсатилмай тузилган бўлса, ижарага олувчи иккиламчи ижарага бериш шартномаси бекор қилиниши ҳақида иккиламчи ижарага олувчини қанча муддатда огоҳлантириши шарт?

- а) тўрт ой олдин;
- б) бир ой олдин;
- с) уч ой олдин;
- д) икки ой олдин.

99. Муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага олувчи, унинг оила аъзолари ва у билан доимий яшаётган фуқаролар ўзаро келишувга биноан ва ижарага берувчини олдиндан хабардор қилган ҳолда вақтинча яшовчиларга (фойдаланувчиларга) турар жойда текин яшаб туришлари учун қанча муддат рухсат этишга ҳақлидирлар?

- а) олти ойдан ошмаган муддатда;
- б) бир ойдан ошмаган муддатда;
- с) уч ойдан ошмаган муддатда;
- д) икки ойдан ошмаган муддатда.

100. Вақтинча яшовчилар турар жойдан фойдаланишда мустақил ҳуқуққа эга бўладими?

- а) вақтинча яшовчилар турар жойдан фойдаланишда мустақил ҳуқуққа эга бўладилар, агарда бу ҳақида ижарага олувчи билан ўзаро келишилган бўлса;

- б) вақтинча яшовчилар турар жойдан фойдаланишда мустақил ҳуқуққа эга бўлмайдилар;
- с) вақтинча яшовчилар турар жойдан фойдаланишда мустақил ҳуқуққа эга бўладилар, агарда бу ҳақида иккиламчи ижара шартномасида келишилган бўлса;
- д) вақтинча яшовчилар турар жойдан фойдаланишда мустақил ҳуқуққа эга бўладилар, агарда бу ҳақида бирламчи ижара шартномасида келишилган бўлса.

101. Вақтинча яшовчиларининг хатти-ҳаракатлари учун ижарага берувчи олдида ким жавобгар ? ижарага олувчи жавобгардир?

- а) вақтинча яшовчиларининг хатти-ҳаракатлари учун ижара-га берувчи олдида жавобгарлик масаласи иккиламчи ижара шартномасида белгиланади;
- б) вақтинча яшовчиларининг хатти-ҳаракатлари учун ижара-га берувчи олдида жавобгарлик масаласи бирламчи ижара шартномасида белгиланади;
- с) вақтинча яшовчиларининг хатти-ҳаракатлари учун ижарага берувчи олдида уларнинг ўзлари жавобгардир;
- д) вақтинча яшовчиларининг хатти-ҳаракатлари учун ижарага берувчи олдида ижарага олувчи жавобгардир.

102. Вақтинча яшовчилар улар билан келишилган яшаб туриш муддати ўтганидан кейин, ижарага олувчи томонидан тегишли талаб қўйилган кундан эътиборан кўпи билан нечи кун ичида турар жойни бўшатишлари шарт?

- а) вақтинча яшовчилар улар билан келишилган яшаб туриш муддати ўтганидан кейин, ижарага олувчи томонидан тегишли талаб қўйилган кундан эътиборан кўпи билан ўн кун кун ичида турар жойни бўшатишлари шарт;
- б) вақтинча яшовчилар улар билан келишилган яшаб туриш муддати ўтганидан кейин, ижарага олувчи томонидан тегишли талаб қўйилган кундан эътиборан кўпи билан уч кун ичида турар жойни бўшатишлари шарт;

- с) вақтинча яшовчилар улар билан келишилган яшаб туриш муддати ўтганидан кейин, ижарага олувчи томонидан тегишли талаб қўйилган кундан эътиборан кўпи билан етти кун ичида турар жойни бўшатишлари шарт;
- д) вақтинча яшовчилар улар билан келишилган яшаб туриш муддати ўтганидан кейин, ижарага олувчи томонидан тегишли талаб қўйилган кундан эътиборан кўпи билан беш кун ичида турар жойни бўшатишлари шарт.

103. Бир киши ҳисобига тўғри келадиган уй-жой майдони ижтимоий нормаси ҳақидаги қонунчилик талабларига риоя этилмаса, ижарага берувчи вақтинча яшовчиларнинг яшаб туришларини тақиқлаб қўйиши мумкин ми?

- а) бир киши ҳисобига тўғри келадиган уй-жой майдони ижтимоий нормаси ҳақидаги қонунчилик талабларига риоя этилмаса, ижарага берувчи вақтинча яшовчиларнинг яшаб туришларини тақиқлаб қўйиши мумкин эмас;
- б) бир киши ҳисобига тўғри келадиган уй-жой майдони ижтимоий нормаси ҳақидаги қонунчилик талабларига риоя этилмаса, ижарага берувчи вақтинча яшовчиларнинг яшаб туришларини тақиқлаб қўйиши мумкин;
- с) бир киши ҳисобига тўғри келадиган уй-жой майдони ижтимоий нормаси ҳақидаги қонунчилик талабларига риоя этилмаса, ижарага берувчи вақтинча яшовчиларнинг яшаб туришларини тақиқлаб қўйиши мумкинлиги бирламчи ижара шартномаси шартларига боғлиқ;
- д) бир киши ҳисобига тўғри келадиган уй-жой майдони ижтимоий нормаси ҳақидаги қонунчилик талабларига риоя этилмаса, ижарага берувчи вақтинча яшовчиларнинг яшаб туришларини тақиқлаб қўйиши мумкинлиги иккиламчи ижара шартномаси шартларига боғлиқ.

104. Муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, кимнинг мажбариятига киради?

- а) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, давлат мулкани бошқариш агентлигининг ҳудудий бошқармаси мажбуриятига киради;
- б) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага олувчининг мажбуриятига киради;
- с) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага берувчининг мажбуриятига киради;
- д) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, маҳаллий давлат органлари мажбуриятига киради.

105. Идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, кимнинг мажбуриятига киради?

- а) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, давлат мулкани бошқариш агентлигининг ҳудудий бошқармаси мажбуриятига киради;
- б) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага олувчининг мажбуриятига киради;
- с) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, маҳаллий давлат органлари мажбуриятига киради;

д) идоравий уй-жой фонди уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага берувчининг мажбуриятига киради.

106. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, кимнинг мажбуриятига киради?

а) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, давлат мулкани бошқариш агентлигининг ҳудудий бошқармаси мажбуриятига киради;

б) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, маҳаллий давлат органлари мажбуриятига киради;

с) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага олувчининг мажбуриятига киради;

д) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага берувчининг мажбуриятига киради.

107. Муниципал уй-жой фондининг ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар шу турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, кимнинг мажбуриятига киради?

а) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса,

давлат мулкани бошқариш агентлигининг худудий бошқармаси мажбуриятига киради;

- б) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, маҳаллий давлат органлари мажбуриятига киради;
- с) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага олувчининг мажбуриятига киради;
- д) муниципал уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага берувчининг мажбуриятига киради.

108. Идоравий уй-жой фондининг ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар шу турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, кимнинг мажбуриятига киради?

- а) идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, давлат мулкани бошқариш агентлигининг худудий бошқармаси мажбуриятига киради;
- б) идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, маҳаллий давлат органлари мажбуриятига киради;
- с) идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага олувчининг мажбуриятига киради;
- д) идоравий уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага берувчининг мажбуриятига киради.

109. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уй-жой фондининг ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар шу турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, кимнинг мажбуриятига киради?

- а) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага олувчининг мажбуриятига киради;
- б) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, маҳаллий давлат органлари мажбуриятига киради;
- с) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, давлат мулкани бошқариш агентлигининг ҳудудий бошқармаси мажбуриятига киради;
- д) аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уй-жой фондининг уйларидаги ижарага берилган турар жойни капитал таъмирлаш, агар турар жойни ижарага бериш шартномасида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, ижарага берувчининг мажбуриятига киради.

110. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жой капитал таъмирланаётганда, таъмирлашни ижарага олувчини кўчирмасдан амалга ошириш мумкин бўлмаса, бундай ҳолатда ижарага берувчи қандай йўл тутмоғи лозим?

- а) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилиб, ижарага олувчи ва унинг оила аъзоларини суд тартибида кўчириб юбориши лозим;

- б) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчини ва унинг оила аъзоларини суд тартибида кўчириб юбориши лозим;
- с) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчига, унинг оила аъзоларига ва у билан доимий яшаётган фуқароларга капитал таъмирлаш ўтказиш вақтида бошқа турар жой бериши шарт;
- д) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчига, унинг оила аъзоларига ва у билан доимий яшаётган фуқароларга капитал таъмирлаш ўтказиш вақтида прокурор тақдимномаси асосида кўчириб юбориши лозим.

111. Муниципал уй-жой фондининг уйларидаги турар жой капитал таъмирланаётганда, таъмирлашни ижарага олувчини кўчирмасдан амалга ошириш мумкин бўлмас, бундай ҳолатда ижарага берувчи қандай йўл тутмоғи лозим?

- а) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилиб, ижарага олувчи ва унинг оила аъзоларини суд тартибида кўчириб юбориши лозим;
- б) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчига, унинг оила аъзоларига ва у билан доимий яшаётган фуқароларга капитал таъмирлаш ўтказиш вақтида бошқа турар жой бериши шарт;
- с) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчига, унинг оила аъзоларига ва у билан доимий яшаётган фуқароларга капитал таъмирлаш ўтказиш вақтида прокурор тақдимномаси асосида кўчириб юбориши лозим;
- д) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчини

ва унинг оила аъзоларини суд тартибида кўчириб юбориши лозим.

112. Идоравий уй-жой фондининг уйларидаги турар жой капитал таъмирланаётганда, таъмирлашни ижарага олувчини кўчирмасдан амалга ошириш мумкин бўлмаса, бундай ҳолатда ижарага берувчи қандай йўл тутмоғи лозим?

- а) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчига, унинг оила аъзоларига ва у билан доимий яшаётган фуқароларга капитал таъмирлаш ўтказиш вақтида прокурор тақдимномаси асосида кўчириб юбориши лозим;
- б) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчига, унинг оила аъзоларига ва у билан доимий яшаётган фуқароларга капитал таъмирлаш ўтказиш вақтида бошқа турар жой бериши шарт;
- с) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилмаган ҳолда ижарага олувчини ва унинг оила аъзоларини суд тартибида кўчириб юбориши лозим;
- д) ижарага берувчи таъмирланаётган турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилиб, ижарага олувчи ва унинг оила аъзоларини суд тартибида кўчириб юбориши лозим.

113. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жой капитал таъмирланаётганда ижарага олувчини, унинг оила аъзоларини ва у билан доимий яшаётган фуқароларни улар эгаллаб турган турар жойдан бошқа турар жой майдонига кўчиб ўтиши билан боғлиқ ҳаражатлар кимнинг ҳисобидан амалга оширилади?

- а) ижарага олувчи билан доимий яшаётган фуқароларнинг ҳисобидан;
- б) ижарага олувчининг вояга етган фарзандлари ҳисобидан;

- с) ижарага олувчининг ҳисобидан;
- д) ижарага берувчининг ҳисобидан.

114. Муниципал уй-жой фондининг уйларидаги турар жой капитал таъмирланаётганда ижарага олувчини, унинг оила аъзоларини ва у билан доимий яшаётган фуқароларни улар эгаллаб турган турар жойдан бошқа турар жой майдонига кўчиб ўтиши билан боғлиқ ҳаражатлар кимнинг ҳисобидан амалга оширилади?

- а) ижарага берувчининг ҳисобидан;
- б) ижарага олувчининг ҳисобидан;
- с) ижарага олувчининг вояга етган фарзандлари ҳисобидан;
- д) ижарага олувчи билан доимий яшаётган фуқароларнинг ҳисобидан.

115. Идоравий уй-жой фондининг уйларидаги турар жой капитал таъмирланаётганда ижарага олувчини, унинг оила аъзоларини ва у билан доимий яшаётган фуқароларни улар эгаллаб турган турар жойдан бошқа турар жой майдонига кўчиб ўтиши билан боғлиқ ҳаражатлар кимнинг ҳисобидан амалга оширилади?

- а) ижарага олувчи билан доимий яшаётган фуқароларнинг ҳисобидан;
- б) ижарага олувчининг ҳисобидан;
- с) ижарага берувчининг ҳисобидан;
- д) ижарага олувчининг вояга етган фарзандлари ҳисобидан.

116. Муниципал уй-жой фондидаги турар жойни ҳамда ёрдамчи хоналарни қайта қуриш, ўзгартиришга йўл қўйиладими?

- а) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;

- б) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчинингва ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;
- с) йўл қўйилмайди;
- д) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила аъзоларининг, у билан доимий яшаётган фуқароларнинг, ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади.

117. Идоравий уй-жой фондидаги турар жойни ҳамда ёрдамчи хоналарни қайта қуриш, ўзгартиришга йўл қўйилдими?

- а) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;
- б) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчинингва ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;
- с) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила аъзоларининг, у билан доимий яшаётган фуқароларнинг, ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;
- д) йўл қўйилмайди.

118. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондидаги турар жойни ҳамда ёрдамчи хоналарни қайта қуриш, ўзгартиришга йўл қўйилдими?

- а) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;
- б) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчинингва ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;
- с) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила аъзоларининг, у билан доимий

яшаётган фуқароларнинг, ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;

д) йўл қўйилмайди.

119. Идоравий уй-жой фондидаги турар жойни ҳамда ёрдамчи хоналарни қайта қуриш, ўзгартиришга йўл қўйилдими?

а) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;

б) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг ва ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;

с) квартирани янада обод қилиш мақсадида ижарага олувчининг, унинг вояга етган оила аъзоларининг, у билан доимий яшаётган фуқароларнинг, ижарага берувчининг розилиги билангина йўл қўйилади;

д) йўл қўйилмайди.

120. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйни ижарага олувчи вафот этган тақдирда ижара шартномаси ким билан тузилади?

а) бу масала суд тартибида ҳал қилиниши лозим;

б) шартнома ушбу турар жойда яшаётган вояга етган оила аъзоларидан бири билан тузилади;

с) шартнома ушбу турар жойда доимий яшаётган фуқароларидан бири билан тузилади;

д) бундай ҳолатда янги шартнома тузилмайди, уй-дой у ердаги яшаётган фуқаролар томонидан бўшатилиши лозим.

121. Идоравий уй-жой фондининг уйни ижарага олувчи вафот этган тақдирда ижара шартномаси ким билан тузилади?

а) шартнома ушбу турар жойда доимий яшаётган фуқароларидан бири билан тузилади;

- б) шартнома ушбу турар жойда яшаётган вояга етган оила аъзоларидан бири билан тузилади;
- с) бундай ҳолатда янги шартнома тузилмайди, уй-дой у ердаги яшаётган фуқаролар томонидан бўшатилиши лозим;
- д) бу масала суд тартибида ҳал қилиниши лозим.

122. Оила аъзосининг ижарага олувчи деб тан олиниши муносабати билан юзага келадиган низолар қандай ҳал қилинади?

- а) мулкдор истаги асосида;
- б) ўзаро келишувга асосан;
- с) медиация ердамида;
- д) суд тартибида.

123. Муниципал уй-жой фондининг уйни ижарага олувчи вафот этган тақдирда ижара шартномаси ким билан тузилади?

- а) бу масала суд тартибида ҳал қилиниши лозим;
- б) шартнома ушбу турар жойда яшаётган вояга етган оила аъзоларидан бири билан тузилади;
- с) шартнома ушбу турар жойда доимий яшаётган фуқароларидан бири билан тузилади;
- д) бундай ҳолатда янги шартнома тузилмайди, уй-дой у ердаги яшаётган фуқаролар томонидан бўшатилиши лозим.

124. Турар жойни ижарага олувчи оила аъзоларининг ҳамда ўзи билан доимий яшаётган фуқароларнинг розилиги билан исталган вақтда ижарага берувчини қанча муддат олдин ёзма равишда огоҳлантириб, ижара шартномасини бекор қилиши мумкин?

- а) икки ой олдин;
- б) бир ой олдин;
- с) уч ой олдин; д) тўрт ой олдин.

125. Турар жойларни ўзбошимчалик билан эгаллаб олганёки авария ҳолатида деб топилган уйларда яшаётган шахслар қандай ҳужжат асосида маъмурий тартибда кўчириладилар?

- а) маҳалла фуқаролар йиғини қарори асосида;
- б) туман ва шаҳар ҳокими қарори асосида;
- с) суд қарори асосида;
- д) прокурор санкцияси асосида.

126. Турар жойни ижарага бериш шартномаси исталган тарафнинг талаби бўйича қайси ҳолатда бекор қилиниши мумкин эмас?

- а) ҳар қандай ҳолатда аввалдан бир ой огоҳлантириш шарти билан;
- б) агар турар жой доимий яшаш учун яроқсиз бўлиб қолса;с)
- агар турар жой жойлашган уй бузилиши керак бўлса;
- д) шунингдек уй-жой авария ҳолатида бўлса бўлса.

127. Ижарага бериш шартномаси ижарага берувчининг талаби бўйича қуйидаги ҳолларда суд тартибида бекор қилиниши мумкин эмас?

- а) агар шартномада узоқроқ муддат белгиланган бўлмаса, ижарага олувчи олти ой ортиқ муддат учун турар жой ҳақини тўламаса;
- б) ижарага олувчи ёки хатти-ҳаракатлари учун ижарага олувчи жавоб берадиган фуқаролар турар жойни бузса;
- с) қисқа муддатли ижарада эса, шартномада белгиланган тўлов муддатини ўтказиб бир маротабадан мартадан ортиқ тўламаса;
- д) турмуш қоидаларини мунтазам бузаётган бўлса.

128. Умумий қоида тарихида муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фонди уйларига турар жойни ижарага бериш шартномасини бекор қилиш қандай тартибда амалга оширилади?

- а) тарафларнинг келишуви билан;
- б) ижарага олувчининг истаги билан икки ой олдин огоҳлантириш шarti билан;
- с) ижарага берувчининг истаги билан аввалдан уч ой олдин огоҳлагтириш шarti билан;
- д) маҳаллий давлат органлари талаби билан.

129. Агарда ижарага олувчи уч ой олдин огоҳлантиришсиз шартнома бекор қилинган тақдирда қандай юридик оқибатлар келиб чиқади?

- а) ижарага олувчи кейинги уч ой учун турар жой ҳақини ва неустойкани тўлаши шарт;
- б) ижарага олувчи кейинги уч ой учун турар жой ҳақини ва жаримани тўлаши шарт;
- с) ижарага олувчи томонидан огоҳлантиришсиз шартномани бекор қилиши ҳақиқий эмас деб ҳисобланади;
- д) ижарага олувчи кейинги уч ой учун турар жой ҳақини тўлаши шарт.

130. Агар шартномада узокроқ муддат белгиланган бўлмаса, ижарага олувчи икки ой ортиқ муддат учун турар жой ҳақини тўламаса, қандай юридик оқибат келиб чиқади?

- а) ижарага берувчи икки ойлик ижара тўловини суд тартибида талаб қилишга ҳақли;
- б) ижарага берувчи ижара шартномасини бекор қилишни талаб қилишга ҳақли;
- с) ижарага берувчи ижара шартномасини ҳақиқий эмас деб топишга ҳақли;
- д) ижарага берувчи ижарага олувчи ва у билан доимий яшаётган шахсларни кўчириб юборишга ҳақли.

131. Фуқароларга муниципал уй-жой фонднинг уйларидаги турар жойлардан қуйидаги ҳолларда кўчирилмайди?

- а) турар жой белгиланган тартибда авария ҳолатида ёки яшаш учун яроқсиз деб топилган бўлса;

- б) турар жой яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказилаётган бўлса;
- с) фуқароларни маъмурий тартибда чиқариш ҳақида суд қарори қабул қилинган бўлса;
- д) агар турар жой жойлашган уй бузилиши керак бўлса.

132. Фуқароларга идоравий уй-жой фондининг уйларидаги турар жойлардан қуйидаги ҳолларда кўчирилмайди?

- а) турар жой белгиланган тартибда авария ҳолатида ёки яшаш учун яроқсиз деб топилган бўлса;
- б) фуқароларни маъмурий тартибда чиқариш ҳақида суд қарори қабул қилинган бўлса;
- с) агар турар жой жойлашган уй бузилиши керак бўлса;
- д) турар жой яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказилаётган бўлса.

133. Турар жойлар жойлашган муниципал уй-жой фондининг уйи давлат ёки жамоат эҳтиёжлари учун ер участкаси ажратилиши муносабати билан бузилиши керак бўлса, ушбу турар жойдан кўчирилаётган фуқароларга бошқа обод турар жой кимнинг ҳисобидан берилади?

- а) туман қурилиш ва архитектура бўлимлари томонидан;
- б) давлат мулкани бошқариш агентлигининг ҳудудий бўлинмалари томонидан;
- с) маҳаллий давлат органлари томонидан;
- д) бу турар жой ер участкаси ажратилаётган ёки яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказилиши лозим бўлган турар жой берилаётган корхона, муассаса, ташкилотлар томонидан берилади.

134. Турар жойлар жойлашган идоравий уй-жой фондининг уйи давлат ёки жамоат эҳтиёжлари учун ер участкаси ажратилиши муносабати билан бузилиши керак бўлса, ушбу турар жойдан кўчирилаётган фуқароларга бошқа обод турар жой кимнинг ҳисобидан берилади?

- а) бу турар жой ер участкаси ажратилаётган ёки яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказилиши лозим бўлган турар жой берилаётган корхона, муассаса, ташкилотлар томонидан берилади;
- б) Махаллий давлат органлари томонидан;
- с) Давлат мулкани бошқариш агентлигининг ҳудудий бўлинмалари томонидан;
- д) Туман қурилиш ва архитектура бўлимлари томонидан.

135. Турар жойлар жойлашган аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйи давлат ёки жамоат эҳтиёжлари учун ер участкаси ажратилиши муносабати билан бузилиши керак бўлса, ушбу турар жойдан кўчирилаётган фуқароларга бошқа обод турар жой кимнинг ҳисобидан берилди?

- а) Туман қурилиш ва архитектура бўлимлари томонидан;
- б) бу турар жой ер участкаси ажратилаётган ёки яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказилиши лозим бўлган турар жой берилаётган корхона, муассаса, ташкилотлар томонидан берилади;
- с) Махаллий давлат органлари томонидан;
- д) Давлат мулкани бошқариш агентлигининг ҳудудий бўлинмалари томонидан.

136. Фуқароларга аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойлардан қайси ҳолларда кўчирилмайди?

- а) фуқароларни маъмурий тартибда чиқариш ҳақида суд қарори қабул қилинган бўлса;
- б) турар жой белгиланган тартибда авария ҳолатида ёки яшаш учун яроқсиз деб топилган бўлса;
- с) агар турар жой жойлашган уй бузилиши керак бўлса;
- д) турар жой яшаш учун мўлжалланмаган жойга ўтказилаётган бўлса.

137. Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилган шахслар, ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум бўлганликлари учун ўз фарзандлари билан бирга яшаши мумкин эмас деб топилган тақдирда?

- а) уларнинг бу ҳолати турар жойдан кўчирилишларига асос бўлмайди;
- б) улар бошқа турар жой берилган ҳода кўчирилишлари мумкин;
- с) улар бошқа турар жой бермасдан кўчирилишлари мумкин; д) уларнинг бу ҳолатида турар жойдан фойланиш ҳуқуқи сақланиб қолинади.

138. Ҳизмат турар жойлари қанча муддатга қадар берилади?

- а) меҳнат шартномасининг амал қилиш муддатига ёки хизмат даврига, сайлаб қўйиладиган лавозим муддати тугагунга қадар берилади;
- б) хизмат турар жойлари муддатсиз берилади;
- с) меҳнат шартномасининг беш йил муддатига ёки хизмат даврининг уч муддатига берилади;
- д) хизмат турар жойлари қатъий тартибда ўн йил муддатга қадар берилади.

139. Ҳизмат турар жойи ижара шартномаси қандай шаклда тузилади?

- а) ёзма шаклда;
- б) ёзма шаклда ва солиқ органларида руйхатга олишини лозим;
- с) ёзма шаклда ва нотариал тасдиқланиши лозим;
- д) оғзаки шаклда.

140. Ҳизмат турар жойи ижара шартномаси қачон бекор бўлади?

- а) тарафларнинг ўзаро келишувига биноан;
- б) ижарага берувчи истак билдирганда;
- с) меҳнат, хизмат муносабатлари тугатилиши билан бир вақтда;
- д) ходим хизмат сафарига жўнатилганда.

141. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) III-гуруҳ ногиронлари;
- б) 1941 — 1945 йиллардаги уруш фахрийлари;
- с) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар.

142. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- б) Байналмилалчи жангчилар;
- с) Прокуратура органларида камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари.

143. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) III-гуруҳ ногиронлари;
- б) ногирон фарзандлари бўлган оилалар;
- с) Давлат хавфсизлиги органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар.

144. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) Тарбиячи-ота-оналар, оилавий болалар уйи тугатилган тақ-дирда;
- б) Божхона органларида камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- с) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- д) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари.

145. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;

- б) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- с) I ва II гуруҳ ногиронлари;
- д) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари.

146. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- б) “Ўзбекистон Каҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) эгаллаб турган лавозими муносабати билан турар жой берилган бўлиб, лавозимидан бўшаган, лекин турар жойни берган корхона, муассаса, ташкилот билан меҳнат муносабатларини узмаган шахслар;
- д) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари.

147. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари;
- б) ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгариши ёхуд корхона, муассаса, ташкилот тугатилиши муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинган шахслар;
- с) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) “Ўзбекистон Каҳрамони” унвони билан тақдирланганлар.

148. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) III-гуруҳ ногиронлари;
- б) “Ўзбекистон Каҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) Давлат хавфсизлиги органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) Ўзи ишлаган корхона, муассаса, ташкилотдан пенсияга чиққан ходимлар.

149. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист” унвонига эга бўлган шахслар;
- б) хизмат турар жойи берган ташкилотларда камида ўн йил ишлаган (хизмат қилган) шахслар;
- с) пенсия ешига бир йил қолган шахслар;
- д) белгиланган тартибда кам таъминланган деб топилган шахслар.

150. Бошқа турар жой берган ҳолда хизмат турар жойларидан кимлар кўчириладилар?

- а) Давлат хавфсизлиги органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- б) “Ўзбекистон Каҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) Хизмат турар жойи берилган шахс вафот этганда унинг оила аъзолари;
- д) “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист” унвонига эга бўлган шахслар.

151. Махсус уйлар жумласига қуйидагилардан қайси бири кирмайди?

- а) болалар уйлари ва бошқа махсус мақсадли уйлар;
- б) вақтинчалик уй-жой фонди уйлари;
- с) ётоқхоналар;
- д) кўп квартирали уйлардаги квартиралар.

152. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) 1941 — 1945 йиллардаги уруш фаҳрийлари;
- б) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- с) “Ўзбекистон Каҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- д) III-гуруҳ ногиронлари.

153. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари;
- б) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) Прокуратура органларида камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) байналмилалчи жангчилар.

154. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) ногирон фарзандлари бўлган оилалар;
- б) Давлат хавфсизлиги органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- с) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- д) III-гуруҳ ногиронлари.

155. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари;
- б) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) Божхона органларида камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) тарбиячи-ота-оналар, оилавий болалар уйи тугатилган тақдирда.

156. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) I ва II гуруҳ ногиронлари;
- б) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- с) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- д) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари.

157. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари;

- б) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- д) Эгаллаб турган лавозими муносабати билан турар жой берилган бўлиб, лавозимидан бўшаган, лекин турар жойни берган корхона, муассаса, ташкилот билан меҳнат муносабатларини узмаган шахслар.

158. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) Ички ишлар органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар;
- б) Ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгариши ёхуд корхона, муассаса, ташкилот тугатилиши муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинган шахслар;
- с) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;д) Ўзбекистонда хизмат кўрсатган халқ артистлари.

159. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) Ш-гуруҳ ногиронлари;
- б) “Ўзбекистон Қаҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) Ўзи ишлаган корхона, муассаса, ташкилотдан пенсияга чиққанходимлар;
- д) Давлат хавфсизлиги органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар.

160. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан кўчирилишлари мумкин эмас?

- а) хизмат турар жойи берган ташкилотларда камида ўн йил ишлаган (хизмат қилган) шахслар;
- б) пенсия ешига бир йил қолган шахслар;
- с) белгиланган тартибда кам таъминланган деб топилган шахслар;
- д) “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист” унвонига эга бўлган шахслар.

161. Қимлар бошқа турар жой бермасдан ётоқхонадан қўчирилишлари мумкин эмас?

- а) “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист” унвонига эга бўлган шахслар;
- б) “Ўзбекистон Каҳрамони” унвони билан тақдирланганлар;
- с) Хизмат турар жойи берилган шахс вафот этганда унинг оила аъзолари;
- д) Давлат хавфсизлиги органларидан камида тўққиз йил хизмат қилганлар.

162. Турар жой арендаси шартномаси шакли қандай ва давлат руйхатидан ўтиши керакми?

- а) турар жой арендаси шартномаси ёзма шаклда тузилиши ҳамда қонунчиликда белгиланган тартибда ҳисобга олиниши (рўйхатдан ўтказилиши) лозим;
- б) турар жой арендаси шартномаси езма шаклда тузилиб, давлат руйхатидан ўтказилмайди;
- с) турар жой арендаси шартномаси езма равишда тузилиб, кейинчалик нотариал тасдиқланиши лозим;
- д) турар жой арендаси шартномаси ёзма тузилади, туман хокимиятида давлат руйхатидан ўтказилади.

163. Арендага олувчи арендага берилган турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериши мумкинми?

- а) арендага олувчи арендага арендага берилган турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериши фақат унинг турмуш уртоғининг рухсати билан амалга оширилади;
- б) арендага олувчи арендага арендага берилган турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериши фақат унинг вояга етган оила аъзолари рухсати билан амалга оширилади;
- с) арендага олувчи арендага берувчининг розилиги билан арендага берилган турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) беришга ҳақли эмас;

д) арендага олувчи арендага берувчининг розилиги билан арендага берилган турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериш хақли.

164. Турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериш шартномаси аренда шартномаси амал қиладиган муддатдан узоқроқ муддатга тузилиши мумкинми?

- а) турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериш шартномаси аренда шартномаси амал қиладиган муддатдан узоқроқ муддатга тузилиши мумкин, агарда мулкдор қарши бўлмаса;
- б) турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериш шартномаси аренда шартномаси амал қиладиган муддатдан узоқроқ муддатга тузилиши мумкин эмас;
- с) турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериш шартномаси аренда шартномаси амал қиладиган муддатдан узоқроқ муддатга тузилиши мумкин, агарда иккиламчи ижарага олувчи қарши бўлмаса;
- д) турар жойни иккиламчи арендага (ижарага) бериш шартномаси аренда шартномаси амал қиладиган муддатдан узоқроқ муддатга тузилиши мумкин, агарда ижарага олувчи қарши бўлмаса.

165. Қайси ҳолатда ижарага олувчи арендага берилган турар жойини сифатини яхшилаш билан боғлиқ ҳаражатларни талаб қилиш ҳуқуқига эга?

- а) агарда ушбу яхшиланишлар жорий таъмирлаш ишлари билан боғлиқ бўлган бўлса;
- б) агарда ушбу яхшиланишлар билан боғлиқ ҳаражатлар амалдаги бозор нархларида амалга оширилса;
- с) барча ҳолатларда, чунки ушбу яхшиланишлар ижарага берувчида қолади;
- д) агарда ушбу яхшиланишлар билан боғлиқ ҳаражатлар ижарага берувчининг розилиги билан амалга оширилса.

166. Арендага берувчи ўзгарган тақдирда турар жой аренда-си шартномаси сақланиб қолинадими?

- а) сақланиб қолинади, янги мулкдорга аввалги мулкдорнинг хуқуқ ва мажбуриятлари ўтади;
- б) йўқ сақланмайди, мулкдор ўзига тегишли мулкдан хоҳлаганча фойдаланиши мумкин;
- с) йўқ, сайланмайди, агарда янги мулкдор ушбу ижара шартномаси ҳақида хабари бўлмаган бўлмаса;
- д) йўқ, сақланмайди, агарда ижарага олувчи янги мулкдорнинг яқин қариндошлари бўлмаса.

167. Қайси ҳолатда турар жойнинг ижара шартномаси ижара ҳақи тўланмагани учун бекор қилиниши мумкин?

- а) агарда ижара тўловчи белгиланган ижара ҳақини икки мартадан ортиқ кетма-кет тўламаган бўлса;
- б) агарда ижара тўловчи белгиланган ижара ҳақини икки ойдан ортиқ кетма-кет тўламаган бўлса;
- с) агарда ижара тўловчи белгиланган ижара ҳақини уч ойдан ортиқ кетма-кет тўламаган бўлса;
- д) агарда ижара тўловчи белгиланган ижара ҳақини икки ярим ойдан ортиқ кетма-кет тўламаган бўлса.

168. Агар турар жой арендаси шартномаси ҳақиқий эмас деб топилса, унга мувофиқ тузилган иккиламчи арендага (ижарага) бериш шартномасининг тақдири қандай бўлади?

- а) иккиламчи ижара шартномаси ҳам ҳақиқий эмас деб топилади;
- б) иккиламчи ижара шартномаси ўз юридик кучини сақлаб қолади;
- с) иккиламчи ижара шартномаси бўйича алоҳида суд қарори чиққан тақдирда у ҳақиқий эмас деб топилади;
- д) агарда даъво муддати ўтмаган бўлса, иккиламчи ижара шартномаси ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин эмас.

169. Агар турар жой арендаси шартномаси бекор қилинса, унга мувофиқ тузилган иккиламчи арендага (ижарага) бериш шартномасининг тақдири қандай бўлади?

- а) агарда даъво муддати ўтмаган бўлса, иккиламчи ижара шартномаси бекор бўлиши мумкин эмас;
- б) иккиламчи ижара шартномаси ҳам бекор бўлади;
- с) иккиламчи ижара шартномаси ўз юридик кучини сақлаб қолади;
- д) иккиламчи ижара шартномаси бўйича алоҳида суд қарори чиққан тақдирда у бекор бўлади.

170. Турар жой арендаси шартномасини қайта тиклаш масаласида бошқа шахсларга нисбатан имтиёзли ҳуқуққа ким эга бўлади?

- а) ижарага берувчининг яқин қариндошлари;
- б) шартнома бўйича ўз зиммасига олган мажбуриятларни лозим даражада бажарган арендага олувчи;
- с) белгиланган тартибда инсофли тадбиркорлар руйхатига киритилган жисмой ва юридик шахслар;
- д) солиқ ва бошқа мажбурий тўловлардан қарзи йўқ юридик ва жисмоний шахслар.

171. Уй-жой кооперативлари юридик шахс ҳисобланадими?

- а) йўқ, ҳисобланмайдилар, чунки улар уйларни бошқариш компанияларнинг филиаллари ҳисобланади;
- б) йўқ, ҳисобланмайдилар, чунки бундай ташкилий шакл қонунчиликда белгиланмаган;
- с) йўқ, ҳисобланмайди, улар нодавлат ноижорат ташкилотлардир;
- д) ҳа, ҳисобланади, давлат руйхатидан ўтган пайтдан бошлаб.

172. Уй-жой қуриш кооперативлари юридик шахс ҳисобланадими?

- а) йўқ, ҳисобланмайди, улар нодавлат ноижорат ташкилотлардир;
- б) йўқ, ҳисобланмайдилар, чунки бундай ташкилий шакл қонунчиликда белгиланмаган;
- с) ҳа, ҳисобланади, давлат руйхатидан ўтган пайтдан бошлаб;

- д) йўқ, ҳисобланмайдилар, чунки улар Уйларни бошқариш компанияларнинг филиаллари ҳисобланади.

173. Фуқаролар қайси шарт билан уй-жой кооперативининг аъзоси бўлиши мумкин?

- а) барча вояга етган шахслар;
- б) уй-жой кооперативи ташкил этилган уй-жойларни бошқариш компанияларининг аъзоси бўлса;
- в) кооператив бошқарув органининг қарорига биноан белгиланган миқдордаги кириш ҳамда пай бадалларини тўлаганда;
- д) уй-жой кооперативи ташкил этилган уйнинг яшовчилари бўлса.

174. Уй-жой қуриш ва уй-жой кооперативлари уйидаги квартираларга нимага асосан кўчиб кирилади?

- а) маҳаллий давлат ҳокимияти органи берадиган ордерга мувофиқ;
- б) кооператив қарорига мувофиқ;
- в) уй-жойни қабул қилиш далолатномаоасига мувофиқ;
- д) туман (шаҳар) ҳокимияти қарорига мувофиқ.

175. Уй-жой қуриш ёки уй-жой кооперативининг аъзоси турар жойни ижарага беришга ҳақлими?

- а) ҳақли, дастлаб уйни бошқариш компанияси кузатув кенгашининг розилигини олган ҳолда;
- б) ҳақли, уйни бошқариш компаниясининг умумий йиғилишининг қарорига асосан;
- в) қонунда назарда тутилган тартибда ҳақли;
- д) йўқ, ҳақли эмас.

176. Аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларидаги турар жойнинг ижарага олувчиси эгаллаб турган турар жойни алмаштириши мумкинми?

- а) фақат шу уй-жой фондининг турар жойида яшовчи ижарага олувчи билан алмаштириши мумкин;

- б) фақат муниципал уй-жой фондининг турар жойида яшовчи ижарага олувчи билан алмаштириши мумкин;
- с) фақат идоравий уй-жой фондининг турар жойида яшовчи ижарага олувчи билан алмаштириши мумкин;
- д) мумкин эмас, аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондининг уйларини алмаштириш мумкин эмас.

177. Ҳомийликка ёки васийликка олинган шахснинг фойдаланишида ёхуд мулкида бўлган турар жойни алмаштириш қандай тартибда амалга оширилади?

- а) бунлай алмашиш суд қарори асосида амалаг оширилади;
- б) мутасадди давлат органларининг розилиги талаб қилинмай-ди, бироқ алмашиш номутаносиб бўлса, суд тартибида бекор бўлиши мумкин;
- с) тегишли ҳомийлик ва васийлик органининг розилиги билан;д) тегишли туман (шаҳар) хоимлиги розилиги билан.

178. Турар жойларни алмаштиришни ҳақиқий эмас деб топилган тўғрисидаги талаб алмаштириш амалга оширилган кундан бошлабқанча муддатда қўйилиши мумкин?

- а) олти ой мобайнида;
- б) уч ой мобайнида;
- с) бир ой мобайнида;
- д) икки ой мобайнида.

179. Турар жойни ижарага олувчи турар жой ҳақини ҳар ойда яшалган ойдан кейинги ойнинг қайси санасидан кечиктирмай тўлаши шарт?

- а) еттинчи кунидан;
- б) учинчи кунидан;
- с) ўнинчи кунидан;
- д) бешинчи кунидан.

180. Қуйидагилардан қайсилари коммунал хизматлар учун мажбурий тўловлар тоифасига кирмайди?

- а) ижара ҳақи;
- б) сувни чиқариб юбориш (канализация) ҳақи;
- с) газ таъминоти ҳақи;
- д) қаттиқ ва суюқ маиший чиқиндиларни олиб кетиш ҳақи.

181. Кўп квартирали уйдаги турар жойлар мулкдорлари умумий мол-мулкни сақлаш харажатларини ўтган ойдан кейинги ойнинг қайси санасидан кечиктирмай тўлаши шарт?

- а) еттинчи кунидан;
- б) учинчи кунидан;
- с) бешинчи кунидан;
- д) ўнинчи кунидан.

182. Давлат ва хусусий уй-жой фондларида кўрсатиладиган қандай коммунал хизматлари учун мажбурий тўловлар олдиндан 100 фоизлик ҳақ тўлаш асосида амалга оширилиши керак?

- а) сув таъминоти ва сувни чиқариб юбориш (канализация) хизматлари учун мажбурий тўловлар;
- б) иссиқ сув таъминоти учун мажбурий тўловлар;
- с) электр энергияси хизматлари учун мажбурий тўловлар;
- д) газ таъминоти хизматлари учун мажбурий тўловлар.

183. Кўрсатиладиган коммунал хизматлар учун мажбурий тўловлар белгиланган муддатда тўланмаган тақдирда, давлат ва хусусий уй-жой фондларидаги жойларнинг мулкдорлари, ижарага, арендага олувчилари кечиктирилган ҳар бир кунга юридик шахслар учун қанча миқдорда пеня тўлайдилар?

- а) кечиктирилган ҳар бир кунга юридик шахслар учун 0,3 фоиз, жисмоний шахслар учун 0,0001 фоиз миқдорда, бироқ кечиктирилган тўлов суммасининг 50 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда;

- б) кечиктирилган ҳар бир кунга юридик шахслар учун 0,1 фоиз, жисмоний шахслар учун 0,005 фоиз миқдорида, бироқ кечиктирилган тўлов суммасининг 50 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда;
- с) кечиктирилган ҳар бир кунга юридик шахслар учун 0,4 фоиз, жисмоний шахслар учун 0,1 фоиз миқдорида, бироқ кечиктирилган тўлов суммасининг 50 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда;
- д) кечиктирилган ҳар бир кунга юридик шахслар учун 0,2 фоиз, жисмоний шахслар учун 0,001 фоиз миқдорида, бироқ кечиктирилган тўлов суммасининг 50 фоизидан кўп бўлмаган миқдорда.

184. Хусусий уй-жой фондини сақлаш харажатларини молиялаштириш қандай маблағ ҳисобидан амалга оширилади?

- а) Мулкдорларнинг маблағлари ҳисобида;
- б) Давлат ва мулкдорларнинг қўшма маблағлари ҳисобида;
- с) Давлат бюджети маблағлари ҳисобида;
- д) Қурилиш вазирлиги ҳисобидан.

185. Муниципал уй-жой фондини ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондини сақлаш харажатларини молиялаштириш қайси маблағлар ҳисобидан амалга оширилади?

- а) қурилиш вазирлиги ҳисобидан;
- б) давлат бюджети маблағлари ҳисобида;
- с) республика бюджети маблағлари ҳисобидан ;
- д) маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан .

186. Идоравий уй-жой фондини сақлаш харажатларини молиялаштириш қандай маблағлар ҳисобидан амалга оширилади?

- а) Уй-жой фонди ўз тасарруфида ҳамда балансида турган давлат корхоналари маблағлари ҳисобидан;
- б) Республика бюджети маблағлари ҳисобидан ;

- с) Давлат бюджети маблағлари ҳисобида;
- д) Қурилиш вазирлиги ҳисобидан.

187. Кўп квартирали уйларни жорий ва капитал таъмирлаш учун маблағларни жамлаш (йиғиш) тартиби қайси орган томонидан белгиланади?

- а) Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан;
- б) Маҳаллий давлат органлари;
- с) Қурилиш Вазирлиги;
- д) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

188. Фавқулодда вазиятлар оқибатида вайрон бўлган уй-жой фондини тиклаш харажатларини молиялаштириш тартиби қайси орган томонидан белгиланади?

- а) Қурилиш Вазирлиги;
- б) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси;
- с) Маҳаллий давлат органлари;
- д) Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан.

189. Хусусий уй-жой фондини бошқариш бевосита турар жойлар мулкдорлари томонидан амалга оширилиши мумкинми?

- а) йўқ мумкин эмас, албатта мулкдорлар ширкати ёхуд бошқариш компанияси бўлиши лозим;
- б) йўқ мумкин эмас, бошқариш компанияси бўлиши шарт;
- с) йўқ, мумкин эмас, албатта мулкдорлар ширкати бўлиши шарт;
- д) ҳа, мумкин.

190. Кўп квартирали уйни бошқариш усули қандай тартибда белгиланади?

- а) шу уйдаги турар жойлар ва яшаш учун мўлжалланмаган жойлар мулкдорларининг умумий йиғилиши қарори билан;
- б) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарори билан;
- с) Қурилиш Вазирининг буйруғи билан;
- д) Маҳаллий давлат органлари қарори билан.

191. Уй-жой фондини бошқариш, унга хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлаш шартномалари қандай тартибда тузилади?

- а) уй-жой фондини бошқариш, унга хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлаш шартномалари ёзма равишда тузилади ва туман архитектура бўлимида руйхатдан ўтказилиши шарт;
- б) уй-жой фондини бошқариш, унга хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлаш шартномалари ёзма равишда тузилади ва туман ҳокимияти томонидан тасдиқланиши шарт;
- с) уй-жой фондини бошқариш, унга хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлаш шартномалари ёзма равишда тузилади;
- д) уй-жой фондини бошқариш, унга хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлаш шартномалари ёзма равишда тузилади ва нота-риал тасдиқланиши шарт.

192. Уй-жой фондини бошқариш, унга хизмат кўрсатиш ва уни таъмирлаш шартномаларининг тарафлари ким ҳисобланадилар?

- а) бошқарувчи ёки бошқарувчи ташкилот, бир томондан, ва уй-жой фонди мулкдори ёки ширкат, иккинчи томондан;
- б) қурилиш ташкилоти, бир томондан, ва уй-жой фонди мулкдори ёки ширкат, иккинчи томондан;
- с) маҳаллий давлат органлари, бир томондан, ва уй-жой фонди мулкдори ёки ширкат, иккинчи томондан;
- д) туман қурилиш бўлими бир томондан, ва уй-жой фонди мулкдори ёки ширкат, иккинчи томондан.

193. Уй-жой фондини бошқариш шартномасининг мажбурий шарти қайси вариантда тўғри кўрсатилган?

- а) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича форс-мажор ҳолатлари;
- б) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича низоларни ҳал қилиш тартиби;
- с) кўп квартирали уйнинг техник ҳужжатларини топшириш шартлари;
- д) уй-жой фондини бошқариш шартномаси тузилган жойи.

194. Уй-жой фондини бошқариш шартномасининг мажбурий шарти қайси вариантда тўғри кўрсатилган?

- а) кўп квартирали уйнинг техник хужжатларини топшириш шартлари;
- б) уй-жой фондини бошқариш шартномаси тузилган жойи;
- с) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича низоларни ҳал қилиш тартиби;
- д) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича форс-мажор ҳолатлари.

195. Уй-жой фондини бошқариш шартномасининг мажбурий шарти қайси вариантда тўғри кўрсатилган?

- а) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича форс-мажор ҳолатлари;
- б) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича низоларни ҳал қилиш тартиби;
- с) шартнома бўйича мажбуриятларнинг бошқарувчи ёки бошқарувчи ташкилот томонидан бажарилиши устидан назоратни амалга ошириш тартиби;
- д) уй-жой фондини бошқариш шартномаси тузилган жойи.

196. Уй-жой фондини бошқариш шартномасининг мажбурий шартларидан бирини кўрсатинг?

- а) бошқарувчи ёки бошқарувчи ташкилот хизматларига ҳақ тўлаш тартиби ва миқдори;
- б) бошқарувчи ёки бошқарувчи ташкилот хизматларига ҳақ тўлаш турлари;
- с) бошқарувчи ташкилот хизматлари учун тўлов;
- д) бошқарувчи ташкилотнинг хизматлари учун мажбурий тўловлар.

197. Уй-жой фондини бошқариш шартномасининг мажбурий шарти қайси вариантда тўғри кўрсатилган?

- а) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича форс-мажор ҳолатлари;

- б) уй-жой фондини бошқариш шартномаси бўйича низоларни ҳал қилиш тартиби;
- с) уй-жой фондини бошқариш шартномаси тузилган жойи;
- д) кўп квартиралли уйдаги жойлар мулкдорларининг уйга туташ, ободонлаштириш элементлари бўлган ер участкаси сақланишини таъминлаш бўйича бошқарувчи ташкилотнинг мажбуриятлари.

198. Уй-жой низолари қандай тартибда ҳал қилинади?

- а) уй-жойга оид низолар суд тартибида ҳал этилади;
- б) уй-жойга оид низолар туман ҳокимлиги иштирокида медиация тартибида ҳал этилади;
- с) уй-жойга оид низолар маҳаллий фуқаролар йиғини раиси иштирокида медиация тартибида ҳал этилади;
- д) уй-жойга оид низолар профессионал медиаторлар иштирокида медиация тартибида ҳал этилади.

199. Турар жойларнинг турларига кирмайдиган иморат назарда тутилган вариантни белгиланг?

- а) ўзга турар жойлар;
- б) кўп квартиралли уйлардаги квартиралар;
- с) коммунал машийд хоналар;
- д) уйлар.

200. Турар жойларнинг кўринишини ўзгартиришга, уларни қайта қуриш ёки бузишга қандай ҳолларда йўл қўйилди?

- а) турар жой мулкдорнинг розилиги бўлган тақдирда;
- б) маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг тегишли рухсатномаси бўлган тақдирда;
- с) турар жой умумий мулкдорларнинг ўзаро розилиги бўлган тақдирда;
- д) ҳеч кимни розилиги талаб қилинмайди

Илҳом Насриев

ФУҚАРОЛИК ҲУҚУҚИЙ ФАНЛАР БЎЙИЧА

ТЕСТЛАР

Мухаррир М.Талипова
Мусахҳиҳ: Р.Юнусова
Техник муҳаррир: Ф.Хошимова

Босишга рухсат этилди: 22.06.2024 й. Бичими 60x84 1/16
Офис қоғози. Ризограф усулда. Times гарнитураси.
Шартли босма табағи 18,8. Нашр. ҳисоб табағи 15,5.
Адади 100 нусха. Буюртма № 23-12

«IMPRESS MEDIA» МЧЖ босмаҳонасида чоп этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кушбеги